

Bruxelles, den 27. november 2025
(OR. en)

15277/25

SOC 769
EMPL 507
EDUC 434
ECOFIN 1504

FØLGESKRIVELSE

fra: Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen

modtaget: 25. november 2025

til: Thérèse BLANCHET, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union

Komm. dok. nr.: COM(2025) 958 final

Vedr.: FORSLAG TIL RÅDETS OG KOMMISSIONENS FÆLLES RAPPORT OM BESKÆFTIGELSEN

Hermed følger til delegationerne dokument COM(2025) 958 final.

Bilag: COM(2025) 958 final

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Strasbourg, den 25.11.2025
COM(2025) 958 final

**FORSLAG TIL RÅDETS OG KOMMISSIONENS FÆLLES RAPPORT OM
BESKÆFTIGELSEN**

Indholdsfortegnelse

KEY MESSAGES	3
CHAPTER 1. LABOUR MARKET AND SOCIAL TRENDS IN THE EU	26
CHAPTER 2. EMPLOYMENT AND SOCIAL REFORMS – MEMBER STATES’ PERFORMANCE AND ACTION	30
2.1 Guideline 5: Boosting the demand for labour	30
2.1.1 Key indicators.....	30
2.1.2 Measures taken by Member States	46
2.2. Guideline 6 – Enhancing labour supply and improving access to employment, lifelong acquisition of skills and competences	47
2.2.1 Key indicators.....	48
2.2.2 Measures taken by Member States	77
2.3 Guideline 7: Enhancing the functioning of labour markets and the effectiveness of social dialogue.....	83
2.3.1 Key indicators.....	84
2.3.2 Measures taken by Member States	104
2.4 Guideline 8: Promoting equal opportunities for all, fostering social inclusion and fighting poverty	108
2.4.1 Key indicators.....	108
2.4.2 Measures taken by Member States	132
CHAPTER 3. FIRST-STAGE ANALYSIS OF THE SOCIAL CONVERGENCE FRAMEWORK.....	138
3.1 Key horizontal findings.....	138
3.2 Country-specific first-stage analysis	144
Belgium	144
Bulgaria	145
Czechia	146
Denmark	147
Germany	148
Estonia	149
Ireland.....	150
Greece.....	151
Spain	152
France	153
Croatia	154

Italy.....	156
Cyprus.....	157
Latvia.....	158
Lithuania.....	159
Luxembourg.....	160
Hungary.....	161
Malta.....	162
The Netherlands.....	163
Austria.....	164
Poland.....	165
Portugal.....	166
Romania.....	167
Slovenia.....	168
Slovakia.....	169
Finland.....	170
Sweden.....	171

NØGLEBUDSKABER

Den fælles beskæftigelsesrapport fra Europa-Kommissionen og Rådet indeholder en gennemgang af beskæftigelsessituationen og den sociale situation i Unionen og status for gennemførelsen af beskæftigelsesretningslinjerne¹ i overensstemmelse med artikel 148 i TEUF. Rapporten giver også et overblik over medlemsstaternes seneste politiske foranstaltninger på arbejdsmarkedet og det sociale område, og den udpeger de relaterede nøgleprioritetsområder for politiske tiltag. Den fastholder et stærkt fokus på gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder.

Kapitel 1 i rapporten giver et kort overblik over de vigtigste beskæftigelsesmæssige og sociale tendenser. I kapitel 2 analyseres udfordringer og politiske reaktioner i medlemsstaterne for hver af de fire beskæftigelsesretningslinjer. Kapitlet beskriver også fremskridtene med hensyn til EU's overordnede mål og de nationale mål for 2030. Kapitel 3 indeholder de horisontale resultater og en analyse for hver medlemsstat baseret på principperne i rammen for social konvergens². Den er udarbejdet som svar på forordning (EU) 2024/1263, på grundlag af hvilken Kommissionens overvågning i det europæiske semester omfatter en ramme til at identificere risici for social konvergens³.

Håndteringen af de udfordringer, der er identificeret i denne rapport, understøtter opadgående social konvergens. Dette understøtter også opfyldelsen af målene for bæredygtig udvikling og gennemførelsen af Unionens strategier for ligestilling⁴. På baggrund af Kommissionens forslag og efter behandling i de rådgivende udvalg under Rådet vil den endelige rapport blive vedtaget af Rådet for Beskæftigelse, Socialpolitik, Sundhed og Forbrugerpolitik (EPSCO-Rådet).

I den fælles beskæftigelsesrapport måles fremskridtene hen imod EU's overordnede mål og de nationale mål for 2030 for beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse (se målbokse i kapitel 2)⁵:

- **EU er på vej til at nå sit overordnede 2030-beskæftigelsesmål.** Dette er på trods af en beskedent (om end accelererende) BNP-vækst og et fald i jobintensiteten i forbindelse med væksten fra et højt niveau i 2024⁶. Beskæftigelsesfrekvensen i EU nåede op på 75,8 % i 2024, hvilket er 0,5 procentpoint højere end i 2023, og kun 2,2 procentpoint fra målet på 78 % i 2030. De fleste medlemsstater gjorde yderligere

¹ Den seneste ajourføring af beskæftigelsesretningslinjerne blev vedtaget af Rådet for Den Europæiske Union den 27.10.2025 ([EUT L, 2025/2254](#), 7.11.2025).

² Efter drøftelserne i EPSCO-Rådet i juni 2023 om en ramme for social konvergens og [nøglebudskaber fra Beskæftigelsesudvalget og Udvalget for Social Beskyttelse](#) baseret på [arbejde udført af den fælles EMCO-SPC-arbejdsgruppe](#) fra oktober 2022 til maj 2023.

³ Se artikel 3, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2024/1263 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og multilateral budgetovervågning. Desuden hedder det i betragtning 8 til samme forordning: "Som led i sin integrerede analyse af den beskæftigelsesmæssige og sociale udvikling inden for rammerne af det europæiske semester vurderer Kommissionen risiciene for den opadgående sociale konvergens i medlemsstaterne og overvåger fremskridtene med gennemførelsen af principperne i den europæiske søjle for sociale rettigheder på grundlag af den sociale resultattavle og principperne i rammen for social konvergens".

⁴ Strategien for ligestilling mellem kønnene 2020-25, EU-handlingsplanen mod racisme 2020-2025, EU's strategiske ramme for romaernes ligestilling, integration og deltagelse 2020-2030, strategien for ligestilling af LGBTIQ+-personer 2026-2030 og strategien for rettigheder for personer med handicap 2021-2030.

⁵ EU's overordnede mål for 2030 blev hilst velkommen af EU's ledere på det sociale topmøde i Porto i maj 2021 og af Det Europæiske Råd i juni 2021.

⁶ Se [European economic forecast – Autumn 2025](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.

fremskridt hen imod deres nationale beskæftigelsesmål i 2024, mens syv allerede havde nået eller overgået deres mål.

- **Der er behov for en betydelig yderligere indsats for at nå EU's færdighedsmål.** Andelen af voksne, der deltager i uddannelse hvert år, blev kun forbedret i begrænset omfang i EU (baseret på voksenuddannelsesundersøgelsen (AES)). Den steg fra 37,4 % i 2016 til 39,5 % i 2022, men ligger fortsat mere end 20 procentpoint under EU's overordnede mål for 2030 på 60 %. Data fra arbejdsstyrkeundersøgelsen (LFS) peger på en samlet stigning i deltagelsen i voksenuddannelse mellem 2022 og 2024. De fleste medlemsstater tabte terræn i forfølgelsen af deres nationale mål. Dette er afgørende for at opfylde ambitionen om, at Europa skal forblive konkurrencedygtigt, innovativt og inklusivt, også under hensyntagen til de demografiske tendenser. Der er et særligt presserende behov for mere politisk handling med henblik på at styrke Unionens strategiske uafhængighed.
- **Trods bemærkelsesværdige fremskridt er der behov for yderligere indsats for at nå målet for fattigdomsbekæmpelse.** Antallet af personer, der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse, var ca. 2,9 millioner lavere i EU i 2024 end i 2019. Dette er især en succes i betragtning af covid-19-krisen, de høje energiomkostninger og inflationen. Den betydelige stigning i indekset for den reale disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger i 2024 på EU-plan kan bidrage yderligere til dette. Dette er dog stadig langt fra EU's overordnede mål om en reduktion på mindst 15 millioner frem mod 2030. Mens to medlemsstater nåede deres nationale mål i 2024, og 14 andre har gjort visse fremskridt siden 2019, var antallet af personer i risiko i 11 medlemsstater højere i 2024 end i 2019⁷. I lyset heraf skal indsatsen fremskyndes betydeligt i resten af årtiet. Dette er afgørende i lyset af ambitionen om at udrydde fattigdom i Unionen senest i 2050⁸.

Europæiske politikker yder betydelig støtte til inklusiv og bæredygtig økonomisk vækst, modstandsdygtighed samt økonomisk, social og territorial samhørighed. Kommissionen gennemfører en række målrettede initiativer med henblik herpå, herunder planen for kvalitetsjob, færdighedsunionen, planen for betalbare boliger og strategien for bekæmpelse af fattigdom. Som led i konkurrenceevnekompasset fremlagde Kommissionen fremme af færdigheder og kvalitetsjob som en af de fem horisontale katalysatorer, der er nødvendige for at understøtte konkurrenceevnen på tværs af alle sektorer. Under den nuværende flerårige finansielle ramme er Den Europæiske Socialfond Plus det vigtigste instrument for EU-finansiering på det sociale område, suppleret af andre instrumenter som f.eks. Erasmus+. Med hensyn til infrastruktur suppleres den af finansiering fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Connecting Europe-faciliteten (CEF) og Fonden for Retfærdig Omstilling (FRO). Genopretnings- og resiliensfaciliteten fremmer også social samhørighed gennem støtte til reformer og investeringer, der forbedrer medlemsstaternes konkurrenceevne

⁷ De to medlemsstater, der nåede deres nationale mål, er SE og IE. De 14 medlemsstater, der har gjort visse fremskridt siden 2019, er: PT, EL, BG, PL, IT, RO, HU, HR, CZ, NL, BE, CY, EE og LV. De 11 medlemsstater, hvor antallet af personer i risikogruppen var højere i 2024 end i 2019, er: FR, DE, ES, SK, FI, AT, DK, LT, SI, LU og MT.

⁸ Se Europa-Kommissionens formand von der Leyens tale om Unionens tilstand 2025 af 10.9.2025.

og modstandsdygtighed⁹. Alle disse EU-finansieringsværktøjer bidrager til den europæiske søjle for sociale rettigheder.

Første fase af analysen af rammen for social konvergens viser:

- i. **En fortsat opadgående konvergenstendens i arbejdsmarkedsresultaterne på tværs af medlemsstaterne i 2024.** Der er dog fortsat behov for at forbedre beskæftigelsesresultaterne for visse underrepræsenterede grupper, for hvilke der ikke ses en klar opadgående konvergenstendens på tværs af landene (f.eks. for unge og personer med handicap).
- ii. **Små forbedringer på EU-niveau med hensyn til færdigheder, men fortsat risiko for opadgående konvergens på dette område.** Der kan konstateres et relativt stort antal kritiske forhold, f.eks. i forbindelse med tidligt skolefravald, voksnes deltagelse i uddannelse og niveauet for digitale færdigheder.
- iii. **Små forbedringer af andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse, indkomstulighed og den reale disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger på EU-plan, men uden tegn på opadgående konvergens mellem medlemsstaterne på dette område.**

Den horisontale og landespecifikke analyse af opadgående social konvergens, der fører til disse hovedkonklusioner, er baseret på principperne i rammen for social konvergens. Medlemsstaternes udfordringer med hensyn til arbejdsmarkedet, færdigheder og sociale forhold analyseres for at identificere potentielle risici for opadgående social konvergens. Analysen bygger på de analyseværktøjer, der er aftalt med medlemsstaterne (den sociale resultattavle og den fastsatte trafiklysmetode for den fælles beskæftigelsesrapport).

Ni medlemsstater vil blive omfattet af anden fase af analysen inden for rammen for social konvergens. Disse omfatter Bulgarien, Grækenland, Spanien, Italien, Litauen, Luxembourg og Rumænien, som også var omfattet af anden fase sidste år. Derudover er Letland og Finland med i gruppen for første gang i år¹⁰. Kroatien, Estland og Ungarn, der var med i anden fase af analysen sidste år, er ikke med i år¹¹. Kommissionens tjenestegrene vil

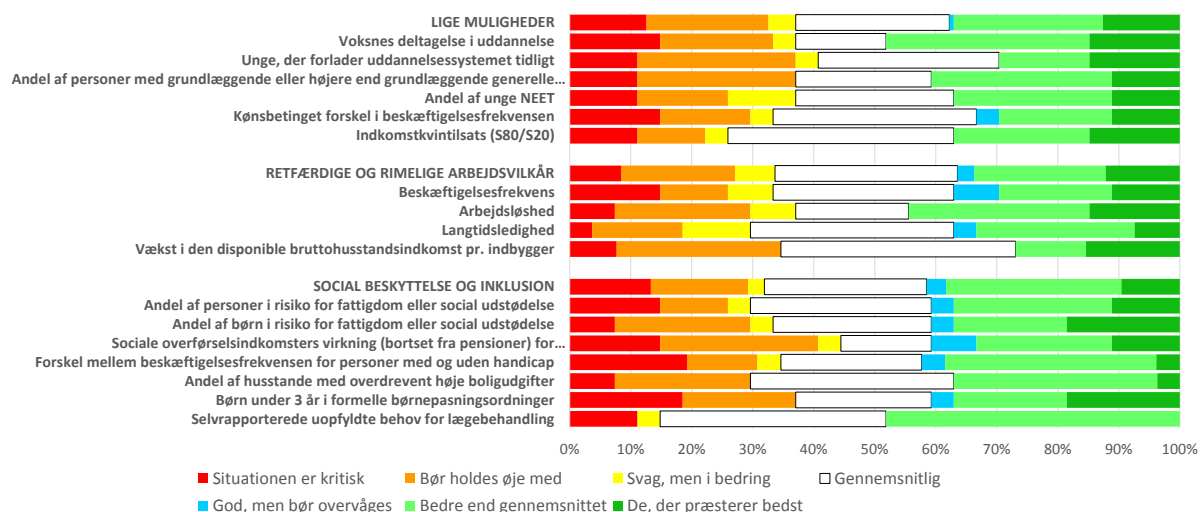
⁹ Den Europæiske Socialfond Plus har et budget (2020-2027) på ca. 142 mia. EUR, inklusive national medfinansiering. Den dækker overordnet set investeringer på de politikområder, der er omfattet af beskæftigelsesretningslinjerne. Yderligere støtte med fokus på infrastruktur kommer fra EFRU og FRO. Der er tildelt et beløb på ca. 163,7 mia. EUR til medlemsstaterne, som bidrager til sociale udgifter, og som svarer til ca. 25 % af de samlede anslåede udgifter (pr. 13.11.2025). Sociale udgiftskategorier defineres og anvendes på grundlag af den metode, som Kommissionen har fastsat i samråd med Europa-Parlamentet og medlemsstaterne i delegeret forordning (EU) 2021/2105.

¹⁰ For Letland skyldes dette en stigning i andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, samt i arbejdsløsheden og langtidsløsheden. Den vedrører også en lav og faldende virkning af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelsen og en markant forværring af deltagelsen af børn under tre år i formel børnepasning. For Finlands vedkommende vedrører identificeringen i forbindelse med analysen i anden fase hovedsagelig den relative forværring af arbejdsløsheden og langtidsløsheden.

¹¹ Estland, Ungarn og Kroatien, som også var med i anden fase af analysen sidste år, er ikke omfattet af den i år. Estland er ikke med som følge af de registrerede forbedringer med hensyn til indkomstulighed, disponibel husstandsindkomst, andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse, sociale overførslers indvirkning på fattigdomsbekæmpelsen og uopfyldte behov for lægebehandling. Ungarn er heller ikke med i anden fase af analysen, da de seneste data viser forbedringer med hensyn til personer, der forlader uddannelsessystemet tidligt, andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (samlet set og for

foretage en mere detaljeret analyse i anden fase (baseret på mere omfattende kvantitativ og kvalitativ dokumentation) i forbindelse med de lande, for hvilke der er konstateret potentielle risici for opadgående social konvergens.

Udfordringer vedrørende beskæftigelse, færdigheder og sociale forhold i EU's medlemsstater efter nøgleindikatorer på den sociale resultattavle

Bemærk: Data mangler for nogle lande i nogle indikatorer (se tabel 3.1.1 i afsnit 3.1). Længden af segmenter med forskellige farver inden for en bjælke er proportional med andelen af medlemsstater med den tilsvarende kategorisering. Forklaring til betegnelser findes i bilag 6.

Trods stigende økonomiske og geopolitiske usikkerheder forblev EU's arbejdsmarked robust i 2024 og begyndelsen af 2025 med moderat, men stadig solid vækst i beskæftigelsen. Samlet set steg beskæftigelsen i EU i 2024 med 1,7 millioner personer til 219,4 millioner. Beskæftigelsesfrekvensen (for aldersgruppen 20-64 år) nåede op på 75,8 % i 2024 og steg yderligere til et rekordhøjt niveau på 76,2 % i andet kvartal 2025. Selv om den årlige vækstrate aftog, afspejlede den positive vækst arbejdsmarkedets modstandsdygtighed midt i usikkerhederne. Samtidig faldt arbejdsløsheden i EU (for aldersgruppen 15-74 år) til et rekordlavt niveau på 5,9 % i 2024.

Væksten i beskæftigelsen i 2024 skyldtes hovedsagelig en højere erhvervsfrekvens og i langt mindre omfang lavere arbejdsløshed. Jobskabelsen var koncentreret inden for tjenesteydelser og i den offentlige sektor. Selvstændig erhvervsvirksomhed (som andel af den samlede beskæftigelse) i EU har været i konstant tilbagegang med forskelle mellem sektorer og lande. Samlet set blev der konstateret en gradvis opadgående konvergens med hensyn til beskæftigelsesfrekvenserne i EU's medlemsstater. Samtidig var der fortsat betydelige regionale forskelle både mellem og inden for landene. Mange af de regioner, der har relativt lave beskæftigelsesfrekvenser, er landdistrikter, tyndt befolkede områder eller perifere regioner.

børn), forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap og langtidsledigheden. For Kroatien er der et brud i tidsserier i 2024 for alle sociale indikatorer baseret på EU-SILC. Det betyder, at ændringerne ikke kan fortolkes på en meningsfuld måde. Det strukturelle brud ligger bl.a. bag "bør holdes øje med"-situationen for personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse, både generelt og for børn.

Et solidt arbejdsmarked trods økonomisk og geopolitisk usikkerhed

76,2 %

beskæftigelsesfrekvens (20-64 år) i andet kvartal 2025 (+ 0,5 procentpoint i forhold til året før)

80,8 %

erhvervsfrekvens (20-64 år) i andet kvartal 2025 (+ 0,5 procentpoint i forhold til året før)

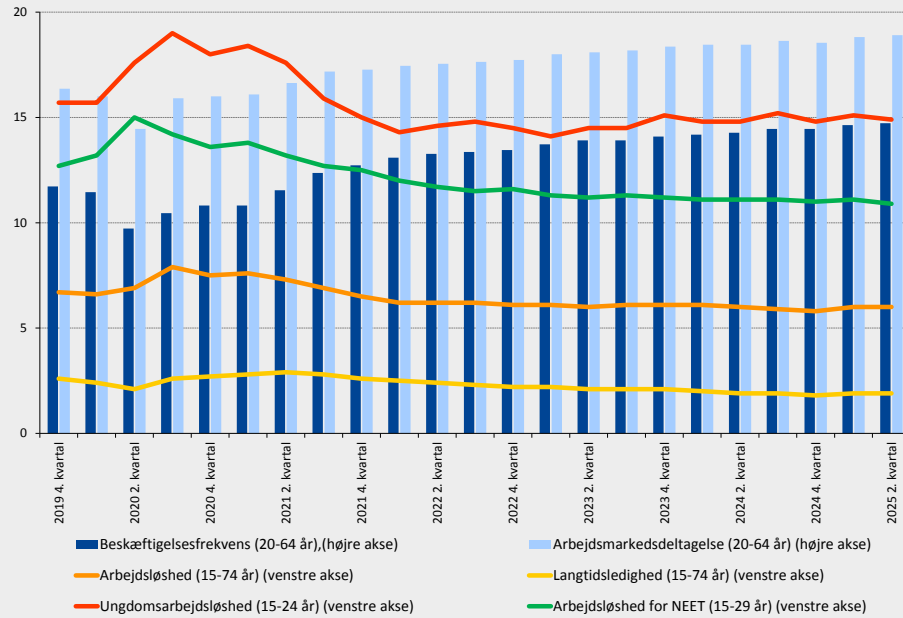
6,0 %

arbejdsløshed (15-74 år) i andet kvartal 2025 (uændret i forhold til året før)

14,9 %

ungdomsarbejdsløshed (15-24 år) i andet kvartal 2025 (+ 0,1 procentpoint i forhold til året før)

Centrale arbejdsmarkedsindikatorer i EU-27 (% , kvartalsvis)

Kilde: Eurostat [[lfsi_emp_q](#)], [[une_rt_q](#)], [[une_ltu_q](#)] og [[lfsi_neet_q](#)]. Sæsonkorrigerede, ikke kalenderkorrigerede data.

Langsom vækst i arbejdsproduktiviteten er en udfordring for EU's konkurrenceevne og sociale samhørighed, som også påpeges i Draghirapporten¹². Dette er i endnu højere grad tilfældet i lyset af en ugunstig demografisk udvikling, som har konsekvenser for Unionens vækstpotentiale, evne til at skabe job og EU-borgernes levestandard. I løbet af de sidste 25 år er produktivitetsvæksten støt aftaget¹³. I 2024 steg arbejdsproduktiviteten pr. time med blot 0,2 %, efter et fald på 0,8 % året før. Prognoser forudsiger forbedringer i 2025, 2026 og 2027, som i de fleste medlemsstater kan opveje tabene siden 2023¹⁴. For at styrke sin konkurrenceevne og strategiske autonomi skal EU øge sin innovationskapacitet, herunder ved at styrke sin menneskelige kapital i takt med de skiftende behov. Dette fremhæves tydeligt i Kommissionens konkurrenceevnekompass¹⁵, initiativet vedrørende færdighedsunionen¹⁶, samt handlingsplanen for AI-kontinentet¹⁷ og strategien for anvendelse af kunstig intelligens¹⁸. Øgede private investeringer kan med støtte fra en dybere kapitalmarkedsunion også bidrage til at forbedre arbejdsproduktiviteten.

¹² Draghirapporten: *A competitiveness strategy for Europe*, 9.9.2024.

¹³ Den lå i gennemsnit på 1,7 % om året i perioden 2000-2007, faldt til 1,2 % i 2010-2019 og var nede på kun 0,1 % i 2021-2024.

¹⁴ Se: [European economic forecast – Autumn 2025](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.

¹⁵ Meddelelse fra Kommissionen: Et konkurrenceevnekompass for EU (COM(2025) 30 final af 29.1.2025).

¹⁶ Meddelelse fra Kommissionen: Færdighedsunionen (COM(2025) 90 final af 5.3.2025).

¹⁷ Meddelelse fra Kommissionen: Handlingsplan for AI-kontinentet (COM(2025) 165 final af 9.4.2025).

¹⁸ Meddelelse fra Kommissionen: Strategi for anvendelse af kunstig intelligens (COM(2025) 723 final af 8.10.2025).

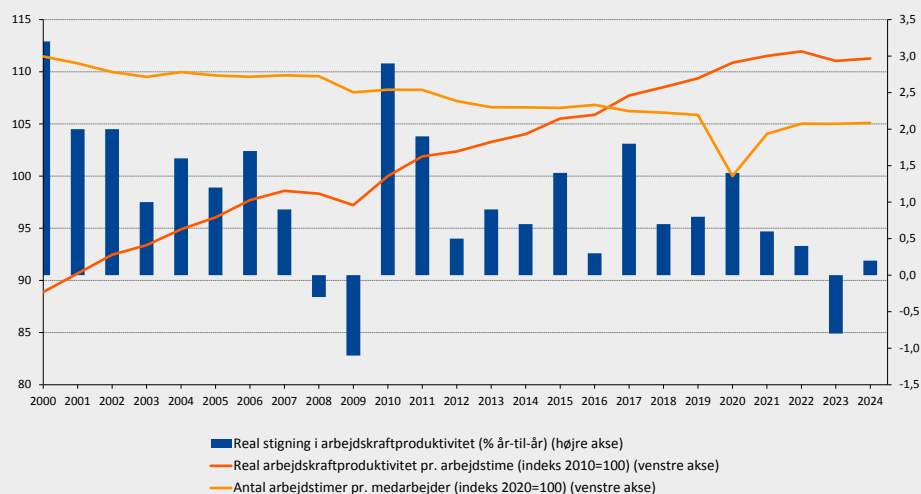
Lav vækst i arbejdsproduktiviteten skaber udfordringer for EU's konkurrenceevne

Centrale indikatorer for arbejdsproduktiviteten i EU-27

Vækst i arbejdskraftproduktiviteten:

- på 1,5 % om året i 2000-2007
- på 1,2 % i 2010-2019
- på 0,1 % i 2021-2024

I 2024 lå antallet af arbejdstimer pr. beskæftiget 4,4 % under 2004-niveauet

Kilde: Eurostat [[nama_10_lp_ulc](#)]

På trods af et fald fra højdepunktet i 2022 er manglen på arbejdskraft og færdigheder fortsat høj. Det er afgørende at tackle sådanne mangler for at styrke konkurrenceevnen samt EU's dagsorden for større strategisk autonomi og bæredygtig vækst. Andelen af ledige stillinger i EU faldt fra 3,1 % i andet kvartal 2022 til 2,1 % i andet kvartal 2025 og lå fortsat over gennemsnittet før pandemien (2013-2019) på 1,7 %. På grundlag af denne andel er der særlig stor mangel inden for administrative tjenester og støttetjenester, liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser, transport, overnatningsfaciliteter og restaurationstjenester, bygge- og anlægsvirksomhed samt information og kommunikation. Nylige analyser identificerede helt op til 24 erhverv, der er relevante for den grønne omstilling, med mangel på arbejdskraft i flere medlemsstater¹⁹.

Strukturelle faktorer vil sandsynligvis fastholde mangler i nogle sektorer. Disse omfatter demografiske ændringer og krav til færdigheder som følge af den grønne og den digitale omstilling samt dårlige arbejdsvilkår i visse sektorer. Sektormobiliteten er fortsat begrænset, idet kun 1,8-3,9 % af arbejdstagerne skifter sektor årligt, hvilket er stort set uændret siden 2016²⁰. Det er afgørende, at disse mangler afhjælpes, for at understøtte vækst, produktivitet og den dobbelte omstilling. I 2024 fremlagde Kommissionen en handlingsplan for at afhjælpe manglen på arbejdskraft og færdigheder i Unionen, som er udarbejdet i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter²¹. Denne handlingsplan skitserer betydningen af at aktivere underrepræsenterede grupper, styrke op- og omskoling, styrke anvendelsen af viden om færdigheder, sikre bedre arbejdsvilkår samt forbedre arbejdskraftmobiliteten for at afhjælpe mangler. Som led i færdighedsunionen fremlægger Kommissionen en ny henstilling med henblik på Rådets henstilling om menneskelig kapital.

¹⁹ Et erhverv klassificeres som udsat for "udbredt mangel", hvis mindst fem medlemsstater melder om mangel på arbejdskraft. Dette er en central resultatindikator for aftalen om ren industri.

²⁰ Fulvimari A. et al., *Estimating labour market transition costs and social investment needs of the green transition – a new approach*, Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025 (endnu ikke offentliggjort).

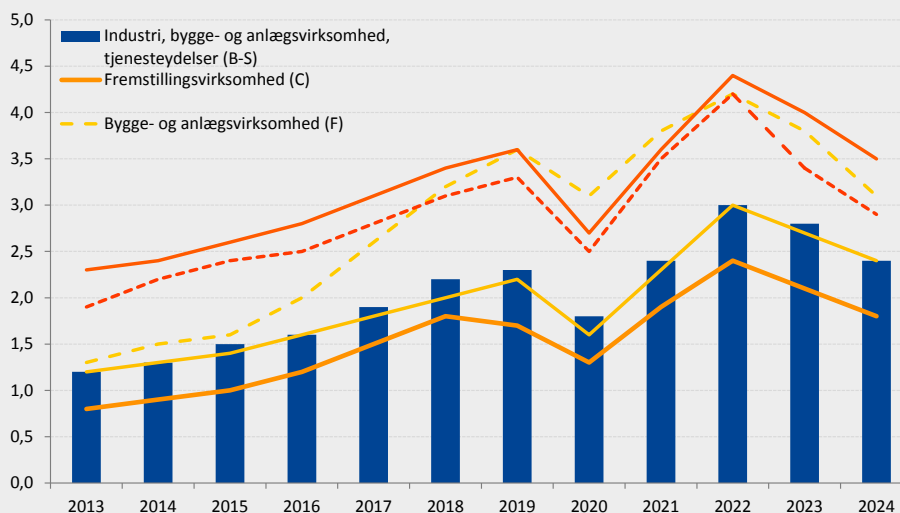
²¹ Meddelelse fra Kommissionen: [Mangel på arbejdskraft og færdigheder i EU: en handlingsplan \(COM\(2024\) 131 final af 20.3.2024\)](#).

På trods af et fald fra højdepunktet i 2022 er manglen på arbejdskraft i Unionen fortsat høj

Andel af ledige stillinger på eller over 2,9 % i administrative tjenester og støttetjenester, liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser, overnatningsfaciliteter og restaurations-tjenester, bygge- og anlægsvirksomhed samt information og kommunikation i 2024

5 % større mangel på arbejdskraft i 2024 sammenlignet med 2019

Andel af ledige stillinger i EU efter økonomisk aktivitet (%), årlige data

Bemærk: NACE 2-aktiviteter, B-S (industri, bygge- og anlægsvirksomhed og tjenesteydelser (undtagen private husstande med ansat medhjælp og ekstraterritoriale organisationer og organer), C (fremstillingsvirksomhed), F (bygge- og anlægsvirksomhed), G-I (engros- og detailhandel, transport, indkvartering og restaurationsvirksomhed), J (information og kommunikation) og M-N (liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser).

Kilde: Eurostat [[jvs_a_rate_r2](#)]

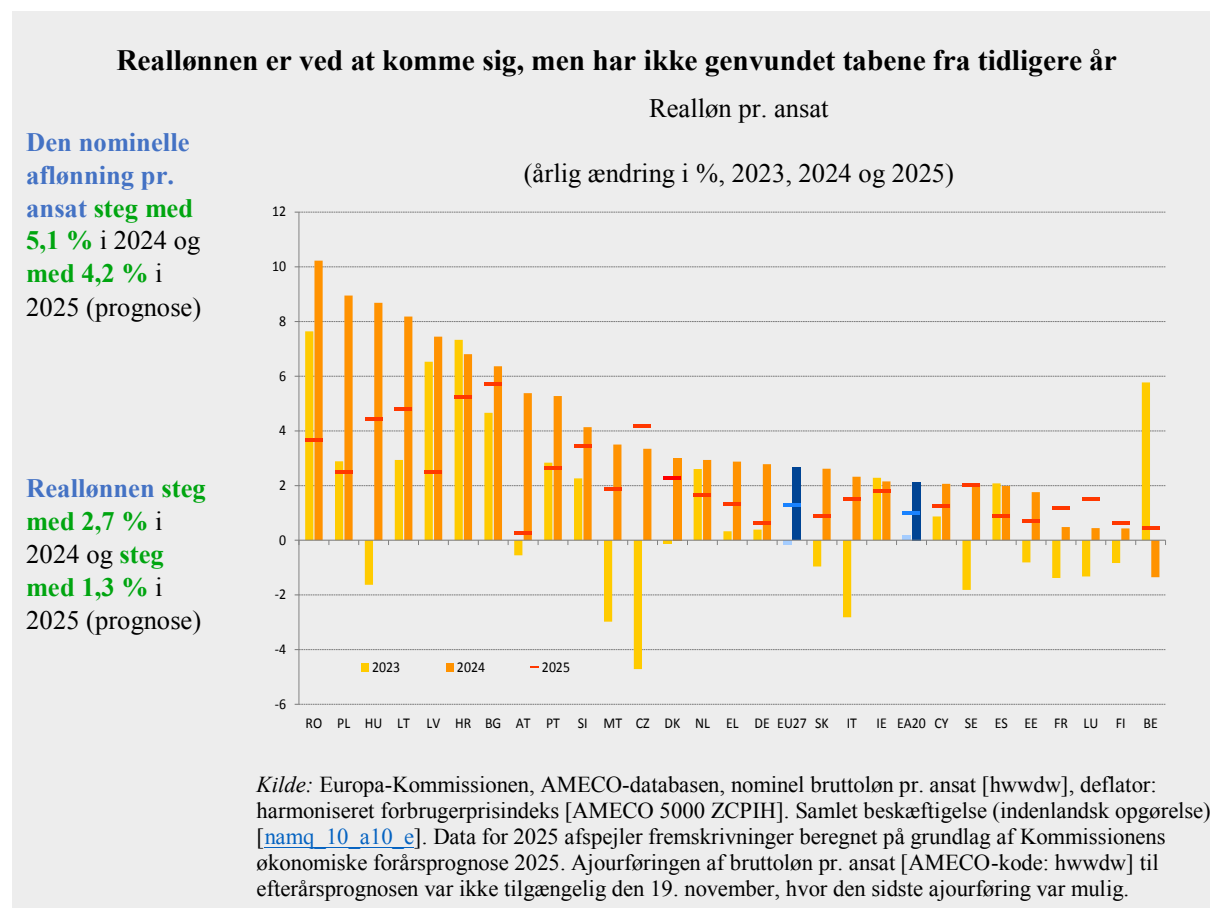
Fremme af jobkvalitet er afgørende for en konkurrencedygtig social markedsøkonomi med høj produktivitet og større social samhørighed. Lukning af innovationskløften og gennemførelse af de horisontale katalysatorer²², som er skitseret i konkurrenceevnekompasset, er afgørende for at fremme job af høj kvalitet. Arbejdsmarkedsinstitutionerne spiller også en vigtig rolle. Som anført i EMCO's udtalelse til EPSCO-mødet i juni 2025²³ omfatter jobkvalitet dimensioner som *passende indtægter og rimelige lønninger, job- og karrieresikkerhed* samt *færdigheds- og karriereudvikling*. Dette er uafhængige elementer, der, når de kombineres, skaber en positiv spiral i form af personlig styrkelse, produktivitet og økonomisk vækst. Samtidig kan et *sikkert og sundt arbejdsmiljø*, kombineret med *velfærd på arbejdspladsen*, optimale *arbejdstidsordninger*, *balance mellem arbejdsliv og privatliv* og *jobautonomi* danne grundlaget for såvel personlig som faglig udvikling og organisatorisk succes. Dette kan f.eks. skyldes større kreativitet og ansvarlighed, højere motivation og produktivitet samt færre tilfælde af udbrændthed.

Adgang til social beskyttelse er en integreret del af jobkvaliteten. Desuden er *repræsentation af kollektive interesser, ligestilling mellem kønnene og lige muligheder* samt indsatsen for at fremme *overgangen fra sort og utilstrækkeligt deklareret arbejde til formel beskæftigelse* afgørende for at skabe et retfærdigt og inkluderende arbejdsmarked. Styrkelse af resultaterne på tværs af alle disse dimensioner af jobkvalitet er afgørende for at sikre, at

²² Disse horisontale katalysatorer omfatter forenkling af de lovgivningsmæssige rammer, reduktion af byrderne og fremme af hastighed og fleksibilitet, fuld udnyttelse af fordelene ved det indre markeds størrelse ved at fjerne hindringer, finansiering ved hjælp af en opsparings- og investeringsunion og et omlagt EU-budget fremme af færdigheder og kvalitetsjob og samtidig sikring af social retfærdighed samt bedre koordinering af politikker på EU-plan og nationalt plan.

²³ Se [Beskæftigelsesudvalgets udtalelse om dimensionerne af jobkvalitet](#), der blev forelagt for Rådet for Beskæftigelse, Socialpolitik, Sundhed og Forbrugerpolitik (EPSCO-Rådet) i juni 2025.

jobskabelse også handler om kvalitet og ikke kun kvantitet. Jobkvaliteten påvirkes også af strukturelle ændringer på arbejdsmarkedet, herunder den stigende digitalisering af arbejdet, en grønnere økonomi, udviklingen i ansættelseskontrakter og arbejdsformer, skiftende arbejdskulturer og bredere samfundsmæssige værdier og mål såsom ikkeforskelsbehandling og lige muligheder.

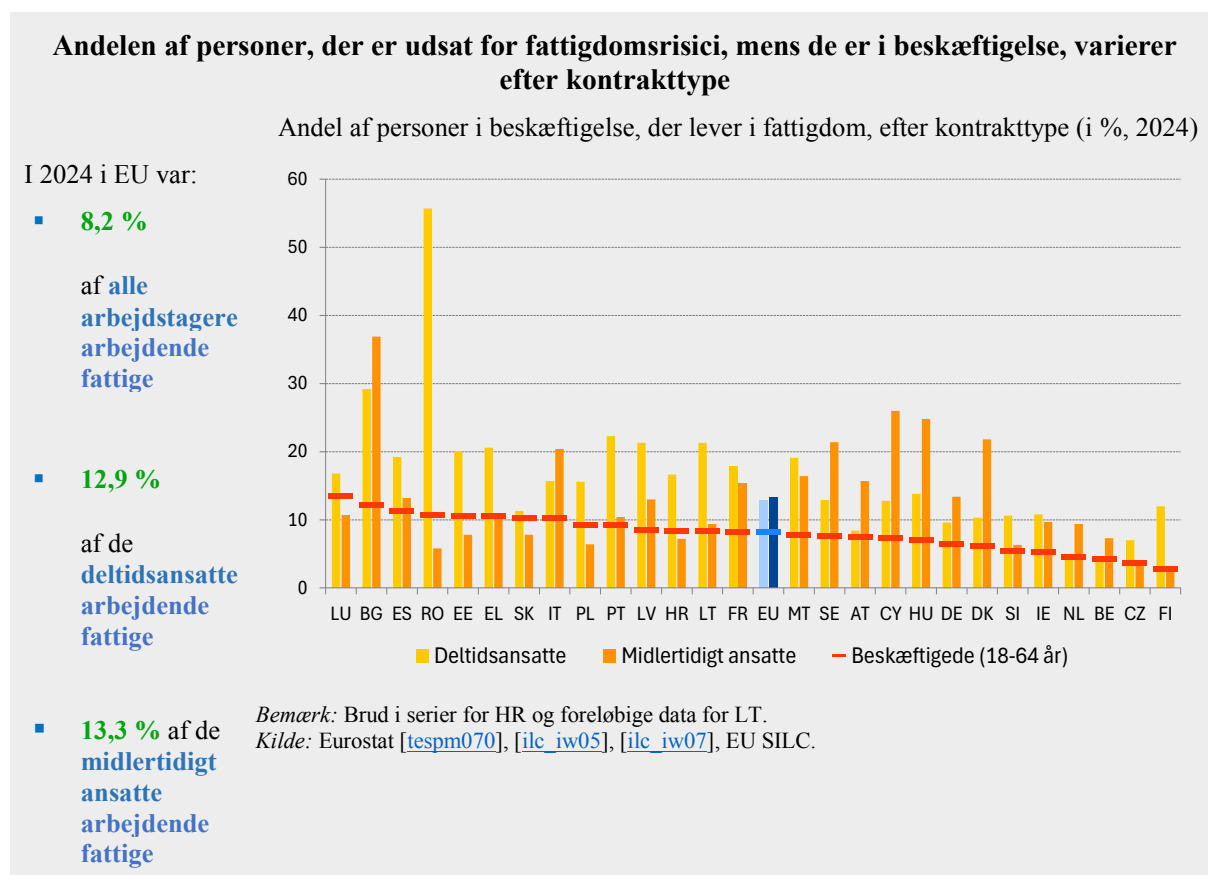
Lønvæksten i EU var fortsat robust i 2024, men varierede betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat. Den årlige vækst i den nominelle aflønning pr. ansat var på 5,1 %, hvilket er et fald fra rekorden på 6,1 % i 2023. Reallønvæksten tog til igen i 2024 og lå på 2,7 %. Dette skyldtes primært aftagende inflation og en høj nominal lønvækst. I de fleste medlemsstater har reallønnen oversteget niveauet før pandemien. De ligger fortsat under dette niveau i flere store økonomier (Tyskland, Frankrig, Nederlandene og Italien) på baggrund af svag produktivitet og økonomisk vækst. De gennemsnitlige reallønninger i EU var derfor stadig en smule under niveauet før pandemien i 2024, men forventes at overstige dette i 2025. Samtidig opvejede stigningerne i de lovbestemte mindstelønninger i de fleste medlemsstater i vid udstrækning tabet af købekraft for mindstelønsmodtagere.

I lande med kollektivt aftalte mindstelønninger understøttede lønvæksten den øgede købekraft i 2024, især for personer i lavtlønnede job. Korrekt gennemførelse af direktivet om passende mindstelønninger²⁴ er afgørende for at sikre købekraften hos personer med lave lønninger og for at forebygge og bekæmpe fattigdomsrisici blandt de beskæftigede, samtidig med at incitamenterne til at arbejde styrkes. Direktivet indeholder også foranstaltninger, der

²⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2041 af 19. oktober 2022 om passende mindstelønninger i Den Europæiske Union (EUT L 275 af 25.10.2022, s. 33).

har til formål at tilskynde til kollektive overenskomstforhandlinger samt forbedre mekanismerne for håndhævelse og tilsyn på tværs af medlemsstaterne.

Passende indtægter er en nøgledimension i jobkvalitet²⁵, men næsten én ud af tolv arbejdstagere oplevede fattigdomsrisici i 2024. Dette gælder i endnu højere grad for arbejdstagere i atypiske arbejdsformer. Andelen af beskæftigede (18-64 år), der oplevede fattigdomsrisici, faldt en smule i 2024 til 8,2 %. Personer i atypiske arbejdsformer var mere berørt, da de ofte har lavere årlig indtjening og arbejdsintensitet. Blandt husstande med høj arbejdsintensitet var andelen af personer i beskæftigelse, der levede i fattigdom, f.eks. mindre end en tredjedel sammenlignet med personer med lav arbejdsintensitet. Andelen af personer i beskæftigelse, der lever i fattigdom, er endvidere fortsat højere blandt personer, der er født uden for EU, arbejdstagere med lavt uddannelsesniveau og husstande med forsørgelsesberettigede børn. Mænd var også mere tilbøjelige til at opleve fattigdomsrisici, mens de var i beskæftigelse, sammenlignet med kvinder. Både gennemførelsen af direktivet om mindsteløn og en styrket gennemførelse af Rådets henstilling fra 2019 om adgang til social beskyttelse for arbejdstagere og selvstændige kan bidrage til at imødegå disse udfordringer.

Fleksible kontraktordninger kan bidrage til at opfylde arbejdsmarkedets behov, men kan også føre til større segmentering af arbejdsmarkedet og forringede jobkvaliteten. Atypiske former for arbejde, f.eks. midlertidigt arbejde og deltidsarbejde, kan give både

²⁵ Se [Beskæftigelsesudvalgets udtalelse om dimensionerne af jobkvalitet](#), der blev forelagt for Rådet for Beskæftigelse, Socialpolitik, Sundhed og Forbrugerpolitik (EPSCO-Rådet) i juni 2025.

arbejdsgivere og arbejdstagere større fleksibilitet. De kan også tjene som "springbræt" til stabil beskæftigelse og bedre arbejdsvilkår, når overgangsrateerne er tilstrækkeligt høje. I nogle tilfælde begrænser de imidlertid opadgående mobilitet, forlænger ustabilitet og er forbundet med dårlige arbejdsvilkår, lavere indkomst og begrænset adgang til social beskyttelse, uddannelse og repræsentation²⁶. I en situation med stigende beskæftigelsesfrekvenser fortsatte andelen af midlertidigt ansatte blandt alle ansatte med at falde og nåede ned på 11,6 % i EU i 2024. Der var fortsat betydelige forskelle mellem medlemsstaterne.

På trods af mindre forbedringer er tidsbegrænsede kontrakter næsten tre gange så almindelige blandt unge og mere udbredte blandt kvinder end blandt mænd. Nogle medlemsstater har desuden relativt høje andele af midlertidig beskæftigelse sammen med lave overgangsprocenter til tidsbegrænsede kontrakter. Dette peger på udfordringer i forhold til midlertidige kontraktens rolle som "springbræt" til fast beskæftigelse.

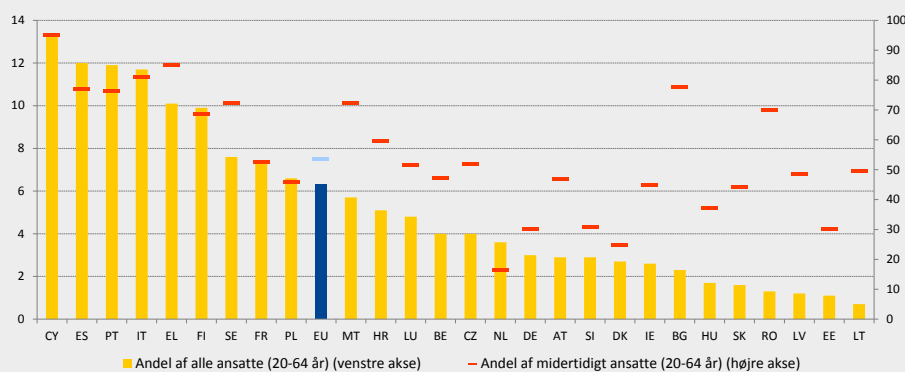
I 2024 var hver anden midlertidigt ansatte ufrivilligt i midlertidig beskæftigelse, hvilket udgjorde 6,4 % af alle ansatte. Kort sagt påvirker ufrivillig midlertidig beskæftigelse (15-64 år) fortsat en betydelig andel af arbejdsstyrken, selv om den er faldet med 0,5 procentpoint siden 2023. Der er markante forskelle mellem medlemsstaterne, og igen en højere forekomst blandt unge og kvinder. Også i deltidsbeskæftigelse er der en ufrivillig komponent, som fortsat er betydelig i nogle medlemsstater, på trods af et generelt fald på EU-plan. Aktive arbejdsmarkedspolitikker og effektive arbejdsformidlinger, der fremmer overgangen til job af højere kvalitet, incitamenter for arbejdsgiverne til at ansætte på fuldtid og fast basis samt passende adgang til social beskyttelse og uddannelsesmuligheder, kan bidrage til at mindske segmenteringen på arbejdsmarkedet og forbedre jobkvaliteten.

Udbredelsen af ufrivilligt midlertidigt arbejde varierer kraftigt i EU, men en høj andel af midlertidigt ansatte er berørt i de fleste medlemsstater

Midlertidige kontrakter i 2024 i EU:

- **11,6 %** af alle ansatte (20-64 år)
- **33,3 %** af de unge arbejdstagere (15-29)

Ufrivilligt midlertidigt ansatte i procent af det samlede antal ansatte alder og af antallet af midlertidigt ansatte (20-64 år) (i %, 2024)

Ufrivilligt midlertidigt arbejde for **53,7 %** af alle midlertidigt ansatte (omkring **10,6 millioner** arbejdstagere)

Bemærk: Definitionen er forskellig for ES og FR. Brud i serier for BG. Data med lav pålidelighed for EE, MT, AT og SI. Kun samlede data for "Job only available with a temporary contract" for LV og kun for "No permanent job found" for SK.
Kilde: Eurostat [lfsa_etgar], EU LFS.

²⁶ Se Eurofound, [Labour market segmentation](#), European Industrial Relations Dictionary, 2019.

Den digitale omstilling omformer de europæiske arbejdsmarkeder, og én ud af ti arbejdstagere i EU anvender i dag generativ kunstig intelligens²⁷. Kunstig intelligens (AI) tilbyder effektive værktøjer til at fremme innovation, øge produktiviteten og styrke Europas globale konkurrenceevne. Brugen af digital overvågning på arbejdspladsen og algoritmisk styring af arbejdsprocesser ændrer den måde, hvorpå arbejdet tilrettelægges, koordineres, overvåges og ledes²⁸. Når AI og algoritmiske styringssystemer udformes og gennemføres ansvarligt, kan de øge effektiviteten, strømline rekrutteringen, reducere skævheder og forbedre jobkvaliteten²⁹. Disse værktøjer skal imidlertid forvaltes hensigtsmæssigt for på korrekt vis at imødegå bekymringer om øget arbejdspress, konstant overvågning, potentielle skævheder og databeskyttelsesrisici for arbejdstagerne. I den forbindelse fastsætter forordningen om kunstig intelligens et klart sæt risikobaserede regler for udviklere og udbredere af AI-systemer. Disse omfatter specifikke anvendelser af AI, der garanterer sikkerhed, grundlæggende rettigheder og menneskecentreret AI, samtidig med at udbredelsen, investeringerne og innovationen inden for AI styrkes i hele EU³⁰. Desuden anerkender strategien for anvendelse af kunstig intelligens, som fremmer indførelsen af AI i ti EU-industrier og den offentlige sektor, betydningen af en ansvarlig og gavnlig anvendelse af AI på arbejdspladsen.

Korrekt fastlæggelse af beskæftigelsesstatus samt fremme af gennemsigtighed, retfærdighed, menneskeligt tilsyn, sikkerhed og ansvarlighed i algoritmisk styring er afgørende for platformsarbejdere og for at forbedre jobkvaliteten. Referencepunktet er direktivet om platformsarbejde³¹. I 2025 forventes det, at 43 millioner arbejdstagere vil arbejde via en eller flere digitale arbejdsplatforme i Den Europæiske Union. Platformsarbejde giver fleksibilitet og ekstra eller endda primær indkomst. Det kan også sænke adgangsbarriererne til arbejdsmarkedet for unge, migranter eller personer med handicap. Platformsarbejde er imidlertid også forbundet med usikre ansættelsesforhold, lav indtjening, begrænset adgang til social beskyttelse og udfordringer i forbindelse med uigennemsigtig algoritmisk styring. Da det meste arbejde via digitale platforme foregår online, er grænseoverskridende arbejdsgange desuden vanskelige at spore og i mange tilfælde skjulte. De fleste af de personer, der arbejder via platforme i EU, betragtes som selvstændige, selv om det anslås, at op til 5,5 millioner personer reelt er fejlklassificeret som selvstændige³².

Omkring 55 % af platformsarbejderne tjener mindre end mindstelønnen. For at forbedre arbejdsvilkårene for platformsarbejde trådte direktivet om platformsarbejde i kraft i december 2024, og medlemsstaterne har to år til at gennemføre det i national ret. Direktivet omhandler bl.a. fejlklassificering af beskæftigelsesstatus, algoritmisk styring og gennemsigtighed i forbindelse med grænseoverskridende arbejde. Formålet er at sikre anstændige arbejdsvilkår og jobkvalitet i platformsarbejde og samtidig støtte bæredygtig vækst i digitale arbejdsplatforme i EU.

²⁷ Se Eurofound, [European Working Conditions Survey 2024: First findings](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2025.

²⁸ I 2024 blev 37 % af EU's arbejdstagere digitalt overvåget med hensyn til arbejdstid og 36 % med hensyn til ind- og udgangsbevægelser. Undersøgelingsdata viser også, at 24 % af EU's arbejdstagere får deres arbejdstid tildelt automatisk.

²⁹ Se Eurobarometerundersøgelsen fra 2025.

³⁰ Se [Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2024/1689 af 13. juni 2024 om harmoniserede regler for kunstig intelligens](#).

³¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om forbedring af arbejdsvilkårene for platformsarbejde. Se Det Europæiske Råd, [Platformsarbejdere: Rådet vedtager nye regler for at forbedre deres arbejdsvilkår – Consilium](#).

³² Europa-Kommissionen, [Resumé af rapporten om konsekvensanalysen: Ledsagedokument til forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om forbedring af arbejdsvilkårene for platformsarbejde](#), 2021.

Digital innovation rummer potentiale for mere produktive job af højere kvalitet, men kan også føre til en intensivering af arbejdet og udviske grænserne mellem arbejdsliv og privatliv. Digitale teknologier har f.eks. muliggjort væksten i telearbejde. I 2024 arbejdede ca. 20 % af de ansatte hjemmefra i det mindste en del af tiden. Ifølge en Eurofoundundersøgelse fra 2025 gav mere end 50 % af respondenterne i 2024 udtryk for, at de foretrak at arbejde hjemmefra flere gange om ugen, mens 24 % udtrykte ønske om udelukkende at arbejde hjemmefra.

Teknologiske fremskridt og relaterede fjern- og hybridarbejdsmodeller kan også påvirke arbejdstidsmønstre. Generelt er arbejdstidsplaner, der afviger fra den normale fuldtidsarbejdstid, og som kan have en negativ indvirkning på jobkvaliteten, blevet forbedret i EU. I 2024 havde 6,6 % af alle beskæftigede (20-64 år) lange arbejdstider sammenlignet med 7,1 % i 2023. Andelen af personer med atypiske arbejdstider var dog fortsat høj og udgjorde 33,6 % af den samlede beskæftigelse (20-64 år). Efter de uafklarede forhandlinger mellem de europæiske tværfaglige arbejdsmarkedsparter om ajourføringen af deres rammeaftale fra 2002 om telearbejde samt Europa-Parlamentets beslutning fra 2021 om retten til at være offline³³ gennemførte Europa-Kommissionen en formel høring i to faser af arbejdsmarkedets parter om retten til at være offline og telearbejde.

Adgang til tilstrækkelig social beskyttelse på tværs af kontrakttyper og beskæftigelsesstatus forbliver en udfordring, især for atypiske arbejdstagere og selvstændige. Adgang til social beskyttelse er et andet centralt element i jobkvalitet. Der blev konstateret formelle huller i dækningen for mindst én gruppe atypiske arbejdstagere i 18 medlemsstater, især med hensyn til arbejdsløsheds-, sygdoms- og barselsydelser. For selvstændige blev der konstateret huller i dækningen i 19 medlemsstater, og de var mest udtalte for arbejdsløshed, arbejdsulykker og erhvervs sygdomme. For visse grupper af arbejdstagere eller selvstændige er adgangen kun frivillig (tilvalgsordninger), og tilslutningen er meget uensartet på tværs af medlemsstaterne.

I omkring en fjerdedel af EU's medlemsstater modtog arbejdstagere i atypiske ansættelsesformer med behov for social beskyttelse sociale ydelser i mindre omfang end personer i standardbeskæftigelse. Selvstændige forblev den gruppe, der modtog sociale ydelser i mindst omfang. Indkomstfattigdom var markant mere udbredt blandt midlertidigt ansatte (13,4 %), deltidsansatte (13,8 %) og selvstændige (20,9 %) sammenlignet med fastansatte (6,3 %). Gennemførelsen af Rådets henstilling fra 2019 om adgang til social beskyttelse for arbejdstagere og selvstændige er afgørende for at lukke de resterende huller i dækningen og fremme tilstrækkelige og gennemsigtige systemer.

³³ Europa-Parlamentet, [Europa-Parlamentets beslutning af 21. januar 2021 med henstillinger til Kommissionen om retten til at være offline](#), 2021.

Der er registreret betydelige regionale forskelle i andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, på tværs af EU og inden for medlemsstaterne.

Andel af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, på 11,1 % i 2024 i EU

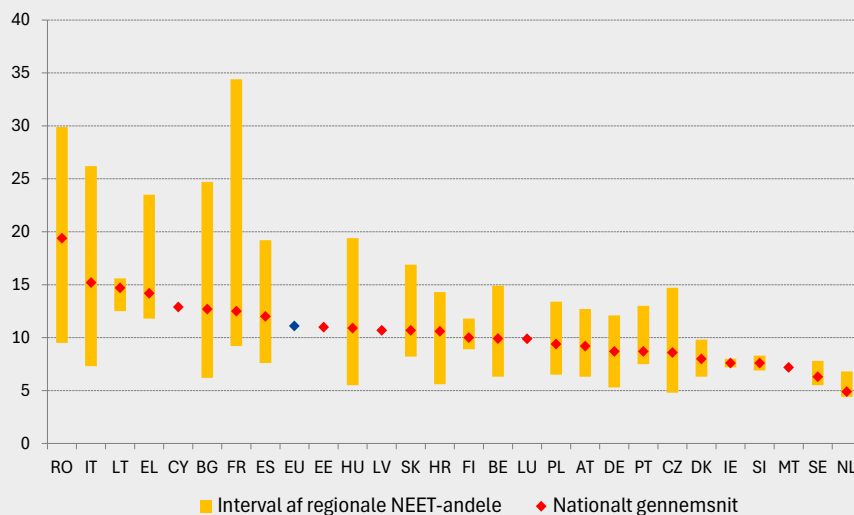
Højere for kvinder (12,1 %), personer født uden for EU (18,4 %) og i landdistrikter

Andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, i 2024:

- varierede fra 4,4 % til 19,4 % på tværs af medlemsstaterne

men varierede fra 4,4 % til 29,9 % på tværs af regioner (NUTS 2-regioner)

Interval af andele af unge (15-29 år), der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, på regionalt niveau (NUTS 2-regioner) efter medlemsstat og medlemsstatsgennemsnit, 2024

Bemærk: Der findes ingen tilgængelige regionale data (NUTS2) for CY, EE, LV, LU og MT.
Kilde: GD EMPL's beregninger og Eurostat [edat lfse 22].

Andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, fortsatte med at falde i EU. Den faldt fra 11,3 % til 11,1 % i 2024. Andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse (15-29 år), er imidlertid fortsat højere blandt kvinder end mænd, blandt personer, der er født uden for EU, sammenlignet med personer født i EU, samt i landdistrikter sammenlignet med byer, mindre byer og forstæder. På den anden side steg ungdomsarbejdsløsheden (15-24 år) efter en støt genopretning siden covid-19 en smule til 14,9 % i 2024 og er stadig mere end dobbelt så høj som den samlede arbejdsløshed. Den er også særlig høj blandt unge med lavere kvalifikationsniveau og blandt personer, der er født uden for EU. Beskæftigelsesfrekvensen for nyuddannede fra erhvervsuddannelser og tertiære uddannelser (20-34 år) faldt i 2024 i EU (til henholdsvis 80,0 % og 86,7 %), hvilket muligvis tyder på øgede vanskeligheder med at komme ind på arbejdsmarkedet. Situationen understreger behovet for en fortsat indsats for at tackle strukturelle udfordringer, der hindrer unge i at komme ind på arbejdsmarkedet, i lyset af tabt potentiale og langsigtede risici for karrieremuligheder. Den styrkede ungdomsgaranti støtter unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, ved at tilbyde beskæftigelse af høj kvalitet, videreuddannelse, lærlingeuddannelser eller praktikophold senest fire måneder efter, at de er blevet arbejdsløse eller har forladt det formelle uddannelsessystem³⁴.

Længere arbejdsliv bidrager til aktiv aldring, mindsker manglen på arbejdskraft og færdigheder og øger kapaciteten til at opretholde stærke sociale beskyttelsessystemer. I

³⁴ [Rådets henstilling](#) af 30. oktober 2020 om en bro til job – styrkelse af ungdomsgarantien og erstatning af Rådets henstilling af 22. april 2013 om oprettelsen af en ungdomsgaranti – 2020/C 372/01 (EUT C 372 af 4.11.2020, s. 1).

2024 steg beskæftigelsesfrekvensen for personer i alderen 55-64 år til 65,2 %. Der er fortsat betydelige forskelle mellem medlemsstaterne. Fra 2030 forventes EU at få en årlig reduktion i befolkningen i den erhvervsaktive alder på 1,2 millioner frem til 2050. Ældrekvoten anslås at stige fra 36 % i 2022 til 55 % i 2050 og yderligere til 59 % i 2070. Vigtige faktorer omfatter pensionsincitament, sundhedsforhold og forhold som ufleksible arbejdspladser og aldersdiskrimination. Med hensyn til førstnævnte har den nyligt vedtagne supplerende pensionspakke til formål at øge deltagelsen og opsparingen i arbejdsmarkedsrelaterede og personlige pensionsordninger samt forbedre pensionsfondenes bidrag til finansieringen af innovative og produktive investeringer.

Ældre kvinder stod oftere uden for arbejdsstyrken end mænd, ofte på grund af tidlig pensionering og langvarigt fravær som følge af omsorgsforpligtelser. Personer i alderen 55-64 år udgør en betydelig andel (28,1 %) af befolkningen i den erhvervsaktive alder uden for arbejdsstyrken, selv om der er sket fremskridt i løbet af det seneste årti. For at imødegå disse udfordringer er der behov for et omfattende sæt politikker, herunder pensionsreformer samt aktiverings- og uddannelsesinitiativer. EU har taget skridt, f.eks. vedtagelsen af direktiv 2000/78/EF³⁵ om bekæmpelse af forskelsbehandling i forbindelse med beskæftigelse og udviklingen af en demografisk værktøjskasse. I juni 2025 opfordrede Rådet medlemsstaterne og Kommissionen til at tage skridt til at støtte ældre i at forblive aktive og nå deres fulde potentiale på arbejdsmarkedet og i samfundet³⁶. I lyset af den nuværende og forventede demografiske udvikling samt den betydelige mangel på færdigheder og arbejdskraft er det afgørende, at ældre arbejdstageres potentiale for at støtte EU's vækstpotentiale og sociale model udnyttes.

De vedvarende kønsbetingede beskæftigelses- og lønforskelle kræver en større indsats for at tackle de vedvarende uligheder på arbejdsmarkedet. Når der tages højde for den større udbredelse af deltidsarbejde blandt kvinder, bliver forskellene endnu større. Den kønsbetingede beskæftigelsesforskel er indsnævret en smule i EU i de seneste år, hvilket afspejler en større stigning i beskæftigelsen for kvinder. Den er ikke desto mindre fortsat betydelig (10,0 procentpoint i 2024). Der er store forskelle mellem medlemsstaterne og regionerne, hvilket viser, at det haster mere i bestemte dele af EU. Den kønsbetingede beskæftigelsesforskel er større for kvinder med børn. Dette er endnu mere kritisk i en situation med mangel på arbejdskraft og færdigheder samt en aldrende befolkning.

Den kønsbetingede lønforskel i EU er betydelig, nemlig 12,0 % (i 2023). Den er indsnævret med 4 procentpoint i løbet af det seneste årti. Lønforskelle skyldes bl.a. kønsforskelle i økonomiske aktiviteter og erhverv, underrepræsentation af kvinder i ledende stillinger, overrepræsentation i deltidsarbejde og ikkepermanente former for beskæftigelse, vanskeligheder med at forene arbejde med omsorgsforpligtelser samt forskelsbehandling og uigennemsigtige lønstrukturer. Disse indkomstforskelle fører også til betydelige kønsbetingede forskelle i pensioner senere i livet.

Der er mulighed for vedvarende politiske tiltag for at fjerne hindringer for kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet i overensstemmelse med EU's strategi for ligestilling mellem kønnene 2020-25³⁷. Dette kunne omfatte forbedring af udbuddet af og adgangen til førskoleundervisning, børnepasning og langtidspleje af høj kvalitet til en overkommelig pris.

³⁵ Rådets direktiv 2000/78/EF af 27. november 2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv (EFT L 303 af 2.12.2000, s. 16).

³⁶ [Rådets konklusioner om støtte til ældre, så de kan indfri deres fulde potentiale på arbejdsmarkedet og i samfundet.](#)

³⁷ [Et EU med ligestilling: strategi for ligestilling mellem mænd og kvinder 2020-2025 \(COM\(2020\) 152 final\).](#)

Målrettede reformer af skattesystemet kan også øge incitamenter for kvinder til at arbejde. Sådanne tiltag vil være i overensstemmelse med Rådets henstilling om førskoleundervisning og børnepasning (herunder de nye Barcelonamål) og Rådets henstilling om adgang til økonomisk overkommelig langtidspleje af høj kvalitet³⁸.

Håndtering af hindringer for arbejdsmarkedsintegration af personer, der er født uden for EU, kan bidrage til at afhjælpe mangel på arbejdskraft og færdigheder, imødegå demografiske ændringer og fremme social samhørighed. Personer, der er født uden for EU, udgør mere end en tiendedel af EU's arbejdsstyrke. Deres erhvervsfrekvens og beskæftigelsesfrekvens er dog fortsat lavere end andre grupper. Som følge heraf befinder ca. 7,4 millioner af disse personer i den erhvervsaktive alder sig uden for EU's arbejdsstyrke – selv i en situation med mangel på arbejdskraft og færdigheder. Denne mangel skyldes flere hindringer i forbindelse med deres arbejdsmarkedsstatus og sociale integration. Disse omfatter lavt uddannelsesniveau og sprogfærdigheder, diskrimination samt dårlige sundhedsforhold. Migranter med en tertiær uddannelse (ca. en tredjedel af dem) har bedre beskæftigelsesmuligheder, men vanskeligheder med anerkendelse af deres kvalifikationer er fortsat en væsentlig hindring, der ofte tvinger dem ind i lavere kvalificerede job. Øget integration af migranter på arbejdsmarkedet kan desuden bidrage til at mindske kønsbetingede beskæftigelsesforskelle ved at afhjælpe mangel på arbejdskraft i plejesektoren.

Ulighederne på uddannelsesområdet er stigende, idet niveauet for grundlæggende færdigheder blandt ugunstigt stillede elever relativt set er blevet forværret i løbet af det seneste årti

Andelen af **elever med en ugunstig baggrund, der klarer sig godt**, faldt:

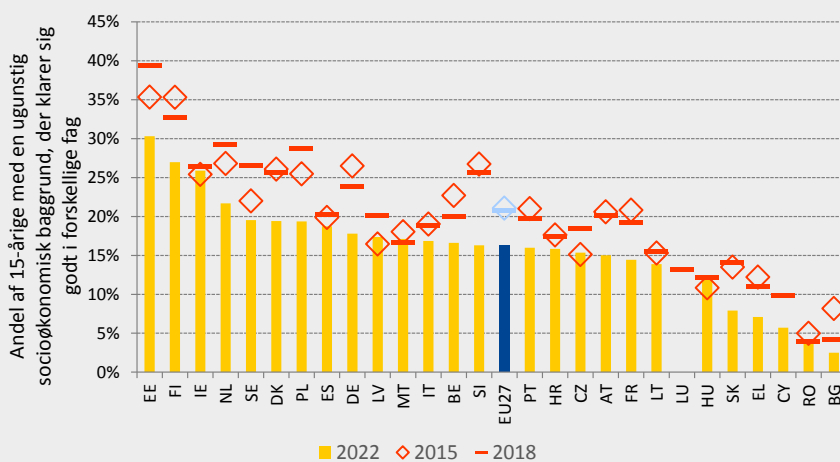
- fra **21,1 %** i 2015
- og **20,8 %** i 2018
- til **16,3 %** i 2022

i forhold til **59,0 %** af **eleverne med en gunstig baggrund**

Situationen er blevet **forværret i alle medlemsstater** i løbet af det sidste årti

Der er stadig **store forskelle** mellem EU's medlemsstater

Andelen af 15-årige med en ugunstig socioøkonomisk baggrund, der klarer sig godt i læsning, matematik eller naturvidenskab (2022, 2018, 2015)

Bemærk: Der skal udvises forsigtighed ved fortolkningen af 2022-data for DK, IE, LV og NL, fordi en eller flere PISA-stikprøvestandarder ikke blev overholdt. LU deltog kun i PISA 2018.
Kilde: Europa-Kommissionen (2024).

Det kraftige fald i de grundlæggende færdigheder blandt eleverne viser, at der skal ydes en omgående indsats i uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne for at vende denne negative udvikling. På baggrund af PISA 2022 dokumenteres et markant fald i elevernes grundlæggende færdigheder ved en betydelig stigning i andelen af elever, der klarer

³⁸ [Rådets henstilling af 8. december 2022 om førskoleundervisning og børnepasning: Barcelonamålene for 2030 \(2022/C 484/01\)](#) (EUT C 484 af 20.12.2022, s. 1) og [Rådets henstilling af 8. december 2022 om adgang til økonomisk overkommelig langtidspleje af høj kvalitet \(2022/C 476/01\)](#) (UT C 476 af 15.12.2022, s. 1).

sig dårligt (29,5 %, en stigning fra 22,9 % i 2018, i matematik). Dataene viser også et fald i andelen af de elever, der præsterer bedst (7,9 %, et fald fra 11 % i 2018, i samme fag). Desuden klarede kun 16,3 % af eleverne med en ugunstig socioøkonomisk baggrund sig godt i grundlæggende færdigheder³⁹ i 2022, sammenlignet med 59,0 % af eleverne med en gunstig baggrund. Manglen på grundlæggende færdigheder er en væsentlig hindring for opkvalificering senere i livet og hæmmer produktivitetsvæksten.

Lave niveauer af digitale færdigheder, herunder AI-færdigheder, og medborgerkompetencer blandt elever giver anledning til bekymring, især i en kontekst med stigende forekomst af informationsmanipulation og desinformation. Kun 63 % af eleverne har et tilstrækkeligt medborgerkendskab (ICCS 2022), og 43 % mangler grundlæggende digitale færdigheder (ICILS 2023). Dårlige digitale færdigheder svækker de lærendes evne til at trives i den digitale tidsalder, navigere i teknologiske forandringer, modvirke desinformation og engagere sig sikkert i nye teknologier som f.eks. kunstig intelligens. Digitale færdigheder er også afgørende for digital trivsel og hjælper de lærende med at udvikle sundere og mere afbalancerede forhold til teknologi. For at styrke unges og underviseres digitale færdigheder gennemfører Kommissionen handlingsplanen for digital uddannelse 2021-2027 og er i øjeblikket ved at udarbejde en køreplan for fremtidens digitale uddannelse og færdigheder. Under færdighedsunionen lancerede Kommissionen en handlingsplan for grundlæggende færdigheder⁴⁰, som indeholder en bred vifte af initiativer, der har til formål at afhjælpe mangler i grundlæggende færdigheder.

Det er positivt, at færre forlader uddannelsessystemet tidligt, og at flere opnår en tertiær uddannelse. I 2024 var andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt i EU, næsten halveret (9,4 % blandt de 18-24-årige) i forhold til 2002. Dog har 3,1 millioner unge voksne stadig kun en sekundæruddannelse på første trin eller derunder, og personer med handicap, tredjelandsstatsborgere og romaer er overrepræsenteret i denne gruppe. Dette fører til lavere beskæftigelsesfrekvens og lavere deltagelse i efter- og videreuddannelse. Dette udgør en risiko for den enkeltes mulighed for at realisere sit fulde potentiale. Dette indebærer også, at de tilknyttede offentlige udgifter over tid stiger, mens de offentlige indtægter falder. Et eksamensbevis fra en erhvervsuddannelse eller en videregående uddannelse kan i høj grad forbedre den enkeltes muligheder på arbejdsmarkedet. Inden for erhvervsuddannelser gælder dette især for nyuddannede, der har deltaget i arbejdsbaseret læring. I EU er der sket en betydelig stigning i andelen af unge med en tertiær uddannelse (fra 36,5 % til 44,1 % for 25-34-årige mellem 2015 og 2023), bl.a. takket være bredere adgang til universiteter, stigende efterspørgsel efter høje kvalifikationer på arbejdsmarkedet samt udsigterne til lavere arbejdsløshed og højere indtjening.

Kandidater med de rette færdigheder til at arbejde i strategiske sektorer er fortsat mangelvare. Der er især fortsat mangel på færdigheder inden for specifikke områder som f.eks. naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM). Disse færdigheder er særligt nødvendige for en vellykket grøn omstilling og i andre strategiske sektorer som f.eks. sikkerhed og cybersikkerhed, forsvar og rumfart, AI, ren teknologi, avanceret produktion, bioteknologi og sundhedsvæsen. Desuden er de afgørende for EU's teknologiske suverænitæt, herunder dets digitale førerposition. På denne baggrund foreslog Kommissionen EU-mål for 2030 om, at mindst 32 % og 45 % af de studerende skal være indskrevet på henholdsvis STEM-områder i tertiær uddannelse og i erhvervsrettet

³⁹ Opnåelse af mindst niveau 4 på OECD's PISA-skala i enten læsning, matematik eller naturvidenskab.

⁴⁰ Meddelelse fra Kommissionen om en handlingsplan for grundlæggende færdigheder (COM(2025) 88 final af 5.3.2025).

grunduddannelse på mellemlivsniveau. Som en del af færdighedsunionen har den strategiske plan for STEM-uddannelse⁴¹ til formål at øge indskrivningen, støtte udvikling af færdigheder og mindske kønsskævheden inden for STEM-fagene. Desuden har EU's kommende strategi for erhvervsuddannelse til formål at gøre erhvervsuddannelserne mere attraktive, inkluderende og tilpasningsdygtige. Endelig bidrager den europæiske alliance for lærlingeuddannelser til at udvikle lærlingepladser for piger og kvinder inden for STEM-fagene med det formål at tiltrække dem til STEM-studier og fastholde dem på arbejdsmarkedet.

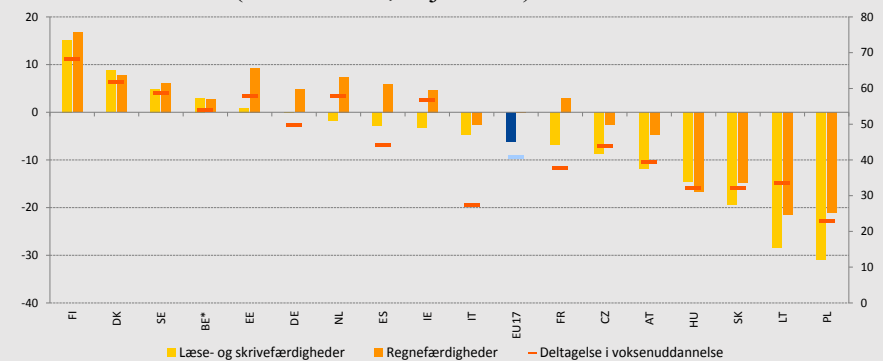
Voksnes læsefærdigheder er faldet i løbet af det seneste årti, især i lande med lav deltagelse i voksenuddannelse

1 ud af 5 voksne var blandt de, der præsterer dårligst, inden for læse-, skrive- og regnefærdigheder i 2023

Læse- og skrivefærdigheder faldt i gennemsnit, mens regnefærdigheder forblev stort set stabile

Væsentligt fald i læse-, skrive- og regnefærdigheder i lande med lavere deltagelse i voksenuddannelse

Ændring i scorer for læse-, skrive- og regnefærdigheder blandt voksne (16-65 år) mellem 2013 og 2023 (procentpoint, venstre akse) og deltagelse i voksenuddannelse (% af voksne, højre akse)

Bemærk: Data om deltagelse i uddannelse er et særudtræk, der er tilpasset definitionen i AES og EU-LFS. BE dækker kun Flandern.

Kilde: OECD's undersøgelse af voksnes færdigheder (2023)

Omkring en ud af fem voksne i EU blev anset for at præstere dårligt inden for både læse-, skrive- og regnefærdigheder i 2023⁴². Der blev registreret betydelige fald i voksnes læse-, skrive- og regnefærdigheder netop i lande med lavere deltagelsesrater i voksenuddannelse. Der kan konstateres store forskelle i deltagelsen i voksenuddannelse, også på tværs af befolkningsgrupper (for højtuddannede i forhold til lavtuddannede og for beskæftigede i forhold til arbejdsløse og personer uden for arbejdsstyrken) samt efter erhverv⁴³. Forskellige grader af deltagelse på tværs af grupper tyder på vedvarende hindringer. Budgetter til individuel uddannelse, f.eks. individuelle læringskonti⁴⁴, er vigtige for at stimulere efterspørgslen efter uddannelse. For at styrke læringsmulighederne omfatter færdighedsunionen initiativer som f.eks. individuelle læringskonti, udvidelse af mikrokompetencer⁴⁵ og innovative læringsrum i lokalsamfundet, især for lavtuddannede. Samlet set præsenterer færdighedsunionen en bred tilgang til at øge voksnes deltagelse og udstyre EU's arbejdsstyrke med de rette færdigheder til fremtiden.

⁴¹ Meddelelse fra Kommissionen: En strategisk plan for STEM-uddannelser: færdigheder til støtte for konkurrenceevne og innovation (COM(2025) 89 final af 5.3.2025).

⁴² OECD, *Do Adults Have the Skills They Need to Thrive in a Changing World?: Survey of Adult Skills 2023*, OECD Skills Studies, OECD Publishing, Paris, 2024.

⁴³ Mens 60,9 % af ledere, fagfolk, teknikere og lignende deltog i læringsaktiviteter i 2022, blev der registreret en meget lavere deltagelse blandt kontorpersonele og erhverv med elementært og manuelt arbejde.

⁴⁴ Se [Rådets henstilling om individuelle læringskonti](#), maj 2022.

⁴⁵ Se [Rådets henstilling om en europæisk tilgang til mikroeksamensbeviser for livslang læring og beskæftigelsesegnethed](#), juni 2022.

Der skal sættes skub i voksnes deltagelse i uddannelse for at afhjælpe mangel på arbejdskraft og for at øge produktiviteten, konkurrenceevnen og den sociale samhørighed. Data fra 2022 fra voksenuddannelsesundersøgelsen (AES) viste en lille stigning i deltagelsen i voksenuddannelse (oplæring på arbejdspladsen ikke medregnet⁴⁶) i de foregående 12 måneder i EU fra 37,4 % i 2016 til 39,5 % i 2022. Data fra arbejdsstyrkeundersøgelsen mellem 2022 og 2024 peger på en yderligere mulig stigning. Niveaulet er dog stadig for lavt i lyset af de store forandringer, som Europa står over for, og forskellene mellem medlemsstaterne er fortsat for store.

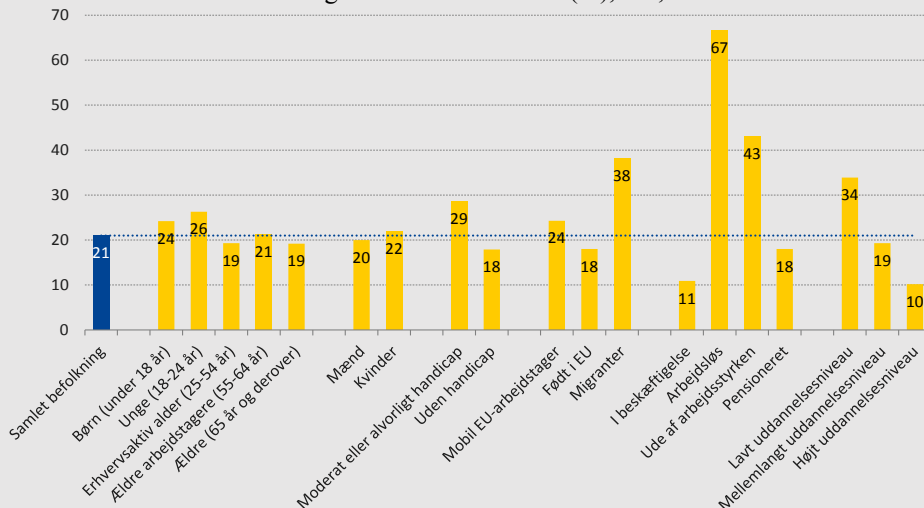
I 2024 blev husstandenes indkomstsituation betydeligt forbedret, og andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse faldt en smule i EU, uden at der var klare tegn på opadgående konvergens. Indekset for den reale disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger (2008 = 100) steg betydeligt på EU-plan i 2024 til 141,3, dvs. 2,5 point højere end i 2023, hovedsagelig som følge af væksten i aflønningen af ansatte. Dette er den største stigning siden 2021-2022 og fortsatte også i første halvår 2025. Det samlede antal personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROPE) faldt med ca. 2,9 millioner i forhold til 2019 (mod et 2030-mål på mindst 15 millioner). Dette indebærer, at en ud af fem personer fortsat var i risiko for fattigdom eller social udstødelse i 2024 i EU. Fattigdomsrisici varierer efter befolkningsgrupper, idet børn, ældre, personer med handicap, lavtuddannede, personer født uden for EU og romaer er hårdest ramt. Der var også fortsat forskelle mellem og inden for medlemsstaterne (både på tværs af regioner og mellem landdistrikter og byområder). Arbejdsløshed er fortsat en vigtig faktor bag fattigdom, mens sociale ydelser ikke når ud til alle husstande i nød.

Andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse varierer betydeligt afhængigt af sociodemografiske karakteristika

Hver femte person og hvert fjerde barn var i risiko for fattigdom eller social udstødelse i EU i 2024

Ud over børn er ældre, arbejdsløse, lavtuddannede, personer med handicap, personer, der er født uden for EU, og romaer hårdest ramt

Andel af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROPE) efter sociodemografiske karakteristika (%), EU, 2024.

Bemærk: 2024-tallene henviser til indkomster i 2023 for alle medlemsstater. Definitionen er forskellig for andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse blandt personer under og over 65 år, da sidstnævnte ikke omfatter komponenten vedrørende meget lav arbejdsintensitet.

Kilde: Eurostat [[ilc_peps01n](#)] [[ilc_peps06n](#)] [[ilc_peps02n](#)] [[ilc_peps04n](#)] og [[hlth_dpe010](#)].

⁴⁶ Disse tal stammer fra et særudtræk fra AES, hvor oplæring på arbejdspladsen ikke er medregnet, som anvendes til at overvåge fremskridt hen imod 2030-målet for voksenuddannelse (se også bilag 2).

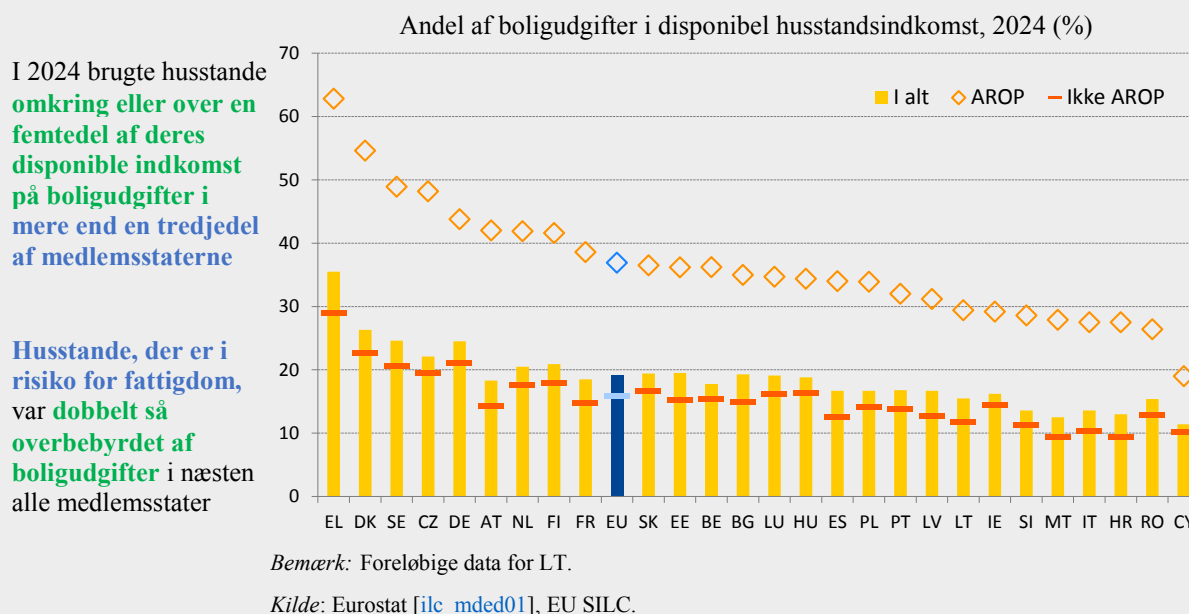
Trods nylige forbedringer er mindsteindkomststøtten i næsten alle medlemsstater ikke tilstrækkelig til at løfte folk ud af fattigdom. Udgifterne til sociale beskyttelsesydelse anslås at være steget i faste priser i 2024 i næsten alle medlemsstater. For nylig er der blevet foreslået reformer for at styrke mindsteindkomstydelsernes rolle i indsatsen for at støtte modtagerne i at deltage i aktive arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger og aktivt søge job. Samtidig faldt virkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse i gennemsnit en smule i EU i 2024 (som følge af nedgangen i udgifterne til social beskyttelse i faste priser i 2023), og der var markante fald i nogle medlemsstater med høje niveauer. Energifattigdom (målt ved indikatoren "andel af personer, der ikke er i stand til at holde deres hjem tilstrækkeligt varmt") faldt i 2024 for første gang siden 2022, hvilket afspejler en kombination af faktorer, herunder faldende detailpriser på gas og elektricitet, en blanding af energieffektivitetsforanstaltninger samt andre støtteforanstaltninger. Den forblev dog markant højere for personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse. Det er fortsat særlig vigtigt at vurdere de fordelingsmæssige konsekvenser af reformer og investeringer for på forhånd at tage højde for deres indvirkning på risikoen for fattigdom og indkomstulighed og som grundlag for politikudformningen.

Andelen af børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse i EU faldt en smule, men forblev højere end for den samlede befolkning. Antallet af børn (0-17 år), der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse, faldt fra 19,96 millioner i 2023 til 19,52 millioner i 2024 (24,2 % i gennemsnit i EU). Selv om 2024 er det andet år i træk med et fald i absolutte tal, er forekomsten af børnefattigdom stadig 3,2 procentpoint højere end for den samlede befolkning. Samlet set var næsten hvert fjerde barn i EU i risiko for fattigdom eller social udstødelse i 2024. Hvis børn løftes ud af fattigdom og social udstødelse, kan de hjælpes til at realisere deres fulde potentiale i samfundet og på arbejdsmarkedet og bryde den fattigdom, der går i arv fra generation til generation. Gennemførelse af den europæiske børnegaranti⁴⁷ i alle medlemsstaterne er vigtig i denne henseende.

Andelen af ældre (65 år og derover) i risiko for fattigdom eller social udstødelse fortsatte med at falde i EU i 2024. Situationen er dog fortsat meget forskellig fra medlemsstat til medlemsstat. Faldet til 19,4 % skyldtes en forbedring for kvinder (som ikke desto mindre fortsat står over for væsentligt højere risici end mænd). Faldet afspejler også reduceret indkomstfattigdom og alvorlige materielle eller sociale afsavn blandt ældre. Den samlede kompensationsgrad for pensioner forblev stabil på EU-plan i 2024. På tværs af medlemsstaterne var situationen med hensyn til fattigdom i alderdommen og indkomstkompensation dog fortsat meget forskellig. I nogle lande var risikoen for indkomstfattigdom for personer over 65 år endda dobbelt så høj som for befolkningen i den erhvervsaktive alder.

⁴⁷ [Rådets henstilling \(EU\) 2021/1004 af 14. juni 2021 om oprettelse af en europæisk børnegaranti](#) (EUT L 223 af 22.6.2021, s. 14).

Husstande, der oplever fattigdom, bruger en betydelig del af deres disponible indkomst på boligudgifter, men der er store forskelle fra medlemsstat til medlemsstat

Overkommelige priser på boliger er fortsat en vigtig udfordring, som uforholdsmæssigt rammer personer i risiko for fattigdom. I løbet af det seneste årti er boligpriserne i EU steget ca. 10 % hurtigere end indkomsterne i gennemsnit, hvilket har mindsket prisoverkommeligheden⁴⁸. Der er dog betydelige forskelle mellem medlemsstaterne og mellem regioner og de store bycentre. Hele 8,2 % af EU's befolkning boede i husstande, hvor de samlede boligudgifter udgjorde mere end 40 % af deres samlede disponible husstandsindkomst, hvilket betyder, at de var overbebyrdet af boligudgifter⁴⁹. Denne andel var på 31,1 % for personer i risiko for fattigdom sammenlignet med 3,8 % for resten af befolkningen. Der er forskelle med hensyn til udviklingen af socialt boligbyggeri på tværs af EU's medlemsstater, og definitioner, udbydere, støtteberettigelse og tildelingsmekanismer varierer. Videreudviklingen heraf kan bidrage til at forbedre adgangen til boliger⁵⁰. Øgede omkostninger til byggeri, jord og finansiering er almindeligt rapporterede udfordringer for socialt boligbyggeri. Selv om forskelle i definitioner og dataindsamlingsmetoder hæmmer sammenligneligheden på tværs af landene, kan der konstateres en stigende tendens til hjemløshed i mange medlemsstater.

Traktaterne anerkender fuldt ud den centrale rolle, som den sociale dialog spiller i EU's sociale markedsøkonomi. Betydningen af den sociale dialog er også nedfældet i den europæiske søjle for sociale rettigheder og beskæftigelsesretningslinjerne. På grundlag af Val Duchesse-erklæringen fra arbejdsmarkedets parter i 2024⁵¹ undertegnede Kommissionen og de europæiske tværfaglige arbejdsmarkedsparter en pagt for den europæiske sociale dialog i

⁴⁸ Se Cousin G., Frayne C., Dias Martins V. og B. Vasicek (2025), [Housing in the European Union: Market Developments, Underlying Drivers, and Policies](#), European Economy Discussion Paper 228/oktober 2025.

⁴⁹ Både boligudgifter og indkomst er opgjort efter fradrag af tillæg. Se flere oplysninger om indikatoren i bilag 2.

⁵⁰ Processen med afinstitutionalisering af personer med handicap går i stå, bl.a. på grund af mangel på tilgængelige boligløsninger.

⁵¹ [Treparterklæring om en blomstrende europæisk social dialog](#).

marts 2025⁵². Som led i et fornyet tilsagn om at styrke den sociale dialog i en tid med global omstilling omhandler pagten de foranstaltninger, som Kommissionen og arbejdsmarkedets parter skal træffe for at fremme og skabe de rette betingelser for at mobilisere det fulde potentiale i den sociale dialog på alle niveauer. Pagten har som sådan til formål at skabe en ramme for, at den sociale dialog kan blomstre på alle niveauer, herunder på nationalt og europæisk niveau og tværsektorielt og sektorspecifikt.

Rådets henstilling fra 2023 om styrkelse af den sociale dialog i EU indeholder vejledning til medlemsstaterne om, hvordan de bedst fremmer den sociale dialog og styrker de kollektive overenskomstforhandlinger⁵³. Kommissionen har bl.a. arbejdet sammen med arbejdsmarkedets parter om en plan for kvalitetsjob. Den har forpligtet sig til også at høre dem om politiske initiativer, der ikke falder ind under anvendelsesområdet for artikel 153 og 154 i TEUF⁵⁴, men som er af særlig relevans for dem. På EU-plan er både arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationer aktivt involveret i det europæiske semester med regelmæssig udveksling af synspunkter og tematiske drøftelser om områder af særlig relevans. Inddragelse og høring af både arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationer er afgørende for politikudformning og for at fremme bæredygtige og inkluderende forandringer.

Medlemsstaterne bør tage skridt til at tage fat på de beskæftigelsesmæssige, færdighedsmæssige og socialpolitiske udfordringer, der er konstateret i denne fælles beskæftigelsesrapport. I overensstemmelse med beskæftigelsesretningslinjerne omfatter dette navnlig en indsats for at:

- forbedre livslang opkvalificering og omskoling af voksne for at sikre konkurrenceevnen, afhjælpe manglen på arbejdskraft og færdigheder, tilpasse sig den ændrede situation og fremtidsudsigterne på arbejdsmarkedet og fremme den grønne og den digitale omstilling i overensstemmelse med færdighedsunionen, herunder ved at integrere brugen af værktøjer til viden om færdigheder, styrke udbuddet af individuelle uddannelsesrettigheder, f.eks. individuelle læringskonti, og fremme udviklingen, gennemførelsen og anerkendelsen af mikroeksamensbeviser afhængigt af de nationale forhold og i overensstemmelse med Rådets henstilling om individuelle læringskonti og Rådets henstilling om en europæisk tilgang til mikroeksamensbeviser
- styrke de aktive arbejdsmarkedspolitikker og de offentlige arbejdsformidlingers kapacitet og effektivitet – bl.a. ved at investere i digital infrastruktur, digitale tjenester, bedre karrierevejledning, rådgivningstjenester, viden om færdigheder og uddannelse af personale – med henblik på at øge arbejdsmarkedsdeltagelsen, navnlig blandt underrepræsenterede grupper, og støtte skabelse af kvalitetsjob og jobskifte
- fremme retfærdig mobilitet inden for EU og overveje at tiltrække kvalificerede arbejdstagere fra tredjelande, herunder træffe foranstaltninger til at lette lovlig migration af tredjelandsstatsborgere i erhverv med mangel på arbejdskraft eller studieområder i strategiske sektorer, samtidig med at der sikres respekt for og håndhævelse af arbejdstagerrettigheder og sociale beskyttelsesrettigheder, understøttet

⁵² [Pact for European Social Dialogue](#).

⁵³ Rådets henstilling af 12. juni 2023 om styrkelse af den sociale dialog i Den Europæiske Union (C/2023/1389).

⁵⁴ Artikel 154 i TEUF omhandler en høring i to faser af de europæiske arbejdsmarkedsparter om en række socialpolitiske spørgsmål, der er opregnet i traktatens artikel 153, f.eks. arbejdsvilkår samt sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen.

af en effektiv integrationspolitik, i fuld komplementaritet med indsatsen for at udnytte den arbejdskraft og de færdigheder, der findes i EU

- sikre tilgængeligheden af jobfastholdelsesordninger som et nødberedskabsværktøj, der er udformet med henblik på at bevare arbejdspladser (og virksomheder) i tilfælde af kriser, herunder omstruktureringer, samt videreudvikle menneskelig kapital gennem tilknyttet opkvalificering og omskoling
- yde passende støtte til de arbejdstagere og husstande, der er mest berørt af de økonomiske og sociale virkninger af tilpasningen til klimaændringer og nye grønne og digitale teknologier, navnlig til sårbare arbejdstagere og husstande, bl.a. gennem effektive arbejdsformidlinger og beskæftigelsesprogrammer samt incitamenter til ansættelse og jobskifte, tilstrækkelig indkomstsikkerhed med en aktiv inklusionstilgang, beskyttelse af arbejdstagernes rettigheder mod risici i forbindelse med AI, algoritmisk styring og klimaændringer og fremme af iværksætterier i overensstemmelse med Rådets henstilling om sikring af en retfærdig omstilling til klimaneutralitet
- fremme en lønudvikling, der i overensstemmelse med national lovgivning og/eller praksis og med fuld respekt for arbejdsmarkedsparternes rolle og autonomi støtter opadgående social konvergens under hensyntagen til udviklingen i produktiviteten, skabelse af kvalitetsjob og sikring af konkurrenceevnen
- tilpasse arbejdsmarkedslovgivningen og skatte- og socialsikringsystemerne for at mindske segmenteringen og kønsskævheden på arbejdsmarkedet og fremme jobskabelse af høj kvalitet, herunder mulige skattelempelser, især for lavtlønnede, uden at det hindrer overgang til højere betalte job og et skift væk fra beskatning af arbejde til andre kilder, der er mere befordrende for beskæftigelsen og inklusiv vækst
- sikre sunde, sikre og veltilpassede arbejdsmiljøer som en vigtig dimension af jobkvalitet
- fremme kollektive overenskomstforhandlinger og social dialog i overensstemmelse med Rådets henstilling om styrkelse af den sociale dialog og pagten for den europæiske sociale dialog sammen med rettidig og meningsfuld inddragelse af arbejdsmarkedets parter i relevant politikudformning på EU-plan og nationalt plan, også med henblik på at forbedre jobkvaliteten, herunder i forbindelse med gennemførelsen af medlemsstaternes genopretnings- og resiliensplaner og i forbindelse med det europæiske semester
- sikre tilstrækkelig og bæredygtig social beskyttelse til alle i overensstemmelse med Rådets henstilling om adgang til social beskyttelse, forbedre beskyttelsen af personer, som ikke er tilstrækkeligt dækket, f.eks. arbejdstagere i atypiske beskæftigelsesformer, herunder platformsarbejdere, og selvstændige, også som en vigtig dimension af jobkvalitet, mere generelt forbedre ydelsernes tilstrækkelighed, muligheden for at overføre rettigheder og adgangen til kvalitetstjenester, samtidig med at de offentlige finansers holdbarhed sikres, og effektivt støtte integration på arbejdsmarkedet af alle, der kan arbejde
- forbedre unges muligheder på arbejdsmarkedet, herunder gennem inkluderende erhvervsuddannelse og tertiær uddannelse af høj kvalitet, målrettet støtte fra arbejdsformidlinger (herunder mentorordninger, vejledning og rådgivning) og lærlinguddannelser og praktikophold af høj kvalitet i overensstemmelse med den styrkede ungdomsgaranti og den europæiske alliance for lærlinguddannelser.

- vedtage omfattende foranstaltninger med henblik på at forbedre elevernes grundlæggende færdigheder og udvikle deres nøglekompetencer (herunder tværgående færdigheder) mere generelt og tackle strukturelle udfordringer med hensyn til uddannelsessystemernes resultater og lighed, herunder gennem effektive undervisnings-, lærings- og vurderingsmetoder, støtte udarbejdelsen af planer for forbedring af grundlæggende færdigheder på skoleniveau med særlig vægt på vejlednings- og mentorprogrammer, personlig støtte og undervisernes løbende faglige udvikling, og fremme ekspertise i grundlæggende færdigheder gennem differentieret undervisning og læring
- styrke ekspertisen og øge arbejdsmarkedsrelevansen af erhvervsuddannelser og tertiær uddannelser gennem et tættere samarbejde med erhvervslivet, forbindelser til systemer for viden om færdigheder og øget brug af mikroeksamensbeviser, forbedre procedureerne for gensidig anerkendelse af kvalifikationer for at afhjælpe manglen på færdigheder og misforholdet mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og styrke adgangen til videregående uddannelse for færdiguddannede fra erhvervsuddannelser og underrepræsenterede grupper
- øge antallet af færdiguddannede inden for STEM-fag, især inden for IKT (herunder AI), på områder med stor mangel på arbejdskraft og på strategiske områder, mindske kønsskævheder, styrke samarbejdet med erhvervslivet, udbydere af erhvervsuddannelser og universiteter for at blive forandringsaktører i den grønne og den digitale omstilling og styrke læreruddannelsen i STEM-fag for at afhjælpe manglen herpå
- styrke de digitale færdigheder for elever og voksne i alle aldre, herunder mediekendskab, digitale færdigheder og AI-færdigheder, fremme kritisk tænkning og øge den digitale talentmasse på arbejdsmarkedet ved at udvikle digitale uddannelsesøkosystemer støttet af centrale katalysatorer, f.eks. højhastighedsforbindelser til skoler, udstyr og læreruddannelse, støtte institutioner med knowhow om digitalisering med særligt fokus på inklusion og mindskelse af den digitale kløft, og eventuelt styrke den finansielle viden og de finansielle færdigheder hos elever og voksne i alle aldre
- styrke den indledende og løbende læreruddannelse med fokus på undervisning i grundlæggende færdigheder i samarbejde med udbydere af læreruddannelser, mindske lærermanglen og styrke indsatsen for at gøre lærerfaget mere attraktivt, navnlig ved at forbedre arbejdsvilkårene, tilbyde attraktive karriereveje, mentorordninger for nye lærere samt tiltrække erfarne lærere til udsatte skoler gennem incitamenter og støtte, og ved at lette adgangen til faget fra andre fagområder
- sikre ikkeforskelsbehandling, fremme ligestilling mellem kønnene, forbedre integrationen af kønsaspektet og styrke kvinders og ugunstigt stillede gruppers deltagelse på arbejdsmarkedet ved at fremme lige muligheder og karriereudvikling, sikre lige løn for samme arbejde eller arbejde af samme værdi samt gennemsigtighed i lønstrukturer og fremme forening af arbejde, familieliv og privatliv, herunder gennem adgang til økonomisk overkommelig børnepasning af høj kvalitet (førskoleundervisning, børnepasning og langtidspleje), familierelateret orlov og fleksible arbejdsordninger for forældre og andre uformelle plejere i overensstemmelse med den europæiske plejestrategi, og ved at sikre tilgængelighed på arbejdspladsen
- give alle børn, der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse, gratis og effektiv adgang til sundhedspleje, førskoleundervisning og børnepasning, uddannelse og skoleaktiviteter og effektiv adgang til sund ernæring og passende boliger, i

overensstemmelse med den europæiske børnegaranti og de tilhørende nationale handlingsplaner

- fremme lige muligheder for børn for at tackle de høje niveauer af børnefattigdom og gøre bedst mulig brug af EU's og medlemsstaternes ressourcer, fremskynde gennemførelsen af den europæiske børnegaranti, herunder ved at tilbyde økonomisk overkommelig førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet og ved at afhjælpe skolefrafald, og støtte adgangen til kvalitetsuddannelse for børn og unge fra ugunstigt stillede grupper og fjerntliggende områder, forbedre deres læringsresultater og fremme uddannelse på alle kvalifikationsniveauer
- etablere og efter behov styrke mindsteindkomstordninger, der garanterer tilstrækkelig støtte og forfølger en aktiv inklusionstilgang i overensstemmelse med Rådets henstilling om en tilstrækkelig mindsteindkomst, som sikrer aktiv inklusion og integration på arbejdsmarkedet af alle, der kan arbejde, og fremme adgang til støttetjenester og basale tjenester, herunder energi, navnlig for lavindkomsthusholdninger og sårbare husholdninger
- vurdere reformernes og investeringernes fordelingsmæssige indkomsteffekt for forskellige befolkningsgrupper i overensstemmelse med meddelelsen om bedre vurdering af den fordelingsmæssige virkning af medlemsstaternes politikker
- støtte et tilstrækkeligt boligudbud til at imødekomme efterspørgslen samt adgang til økonomisk overkommelige boliger, sociale boliger og/eller passende boligstøtte, hvor det er relevant, forebygge og bekæmpe hjemløshed som den mest ekstreme form for fattigdom, imødegå social udstødelse gennem integrerede, personcentrerede og boligbaserede strategiske tilgange fremme renovering af beboelsejendomme og sociale boliger
- investere i sundhedssystemets kapacitet, herunder med hensyn til forebyggelse og primære sundhedsydelser samt folkesundhedskapacitet, koordinering af pleje, sundhedspersonale og anvendelse af e-sundhed og AI, reducere egenbetaling, hvor det er relevant, forbedre sundhedsdækningen og fremme bedre arbejdsvilkår samt opkvalificering og omskoling af sundhedspersonale
- styrke udbuddet af økonomisk overkommelige og bæredygtige langtidsplejeydelser af høj kvalitet i overensstemmelse med Rådets henstilling om adgang til økonomisk overkommelig langtidspleje af høj kvalitet
- sikre inkluderende og bæredygtige pensionssystemer, herunder ved at udvikle tillægspensioner, der sikrer indkomster i alderdommen og retfærdighed mellem generationerne i forbindelse med den demografiske aldring.

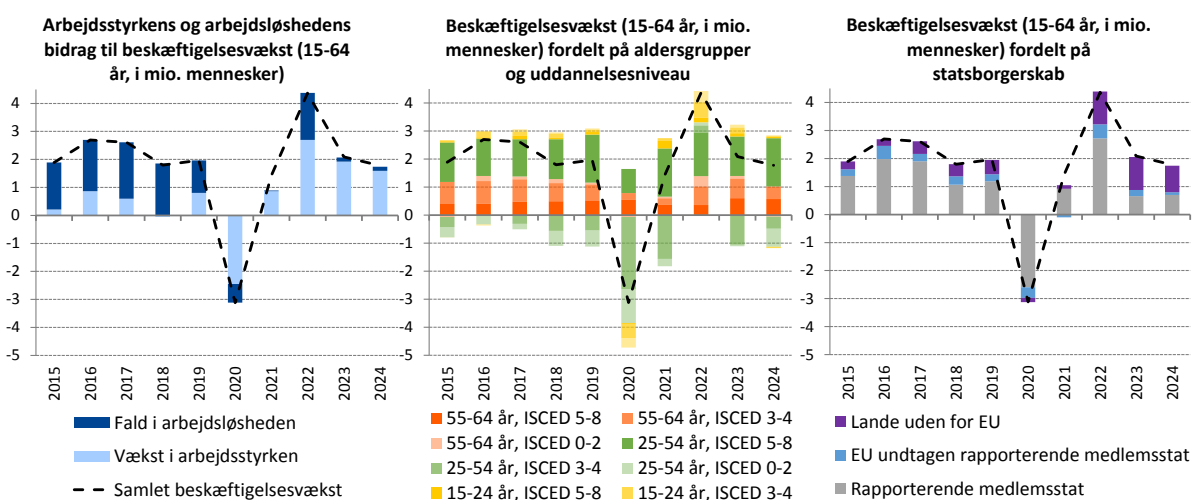
EU-finansiering, herunder via ESF+, genopretnings- og resiliensfaciliteten, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Fonden for Retfærdig Omstilling, Erasmus+, EU's instrument for teknisk støtte og Den Sociale Klimafond, til støtteberettigede investeringer og reformer, støtter medlemsstaterne i indsatsen for at intensivere de politiske tiltag på de nævnte områder.

KAPITEL 1. ARBEJDSMARKEDSTENDENSER OG SOCIALE TENDENSER I EU

Beskæftigelsesvæksten forblev robust i 2024 med en historisk lav arbejdsløshed på trods af øget økonomisk og geopolitisk usikkerhed. Den samlede beskæftigelse steg med 1,7 millioner personer til 219,4 millioner, hvilket indebærer en noget aftagende, men robust årlig vækstrate på 0,8 % og en beskæftigelsesfrekvens på 75,8 % (0,5 procentpoint højere end i 2023, se også målboksen i afsnit 2.1.1). Energisektoren førte an i væksten med en stigning på 7,4 %, efterfulgt af minedrift (4,3 %), vand- og affaldshåndtering (4,2 %), kunst og underholdning (4,1 %), hotel- og restaurationsvirksomhed (3,5 %) og IKT (2,9 %). Med undtagelse af minedrift har disse sektorer været blandt de hurtigst voksende sektorer i det seneste årti. Ligesom i 2023 tegnede væksten i arbejdsstyrken sig for 92 % af beskæftigelsesvæksten blandt de 15-64-årige, mens faldet i arbejdsløsheden kun bidrog med 8 % i en situation med en historisk lav arbejdsløshed på 5,9 %. Beskæftigelsesforventningerne på kort sigt (for de næste tre måneder) faldt under deres langsigtede gennemsnit i 2024 og fortsatte med at falde – især inden for tjenesteydelser – mens de steg og var langt mere positive i byggesektoren. Den samlede beskæftigelsesvækst forventes at aftage yderligere til 0,5 % i 2025 og 2026 og derefter til 0,4 % i 2027⁵⁵.

Figur 1.1: Beskæftigelsesvæksten i 2024 blev drevet af øget deltagelse fra tredjelandstatsborgere og ældre og var koncentreret blandt personer med en tertiær uddannelse.

Beskæftigelsesvækst (15-64 år) opdelt i vækst i arbejdsstyrken og reduktion af arbejdsløsheden og yderligere opdelt efter aldersgruppe, uddannelsesniveau og statsborgerskab

Bemærk: Brud i serier for beskæftigede efter statsborgerskab i 2021.

Kilde: Egne beregninger baseret på Eurostat [[lfsa_agan](#)], [[lfsa_ugan](#)], [[lfsa_egaed](#)] og [[lfsa_egan](#)].

Tredjelandstatsborgere og ældre fortsatte med at drive væksten i beskæftigelsen, mens resultaterne for unge, lavtuddannede arbejdstagere og personer med handicap viste tegn på stagnation eller forværring. I 2024 tegnede tredjelandstatsborgere sig for to tredjedele (68,0 %) af væksten i arbejdsstyrken og mere end halvdelen (54,2 %) af beskæftigelsesvæksten i aldersgruppen 15-64 år, hvilket svarer til 2023. Deres andel af arbejdsstyrken steg fra 5,5 % til 6,5 % mellem 2022 og 2024, og 29,9 % havde en tertiær uddannelse i 2024 sammenlignet med 20,6 % ti år tidligere. Deres beskæftigelsesfrekvens

⁵⁵ Se: [European economic forecast – Autumn 2025](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.

nåede 64,3 %, men er fortsat lav og kendetegnet ved en høj andel af deltidsarbejde samt en stor kønsbetinget forskel i begge tilfælde. Kvinder er fortsat underrepræsenteret på arbejdsmarkedet generelt, men deres resultater blev fortsat bedre, idet den samlede kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen for første gang faldt til 10 procentpoint. Ældre (55-64 år) udviste fortsat de største procentvise stigninger i beskæftigelses- og erhvervsfrekvens blandt alle aldersgrupper, idet deres beskæftigelsesfrekvens steg yderligere til 65,2 %, og deres arbejdsløshed (55-74 år) faldt til 4,1 % i 2024, hvilket er den andel laveste blandt alle aldersgrupper. I betragtning af deres voksende andel af befolkningen og stigende forventede levealder er der mulighed for yderligere at øge deres deltagelse på arbejdsmarkedet. På den anden side er forbedringen i andelen af unge (15-29 år), der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, aftaget betydeligt, idet andelen kun er faldet med 0,4 procentpoint (til 10,9 %) siden begyndelsen af 2023. Dette skete på trods af stigende deltagelse i uddannelse i takt med lavere skolefrafald og højere optag på videregående uddannelser. Ungdomsarbejdsløsheden for personer i alderen 15-24 år steg til 14,9 % i 2024, hvilket er den første årlige stigning i over et årti (den covid-19-relaterede stigning i 2020 ikke medregnet). Unge arbejdstagere har også mere end dobbelt så ofte som gennemsnittet ufrivillige midlertidige kontrakter (13,0 %) og deltidskontrakter (6,4 %), idet næsten to tredjedele af deres midlertidige kontrakter varede under 18 måneder i 2024. Andelen af unge i arbejde, der er i risiko for fattigdom, er høj (10,9 % mod 8,2 % for alle arbejdstagere). På tværs af alle aldersgrupper er beskæftigelsesvæksten fortsat koncentreret blandt personer med en tertiær uddannelse. Derimod steg beskæftigelsen blandt lavtuddannede kun blandt de 15-24-årige, og forskellen i beskæftigelsesfrekvensen mellem lavt- og højtuddannede (25-64 år) er fortsat stor, nemlig 28,7 procentpoint. Desuden steg forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap også kraftigt i 2024 fra 21,4 procentpoint til 24,0 procentpoint, hvilket nærmer sig det historiske højdepunkt på 24,4 procentpoint, der blev konstateret i 2019 og 2020.

Manglen på arbejdskraft og færdigheder er aftaget, men yderligere fremskridt er fortsat begrænset af strukturelle faktorer. Andelen af arbejdsgivere, der rapporterede om mangel på arbejdskraft, faldt til 18,2 % i andet kvartal 2025 fra et toppunkt på 27,8 % i andet kvartal 2022⁵⁶. Andelen af ledige stillinger fortsatte også med at falde på tværs af alle sektorer i 2024 og faldt for første gang til under niveauet før pandemien i andet kvartal 2025 (2,1 % mod 2,2 % i fjerde kvartal 2019), men den er fortsat høj inden for administrative tjenester og støttetjenester (3,0 %). Disse forbedringer afspejler i vid udstrækning svagere beskæftigelses- og erhvervsforventninger, afdæmpet hamstring af arbejdskraft⁵⁷ og en fortsat tilstrømning af tredjelandsstatsborgere. Faldende uddannelsesrelaterede misforhold (målt ved makroøkonomiske misforhold mellem udbudte og efterspurgte færdigheder⁵⁸ og overkvalificeringsfrekvenser) og sektorspecifikke misforhold (målt ved spredningen i andelen af ledige stillinger i de enkelte sektorer) kan også have bidraget, hvilket er i overensstemmelse med en lavere andel af ledige stillinger i forhold til antallet af arbejdsløse. Ikke desto mindre er der fortsat langsigtede strukturelle udfordringer, herunder demografiske ændringer, skiftende behov på arbejdsmarkedet i forbindelse med den grønne og den digitale omstilling og problemer med jobkvalitet⁵⁹.

⁵⁶ [European Business and Consumer Survey](#).

⁵⁷ [European Business and Consumer Surveys](#). Indikatoren afspejler andelen af virksomheder, der forventer, at deres produktion vil falde, men at deres beskæftigelse vil stige eller forblive uændret.

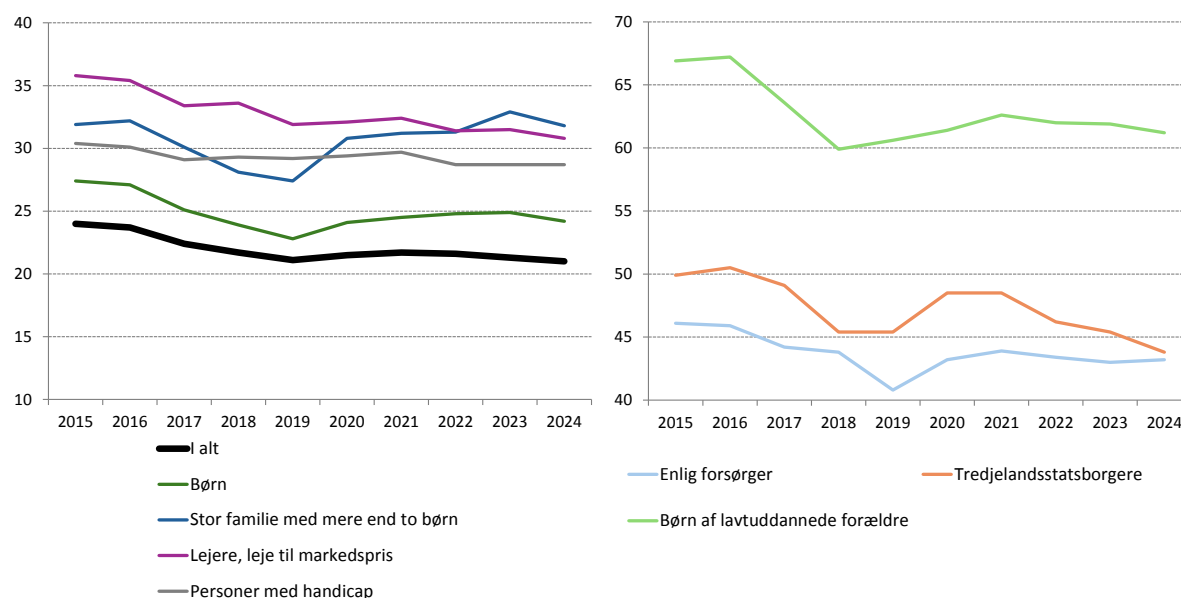
⁵⁸ Se Europa-Kommissionen, [Analytical web note – Measuring skills mismatch](#) – 7/2015, Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg.

⁵⁹ [Eurofound, 2025: Living and working in Europe 2024, chapter 2](#).

Reallønnen steg igen i 2024, hvilket understøttede husholdningernes købekraft og reducerede uligheden, men den lå fortsat under niveauet før pandemien. Efter at væksten i reallønnen var blevet positiv i andet halvår 2023, steg den i 2024 til 2,7 % på årsbasis, hvilket bidrog til en solid vækst i den reale disponible bruttohusstandsindkomst på 2,3 %. I 2024 var købekraften endnu ikke vendt tilbage til niveauet fra 2019. Væksten i reallønnen forventes at aftage til 1,3 % i 2025 og 1,1 % i 2026, idet den holdes tilbage af økonomisk usikkerhed⁶⁰. Fattigdom blandt personer i beskæftigelse faldt til 8,2 % i 2024, efter at kraftige stigninger i mindstelønnen i de seneste år har bidraget til at modvirke inflationens indvirkning på lavindkomstarbejdstagere. Indkomstulighed (målt ved S80/S20-forholdet) faldt også til 4,66 i 2024, hvilket var i overensstemmelse med den generelle tendens i de seneste ti år.

Figur 1.2: Andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse er fortsat høj, især for sårbare grupper

Andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse for den samlede befolkning og for sårbare grupper (%)

Kilde: Eurostat [[ilc_peps01n](#)], [[ilc_peps03n](#)], [[ilc_peps05n](#)], [[ilc_peps07n](#)], [[ilc_peps60n](#)] og [[hlth_dpe010](#)].

Andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse faldt beskedent, men er fortsat høj, især blandt sårbare grupper. Andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROPE) faldt for første gang til under niveauet før pandemien i 2024 (til 21,0 % mod 21,1 % i 2019) efter et fald på 0,3 procentpoint, hovedsagelig som følge af en bred reduktion af alvorlige materielle og sociale afsavn på tværs af aldersgrupper⁶¹. Risikoen for børnefattigdom er dog fortsat høj: Andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse for børn var på 24,2 %, hvilket stadig er 1,4 procentpoint over niveauet før covid-19, på trods af en forbedring på 0,7 procentpoint fra 2023 og en stor indvirkning af sociale overførsler for denne aldersgruppe. Børn af forældre med et lavt uddannelsesnivea har næsten seks gange så stor risiko for fattigdom eller social udstødelse som børn af

⁶⁰ Baseret på Europa-Kommissionens forårsprognose.

⁶¹ Alle data i dette afsnit er baseret på indkomster fra indkomstreferenceåret, som er undersøgelsesåret for Irland og året før for alle andre medlemsstater. Eurostats foreløbige skøn vedrørende indkomster i 2024 viser, at AROP-raterne var stabile i EU i gennemsnit og i de fleste medlemsstater (se Eurostat, [Flash estimates of income inequalities and poverty indicators for 2024 \(FE 2024\), Experimental results](#), Version 1 – juni 2025).

højtuddannede forældre (61,2 % mod 11,0 %), mens husstande med enlige forsørgere har langt den største risiko af alle husstandstyper (43,2 %). Andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse er også høj blandt personer med handicap (28,7 %) og tredjelandsstatsborgere (43,8 %) (se figur 1.2). Selv om andelen er forbedret hurtigt for sidstnævnte siden 2021, er resultaterne for personer med handicap stagneret, og romaer⁶² står fortsat over for en meget høj fattigdomsrisiko. Fattigdomsdybden (fattigdomskløften) faldt en smule i 2024, undtagen for ældre (65 år og derover). I EU's strategi for bekæmpelse af fattigdom (se søjleboks 8) opfordres der til en betydelig yderligere indsats med henblik på at nå EU's 2030-mål for fattigdomsbekæmpelse, herunder delmålet for reduktion af børnefattigdom (se målboksen i afsnit 2.4.1), og målet om at udrydde fattigdom senest i 2050.

Væksten i boligpriserne har oversteget indkomstvæksten i det seneste årti, hvilket har sat prisoverkommeligheden under pres. I denne periode steg boligpriserne i EU i gennemsnit ca. 10 % hurtigere end indkomsterne, hvilket reducerede prisoverkommeligheden – især i lyset af de højere renter mod periodens slutning. Samtidig kunne underudviklede udlejningsmarkeder ofte ikke tilbyde reelle alternativer. Andelen af personer med uforholdsmæssigt høje boligudgifter faldt noget i EU i 2024 i takt med en aftagende vækst i energi- og forsyningspriserne, men var stadig omkring otte gange så høj for personer, der bor i husstande, der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse (31,1 %), som for personer i andre husstande (3,8 %). Situationen med hensyn til andelen af overfyldte boliger forværredes for første gang nogensinde (bortset fra 2020) og nåede op på 16,9 %. Derimod faldt andelen af husstande, der ikke var i stand til at holde deres hjem tilstrækkeligt varme, til 9,2 % som følge af et fald i de energirelaterede omkostninger, men den lå fortsat betydeligt over niveauet i 2021 (6,9 %). Desuden er hjemløsheden stigende i hele EU, hvilket udgør en voksende social udfordring.

⁶² Se: EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder, [Rights of Roma and Travellers in 13 European countries, 2024](#).

KAPITEL 2. BESKÆFTIGELSESMÆSSIGE OG SOCIALPOLITISKE REFORMER – MEDLEMSSTATERNES RESULTATER OG INDSATS

2.1 Retningslinje 5: Skabe øget efterspørgsel efter arbejdskraft

I dette afsnit gennemgås gennemførelsen af beskæftigelsesretningslinje 5, hvori medlemsstaterne anbefales til at skabe gunstige betingelser, der fremmer efterspørgslen efter arbejdskraft og jobskabelsen i overensstemmelse med søjleprincip 4 (aktiv beskæftigelsesstøtte) og 6 (lønninger). Afsnit 2.1.1 fokuserer på centrale tendenser på arbejdsmarkedet og omhandler også deres konsekvenser for konkurrenceevnen samt virkningen af den seneste stigning i økonomisk usikkerhed. I afsnit 2.1.2 redegøres der for de foranstaltninger, som medlemsstaterne har gennemført på disse områder, med særligt fokus på politikker, der har til formål at øge beskæftigelsen og støtte jobskabelsen i en situation med mangel på arbejdskraft og færdigheder.

2.1.1 Nøgleindikatorer

EU's arbejdsmarked forblev robust i 2024 og begyndelsen af 2025 med en moderat, men stadig solid beskæftigelsesvækst og en vis opadgående konvergens på tværs af medlemsstaterne. Over 900 000 flere arbejdstagere var beskæftiget i andet kvartal 2025 sammenlignet med andet kvartal 2024, hvilket bragte den samlede beskæftigelse op på 220,1 millioner. Beskæftigelsesfrekvensen (aldersgruppen 20-64 år) nåede op på 75,8 % i 2024 (en stigning fra 0,5 procentpoint i 2023) og steg yderligere til et rekordhøjt niveau på 76,2 % i andet kvartal 2025. Dermed er EU's overordnede mål om mindst 78 % beskæftigelse inden 2030 inden for rækkevidde⁶³ – se måltektboks 1. Selv om beskæftigelsesvæksten aftog yderligere (fra 1,2 % i 2023 til 0,8 % i 2024), forblev den positiv, hvilket understreger arbejdsmarkedets modstandsdygtighed i de seneste år – trods øget økonomisk og geopolitisk usikkerhed. Beskæftigelsesfrekvensen steg i 21 medlemsstater, mest markant i Kroatien, Grækenland og Malta – se figur 2.1.1. Derimod blev der registreret fald i Finland, Sverige, Luxembourg, Estland og Letland. Italien, Rumænien, Spanien og Belgien befinder sig i en "kritisk situation" med relativt lave beskæftigelsesfrekvenser (under 72,5 %) og forbedringer under gennemsnittet (Belgien). Frankrig, Luxembourg og Finland befinder sig i kategorien "bør holdes øje med" efter forbedringer, der kun svagt oversteg gennemsnittet, fra relativt lave niveauer (Frankrig) eller fald fra niveauer, der allerede var under gennemsnittet (Luxembourg), og til et niveau under gennemsnittet (Finland). På den anden side ligger Nederlandene, Malta og Tjekkiet i kategorien "de, der præsterer bedst" med en beskæftigelsesfrekvens på over 82 %. Generelt kan der konstateres gradvis konvergens i beskæftigelsen på tværs af medlemsstaterne. Den kønsbetingede beskæftigelsesforskel indsnævredes yderligere med 0,2 procentpoint mellem 2023 og 2024, da andelen for kvinder steg en smule hurtigere end for mænd (fra 70,2 % til 70,8 % mod 80,4 % til 80,8 %).

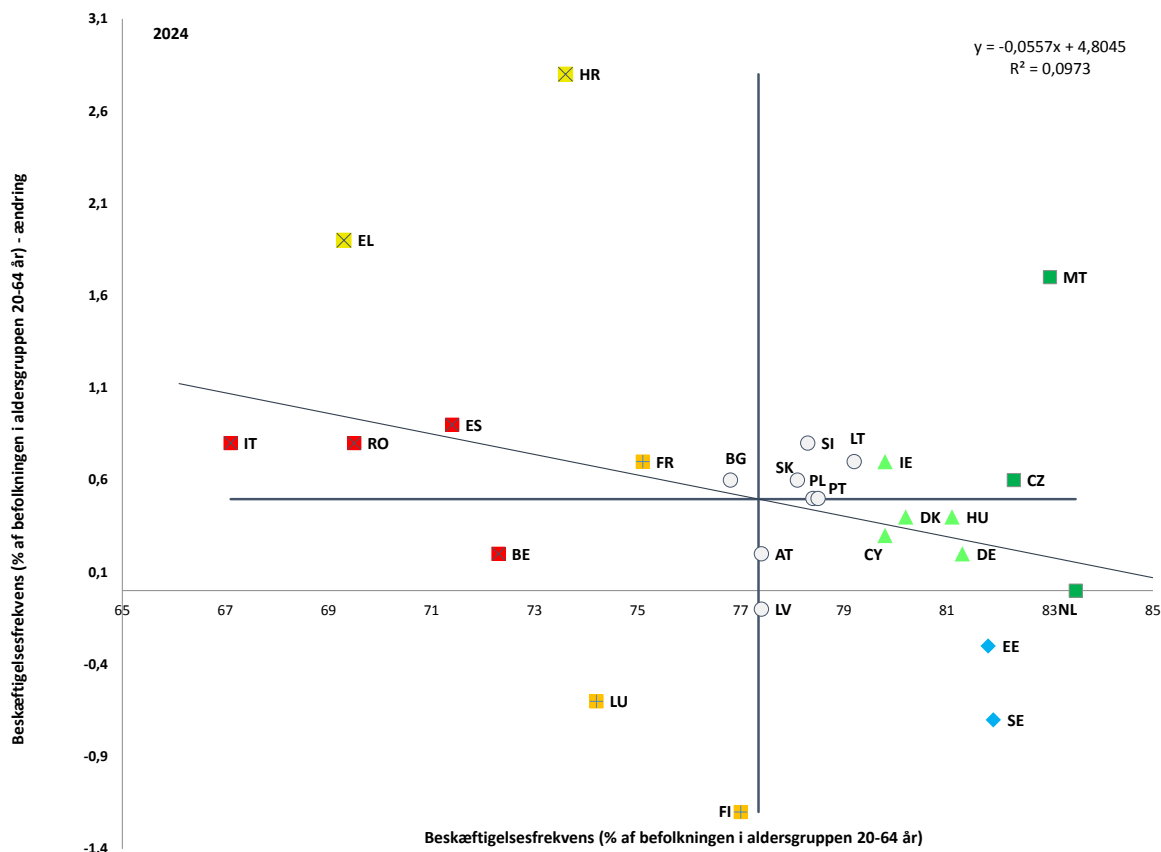
Beskæftigelsesvæksten var drevet af en stigende erhvervsfrekvens og et fald i arbejdsløsheden, hvor jobskabelsen var koncentreret inden for tjenesteydelser og i den offentlige sektor. I 2024 var befolkningen i den erhvervsaktive alder (20-64 år) i EU på 259,8 millioner, hvilket er stort set uændret i forhold til 2023. Ifølge data fra arbejdsstyrkeundersøgelsen steg erhvervsfrekvensen (aldersgruppen 20-64 år) til 81,5 % i 2024 (fra 81,1 % i 2023). Ifølge nationalregnskabsdata blev der i 2024 skabt 0,94 millioner

⁶³ Se Europa-Kommissionen, [Porto Declaration and targets](#), 2021.

arbejdspladser i den private sektor, hovedsagelig i engros-, detail-, hotel-, transport- og IT-sektoren⁶⁴. Den offentlige sektor bidrog også væsentligt.

Figur 2.1.1: Beskæftigelsen fortsatte med at stige i de fleste medlemsstater i 2024

Beskæftigelsesfrekvens (aldersgruppen 20-64 år), niveau for 2024 og ændring i forhold til året før (%), nøgleindikator på den sociale resultattavle)

Bemærk: Akserne er centreret omkring det uvægtede gennemsnit for EU. Forklaring til betegnelser findes i bilaget. Definitionen er forskellig for ES og FR. Brud i serier for BG.

Kilde: Eurostat [[lfsi_emp_a](#)], EU LFS.

Der er fortsat betydelige regionale forskelle mellem og også inden for medlemsstaterne, herunder regionerne i den yderste periferi. På NUTS 2-niveau blev de højeste beskæftigelsesfrekvenser i 2024 registreret i den finske region Åland (86,4 %) og den polske hovedstadsregion Warszawski stołeczny (86,2 %), mens de laveste blev konstateret i de syditalienske regioner Campania (49,4 %) og Calabrien (48,5 %). Mange af de regioner, der har relativt lave beskæftigelsesfrekvenser, er landdistrikter, tyndt befolkede eller perifere regioner, især i det sydlige Spanien og Italien, store dele af Grækenland, dele af Rumænien og Frankrigs regioner i den yderste periferi. Disse områder lider typisk under begrænsede beskæftigelsesmuligheder, især for personer med mellemhøjt og højt færdighedsniveau⁶⁵. Beskæftigelsesresultaterne varierer også inden for medlemsstaterne. Variationen er størst i de baltiske og centraleuropæiske lande og lavest i den sydlige del af EU (med undtagelse af Bulgarien, Cypern og Malta) (se figur 5 i bilag 5). I 2024 havde alle østlige lande samt

⁶⁴ Kommissionen (2025), [European Economic Forecast: spring 2025](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg.

⁶⁵ [Labour market statistics at regional level – Statistics Explained – Eurostat](#).

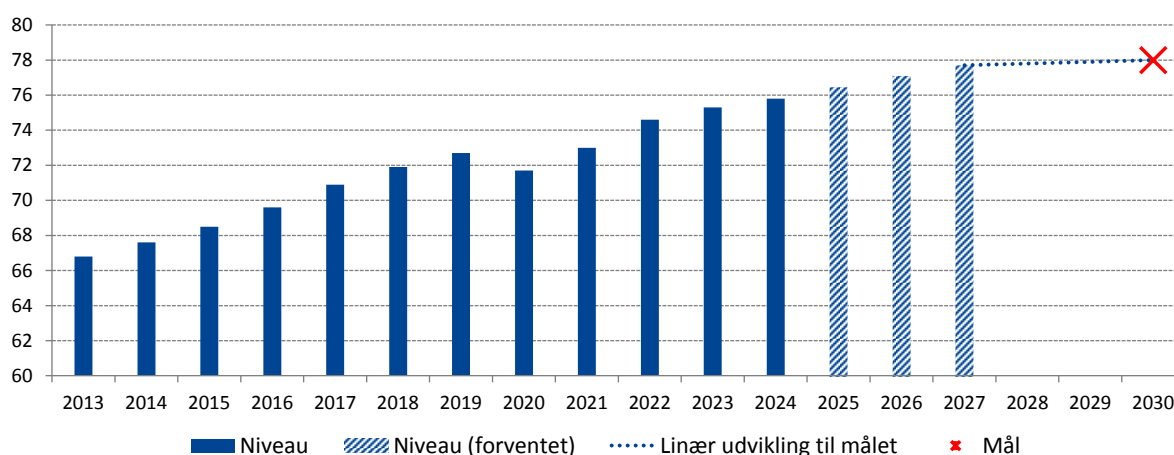
Litauen, Danmark, Irland, Portugal og Spanien deres højeste beskæftigelsesfrekvens i hovedstadsregionerne. I Belgien, Tyskland og Østrig havde hovedstadsregionerne derimod nogle af de laveste beskæftigelsesfrekvenser. De yderste regioner i Spanien og Frankrig har beskæftigelsesfrekvenser under 67,3 %, og for Guyane er den helt nede på 51,1 %. De portugisiske regioner i den yderste periferi har derimod beskæftigelsesfrekvenser, der ligger omkring EU-gennemsnittet.

Målboks 1: Fremskridt i forhold til 2030-beskæftigelsesmålet

Væksten i beskæftigelsen aftog i 2024, men EU er i øjeblikket på vej til at nå sit overordnede beskæftigelsesmål senest i 2030. Beskæftigelsesfrekvensen i EU steg i 2024 langsommere end i 2023 med en stigning på 0,5 procentpoint til 75,8 %, hvilket efterlader et gab på kun 2,2 procentpoint til målet på 78 % på et tidspunkt, hvor der er seks år tilbage. På grundlag af Eurostats seneste demografiske fremskrivninger vil en gennemsnitlig årlig beskæftigelsesvækst på 0,35 % mellem 2024 og 2030 være tilstrækkelig til at nå målet. Til sammenligning steg beskæftigelsen med 1,1 % om året i gennemsnit i perioden før pandemien (2013-19, se figurene nedenfor). Ifølge Kommissionens efterårsprognose 2025 forventes beskæftigelsen at stige hurtigere end det krævede tempo i prognoseperioden, dvs. med 0,5 % i både 2025 og 2026 og 0,4 % i 2027. Overordnet set gør EU gode fremskridt hen imod sit beskæftigelsesmål for 2030.

EU er på vej til at nå sit overordnede 2030-beskæftigelsesmål

Beskæftigelse i EU-27 og det dermed forbundne overordnede EU-mål for 2030 (20-64 år, % af befolkningen)

Bemærk: Værdierne for 2025, 2026 og 2027 er baseret på den forventede beskæftigelsesvækst ifølge Kommissionens efterårsprognose 2025 samt den forventede befolkningsvækst og vækst i den erhvervsaktive befolkning ifølge Eurostats befolkningsfremskrivninger for 2023.

Kilde: Eurostat [[lfsi_emp_a](#)], prognose for vækst i beskæftigelsen, [Kommissionens efterårsprognose 2025](#) og [Eurostats befolkningsfremskrivninger](#), Europop 2023.

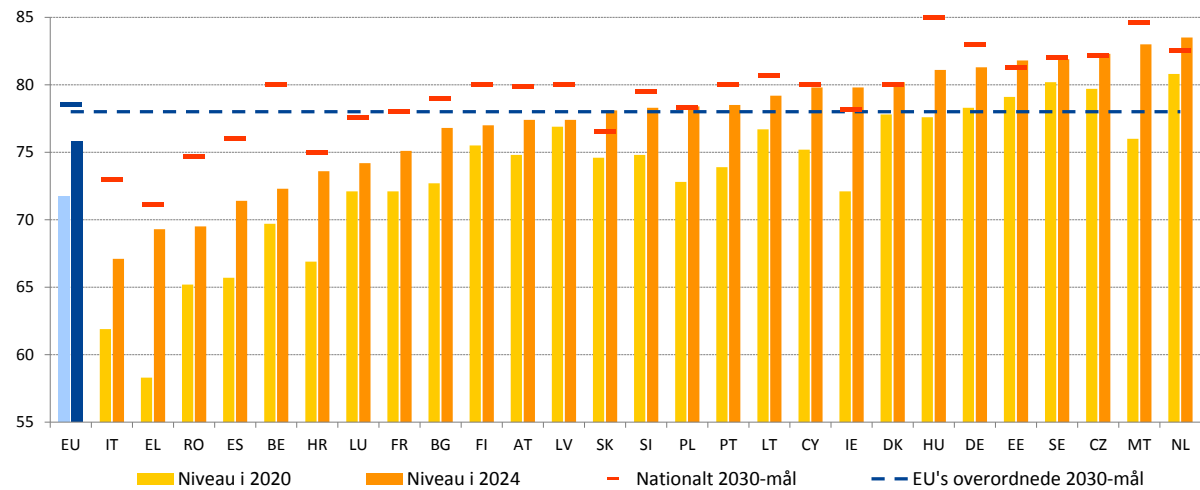
De fleste medlemsstater gjorde yderligere fremskridt hen imod deres nationale beskæftigelsesmål i 2024⁶⁶. I syv lande – Slovakiet, Irland, Nederlandene, Estland, Danmark, Polen og Tjekkiet – var beskæftigelsesfrekvensen i 2024 allerede højere end det

⁶⁶ I oktober 2022 nåede Beskæftigelsesudvalgets gruppe vedrørende indikatorer til enighed om en metodisk tilgang til overvågning af fremskridtene hen imod de nationale beskæftigelsesmål inden for rammerne af det europæiske semester. Dette afsnit er udarbejdet på grundlag af den aftalte metode. Se Beskæftigelsesudvalgets [årsrapport om beskæftigelsen 2025](#) og [overvågning af beskæftigelsen 2025](#).

respektive 2030-mål (se figuren ovenfor), mens Sverige faldt en smule under sit mål. Blandt de 20 lande, der stadig står over for mangler, indsnævrede 16 dem i 2024, og 14 ligger nu inden for 3 procentpoint af deres mål. De største resterende forskelle er i Belgien (7,7 procentpoint), Italien (5,9 procentpoint), Rumænien (5,2 procentpoint) og Spanien (4,6 procentpoint). Tre fjerdedele af medlemsstaterne oplevede en beskæftigelsesvækst, der lå under gennemsnittet før pandemien (2013-19, se figuren nedenfor⁶⁷), på baggrund af højere beskæftigelsesfrekvenser og en faldende befolkning i den erhvervsaktive alder. Ikke desto mindre lå den årlige vækst i beskæftigelsen i 19 medlemsstater på eller over det tempo, der var nødvendigt for at nå det nationale mål⁶⁸. Kun Luxembourg, Finland, Sverige, Belgien, Bulgarien, Ungarn og Letland registrerede en vækst i 2024, der lå under både gennemsnittet før pandemien og den hastighed, der var nødvendig for at nå målet, selv om Sverige fortsat er tæt på sit mål.

En fjerdedel af medlemsstaterne overgik deres nationale mål i 2024, og halvdelen lå inden for 3 procentpoint

Beskæftigelsesfrekvens (2020 og 2024, 20-64-årige, % af befolkningen), nationale mål og EU's mål for 2030

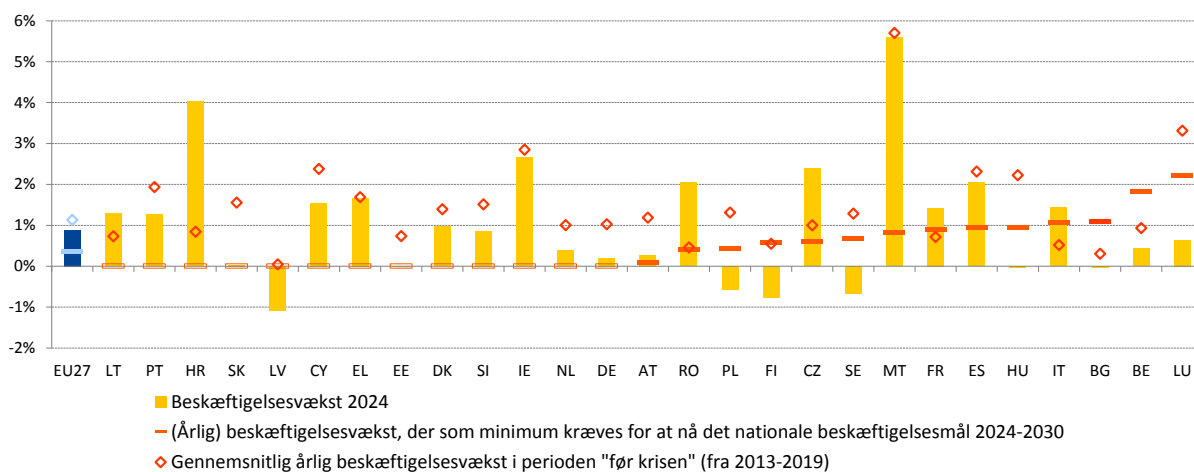
Kilde: Eurostat [[lfsi_emp_a](#)] og tabel over nationale mål for 2030 (bilag 1).

⁶⁷ På grund af befolkningsnedgang har de fleste medlemsstater brug for lavere årlig minimumsvækst i beskæftigelsen end i perioden før krisen for at nå deres nationale mål. Se Beskæftigelsesudvalgets [årsrapport om beskæftigelsen 2025](#).

⁶⁸ For nogle medlemsstater er den krævede minimumsvækst i beskæftigelsen negativ som følge af et forventet fald i befolkningen i den erhvervsaktive alder og/eller det forhold, at deres nationale mål allerede er nået.

I mere end to tredjedele af medlemsstaterne var beskæftigelsesvæksten i 2024 på rette spor for at nå det nationale mål for 2030

Beskæftigelsesvækst i 2024 (20-64-årige, årlig ændring i %) i forhold til den gennemsnitlige årlige vækst i beskæftigelsen i perioden 2013-2019 og den årlige vækst i beskæftigelsen, der som minimum kræves for at nå det nationale beskæftigelsesmål for 2030.

Bemærk: Definitionen er forskellig for ES og FR. Brud i serier for BG i 2024. For medlemsstater, der allerede har nået eller overgået deres nationale mål eller forventes at nå dem (i et scenarie med uændret politik), primært på grund af en faldende befolkning i den erhvervsaktive alder, er behovet for en årlig minimumsvækst i beskæftigelsen angivet som nul.

Kilde: Beregninger fra GD EMPL baseret på Eurostat [[lfsi_emp_a](#)] og [Europop 2023](#).

Det samlede antal arbejdstimer steg næsten i samme tempo som beskæftigelsen i 2024, mens det gennemsnitlige antal arbejdstimer pr. ansat fortsatte den langsigtede nedadgående tendens. I 2024 oversteg antallet af arbejdstimer niveauet fra 2019 (før covid-19) i alle medlemsstater undtagen Tyskland, Letland, Ungarn, Østrig og Slovakiet. Da beskæftigelsen er steget i de seneste år uden en tilsvarende stigning i det samlede antal arbejdstimer, ligger det gennemsnitlige antal arbejdstimer pr. ansat dog fortsat under niveauet fra 2019 (før covid-19) i de fleste lande. I 2024 var der et fald på 0,2 timer i fuldtidsarbejde (38,8 timer) og en stigning på 0,1 timer i deltidsarbejde (21,8 timer)⁶⁹. I 2024 havde 6,6 % af de ansatte lange arbejdstider (> 49 timer om ugen), 0,5 procentpoint færre end i 2023, hvilket afspejler strukturelle ændringer som f.eks. den stigende andel af kvinder blandt de beskæftigede, som ofte ikke har så lange arbejdstider⁷⁰. Stigende bekymringer om jobkvalitet (se afsnit 2.3.1), herunder psykosociale risici, trivsel, balance mellem arbejdsliv og privatliv, digitalisering og intensiveret arbejde, kan også spille en rolle.

Lav vækst i arbejdskraftproduktiviteten er fortsat en udfordring på mellemlang sigt. I 2024 steg arbejdskraftproduktiviteten pr. time med 0,3 % (mod en vækst i BNP pr. indbygger på 0,7 %) efter et fald på 0,7 % i 2023⁷¹. I løbet af de seneste 25 år er væksten i arbejdskraftproduktiviteten støt aftaget med et gennemsnit på 1,5 % om året i 2000-2007, 1,2 % i 2010-2019 og 0,1 % i 2021-2024. Prognoser forudsiger forbedringer i 2025, 2026 og 2027, som i de fleste medlemsstater kan opveje tabene siden 2023. Strukturelt lav arbejdskraftproduktivitet udgør imidlertid en risiko for konkurrenceevnen, især i forbindelse

⁶⁹ Se Europa-Kommissionen, [Employment and social developments in Europe 2025](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.

⁷⁰ Eurostat [[lfsa_qoe_3a2](#)], EU LFS.

⁷¹ Eurostat [[nama_10_pl_ulc](#)] og nationalregnskaber.

med befolkningens aldring, og har konsekvenser for vækst, jobskabelse og levestandard⁷². Siden 2018 er andelen af fremstillingsindustriens merværdi faldet hurtigere end dens andel af beskæftigelsen, hvilket har resulteret i lavere produktivitetsvækst sammenlignet med resten af økonomien. Dette er en bemærkelsesværdig ændring i forhold til de historiske mønstre og har til gengæld øget afhængigheden af servicesektoren for at opretholde produktivitetsvæksten. Håndtering af lav produktivitetsvækst kræver hurtigere indførelse af teknologi og et stærkere fokus på innovation og vidensbaserede aktiviteter⁷³. Som det understreges i Draghirapporten, er det afgørende, at uddannelsessystemerne tilpasses til udviklingen i behovene for færdigheder, navnlig med henblik på den dobbelte omstilling, og at voksenuddannelse og erhvervsrettet uddannelse også prioriteres for at styrke konkurrenceevnen. Mindskelse af de administrative hindringer, fremme af innovation og støtte til effektive kollektive overenskomstforhandlinger kan bidrage til at sikre produktivitetsgevinster og samtidig opretholde både lønvækst og konkurrenceevne.

Selv om manglen på arbejdskraft er aftaget, siden den toppede efter pandemien, er den fortsat høj og fortsætter med at begrænse virksomhedernes aktivitet i nøglesektorer.

Andelen af ledige stillinger i EU faldt fra 3,1 % i andet kvartal 2022 til 2,1 % i andet kvartal 2025. Selv om dette er under det kvartalsvise gennemsnit på 2,9 % for perioden 2022-2023, ligger det fortsat over gennemsnittet før pandemien på 1,7 %, der blev registreret mellem 2013 og 2019. I andet kvartal 2025 havde Nederlandene, Belgien og Østrig de højeste andele af ledige stillinger (over 3,4 %), mens Spanien, Polen og Rumænien havde de laveste (under 0,8 %). En betydelig andel af lederne rapporterer, at manglen på arbejdskraft fortsat begrænser produktionen, og at der kun er sket en lille forbedring i forhold til året før⁷⁴. De sektorer, der er mest berørt af manglen, omfatter hotelvirksomhed, administrative tjenester og støttetjenester, liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser, bygge- og anlægsvirksomhed samt IKT⁷⁵. Strukturelle faktorer – herunder demografiske ændringer og nye krav til færdigheder som følge af den grønne og den digitale omstilling – vil sandsynligvis fastholde manglen i visse sektorer⁷⁶. På trods af fald i begyndelsen af 2025 har omfanget af hamstring af arbejdskraft – en situation, hvor virksomheder beholder flere ansatte, end der umiddelbart er behov for til det nuværende produktionsniveau – været højt siden 2023, hvilket potentielt kan bremse den fremtidige beskæftigelsesvækst, selv om vedvarende mangel i højvækstsektorer, herunder IKT og pleje, tyder på fortsat jobskabelsespotentiale, forudsat at der sikres gode arbejdsvilkår.

Søjleboks 1: Midtvejsevalueringen af handlingsplanen for den sociale økonomi

Den sociale økonomi er en vigtig bidrager til EU's model for den sociale markedsøkonomi og til bæredygtig velstand. Det overordnede mål for den sociale økonomi er at prioritere sociale og miljømæssige mål frem for fortjeneste. Den geninvesterer derfor størstedelen af overskuddet i gode formål, der tjener den kollektive interesse, og følger

⁷² Se: [European economic forecast – Autumn 2025, Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.](#)

⁷³ Europa-Kommissionen, [Labour Market and Wage Developments in Europe, Annual review 2025](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.

⁷⁴ Europa-Kommissionen, [Business and consumer surveys](#). Andelen af ledere i bygge- og anlægssektoren, servicesektoren og industrien, der angiver mangel på arbejdskraft som en begrænsning, er henholdsvis 27,4 %, 23 % og 18,2 % i andet kvartal 2025.

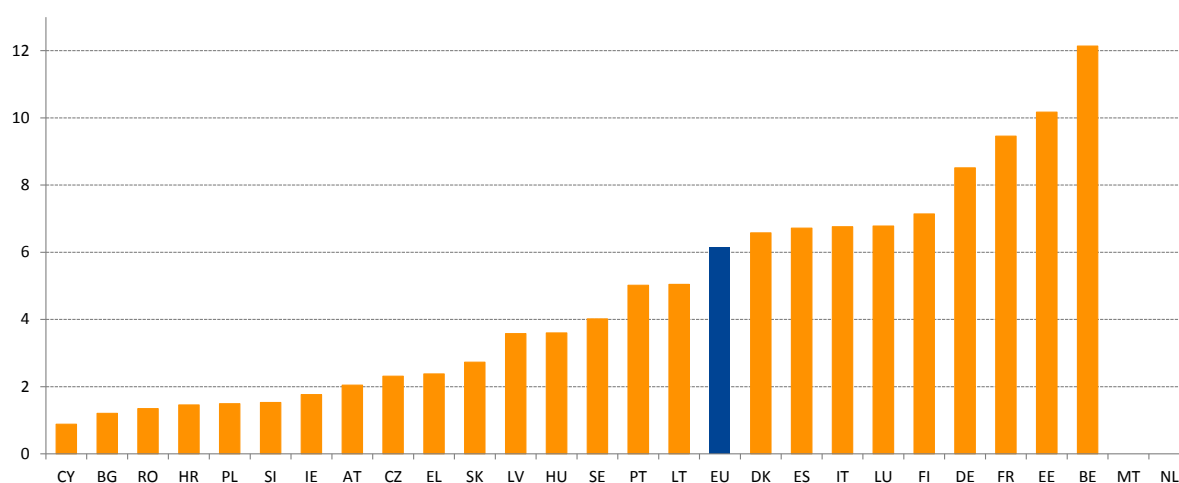
⁷⁵ Statistisk klassifikation NACE rev. 2, kategorier B-S.

⁷⁶ Se: [European economic forecast – Autumn 2025, Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.](#)

demokratiske eller deltagelsesbaserede styringsprincipper. I EU⁷⁷ består det socialøkonomiske økosystem af mere end 4,3 millioner enheder. Socialøkonomiske enheder har forskellige forretnings- og organisationsmodeller og opererer på tværs af forskellige sektorer, herunder landbrug, byggeri, handel, energi, IKT, finans, sundhed, uddannelse, sociale tjenester og kultur. Sådanne enheder kan bidrage til at udfylde mangler i udbuddet af tjenester og tilbyde innovative, skræddersyede løsninger, f.eks. inden for sundhed og social omsorg (hvor 3,3 millioner ud af de 11,5 millioner mennesker, der er beskæftiget i EU's socialøkonomi, arbejder). For at bidrage til udviklingen af økosystemet vedtog Europa-Kommissionen i 2021 handlingsplanen for den sociale økonomi med tre hovedmål: i) skabe de rette rammebetingelser, ii) åbne muligheder (herunder adgang til finansiering) og støtte til kapacitetsopbygning og iii) øge anerkendelsen af den sociale økonomi og dens potentiale⁷⁸.

Andelen af personer, der er beskæftiget i EU's socialøkonomi, varierer mellem medlemsstaterne

Andel af personer beskæftiget i socialøkonomiske enheder i EU (% af den samlede beskæftigelse), 2023

Bemærk: Data for MT og NL foreligger ikke. Dataene bør betragtes som minimumsværdier, da kun få medlemsstater leverer nationale statistikker om socialøkonomien. Forskellige nationale definitioner og anerkendelsesniveauer for socialøkonomien gør det vanskeligt at identificere alle socialøkonomiske organisationer i dataene.

Kilde: Benchmarking the socio-economic performance of the EU social economy.

Der er behov for en større indsats for at mobilisere den sociale økonomis fulde potentiale. Anerkendelsen af den sociale økonomi, rammebetingelserne for dens funktion og adgangen til finansiering varierer mellem medlemsstaterne. Omkring 6,3 % af EU's beskæftigede arbejdede i den sociale økonomi i 2023. Der er betydelig variation i andelen af personer, der arbejder i den sociale økonomi. I Belgien og Estland var denne andel over 10 %, mens den i syv andre medlemsstater (Cypern, Bulgarien, Rumænien, Kroatien, Polen, Slovenien og Irland) var under 2 % (se figuren ovenfor). Dette fremhæver den ulige udvikling af den sociale økonomi i EU, men også dens uudnyttede potentiale for vækst og jobskabelse i mange medlemsstater og regioner, som kunne aktiveres med støtte fra passende foranstaltninger.

⁷⁷ Se Europa-Kommissionen m.fl., [Benchmarking the socio-economic performance of the EU social economy – Improving the socio-economic knowledge of the proximity and social economy ecosystem](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2024.

⁷⁸ Se: [Social Economy Action Plan](#).

I 2026 vil Europa-Kommissionen foretage en midtvejsevaluering af handlingsplanen for den sociale økonomi for at vurdere fremskridtene og tage fat om nye udfordringer. De fleste af de 63 foranstaltninger på EU-plan, der indgår i handlingsplanen, er allerede blevet gennemført eller er i gang. En vigtig milepæl var Rådets henstilling fra 2023 om rammebetingelser for den sociale økonomi, som støtter medlemsstaterne i indsatsen for at fremme den sociale økonomi på tværs af politikområder. EU's portal for den sociale økonomi blev lanceret som en kvikskranke for relevante oplysninger og ressourcer. Siden 2022 er der blevet anvendt flere finansielle produkter under InvestEU-området for sociale investeringer og færdigheder (SISW). Med en stærk efterspørgsel (1,54 mia. EUR af SISW-garantien godkendt ved udgangen af 2024) blev EU-garantien styrket i 2025⁷⁹. I midtvejsevalueringen gøres der status over alle resultaterne, og planen tilpasses til de nye udfordringer, samtidig med at 2030-horisonten fastholdes.

Flere medlemsstater har for nylig taget skridt til at vedtage lovgivningsmæssige rammer eller strategier for den sociale økonomi. I Tjekkiet trådte loven om sociale virksomheder med arbejdsmarkedsintegration i kraft i januar 2025, og i juli 2025 godkendte regeringen den strategiske ramme for socialt iværksætteri for perioden 2026-2030. **Irland** vedtog i juli 2024 "*Trading for Impact*", den nationale politik for sociale virksomheder 2024-2027. I **Belgien** arbejder Flandern på investeringer, der muliggør oprettelsen af yderligere 1 000 subsidierede job i den sociale økonomi inden udgangen af lovgivningsperioden 2024-2029. **Spanien** ændrede sin lov om andelsselskaber for at præcisere typerne af enheder i sektoren og ajourføre målene for støtte til den offentlige politik. I juni 2024 lancerede landet også en social fond på 400 mio. EUR til støtte for sociale og miljømæssige investeringer, herunder i socialøkonomiske enheder. I **Polen** er der fremsat forslag om at ændre loven om den sociale økonomi for at udvide definitionen af den sociale økonomi, lempe reglerne for sociale virksomheder, forbedre støtteredskaberne og styrke reintegrations- og koordineringsindsatsen. **Rumænien** lancerede i april 2025 et ESF+-projekt om fremme af overvågning og evaluering af udviklingen af den sociale økonomi og af socialt iværksætteri, som har til formål at udvikle en national strategi for den sociale økonomi.

Ordninger med nedsat arbejdstid, der støttes af SURE-instrumentet, giver erfaringer til håndtering af fremtidige økonomiske stød. Ifølge den endelige evaluering af EU's midlertidige støtte til mindskelse af risiciene for arbejdsløshed i en nødsituation (SURE)⁸⁰ anslås det, at jobfastholdelsesordninger – herunder ordninger, der finansieres gennem SURE – har reddet mellem 1,03 millioner og 1,66 millioner arbejdspladser i 2020 i de støttemodtagende medlemsstater. Skøn viser, at sådanne ordninger beskyttede svarende til 13,3 % og 1,1 % af beskæftigelsen i henholdsvis 2020 og 2021⁸¹. I den nuværende situation med øget usikkerhed som følge af geopolitiske spændinger og planlagte jobnedskæringer i nøglesektorer anvender flere medlemsstater i stigende grad arbejdsfordelingsordninger. Det er afgørende at trække på de forskellige strategier, der blev anvendt under pandemien, for at forbedre udformningen og effektiviteten af sådanne programmer i hele EU. Der er dokumentation for, at arbejdsfordelingsordninger er mest effektive under midlertidige kriser,

⁷⁹ Se [InvestEU Indicators](#).

⁸⁰ Se [SWD\(2025\) 47 final](#).

⁸¹ Europa-Kommissionen, [Labour market and wage developments in Europe – Annual review 2021](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2021, og Eurofound, [Weathering the crisis: How job retention schemes preserved employment and incomes during the pandemic](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2024.

idet sårbare virksomheder og arbejdstagere prioriteres, samtidig med at støtte til ikke-levedygtige job på lang sigt undgås⁸².

Selvstændig erhvervsvirksomhed i EU har været i konstant tilbagegang med forskelle mellem sektorer og lande. Andelen af selvstændige ud af det samlede antal beskæftigede (20-64 år) faldt fra 13,2 % i 2010 til 10,6 % i 2024. Andelen faldt mest i landbrug, skovbrug og fiskeri samt engros- og detailhandel, mens den steg markant i den offentlige og halvoffentlige sektor (herunder offentlig forvaltning, uddannelse og sundhed) samt inden for IKT. Færdighedsprofilen hos selvstændige erhvervsdrivende ændrede sig også, idet 40 % af dem havde en tertiær uddannelse i 2024 sammenlignet med kun 28 % i 2010. Fattigdomsrisikoen er dog fortsat betydelig: Fattigdomsrisikoen (18-64 år) blandt selvstændige (22,3 %) er mere end dobbelt så høj som blandt ansatte (9,2 %) (se afsnit 2.3.1). Forskellene mellem landene med hensyn til andelen af selvstændige er betydelige og spænder fra omkring 20 % i Italien og Grækenland til under 9 % i Danmark, Tyskland, Cypern, Luxembourg og Sverige. Mellem 2014 og 2024 faldt andelen af selvstændige uden ansatte (ca. 70 % af de selvstændige i de fleste medlemsstater) i den samlede beskæftigelse fra 10,0 % til 8,9 %, da færre unge startede som selvstændige og ikke kompenserede for ældre arbejdstagere, der forlod arbejdsmarkedet.

Arbejdsløsheden, der allerede var rekordlav, faldt yderligere i 2024 og begyndelsen af 2025 og viser tegn på opadgående konvergens på tværs af medlemsstaterne. Arbejdsløsheden i EU (15-74 år-årige) faldt til 5,9 % i 2024 fra 6,1 % i 2023, hvilket er det laveste niveau nogensinde. I september 2025 lå arbejdsløsheden i EU på 6,0 %. De største årlige fald (på eller over 1 procentpoint) blev registreret i Italien, Kroatien og Grækenland, mens Danmark, Estland, Finland, Luxembourg og Sverige registrerede stigninger på mere end 0,7 procentpoint – se figur 2.1.2. Finland og Sverige står over for en "kritisk situation" på grund af både høj arbejdsløshed og betydelige stigninger i forhold til 2023, mens Frankrig, Litauen, Letland, Danmark, Luxembourg og Estland "bør holdes øje med", hvilket afspejler høje arbejdsløshedstal og fremskridt under gennemsnittet. Spanien (11,4 %) og Grækenland (10,1 %) er fortsat "svage, men i bedring" med forbedringer, der ligger et godt stykke over gennemsnittet, men stadig med høje arbejdsløshedsniveauer. Tjekkiet, Polen, Tyskland og Malta tilhører kategorien "de, der præsterer bedst" med en arbejdsløshed på mellem 2,6 % og 3,4 %. Selv om forskellene mellem landene stadig er store, indsnævres de, efterhånden som lande med høj arbejdsløshed – f.eks. Spanien eller Grækenland – oplever større forbedringer.

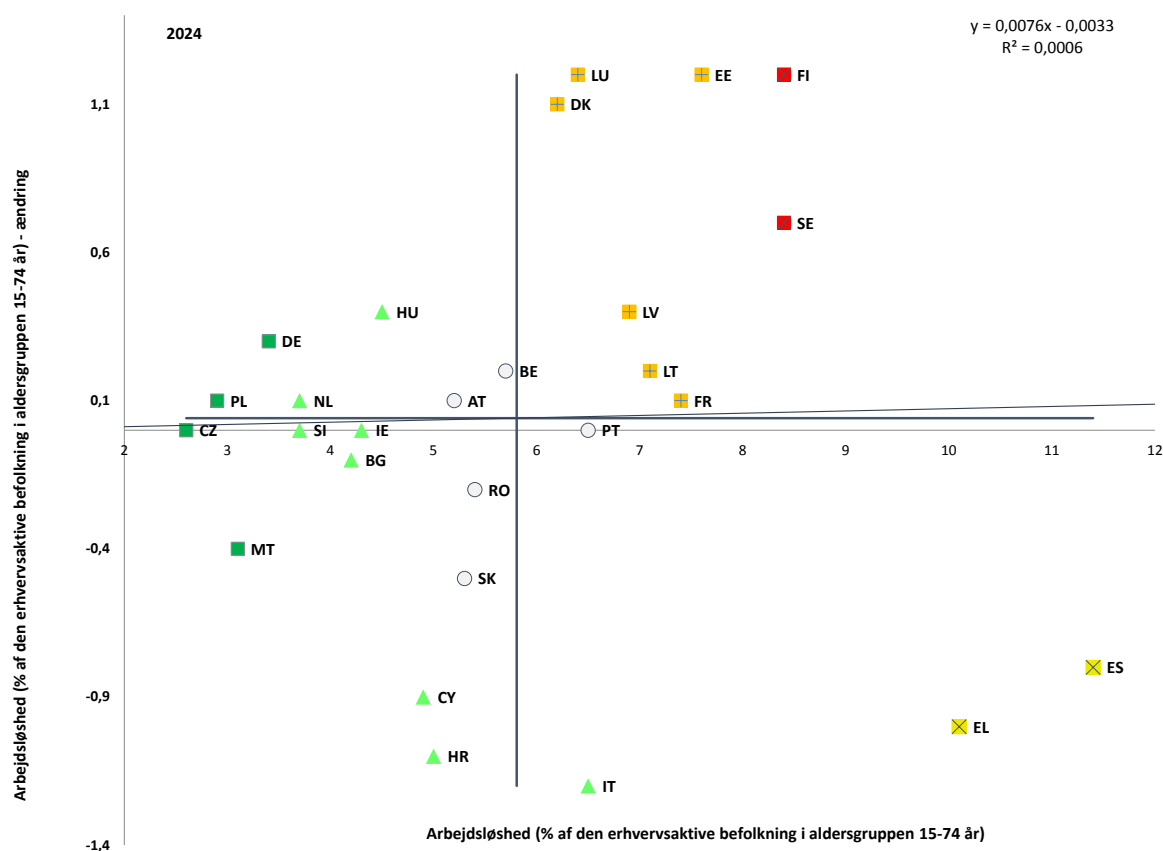
Arbejdsløshedsprocenterne varierer betydeligt efter køn og på regionalt plan⁸³. Arbejdsløsheden er fortsat højere for kvinder (6,2 % i 2024) end for mænd (5,7 %). Der er fortsat regionale forskelle: I 2024 havde landdistrikterne (5,1 %) de laveste rater, efterfulgt af mindre byer/forstæder (5,6 %) og større byer (6,7 %). Forskellene mellem NUTS 2-regionerne afspejler forskellene i beskæftigelsesfrekvensen (se ovenfor). Dette gælder dog ikke Sverige, som klarer sig mindre godt med hensyn til arbejdsløshed (se figur 6 i bilag 5). Nogle regioner i den yderste periferi – Guadeloupe, Martinique, Guyane, La Réunion, Mayotte og De Kanariske Øer – har nogle af de højeste arbejdsløshedsprocenter i EU.

⁸² Europa-Kommissionen, [Labour Market and Wage Developments in Europe, Annual review 2025](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.

⁸³ En mere detaljeret analyse af kønsforskelle i beskæftigelse og andre dimensioner på regionalt niveau findes på JRC's webside med [EU Regional Gender Equality Monitor](#).

Figur 2.1.2: Arbejdsløsheden faldt i næsten halvdelen af medlemsstaterne i 2024

Arbejdsløshed (aldersgruppen 15-74 år), niveau for 2024 og ændring i forhold til året før (% , nøgleindikator på den sociale resultattavle)

Bemærk: Akserne er centreret omkring det uvægtede gennemsnit for EU. Forklaring til betegnelser findes i bilaget. Definitionen er forskellig for ES og FR. Brud i serier for BG.

Kilde: Eurostat [[une_rt_a](#)], EU LFS.

Andelen af grønne erhverv er stigende i hele EU, og nogle af disse erhverv oplever mangel på arbejdskraft på grund af nye krav til færdigheder. Beskæftigelsen i sektoren for miljøvenlige varer og tjenesteydelser steg fra 2,2 % i 2015 til 3,1 % i 2022. Der er betydelige forskelle i denne sektors beskæftigelsesandel på tværs af landene i 2022 (fra 1 % i Ungarn til 5,7 % i Luxembourg)⁸⁴. Alternative skøn tyder på, at grønne job allerede kan tegne sig for op til 11,3 % af EU's arbejdsstyrke⁸⁵. Samtidig beskæftiger emissionsintensive sektorer⁸⁶ stadig 3,1 % af EU's arbejdstagere (fra 0,9 % i Cypern til 7,1 % i Tjekkiet). Nylige analyser⁸⁷ identificerede 24 erhverv, der er relevante for den grønne omstilling, med mangel på arbejdskraft i flere medlemsstater. Erhverv, der er relevante for den grønne omstilling, og

⁸⁴ Eurostat [[env_ac_egss1](#)] og [[nama_10_a10_e](#)].

⁸⁵ Baseret på beregninger foretaget af Det Fælles Forskningscenter under GreenJobs-projektet efter operationaliseringen af ONET's opgavebaserede tilgang foreslået af Gili, Verdolini og Vona (2020) til måling af beskæftigelsen i grønne job i EU.

⁸⁶ Emissionsintensive industrier omfatter i denne sammenhæng råstofvindning (NACE-kode: B), fremstilling af kemikalier og kemiske produkter (C20), fremstilling af andre ikke-metallholdige mineralske produkter (C23), fremstilling af basismetaller (C24) og fremstilling af motorkøretøjer, påhængsvogne, sættevogne og andet transportudstyr (C29).

⁸⁷ Et erhverv klassificeres som udsat for "udbredt mangel", hvis mindst fem medlemsstater melder om mangel på arbejdskraft. Dette er en central resultatindikator for aftalen om ren industri.

hvor manglen på arbejdskraft er mest udbredt på tværs af landene, omfatter blikkenslagere og VVS-installatører (20 medlemsstater), isoleringsarbejdere, civilingeniører og montører inden for klima- og køleteknik (14), teknikere inden for byggeri og anlæg (12) og tagdækkere (11). Disse erhverv kræver meget teknisk og manuel ekspertise, som er afgørende for den grønne omstilling.

Retfærdige og inkluderende omstillingspolitikker, der er rettet mod personer, der er særlig berørt af den grønne omstilling, kan understøtte arbejdstagernes mobilitet, afhjælpe mangel på arbejdskraft og sikre, at fordelene ved den grønne omstilling deles bredt. Overgangen til en cirkulær lavemissionsøkonomi kræver omskoling af arbejdstagere fra industrier med fossile brændstoffer til ekspanderende sektorer som f.eks. nettonulindustrier, produktion af vedvarende energi, byggeri, affaldshåndtering og fremstilling, samtidig med at elektrificering og stigende efterspørgsel efter råmaterialer også øger beskæftigelsen i el- og energiintensive sektorer. I 2023 var omkring 30 % af alle arbejdstagere i EU (herunder 30 millioner i fremstillingssektoren, 15 millioner i bygge- og anlægssektoren og 10 millioner inden for transport og lagring) beskæftiget i sektorer under omstilling⁸⁸. Sektormobiliteten er alligevel fortsat begrænset, idet kun 1,8-3,9 % af arbejdstagerne skifter sektor årligt, hvilket er stort set uændret siden 2016. Den vedvarende mangel på arbejdskraft inden for klimarelevante erhverv understreger behovet for politikker, der hjælper arbejdstagerne med at tilpasse sig nye færdighedskrav eller skifte sektor. Den grønne omstilling giver også mulighed for at forbedre jobkvaliteten, da nye og fremvoksende grønne erhverv (f.eks. ingeniører inden for vedvarende energi og ledere af grøn politikplanlægning) i mange tilfælde tilbyder højere lønninger og mere stabile kontrakter⁸⁹. Dog er fordelene ujævnt fordelt og fortrinsvis for højt kvalificerede stillinger⁹⁰. Øget efterspørgsel efter tekniske og manuelle job⁹¹ (f.eks. el- og maskiningeniører, elinstallatører og reparatører) kan ledsages af større fysiske risici og mindre adgang til ressourcer og autonomi på arbejdspladsen. For at gøre disse job mere attraktive bør politikker sigte mod at løse problemer med jobkvalitet, især i relation til arbejdsvilkår, løn og adgang til ressourcer. Aktive arbejdsmarkedspolitikker, herunder udvikling af færdigheder, beskæftigelsesincitamenter og støtte til jobsøgning, spiller en afgørende rolle i indsatsen for at støtte arbejdstagere, der skifter job, under økonomiske forandringer.

Den digitale omstilling fortsætter med at omforme økonomier og arbejdsmarkeder og skabe nye muligheder, samtidig med at behovet for opkvalificering og omskoling øges. Antallet af IKT-specialister i EU har været støt stigende siden 2013 (med 59,3 %) og nåede op på over 10,3 millioner i 2024⁹². Kvinder er dog stadig betydeligt underrepræsenteret og tegner sig kun for 19,5 % af IKT-specialisterne. I det nuværende tempo vil antallet af IKT-fagfolk nå op på ca. 12 millioner i 2030, hvilket er et godt stykke under EU's mål på 20 millioner, samtidig med at konkurrencen om digitale og kvalificerede talenter intensiveres (se

⁸⁸ Fulvimari A. et al., [Estimating labour market transition costs and social investment needs of the green transition – a new approach](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025. "Sektorer under omstilling" omfatter udvalgte sektorer, i) der er centrale for omstillingen til klimaneutralitet på grund af deres rolle i opfyldelsen af klimamålene, eller ii) som forventes at blive udsat for betydelige beskæftigelsesrelaterede ændringer som følge af dekarbonisering, eller iii) begge dele.

⁸⁹ OECD, [Employment Outlook 2024: The Net-Zero Transition and the Labour Market](#), Paris, 2024.

⁹⁰ Eurofound, [Job quality side of climate change. Working conditions and sustainable work series](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2024.

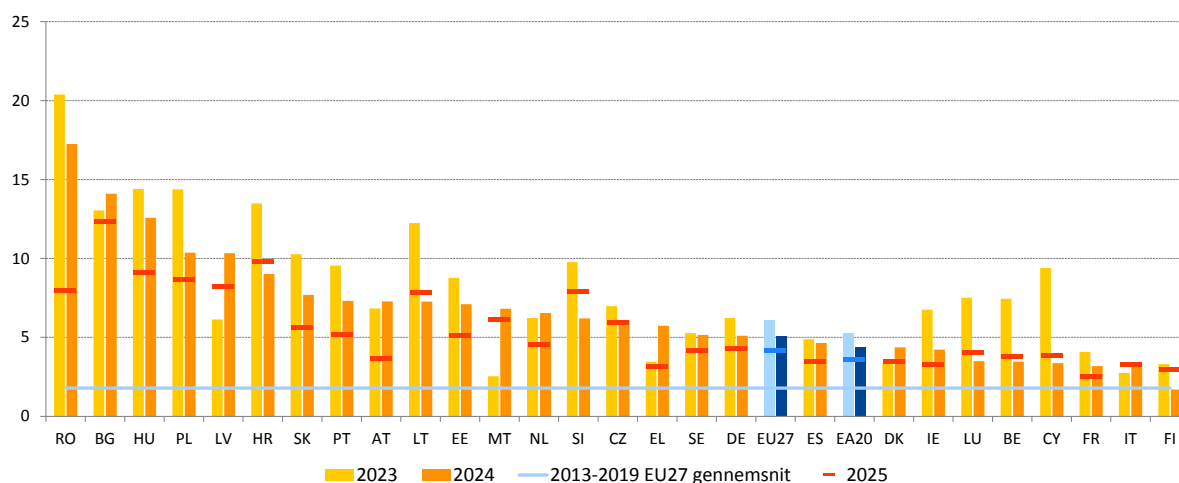
⁹¹ Job, hvor efterspørgslen efter arbejdskraft vil stige som følge af den øgede efterspørgsel efter grønne produkter og tjenester, men som ikke nødvendigvis ændrer opgaveindhold.

⁹² [Towards Digital Decade targets for Europe – Statistics Explained – Eurostat](#).

afsnit 2.2.1)⁹³. I en nylig Eurobarometerundersøgelse⁹⁴ har de fleste respondenter tilkendegivet, at digitale teknologier, herunder kunstig intelligens (AI), har en positiv indvirkning på deres job, økonomi, samfund og livskvalitet. Desuden ser 62 % af respondenterne positivt på robotter og AI på arbejdspladsen, og 70 % mener, at de forbedrer produktiviteten. Der er dog fortsat betænkeligheder: 84 % af respondenterne mener, at AI kræver omhyggelig styring for at beskytte privatlivets fred og sikre gennemsigtighed på arbejdspladsen. . Mellem 2012 og 2023 skiftede beskæftigelsen markant fra lavtlønnede til højt-lønnede job. Denne udvikling var ledsaget af en stigning i andelen af beskæftigelse i sektorer med lav produktivitetsvækst⁹⁵. Dette skift synes primært at være drevet af indførelsen af nye teknologier og automatisering, da sektorer med høj produktivitetsvækst kræver færre arbejdstagere for at opretholde produktionen, hvilket fører til en gradvis omfordeling af beskæftigelsen til sektorer med lav produktivitetsvækst. Den foreliggende dokumentation om AI's indvirkning på arbejdsmarkedet er endnu ikke entydig.

Figur 2.1.3: Lønningerne fortsatte med at stige i 2024, dog med betydelige forskelle mellem landene

Nominel aflønning pr. ansat, årlig procentvis ændring

Bemærk: Bemærk: EA-20 er de 20 lande, der har indført euroen. Nominel aflønning pr. ansat beregnes som den samlede aflønning af ansatte divideret med det samlede antal ansatte. Nominel aflønning omfatter ud over bruttolønninger arbejdsgiverbidrag. Data for 2025 afspejler fremskrivninger beregnet på grundlag af Kommissionens økonomiske efterårsprognose 2025.

Kilde: AMECO-databasen [[HWCWDW](#)], Eurostat, nationalregnskaber [[namq_10_gdp](#)] og [[namq_10_a10_e](#)].

Løn væksten i EU var fortsat robust i 2024, men udviklingen varierede betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat. Den årlige vækst i den nominelle aflønning pr. ansat nåede op på 5,1 % efter det historiske højdepunkt på 6,1 % i 2023 i en situation med faldende inflation og fortsat stramme, om end lempede, arbejdsmarkeder⁹⁶. De største stigninger på årsbasis blev observeret i de central- og østeuropæiske medlemsstater og oversteg 10 % i Bulgarien, Rumænien, Ungarn, Polen og Letland, mens de lå mellem 7,0 % og 10,0 % i Kroatien, Slovakiet, Portugal, Østrig, Litauen og Estland – se figur 2.1.3. I mange af disse medlemsstater forblev inflationen forholdsvis høj, især i Rumænien, Kroatien, Polen og

⁹³ [Europe's digital decade: 2030 targets | Europa-Kommissionen.](#)

⁹⁴ [Artificial Intelligence and the future of work – February 2025 – Eurobarometerundersøgelse.](#)

⁹⁵ Europa-Kommissionen, [Labour Market and Wage Developments in Europe, Annual review 2025](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.

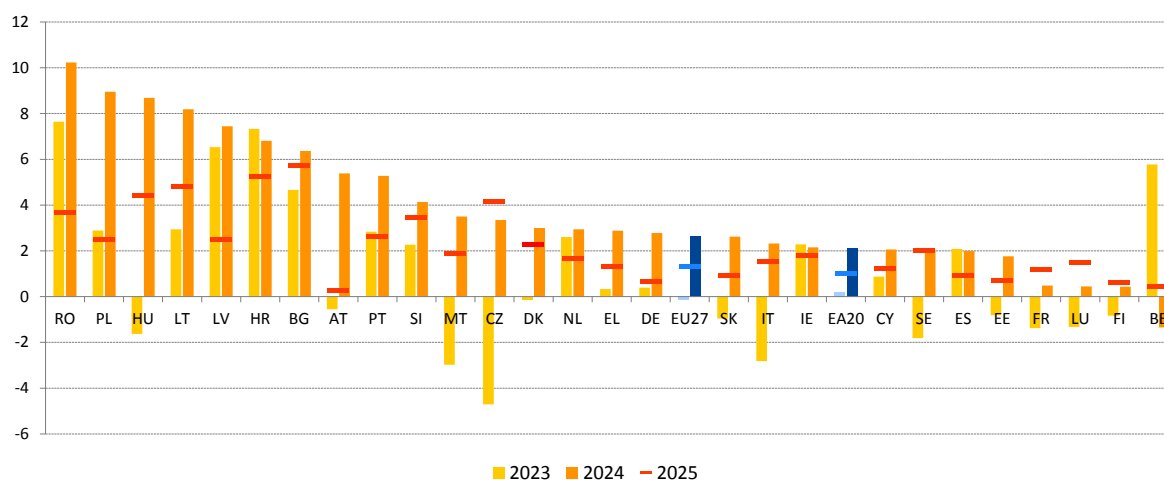
⁹⁶ Inflationen i EU faldt fra 6,4 % i 2023 til 2,6 % i 2024 og forventes at ligge på 2,5 % for 2025 og 2,1 % for 2026. Se: [European economic forecast – Autumn 2025, Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.](#)

Ungarn. Derimod var lønvæksten mere moderat, mellem 3,0 % og 5,0 %, i Belgien, Cypern, Danmark, Frankrig, Irland, Italien, Luxembourg og Spanien, hvor inflationen var lavere. Den var under 2,0 % i Finland.

Stigningerne i de overenskomstmæssige lønninger har været stærke siden midten af 2023, hvilket afspejler bestræbelser på at genvinde realindkomsttab, men der er tegn på afdæmpning⁹⁷. I euroområdet toppede stigningerne i de overenskomstmæssige lønninger med 5,4 % på årsbasis i tredje kvartal 2024, hvilket var drevet af øget kollektiv overenskomstaktivitet, da fagforeningerne søgte at opveje fald i købekraften siden slutningen af 2021⁹⁸. Stigningerne i de overenskomstmæssige lønninger er begyndt at aftage ind i 2025 i takt med et fald i inflationspresset.

Figur 2.1.4: Reallønnen steg igen i 2024 i de fleste medlemsstater

Realbruttoløn pr. ansat (årlig ændring i %)

Bemærk: EA henviser til EA-20, de 20 lande, der har indført euroen. Reallønnen blev beregnet med det harmoniserede forbrugerprisindeks som deflator. Data for 2025 afspejler fremskrivninger beregnet på grundlag af Kommissionens økonomiske forårsprognose 2025.

Kilde: Europa-Kommissionen, AMECO-databasen, nominel bruttoløn pr. ansat [hwwdw], deflator: harmoniseret forbrugerprisindeks [AMECO 5000 ZCPIH]. Samlet beskæftigelse (indenlandsk opgørelse) [namq_10_a10_e]. Ajourføringen af bruttoløn pr. ansat [AMECO-kode: hwwdw] til efterårsprognosen var ikke tilgængelig den 19. november, hvor den sidste ajourføring var mulig.

Reallønnen er på vej op igen med støtte fra den aftagende inflation og fortsat vækst i de nominelle lønninger, men tempoet i genopretningen varierer fra medlemsstat til medlemsstat. Efter et betydeligt fald på 3,7 % i 2022 og et mere beskedent fald på 0,1 % i 2023 steg reallønnen igen i 2024 med 2,7 %⁹⁹. Dette opsving var primært drevet af faldende inflation og robuste nominelle lønstigninger. Opsvinget var størst (over 8 %) i Rumænien, Polen, Ungarn og Litauen samt (over 6 %) i Letland, Kroatien og Bulgarien – se figur 2.1.4. I Belgien faldt reallønnen med 1,3 % i 2024. I 2024 lå reallønnen i EU i gennemsnit fortsat

⁹⁷ Stigningerne i de overenskomstmæssige lønninger er det direkte resultat af lønforhandlingerne mellem arbejdsmarkedets parter. De omfatter både nye og tidligere indgåede overenskomster. Som hovedregel udelukker det bonus, overarbejde og andre individuelle kompensationer, der ikke er knyttet til kollektive overenskomstforhandlinger. Sammenlignet med udbetalt løn er overenskomstmæssig løn heller ikke følsom over for antallet af arbejdstimer (da de er fastsat på fuldtidsbasis) og udgør en mindsteløn i nogle sektorer.

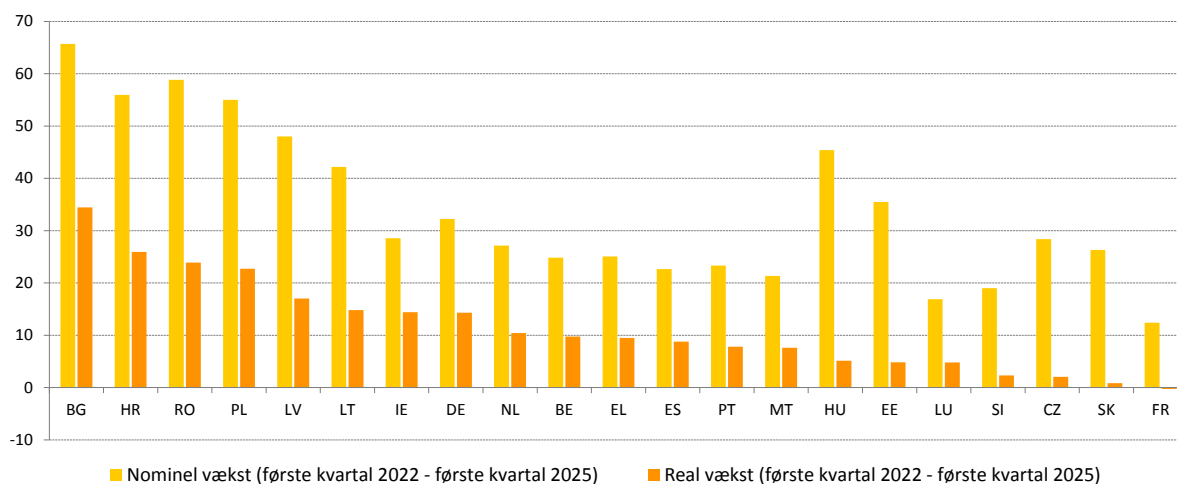
⁹⁸ Europa-Kommissionen, *Labour market and wage developments in Europe – Annual review 2021*, Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2021, og Eurofound, *Weathering the crisis: How job retention schemes preserved employment and incomes during the pandemic*, Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2024.

⁹⁹ Reallønnen beregnes med det harmoniserede forbrugerprisindeks som deflator.

0,7 % under niveauet i 2019, og der var store forskelle landene imellem, hvilket afspejler forskellige nominelle løn- og inflationsdynamikker. I 2025 har reallønnen i EU stort set genvundet niveauet fra før pandemien, men i Tjekkiet, Tyskland, Italien, Finland og Frankrig vil den forblive under.

Figur 2.1.5: Stigninger i de lovbestemte mindstelønninger understøttede udligningen af mindstelønsmodtageres tab af købekraft

Udviklingen i mindstelønninger i medlemsstater med lovbestemte mindstelønninger (ændring i %)

Bemærk: Cypern blev udelukket, da den lovbestemte mindsteløn blev indført i 2023.

Kilde: Eurofound og Eurostat [[earn_mw_cur](#) og [prc_hicp_midx](#)].

De seneste stigninger i mindstelønnen i EU har bidraget til at modvirke inflationens indvirkning på lavtlønnede arbejdstagere. Mellem januar 2022 og januar 2025 steg de lovbestemte mindstelønninger med mere end 20 % i alle de medlemsstater, hvor de findes¹⁰⁰, med undtagelse af Frankrig, Luxembourg og Slovenien. Stigningerne varierede fra 12,4 % i Frankrig til 65,7 % i Bulgarien og oversteg 40 % i seks andre medlemsstater (Rumænien, Kroatien, Polen, Letland, Ungarn og Litauen)¹⁰¹ – se figur 2.1.5. I faste priser var der også en tendens til, at disse lande registrerede de største stigninger på trods af høj inflation. I modsætning hertil steg de reale mindstelønninger med mindre end 5 % i Luxembourg, Tjekkiet, Slovakiet, Estland og Slovenien og faldt en smule i Frankrig. I lande, hvor mindstelønninger fastsættes gennem kollektive overenskomster, understøttede reallønsvæksten i 2024 også købekraften, navnlig i lavtlønssektorer¹⁰². Nylig forskning viser, at stigninger i de nationale mindstelønninger øger den samlede lønvækst, støtter kollektive overenskomstforhandlinger og hæver lønniveauet i lavtlønssektorer¹⁰³.

¹⁰⁰ 22 medlemsstater har lovbestemte mindstelønninger: Belgien, Bulgarien, Cypern, Estland, Frankrig, Grækenland, Irland, Kroatien, Letland, Litauen, Luxembourg, Malta, Nederlandene, Polen, Portugal, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Tjekkiet, Tyskland og Ungarn.

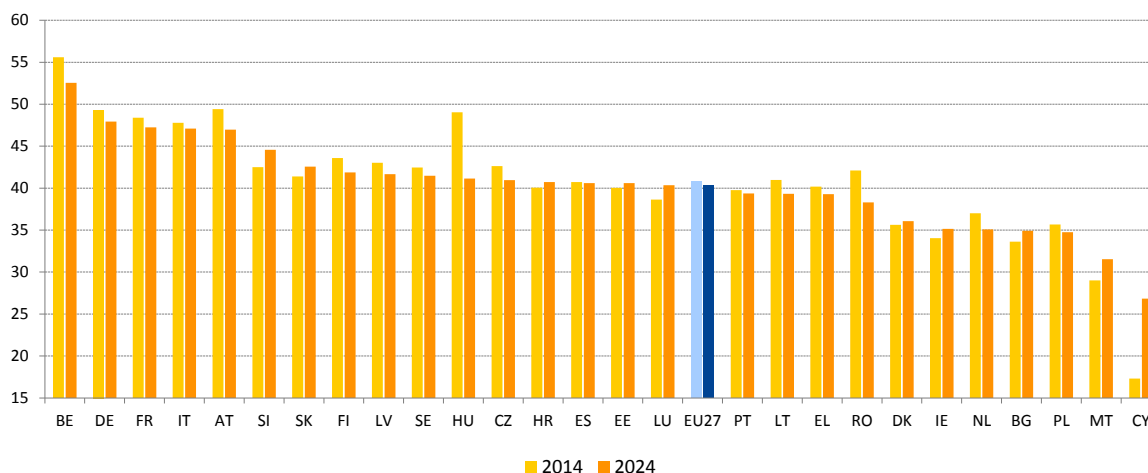
¹⁰¹ Mindstelønninger ajourføres ofte årligt i begyndelsen af året. Mellem januar 2022 og januar 2025 blev de største stigninger registreret i Polen (49 %), Bulgarien (44 %), Letland (40 %) og Kroatien (34 %). De steg mellem 20 % og 30 % i Belgien, Tyskland, Estland, Irland, Litauen, Ungarn, Nederlandene og Rumænien.

¹⁰² Eurofound, *Industrial relations and social dialogue*. [Minimum wages in 2025: Annual review](#), 2025.

¹⁰³ Empiriske resultater viser, at en stigning i mindstelønnen på 1 % øger lønningerne for de lavest lønnede 25 % af lønmodtagerne med 0,31 %. Se: Eurofound, [Impact of national minimum wages on collective bargaining and wages for low-paid workers](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2025.

Figur 2.1.6: I 2024 var skattekilen for en enlig person, der tjener en gennemsnitsløn, lavere end ti år tidligere i de fleste medlemsstater.

Skattekilere for en enlig person, der tjener en gennemsnitsløn (%)

Kilde: Europa-Kommissionen, GD ECFIN, skatte- og socialsikringsdatabasen, baseret på OECD's skatte- og socialsikringsmodel (ajourført maj 2025).

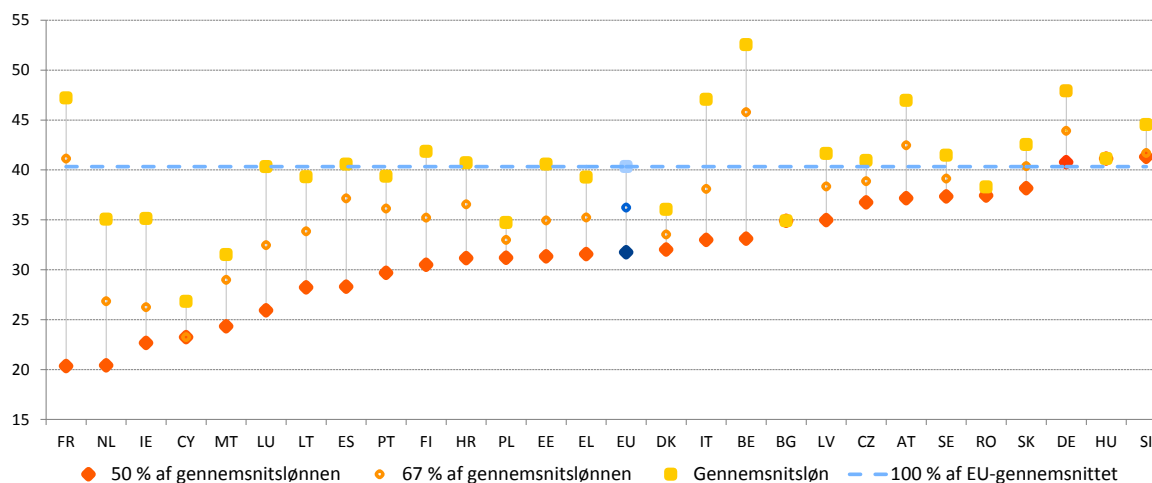
Skatten på arbejde påvirker fortsat incitamenterne til at arbejde og ansætte medarbejdere i hele EU. Skattekilen, som måler forskellen mellem arbejdsgivernes lønomkostninger og arbejdstagernes nettoløn udtrykt i procent af de samlede arbejdskraftomkostninger, påvirker både udbuddet af og efterspørgslen efter arbejdskraft, især for grupper som sekundære forsørgere, hvis arbejdsudbud er mere følsomt over for beskatning. Siden 2014 er skattekilen for en enlig, der tjener en gennemsnitsløn, faldet med 0,4 procentpoint i EU og lå på 40,3 % i 2024, hvilket stadig er væsentligt over OECD-gennemsnittet på 34,9 % – se figur 2.1.6¹⁰⁴. Den faldt med mere end 1 procentpoint i 11 medlemsstater, hvor de største fald blev konstateret i Ungarn (– 7,9 procentpoint), Rumænien (– 3,8 procentpoint) og Belgien (– 3,0 procentpoint). Omvendt steg skattekilen for gennemsnitslønmottagere i samme periode i ti lande, navnlig Cypern (+ 9,5 procentpoint), Malta (+ 2,5 procentpoint) og Luxembourg (+ 1,7 procentpoint) (se 2.2.1 for yderligere oplysninger). For lavtlønnede (50 % af gennemsnitslønnen) lå den gennemsnitlige skattekilere i EU for en enlig på 31,8 % i 2024, hvilket er en stigning på 0,3 procentpoint i forhold til 2023, men et fald på 2,2 procentpoint siden 2014.

Systemer med personlige indkomstskatter er generelt progressive med mindre skattekilere for lavtlønnede. Progressiviteten er særlig udtalt i Frankrig, Belgien, Nederlandene, Luxembourg og Italien, mens Bulgarien og Ungarn anvender faste satser – se figur 2.1.7. Lavere skattebyrder for lavtlønnede mindsker forvriddingerne på arbejdsmarkedet og støtter beskæftigelsen af lavtuddannede arbejdstagere, men skattesystemerne bør udformes, så de ikke afskrækker fra at overgå til job med højere løn.

¹⁰⁴ OECD, [Taxing Wages 2025: Decomposition of Personal Income Taxes and the Role of Tax Reliefs](#), OECD Publishing, Paris, 2025.

Figur 2.1.7: Skattekilen er mindre for lavtlønnede

Skattekilen for enlige lavtlønnede (50 % og 67 % af gennemsnitslønnen) sammenlignet med gennemsnitslønnen i 2024 (%)

Bemærk: Medlemsstaterne rangordnes i faldende orden efter graden af progressivitet (fra skattekiln til gennemsnitslønnen til skattekiln for 50 % af gennemsnitslønnen).

Kilde: Europa-Kommissionen, GD ECFIN, skatte- og socialsikringsdatabasen, baseret på OECD's skatte- og socialsikringsmodel (ajourført maj 2025).

Inflation kan forårsage forvriddinger i skattesystemerne, som påvirker både progressivitet og retfærdighed. Stigende priser kan udhule faste nominelle tærskler – som f.eks. skattetrin og fradrag – hvilket ofte fører til trinvis progression i progressive systemer, hvor skatteydere skubbes op i højere skattetrin, og den reelle værdi af fradrag falder. Sådanne virkninger kan reducere den disponible indkomst og øge risikoen for fattigdom. Justeringer via automatisk indeksering eller skønsmæssige ajourføringer kan afbøde disse forvriddinger. I 2024-2025 foretog mange medlemsstater sådanne tilpasninger af deres personlige indkomstskattesystemer for at imødegå inflationsdrevne forvriddinger – se afsnit 2.1.2.

En omlægning af skattebyrden fra arbejde til miljøafgifter kan være befordrende for incitamenterne på arbejdsmarkedet, retfærdigheden og klimamålene. Den seneste handlingsplan for energi til overkommelige priser¹⁰⁵ opfordrer til en færdiggørelse af revisionen af energibeskatningsdirektivet (der har været drøftet siden 2021), så det sikres, at de mest forurenende brændstoffer beskattes højest, samtidig med at dekarboniseringen fremmes. På samme måde tilskynder aftalen om ren industri¹⁰⁶ til skattereformer, der støtter elektrificering og udfasning af subsidier til fossile brændstoffer. I Rådets henstilling fra 2022 om en retfærdig omstilling til klimaneutralitet¹⁰⁷ slår Rådet til lyd for at mindske skattebyrden på arbejde, navnlig for lav- og mellemindkomstgrupper, og flytte den til indtægtskilder, der fremmer miljømæssig bæredygtighed. Selv om CO₂-afgifter kan have regressive virkninger, kan disse afbødes gennem omhyggeligt udformede kompenserende foranstaltninger. Miljøafgifter udgør imidlertid kun 5,2 % af de samlede skatteindtægter i EU (2023) – 1,5 procentpoint lavere end i 2013 – med andele på over 10 % kun i Bulgarien (11,2 %) og Grækenland (10,6 %) og under 5 % i ni lande. Kun i Belgien, Bulgarien og Rumænien er miljøafgifternes andel steget siden 2013. Foranstaltninger som f.eks.

¹⁰⁵ [Handlingsplan for energi til overkommelige priser: Udnyttelse af energiunionens sande værdi for at sikre alle europæere effektiv og ren energi til overkommelige priser – Europa-Kommissionen.](#)

¹⁰⁶ [Aftalen om ren industri – Europa-Kommissionen.](#)

¹⁰⁷ Rådets henstilling om sikring af en retfærdig omstilling til klimaneutralitet (2022/C 243/04).

skatteincitamerter til energibesparelser og til reduktion af forbruget af fossile brændstoffer kan bidrage til at tilpasse klima- og retfærdighedsmålene.

2.1.2 Foranstaltninger truffet af medlemsstaterne

Flere medlemsstater har indført eller udvidet ansættelsesincitamerter og tilskud for at fremme beskæftigelsen med fokus på underrepræsenterede grupper. I **Polen** indeholder en ny lov, der blev vedtaget i marts 2025, tilskud til arbejdsgivere, der ansætter seniormedarbejdere, og som dækker op til halvdelen af mindstelønnen pr. seniormedarbejder i 12 måneder (for arbejdstagere i alderen 50-65 år) eller én måned (for seniorer i pensionsalderen og med mulighed for forlængelse). Efter tilskudsperiodens udløb skal arbejdsgiverne betale den fulde løn og fortsætte med at beskæftige personen i henholdsvis seks måneder eller en måned. I **Italien** blev skattefradraget for virksomheder og selvstændige, der ansætter personale på tidsbegrænsede kontrakter, forlænget til 2025 og 2026 ved finansloven for 2025. Der blev også indført en midlertidig skattefritagelse for arbejdsgiverbetalte boligudgifter (leje og vedligeholdelse) på op til 5 000 EUR årligt i de første to ansættelsesår for fastansatte, der tjener op til 35 000 EUR, samtidig med at de fortsat er omfattet af socialsikringsbidrag. **Portugals** "Beskæftigelse + Talent"-program giver økonomiske incitamerter til arbejdsgivere, der til en minimumsløn på 1 442,57 EUR ansætter arbejdsløse unge med en tertiær uddannelse (18-35 år), der er registreret hos instituttet for beskæftigelse og erhvervsuddannelse (IEFP), eller unge, der vender tilbage fra udlandet efter mindst 12 måneder. I **Grækenland** blev der ved udgangen af 2024 lanceret et støttet beskæftigelsesprogram, der løber i 18 måneder, med støtte fra genopretnings- og resiliensfaciliteten, og som omfatter ansættelse af 1 000 personer med handicap i lokale myndigheder. Programmet dækker op til 75 % af løn og bidrag (op til 13 500 EUR pr. person) for at fremme deres integration på arbejdsmarkedet.

Ordninger med nedsat arbejdstid er blevet videreudviklet for at styrke arbejdsmarkedets modstandsdygtighed og beskytte beskæftigelsen under økonomiske stød. **Nederlandene** iværksatte f.eks. en midlertidig jobfastholdelsesordning ("*Crisisregeling Personeelsbehoud*") i januar 2024, som vil være gældende indtil december 2025. Under ordningen ydes der tilskud til nedsat arbejdstid for virksomheder, der oplever efterspørgselschok, for at bevare arbejdspladser og støtte husholdningernes indkomster. I juni 2025 vedtog **Slovenien** som led i sin genopretnings- og resiliensplan lovgivning om indførelse af et permanent arbejdsfordelingsprogram til brug i tilfælde af ekstraordinære uforudsete omstændigheder, herunder støtte til midlertidigt deltidsansatte og forbedret adgang til uddannelse og oplæring for at øge beskæftigelsesegnetheden i en tid med digitalisering og automatisering.

Rammerne for mindsteløn ajourføres i hele EU for at sikre, at løntilpasninger i højere grad afspejler de økonomiske forhold. **Grækenland** vedtog i december 2024 en retlig ramme for fra 2028 at indføre en ny metode til fastsættelse af lovbestemte mindstelønninger ved hjælp af en formel baseret på ændringer i det årlige forbrugerprisindeks (CPI) for de 20 % af husstandene, der har den laveste indkomst, og et lønindeks for købekraft¹⁰⁸. Rådgivende udvalg vil kunne foreslå afvigelser fra denne automatiske indeksering på grundlag af et sæt kriterier og en referenceværdi på 60 % af bruttomedianlønnen. I **Letland**

¹⁰⁸ Perioden 2025-2027 betragtes som en overgangsperiode og giver mulighed for fortsat anvendelse af det samme system til fastsættelse af mindstelønnen som i 2024.

trådte en ny forordning om mindsteløn i kraft i november 2024. Ordningen knytter de årlige justeringer af mindstelønnen til faktorer som f.eks. den nationale gennemsnitsløn, makroøkonomiske prognoser, skatteændringer, lønomkostningsindeks og fattigdomsgrænser. I **Rumænien** støttede genopretnings- og resiliensfaciliteten en ny ramme for fastsættelse af mindsteløn, der også har været gældende siden februar 2025, og som indførte en årlig tilpasningsformel, der er baseret på inflation, produktivitet og lønbenchmarks. Rammen ledsages af årlige tilstrækkelighedsvurderinger og trepartshøringer. I **Luxembourg** blev et lovforslag fremlagt i december 2024 med det formål at styrke rammen for den lovbestemte mindsteløn gennem klarere tilstrækkelighedskriterier, halvårslige revisioner og et rådgivende organ bestående af arbejdsmarkedets parter, som skal rådgive om de årlige tilpasninger. I **Portugal** fastsætter en trepartsaftale, der dækker 2025-2028, mål for forhøjelse af mindste- og gennemsnitslønningerne, og som indeholder bestemmelser om produktivitets- og præstationsbonuser til arbejdstagere, overskudsdeling samt støtteforanstaltninger for unge arbejdstagere. Aftalen giver også virksomhederne skatteincitamentter til at hæve lønningerne og pensionsopsparingen for arbejdstagerne.

Flere medlemsstater har indført foranstaltninger til at revidere deres rammer for kollektive overenskomster med henblik på at forbedre dækning, fleksibilitet og gennemsigtighed. I **Italien** indeholder finansloven for 2025 bestemmelser om fornyelse af kollektive overenskomster i den offentlige forvaltning med målrettede lønstigninger og sektorspecifikke incitamentter, f.eks. inden for sundhedsvæsenet og uddannelsessektoren. **Polen** fremlagde i begyndelsen af 2025 et udkast til lov om kollektive overenskomster, der pålægger arbejdsgivere med mere end 50 ansatte at forhandle med fagforeninger hvert andet år, udvider kollektive overenskomster til at omfatte moderne arbejdspladsspørgsmål og indfører digitale procedurer samt et nationalt register over kollektive overenskomster. I **Finland** har en ny lovgivning, der har været i kraft siden januar 2025, til formål at øge mulighederne for forhandlinger på virksomhedsniveau, herunder for virksomheder, der ikke er tilknyttet arbejdsgiverforeninger, eller som ikke har en tillidsrepræsentant. Efter reformen vil det være muligt for alle virksomheder at fravige generelt gældende kollektive overenskomster med forbehold af visse kontrolforanstaltninger for at sikre repræsentative lokale forhandlinger.

Der indføres reformer af beskatningen af arbejde for at øge progressiviteten og retfærdigheden. **Litauen** har reformeret sit indkomstskattesystem for at gøre det mere progressivt ved at erstatte den faste personlige indkomstskattesats på 15 % med tre satser på 20 %, 25 % og 32 %, hvor højere satser gælder for højere indkomster, hvilket også gælder for visse selvstændige. I **Irland** reviderede regeringen indkomstskattefradrag og -intervaller som en del af 2025-budgettet. Indkomstskatteintervallet for standardsatsen blev forhøjet med 2 000 EUR til 44 000 EUR for enlige, og der blev indført forholdsmæssige forhøjelser for ægtepar og registrerede partnere. Satsen på 4 % for almindelig social sikring (USC) blev sænket til 3 % fra januar 2025, og der blev indført højere skattefradrag for ugunstigt stillede grupper.

Parametrene for personlig indkomstskat er blevet justeret i flere medlemsstater for at afbøde inflationsdrevet overgang til et andet skattetrin og yderligere øge retfærdigheden¹⁰⁹. I **Letland** blev den skattefri indkomst forhøjet til 510 EUR pr. måned (6 120 EUR pr. år) og til 1 000 EUR pr. måned (12 000 EUR pr. år) for pensionister. Fradrag for uddannelse, lægeudgifter og donationer blev også forhøjet, og der blev indført en ny

¹⁰⁹ Se: Europa-Kommissionen, [Annual Report on Taxation 2024](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2024.

skattesats på 3 % på udbytte og anden kapitalindkomst over 200 000 EUR om året. **Finland** forhøjede grundfradraget, mens **Irland** hævede det personlige skattefradrag, indkomstfradraget, beskæftigelsesfradraget og huslejeafdraget for enlige og par med sambeskatning. For at modvirke inflation og forbedre skattemæssig retfærdighed justerede **Luxembourg** og **Nederlandene** deres personlige indkomstskattetrin. **Ungarn** fordoblede familiefradragene (med 50 % fra juli 2025 og med yderligere 50 % fra januar 2026).

2.2. Retningslinje 6: Styrke udbuddet af arbejdskraft og forbedre adgangen til beskæftigelse og erhvervelse af færdigheder og kompetencer gennem hele livet

I dette afsnit gennemgås gennemførelsen af beskæftigelsesretningslinje 6, ifølge hvilken medlemsstaterne anbefales at skabe betingelser for at fremme udbuddet af arbejdskraft, fremme erhvervelsen af færdigheder og kompetencer gennem hele livet, fremme lige muligheder for alle, fjerne hindringer for og skabe incitament til deltagelse på arbejdsmarkedet i overensstemmelse med princip 1 (uddannelse og livslang læring), princip 2 (ligestilling mellem kønnene), princip 3 (lige muligheder), princip 4 (aktiv beskæftigelsesstøtte), princip 9 (balance mellem arbejdsliv og privatliv), princip 11 (børnepasning og hjælp til børn) og princip 17 (inklusion af personer med handicap) i den europæiske søjle for sociale rettigheder. I afsnit 2.2.1 analyseres udviklingen på uddannelsesområdet, fra førskoleundervisning og børnepasning, elevernes resultater og erhvervsuddannelse til tertiære uddannelse og tidligt skolefald. Kapitlet går i dybden med mangel på arbejdskraft og færdigheder, misforhold samt udvikling af færdigheder blandt voksne, herunder digitale færdigheder. Derudover indeholder kapitlet en analyse af arbejdsmarkedsforholdene for unge, ældre arbejdstagere, migranter og personer med handicap. Endelig præsenterer afsnit 2.2.2 medlemsstaternes politiske foranstaltninger inden for disse politikområder.

2.2.1 Nøgleindikatorer

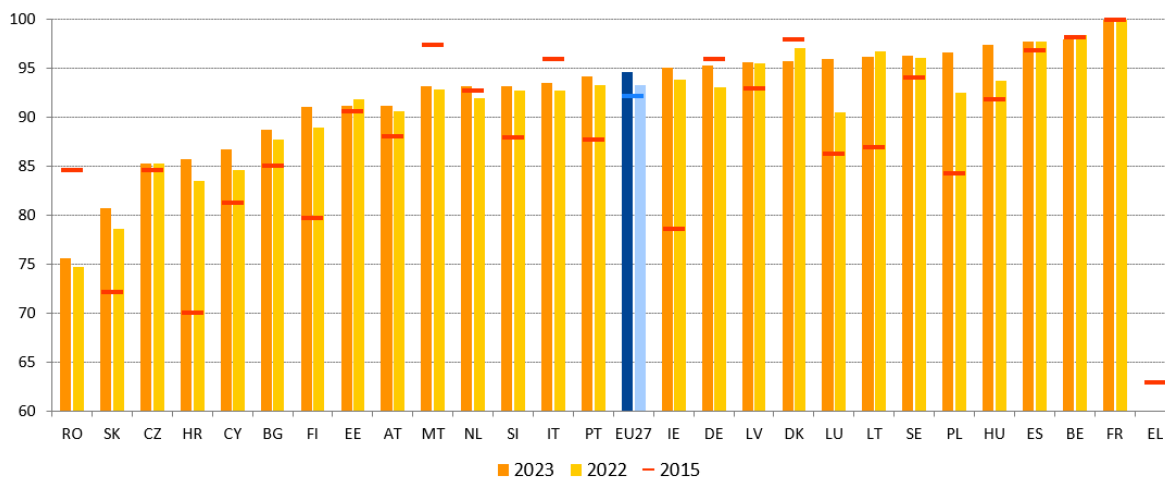
Deltagelsen i førskoleundervisning og børnepasning mellem treårsalderen og den skolepligtige alder fortsætter med at stige i EU, men der er fortsat store variationer mellem medlemsstaterne. I 2023 deltog 94,6 %, hvilket kun er 1,4 procentpoint under EU-målet for 2030, som er fastsat til 96 %. Indtil nu har otte medlemsstater nået dette mål, mens de fleste lande ligger over 90 %. De lande, der præsterer bedst, er Frankrig (100 %), Belgien (98 %) og Spanien (97,7 %). Rumænien (75,7 %), Slovakiet (80,8 %) og Tjekkiet (85,3 %) ligger lavest – se figur 2.2.1. EU-gennemsnittet steg med 1,3 procentpoint i forhold til året før, selv om der var et fald i fire lande mellem 2022 og 2023, især blandt medlemsstater med relativt høj deltagelse. Der er gjort fremskridt med at øge deltagelsen blandt treårige i næsten alle medlemsstater, og andelen nåede op på 90,6 % i 2023 (+ 5,4 procentpoint siden 2015)¹¹⁰. Det er dog fortsat en udfordring at øge deltagelsen blandt de treårige i nogle af medlemsstaterne, og andelen er særligt lav i Rumænien (68,1 %) og Slovakiet (68,9 %). Prisoverkommelighed og kapacitetsmangel, herunder personalemangel, er fortsat vigtige hindringer for adgang, navnlig for yngre børn og børn med en ugunstig baggrund. Eksempelvis deltager kun 53 % af romabørnene i førskoleundervisning og børnepasning,

¹¹⁰ Eurostat [[educ_uoe_enrp07](#)].

hvilket stadig er langt under EU-gennemsnittet for alle børn, på trods af en forbedring på ca. 11 procentpoint mellem 2016 og 2023¹¹¹.

Figur 2.2.1: Deltagelsen i førskoleundervisning og børnepasning stiger fortsat på EU-plan, men der er store forskelle på tværs af medlemsstaterne

Deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning for børn mellem tre år og den skolepligtige alder (%)

Bemærk: Foreløbige data for FR i 2023 og PL i 2022 og 2023. Brud i serier for HU i 2023. Der foreligger ikke data for EL i 2022 og 2023. Definitionen er forskellig for BE og EL i 2015, HU i 2023 og PT i 2015, 2022 og 2023.

Kilde: Eurostat [[educ_uoe_enra21](#)].

Antallet af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, er faldende i hele EU, men det er fortsat en udfordring. I 2024 forlod 9,4 % af de 18-24-årige uddannelsessystemet tidligt, hvilket er et fald på 0,2 procentpoint i forhold til 2023. Dette er 1,7 procentpoint lavere end ti år tidligere, idet fem lande (Italien, Grækenland, Malta, Spanien og Portugal) opnåede reduktioner på mere end 5 procentpoint i denne periode. Dette svarer dog stadig til ca. 3,1 millioner 18-24-årige i EU, som fortsat står uden for uddannelsessystemet uden som minimum at have afsluttet en sekundæruddannelse på andet trin¹¹². Selvom 17 medlemsstater allerede har nået målet for det europæiske uddannelsesområde om at reducere andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, til under 9 % senest i 2030, er der behov for yderligere fremskridt i nogle medlemsstater. I Rumænien, Spanien og Tyskland, hvor andelen fortsat ligger over 12 procentpoint, var der kun få eller ingen fremskridt i det foregående år, hvilket betyder, at alle tre lande fortsat befinder sig i en "kritisk situation" – se figur 2.2.2. Litauen registrerede den største forværring i 2024 (på 2,0 procentpoint), efterfulgt af Slovakiet, Luxembourg, Estland og Cypern, hvor andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, steg med mindst 0,9 procentpoint. Disse situationer "bør holdes øje med" sammen med Danmark og Italien, hvor niveauet fortsat er for højt, på trods af ingen ændring eller et fald. På den anden side lå Kroatien, Irland, Grækenland og Polen i kategorien "de, der præsterer bedst". Trods en generelt svagt positiv tendens er der ingen tegn på opadgående konvergens mellem medlemsstaterne.

Andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, varierer betydeligt mellem grupper og er særlig høj for personer født uden for EU, romaer og personer med

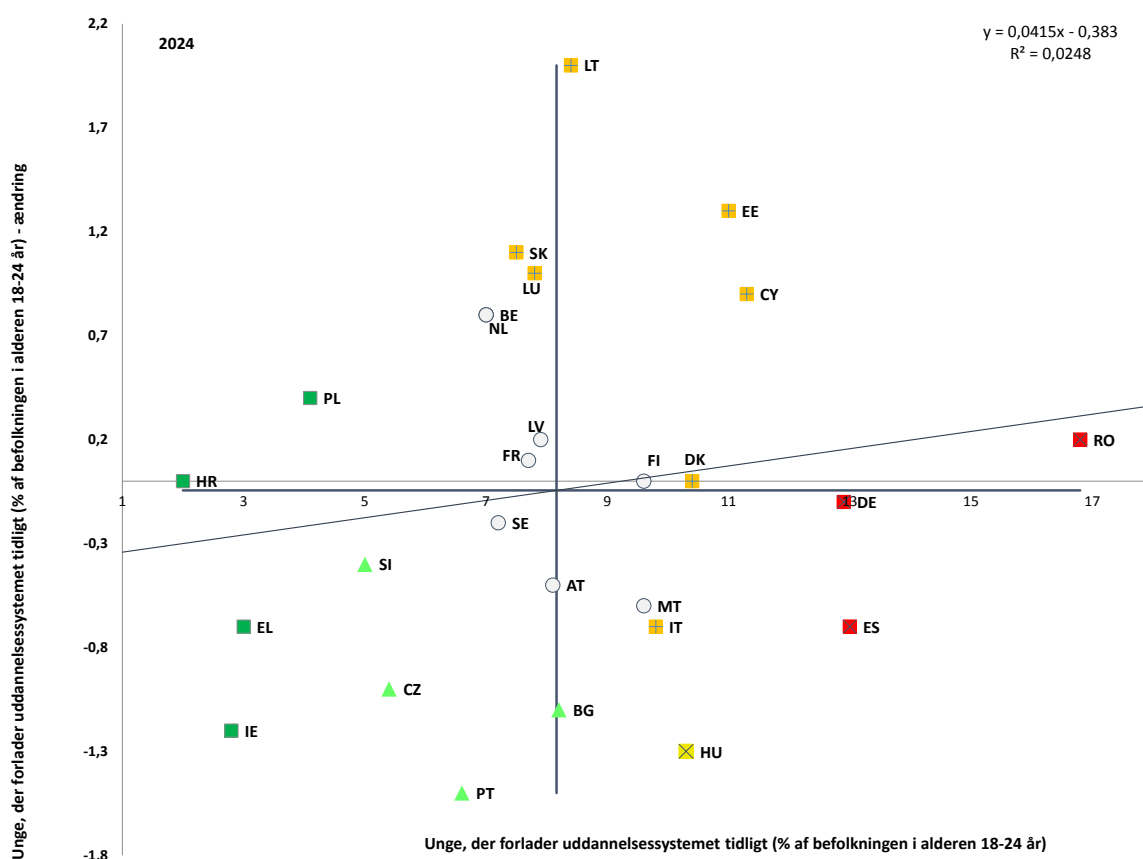
¹¹¹ Se: EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder, [Rights of Roma and Travellers in 13 European countries, 2024](#).

¹¹² Beregninger fra GD EAC. Se Europa-Kommissionen, [Education and Training Monitor 2025](#). Senere henvisninger til "Beregninger fra GD EAC".

handicap. Mens andelen af unge kvinder og unge mænd, der forlader uddannelsessystemet tidligt, begge faldt med 1,7 procentpoint i løbet af det foregående årti, forlader unge mænd stadig i langt højere grad uddannelsessystemet tidligt (11,0 %) end unge kvinder (7,7 %). Unge, der er født uden for EU eller i en anden medlemsstat, forlader fortsat langt oftere uddannelsessystemet tidligt (henholdsvis 20,1 % og 18,6 %) end personer, der er født i den pågældende medlemsstat (8,2 %) ¹¹³. Situationen er særlig bekymrende for unge romaer (18-24 år), idet næsten to tredjedele (64 %) forlod uddannelsessystemet, inden de nåede sekundæruddannelses andet trin, i 2024 ¹¹⁴. Situationen for unge med handicap i samme aldersgruppe er også bekymrende med en andel af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, på 19 % i 2023 ¹¹⁵. De største udfordringer kan konstateres i Rumænien og Ungarn, som registrerede de højeste andele (henholdsvis 33 % og 46 %), og i mindre grad i Italien (27 %).

Figur 2.2.2: Andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, falder fortsat langsomt med betydelige forskelle fra medlemsstat til medlemsstat

Unge (18-24 år), der forlader uddannelsessystemet tidligt, 2024-niveauer og ændring i forhold til året før (% , nøgleindikator på den sociale resultattavle)

Bemærk: Akserne er centreret omkring det uvægtede gennemsnit for EU. Forklaring til betegnelser findes i bilaget. Brud i serier for BE, BG, DE, EL og IE. Data med lav pålidelighed for HR og LU.

Kilde: Eurostat [edat_lfse_14], EU LFS.

¹¹³ Eurostat [edat_lfse_02], EU LFS.

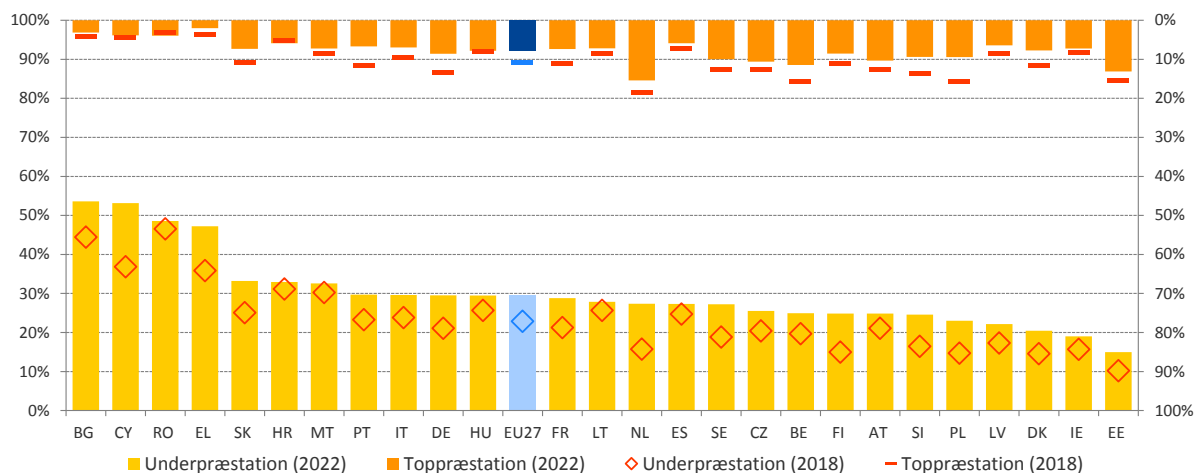
¹¹⁴ Se: EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder, [Rights of Roma and Travellers in 13 European countries, 2024](#).

¹¹⁵ Europa-Kommissionen, European Disability Expertise Statistical Report 2025 (endnu ikke offentliggjort).

Der er betydelige regionale forskelle i andelen af unge, der forlader uddannelse tidligt, både mellem og inden for medlemsstaterne. I EU varierer den regionale andel fra 1,2 % (i Kentriki Makedonia i Grækenland) til 26,2 % (i Sud-Est i Rumænien), hvilket understreger den store variation, der skjules af tal på medlemsstatsniveau. Der er også betydelige forskelle mellem regionerne inden for samme medlemsstat, f.eks. i Bulgarien, Frankrig, Ungarn, Portugal, Rumænien og Spanien (se figur 1 i bilag 5), herunder regionerne i den yderste periferi. Inden for en enkelt medlemsstat spænder forskellen mellem regionerne fra 5,0 % til 26,0 %. På medlemsstatsniveau går intervallet derimod fra 2,0 % til 16,8 %. Et lille antal medlemsstater har en andel under EU-målet på 9 % i alle regioner. I medlemsstater, der samlet set præsterer godt, er der dog stadig mulighed for at mindske de regionale forskelle. Desuden spiller beliggenheden en rolle, idet unge, der bor i byer, er mindre tilbøjelige til at forlade uddannelsessystemet tidligt (8,3 %) end dem, der bor i mindre byer og forstæder (10,3 %) og i landområder (10,1 %).

Figur 2.2.3: Andelen af elever, der klarer sig dårligt i matematik, steg markant i alle medlemsstater, mens andelen af toppræstationer faldt

Elever, der ikke opnår niveau 2 i matematik (venstre akse), og elever, der opnår mindst niveau 5 (højre akse) i 2018 og 2022 (%)

Bemærk: Der skal udvises forsigtighed ved fortolkningen af 2022-data for DK, IE, LV og NL, fordi en eller flere PISA-stikprøvestandarder ikke blev overholdt.

Kilde: OECD, PISA 2018, 2022, og beregninger fra GD EAC.

Andelen af elever, der klarer sig dårligt i grundlæggende færdigheder er steget i hele EU, og tendensen for elevernes præstationer i matematik er bekymrende. Ifølge resultaterne fra OECD's seneste PISA-undersøgelse steg andelen af 15-årige med ringe færdigheder i matematik mellem 2018 og 2022 med 6,6 procentpoint og nåede et rekordhøjt niveau på 29,5 % – se figur 2.2.3. Dette er højere end de 26,2 %, der blev registreret i læsning, og de 24,2 % i naturvidenskab, som steg med henholdsvis 3,7 og 2 procentpoint. Forskellen i præstationer mellem medlemsstaterne er stor. Inden for matematik opnår mere end 45 % af eleverne i Bulgarien, Cypern, Rumænien og Grækenland dårlige resultater færdigheder. Kun Estland har allerede opfyldt EU-målet for 2030 om at holde andelen af unge med utilstrækkelige færdigheder under 15 %. Toppræstationerne er også faldet mere markant i matematik end i læsning eller naturvidenskab. I 2018 nåede 11 % af EU's elever det højeste PISA-niveau i matematik, men denne andel faldt til 7,9 % i 2022. Spændet går nu fra kun 2,0 % i Grækenland til 15,4 % i Nederlandene. I læsning var faldet ikke så stort (fra 8,1 % til 6,5 %), mens toppræstationerne i naturvidenskab steg en smule. De faldende elevpræstationer giver anledning til bekymring om, hvorvidt de forberedes tilstrækkeligt til videre uddannelse og arbejdsmarkedet.

Der rapporteres om vedvarende udfordringer med voksnes læse- og regnefærdigheder. Blandt voksne er læseforståelsen faldet i det seneste årti ifølge data indsamlet i de 17 medlemsstater, der deltog i OECD's program for international evaluering af voksnes kompetencer (PIAAC) i 2013 og 2023. Regnefærdighederne forblev stabile, men næsten hver femte voksne blev anset for at have ringe resultater i både læse- og regnefærdigheder i 2023. Matematiske færdigheder er vigtige for Europas fremtidige konkurrenceevne og innovationskapacitet. Resultater i matematik på skoleniveau er et vigtigt skridt i retning af at studere STEM-fag på højere niveau og afhjælpe mangler i centrale STEM-sektorer – se søjleboks 2. Disse resultater understreger behovet for at forbedre grundlæggende færdigheder i alle aldre.

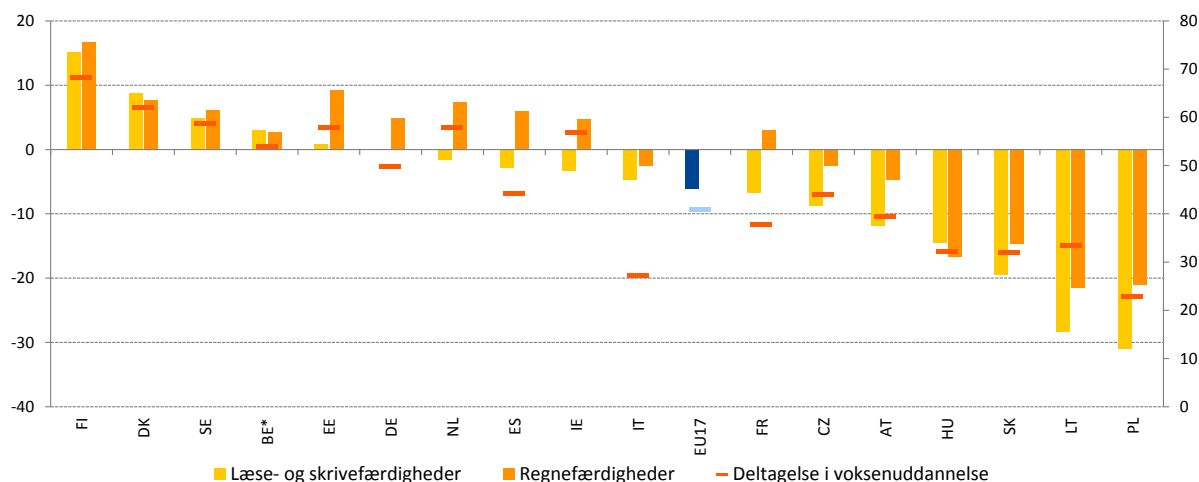
Søjleboks 2: Fokus på færdighedsunionen – opbygning af færdigheder, opkvalificering og omskoling af voksne

Færdigheder er nøglen til at forberede og styrke arbejdsstyrken og en central drivkraft for produktivitet, innovation, konkurrenceevne og modstandsdygtighed, men medlemsstaterne står over for fælles udfordringer med at finde personer med de nødvendige færdigheder. Mangel på arbejdskraft og færdigheder skyldes forskellige faktorer, herunder demografiske ændringer, nye færdighedsbehov i forbindelse med teknologisk udvikling og dekarbonisering af økonomien samt dårlige arbejdsvilkår i visse sektorer og erhverv¹¹⁶. Desuden forventes de nuværende geopolitiske forandringer, herunder øgede forsvars- og sikkerhedsbehov samt industriel omstilling, at øge presset yderligere. For at imødegå disse udfordringer har Europa-Kommissionen forpligtet sig til at videreudvikle en overordnet færdighedsstrategi på EU-plan under færdighedsunionen. En af dens centrale søjler fokuserer på opkvalificering og omskoling. Den har bl.a. til formål at yde yderligere støtte til individuelle læringskonti, et personligt uddannelsesbudget for alle voksne, at udvide brugen af mikroeksamensbeviser og at afprøve en færdighedsgaranti for at hjælpe arbejdstagere med at skifte fra sektorer i tilbagegang til sektorer i vækst, også som følge af den digitale og den grønne omstilling. Et tiltag, der omfatter peerlæringsaktiviteter om innovative læringsrum, er direkte rettet mod udvikling af grundlæggende færdigheder som fundament for yderligere læring.

¹¹⁶ I 2024 var der størst mangel på arbejdskraft inden for håndværk, sundhedssektoren og hotel- og restaurationsbranchen. Se Den Europæiske Arbejdsmarkedsmyndighed, [EURES Report on labour shortages and surpluses 2024](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2025, og relaterede dokumenter.

Voksnes læsefærdigheder er faldet, mens deres regnefærdigheder stort set er forblevet stabile, dog med større fald i lande med lav deltagelse i voksenuddannelse.

Ændring i scorer for læse-, skrive- og regnefærdigheder blandt voksne (16-65 år) mellem 2013 og 2023 (procentpoint, venstre akse) og deltagelse i voksenuddannelse (% af voksne, højre akse)

Kilde: OECD's undersøgelse af voksnes færdigheder (2023)

Bemærk: Data om deltagelse i uddannelse er et særudtræk, der er tilpasset definitionen i AES og EU-LFS. BE dækker kun Flandern.

Voksnes grundlæggende færdigheder er faldende i EU, hvilket har en negativ indvirkning på mangel på færdigheder og på arbejdstagernes evne til at tilpasse sig arbejdsmarkedets behov gennem opkvalificering og omskoling. Voksnes deltagelse i uddannelse er afgørende for at sikre, at den aldrende befolkning og arbejdsstyrken mere generelt kan holde trit med det hurtigt skiftende arbejdsmarked. Derfor har EU's medlemsstater forpligtet sig til, at mindst 60 % af alle voksne skal deltage i læring hvert år senest i 2030. Dette er særlig vigtigt, da der er dokumentation for en faldende tendens i de grundlæggende færdigheder blandt den voksne befolkning (se figuren)¹¹⁷. I løbet af det seneste årti er læsefærdighederne blandt voksne i de 17 undersøgte EU-medlemsstater faldet, mens regnefærdighederne stort set er forblevet stabile. Som følge heraf anses omkring én ud af fem voksne i EU for at præstere dårligt inden for både læse- og regnefærdigheder i 2023. Kvinder scorede højere i læsefærdigheder, mens mænd scorede højere i regnefærdigheder og adaptiv problemløsning. Desuden var deltagelsen i voksenuddannelse lavere i lande, hvor der er konstateret et betydeligt fald i voksnes læse- og regnefærdigheder¹¹⁸.

Færdighedsunionen understreger vigtigheden af at afhjælpe manglen på færdigheder blandt voksne og opstiller foranstaltninger til at støtte og fremme opkvalificering og omskoling. Flere medlemsstater afprøver individuelle læringskonti som en efterspørgselsstyret tilgang til uddannelse. **Letland** tilbyder finansierede individuelle læringskonti på op til 500 EUR og en samlet onlineportal for at forbedre adgangen til uddannelse. Mikroeksamensbeviser tilbyder fleksible muligheder for efteruddannelse. **Luxembourg** afprøver en national ramme for mikroeksamensbeviser på universitetsniveau for videreuddannelse i samarbejde med det nederlandsk-flamske akkrediteringsagentur. For at tilpasse færdigheder til arbejdsmarkedets behov forbedrer flere lande deres processer for

¹¹⁷ OECD, [Do Adults Have the Skills They Need to Thrive in a Changing World?: Survey of Adult Skills 2023](#), OECD Skills Studies, OECD Publishing, Paris, 2024.

¹¹⁸ Se OECD, [Trends in Adult Learning: New Data from the 2023 Survey of Adult Skills](#), Getting Skills Right, OECD Publishing, Paris, 2025.

vurdering og anerkendelse af viden og færdigheder samt viden om færdigheder. **Bulgarien** har ajourført sin liste over erhverv med fokus på grønne og digitale færdigheder i forbindelse med en bredere reform af erhvervsuddannelserne som led i genopretnings- og resiliensplanen, mens **Tyskland** nu muliggør certificering af ikkeformelt erhvervede faglige færdigheder i henhold til erhvervsuddannelsesloven.

På trods af en betydelig indsats fra medlemsstaternes side er ulighederne på uddannelsesområdet stigende, da resultaterne blandt socioøkonomisk ugunstigt stillede elever er faldet. Selv om uddannelsessystemerne bør fremme social mobilitet mellem generationerne ved at afkoble uddannelsesresultater fra den socioøkonomiske baggrund, bekræftede resultaterne af PISA-undersøgelsen 2022 nogle bekymrende tendenser. Socioøkonomisk baggrund er fortsat en stærk indikator for uddannelsesresultater i EU, idet dårlige resultater er langt hyppigere blandt ugunstigt stillede elever end blandt deres bedre stillede jævnaldrende¹¹⁹. Desuden lå andelen af elever med en ugunstig socioøkonomisk baggrund, der klarede sig godt i grundlæggende færdigheder (dvs. som minimum nåede niveau 4 på PISA-skalaen inden for et hvilket som helst af områderne læsning, matematik eller naturvidenskab), kun på 16,3 % i 2022, et fald fra 20,8 % i 2018 og 21,1 % i 2015 – se figur 2.2.4¹²⁰. Denne andel faldt i næsten alle medlemsstater i denne periode. I de lande, der præsterer bedst, dvs. Estland, Finland og Irland, var andelen af elever med en ugunstig baggrund, der klarede sig godt, ikke meget højere end 25 % i 2022. Til sammenligning klarede 59,0 % af eleverne med en gunstig baggrund sig godt i grundlæggende færdigheder i hele EU. For at spore fremskridt med hensyn til strukturelle uligheder har Kommissionen foreslået en ny lighedsindikator og et 2030-mål baseret på gode resultater for ugunstigt stillede elever i PISA-testen. På EU-plan er målet, at mindst 25 % af de ugunstigt stillede elever skal have opnået niveau 4 eller derover på ét område¹²¹.

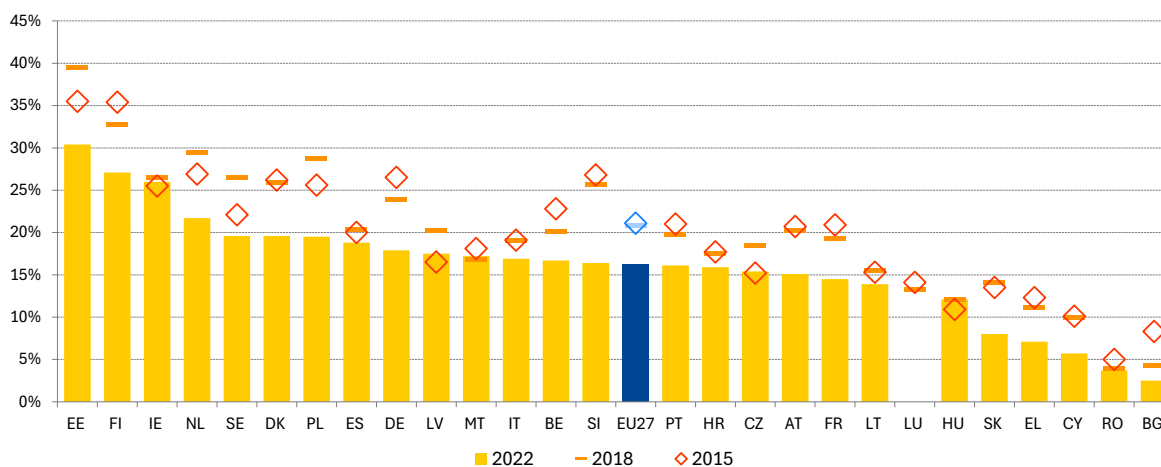
¹¹⁹ Europa-Kommissionen, [The twin challenge of equity and excellence in basic skills in the EU](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2024.

¹²⁰ I PISA registreres dette med indekset for økonomisk, social og kulturel status (ESCS). Kategorien for gunstig socioøkonomisk baggrund omfatter 25 % af alle elever med de højeste ESCS-scorer i det pågældende land, mens kategorien for ugunstig socioøkonomisk baggrund omfatter 25 % af alle elever med de laveste ESCS-scorer.

¹²¹ Europa-Kommissionen: Generaldirektoratet for Uddannelse, Unge, Idræt og Kultur, [Interim evaluation of the 2021-2030 European Education Area strategic framework – Report from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.

Figur 2.2.4: Grundlæggende færdigheder blandt ugunstigt stillede elever er faldet i det seneste årti

Elever med en ugunstig baggrund, der opnår niveau 4 eller derover i læsning, matematik eller naturfag (%)

Bemærk: Der skal udvises forsigtighed ved fortolkningen af 2022-data for DK, IE, LV og NL, fordi en eller flere PISA-stikprøvestandarder ikke blev overholdt. LU deltog kun i PISA 2018.

Kilde: OECD, PISA 2015, 2018, 2022, og beregninger fra GD EAC.

Lave niveauer af digitale færdigheder og medborgerkompetencer blandt elever giver anledning til bekymring, især i en kontekst med udbredt desinformation. EU har forpligtet sig til at reducere andelen af elever i ottende klasse (13-14 år), der ikke opnår tilstrækkelige digitale færdigheder, til under 15 % inden 2030. I de 22 EU-lande, der deltog i ICILS (International Computer and Information Literacy Study) i 2023, ligger 42,5 % af eleverne under minimumsgrænsen for færdigheder inden for computer- og IT-færdigheder. Nogle lande, f.eks. Tjekkiet (28,0 %) og Danmark (32,2 %), nærmer sig målet, mens andre, som Rumænien (74,0 %) og Grækenland (60,4 %), er langt bagefter. Hurtige teknologiske fremskridt, f.eks. generativ AI, kombineret med stigende polarisering og spredning af desinformation og misinformation gør det vigtigere end nogensinde at erhverve medborgerskabsfærdigheder i en tidlig alder. I 2022 udviste 63,1 % af eleverne i ottende klasse i almen skoleuddannelse i gennemsnit et passende niveau af medborgerkompetence blandt de medlemsstater, der deltog i ICCS¹²², hvor nogle medlemsstater rapporterede, at over 70 % af eleverne opnåede et passende niveau af medborgerkompetence, mens andre lå under 50 %. Elever, der har et passende niveau, forstår demokratiske institutioner, systemer, principper og deltagelsespraksis. Dette gør dem i stand til at ræsonnere over medborgerrelaterede spørgsmål og deltage aktivt i det demokratiske liv.

Erhvervsuddannelse har til formål at forberede de lærende på arbejdsmarkedet, men beskæftigelsesfrekvensen for nyuddannede er faldet for første gang siden 2020. Erhvervsuddannelse tilbyder uddannelse til mange erhverv, hvor der er vedvarende mangel, og som er afgørende for Europas konkurrenceevne og beredskab – se også søjleboks 3. I 2024 deltog næsten to tredjedele (65,2 %) af de nyuddannede fra erhvervsuddannelser på mellemniveau (20-34 år) i EU arbejdsbaseret læring som en del af deres pensum på erhvervsuddannelserne¹²³. Denne andel overstiger målet på EU-plan for 2025 på mindst

¹²² Deltagerne var: BG, DK, DE, EE, ES, FR, HR, IT, CY, LV, LT, MT, NL, PL, RO, SI, SK og SE.

¹²³ Eurostat [[tps00215](#)].

60 %¹²⁴. Der er dog store og vedvarende forskelle mellem landene. Næsten alle nyuddannede (over 90 %) deltager i arbejdsbaseret læring i Tyskland, Nederlandene og Spanien. Derimod har kun meget få nyuddannede fra erhvervsuddannelser deltaget i arbejdsbaseret læring som en del af deres pensum på erhvervsuddannelserne i Rumænien, Tjekkiet eller Grækenland¹²⁵. Beskæftigelsesfrekvensen for nyuddannede fra erhvervsuddannelser faldt fra 80,9 % i 2023 til 80,0 % i 2024. Dette er en tilbagegang i lyset af målet om at nå mindst 82 % senest i 2025¹²⁶. Faldet var størst for nyuddannede fra mere generelle uddannelser på mellemniveau (fra 67,8 % til 62,8 %) og for dem, der havde forladt uddannelsessystemet, inden de afsluttede en sekundæruddannelse på andet trin (fra 61,9 % til 52,1 %) – begge kendetegnet ved betydelige forskelle mellem medlemsstaterne. Nyuddannede fra erhvervsuddannelser, som havde deltaget i arbejdsbaseret læring, var markant oftere i beskæftigelse (84,4 %) end dem, der ikke havde deltaget i arbejdsbaseret læring (67,9 %).

Europa har oplevet en stor stigning i antallet af unge med en tertiær uddannelse, hvilket er drevet af bredere adgang til universiteter og en stigende efterspørgsel efter kvalifikationer på højt niveau på arbejdsmarkedet. I løbet af det seneste årti er den gennemsnitlige andel af personer i alderen 25-34 år med en tertiær uddannelse steget betydeligt til 44,1 %, heraf en stigning på 1 procentpoint alene i det seneste år – se figur 2.2.5. Det forventede udbytte af uddannelse er en afgørende faktor i beslutningen om at tage en videregående uddannelse, og denne drivkraft har været stabil i det seneste årti, på trods af en betydelig stigning i antallet af højtuddannede¹²⁷. I 2024 var arbejdsløsheden for personer i alderen 25-34 år med en videregående uddannelse 5,2 % sammenlignet med 6,7 % for personer med en sekundæruddannelse på andet trin og 15,3 % for personer med et lavere uddannelsesniveau. Desuden tjener arbejdstagere med en tertiær uddannelse 52 % mere end arbejdstagere med en sekundæruddannelse på andet trin. Selv om personer med en tertiær uddannelse har et højere beskæftigelsesniveau, var der for nyuddannede fra tertiære uddannelser et fald i beskæftigelsesfrekvensen fra 87,6 % i 2023 til 86,7 % i 2024. Dette fald kan observeres på tværs af alle uddannelsesniveauer og kan pege i retning af et fald i ansættelsen til stillinger på begynderniveau.

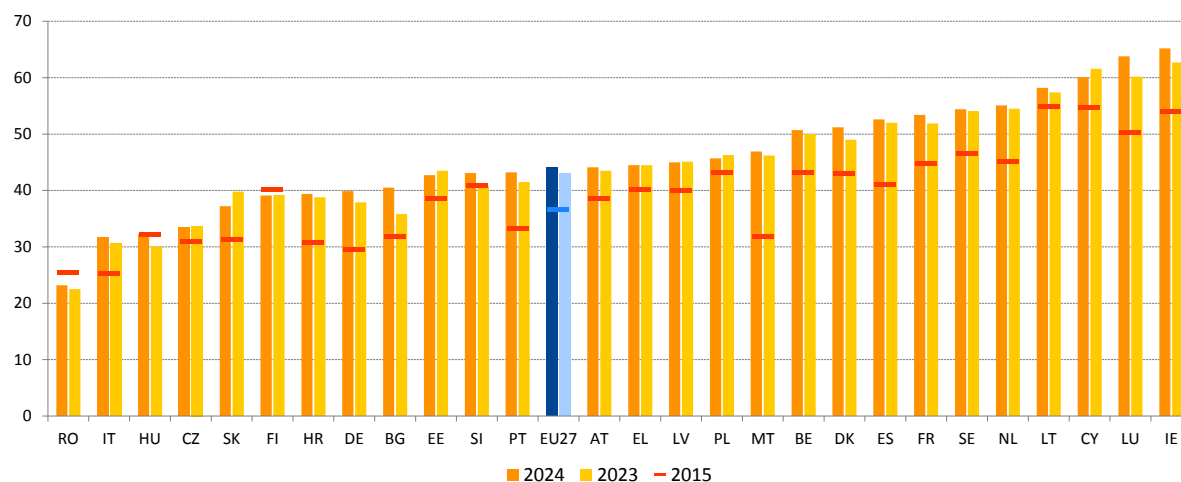
¹²⁴ Målet er fastsat i Rådets henstilling af 24. november 2020 om erhvervsrettet uddannelse med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed.

¹²⁵ Data markeret som "lav pålidelighed" for Tyskland, Letland, Malta, Polen og Finland.

¹²⁶ Målet er fastsat i Rådets henstilling af 24. november 2020 om erhvervsrettet uddannelse med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed.

¹²⁷ Se [Education and Training Monitor 2025](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor.

Figur 2.2.5. Andelen af unge voksne med tertiære uddannelse er steget i det seneste årti
 Andel af personer (aldersgruppen 25-34 år) med en videregående uddannelse (ISCED 5-8, %)

Bemærk: Brud i serier for BG i 2024, for SI i 2023 og for LU i 2015.

Kilde: Eurostat [[edat_1fse_03](#)].

Førøgelse af mobiliteten for studerende og færdiguddannede på videregående uddannelser er fortsat en nøgleprioritet for at styrke deres færdigheder og udvide deres horisonter, men den har været faldende i de seneste år. Andelen af udadgående mobilitet¹²⁸ faldt med 2,3 procentpoint mellem 2020 og 2023. Kun 11,2 % af de 4 millioner færdiguddannede fra tertiæruddannelser fra EU-landene deltog i en eller anden form for læringsmobilitet i 2023, hvoraf 4,5 % tog en hel uddannelse i udlandet, og omkring 6,6 % deltog i meritmobilitet¹²⁹. Som følge heraf ligger den gennemsnitlige udadgående mobilitet blandt færdiguddannede i EU fortsat langt under målet på 23 %, der er fastsat for 2030. Der er dog fortsat flere databegrænsninger, som kan føre til en undervurdering af fremskridtene mod opnåelse af målet, f.eks. ufuldstændig rapportering om mobilitet på under tre måneder¹³⁰. Som led i færdighedsunionen bidrager pilotinitiativet "Choose Europe for Science" til internationaliseringen af videregående uddannelsesinstitutioner ved at støtte akademiske og ikke-akademiske organisationer i deres rekruttering af postdoktorale forskere.

Europas voksende mangel på kvalificeret arbejdskraft har vist sig at være en alvorlig trussel mod velstand og konkurrenceevne. Manglen på kvalificeret personale er blevet en af de primære hindringer for investeringer i 2024, idet 77 % af virksomhederne nævner det som en begrænsning¹³¹. Problemet er særligt udtalt inden for bygge- og anlægssektoren samt fremstillingssektoren, hvor arbejdskraftflaskehalse undergraver både EU's evne til at fremskynde den grønne omstilling og EU's vækstpotentiale. Den strategiske betydning af færdigheder for Europas velstand og konkurrenceevne blev fremhævet i både Enrico Lettas rapport om det indre markeds fremtid og Mario Draghis rapport om EU's konkurrenceevne¹³². For at imødegå denne udfordring kræves der en storstilet opkvalificerings- og omskolingsindsats, der omfatter hele EU's arbejdsstyrke. Dette er et centralt element i

¹²⁸ Et lands udadgående mobilitetsrate er antallet af dimittender fra landet, der har opnået en grad eller merit gennem mobilitet, divideret med antallet af dimittender med oprindelse i landet.

¹²⁹ Beregninger fra GD EAC.

¹³⁰ Se s. 61 i [Education and Training Monitor 2024](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor.

¹³¹ Baseret på EIB Investment Survey. Virksomhedernes rapportering er kun højere for "usikkerhed om fremtiden" med 79 % og "energiomkostninger" med 77 %.

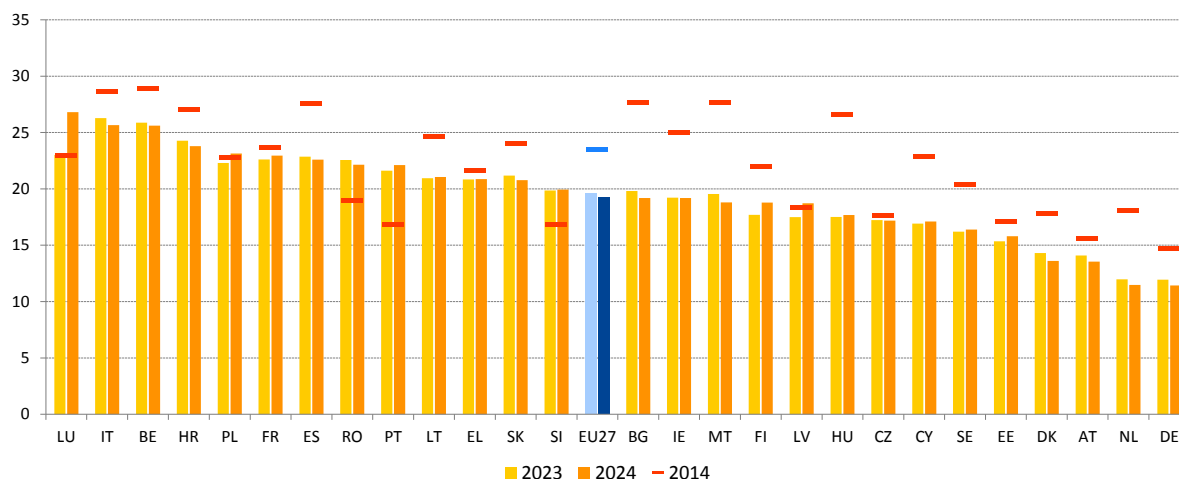
¹³² [More Than A Market](#), Enrico Letta, april 2024, og [The future of European competitiveness](#), Mario Draghi, september 2024.

færdighedsunionen, en omfattende færdighedsstrategi, der blev vedtaget i marts 2025 som led i EU's konkurrenceevnekompas.

Misforholdet mellem udbudte og efterspurgte færdigheder på makroøkonomisk plan falder fortsat i hele EU, men der er forskelle mellem medlemsstaterne. Den makroøkonomiske indikator for misforhold mellem udbudte og efterspurgte færdigheder afspejler graden af manglende overensstemmelse mellem efterspørgslen efter og udbuddet af færdigheder på tværs af arbejdsstyrken¹³³. Den fremhæver navnlig de relative vanskeligheder, som personer med forskellige uddannelsesniveauer har med at komme ind på arbejdsmarkedet. Siden 2014 har indikatoren været faldende i de fleste medlemsstater, hovedsagelig som følge af et stigende uddannelsesniveau. Det makroøkonomiske misforhold mellem udbudte og efterspurgte færdigheder var imidlertid fortsat højt (over 23 %) i visse lande i 2024, herunder Italien, Belgien, Kroatien og Polen, som lå et godt stykke over EU-gennemsnittet på 19,2 % – se figur 2.2.6. Omvendt viser Østrig, Danmark, Tyskland og Nederlandene de laveste niveauer med tal under 15 %. Generelt kan manglen på kvalificeret arbejdskraft og misforholdet mellem udbudte og efterspurgte færdigheder være forbundet med udfordringer med hensyn til uddannelsessystemernes kvalitet, lighed og arbejdsmarkedsrelevans samt med vedvarende mangel på arbejdskraft. Fremme af et højere uddannelsesniveau og øget støtte til opkvalificering og omskoling kan i højere grad tilpasse udbuddet af færdigheder til arbejdsmarkedets krav.

Figur 2.2.6: Misforholdet mellem udbudte og efterspurgte færdigheder på makroøkonomisk plan fortsætter med at falde i hele EU, men varierer mellem medlemsstaterne

Relativ spredning i beskæftigelsen for arbejdstagere med forskellige uddannelsesniveauer vægtet med hver gruppes andel af den samlede befolkning i den erhvervsaktive alder (20-64 år)

Bemærk: Denne indikator viser, at det er relativt vanskeligere for lavt- og mellemuddannede at komme ind på arbejdsmarkedet sammenlignet med højtuddannede.

Kilde: Beregninger fra DG EMPL baseret på data fra Eurostat [[lfsq_egaed](#), [lfsq_pgaed](#), [lfsq_agaed](#)] og EU LFS.

Deltagelsen i voksenuddannelse er relativt lav og varierer meget fra medlemsstat til medlemsstat. De seneste tal fra voksenuddannelsesundersøgelsen viste en lille stigning i

¹³³ Den makroøkonomiske indikator for misforholdet mellem udbudte og efterspurgte færdigheder måler den relative spredning i beskæftigelsesfrekvensen for arbejdstagere med forskellige uddannelsesniveauer (lavt, mellemhøjt og højt), vægtet med hver gruppes andel af den samlede befolkning i den erhvervsaktive alder (20-64 år). Se Europa-Kommissionen, [Analytical web note – Measuring skills mismatch](#), 7/2015, Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2015.

andelen af voksne, der deltager i uddannelse i EU (oplæring på arbejdspladsen ikke medregnet), fra 37,4 % i 2016 til 39,5 % i 2022, hvilket er et godt stykke under EU's overordnede mål for 2030 på 60 % – se målboks 2 om færdigheder – og med store forskelle mellem medlemsstaterne. De højeste deltagelsesfrekvenser blev indberettet i Sverige, Ungarn, Nederlandene og Tyskland, hvilket gør dem til "de, der præsterer bedst" (se figur 2.2.7). Alle disse lande registrerede stigninger på over 6,8 procentpoint mellem 2016 og 2022, undtagen Nederlandene, hvor deltagelsen faldt med 1 procentpoint. Derimod blev der konstateret særligt lave deltagelsesniveauer, der afspejler forskellene inden for EU, i Bulgarien, Grækenland, Rumænien, Polen og Tjekkiet, som alle befinder sig i en "kritisk situation". Niveauerne er også under 30 % og "bør holdes øje med" i Kroatien, Cypern, Litauen, Italien og Slovenien.

Figur 2.2.7: Voksnes deltagelse i uddannelse er kun steget en smule siden 2016 med store forskelle mellem medlemsstaterne

Voksnes deltagelse i uddannelse i de foregående 12 måneder (25-64 år), 2022-niveauer og ændringer i forhold til 2016 (% , nøgleindikator på den sociale resultattavle)

Bemærk: Akserne er centreret omkring det uvægtede gennemsnit for EU. Forklaring til betegnelser findes i bilaget. I september 2024 nåede Beskæftigelsesudvalgets indikatorgruppe til foreløbig enighed om overvågningsrammen for færdighedsålet baseret på data fra voksenuddannelsesundersøgelsen (oplæring på arbejdspladsen ikke medregnet). Se også Beskæftigelsesudvalgets [årsrapport om beskæftigelsen 2024](#). Ændringen frem til 2022 beregnes i forhold til 2016-værdien, som er den sidste, der forelå før 2022. Brud i 2022-tidsserier for FR, IT og RO.

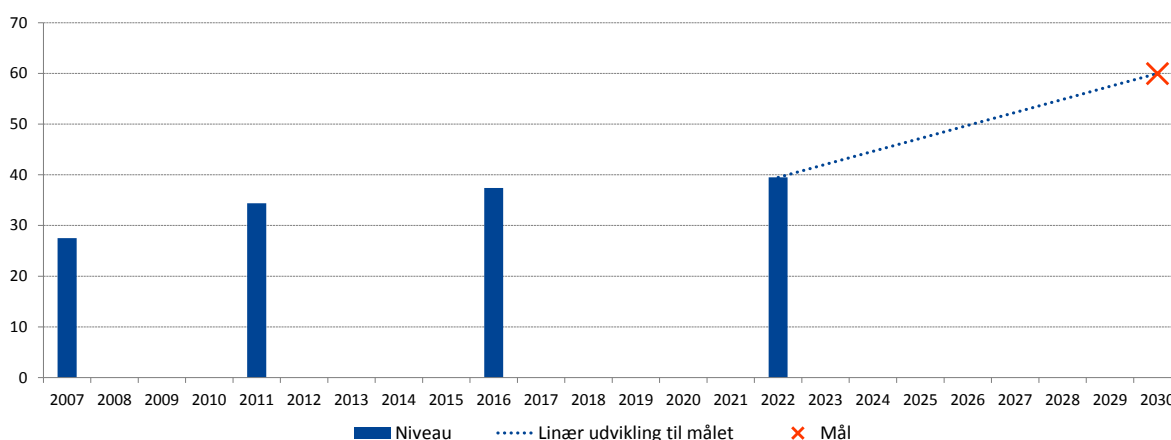
Kilde: Eurostats [særudtræk vedrørende voksnes deltagelse i uddannelse i de foregående 12 måneder, oplæring på arbejdspladsen ikke medregnet, fra voksenuddannelsesundersøgelsen](#).

Målboks 2: Fremskridt i forhold til 2030-målet for voksenuddannelse

Deltagelsen i voksendannelse er kun steget marginalt, hvilket betyder, at der fortsat er behov for en betydelig indsats for at nå EU's overordnede mål inden 2030. Ifølge voksendannelsesundersøgelsen steg EU's deltagelsesfrekvens (ekskl. vejledt oplæring på arbejdspladsen) fra 37,4 % i 2016 til 39,5 % i 2022 (se figuren nedenfor)¹³⁴. Data fra arbejdsstyrkeundersøgelsen (LFS) peger på en samlet stigning i deltagelsen i voksendannelse mellem 2022 og 2024. Denne milde tendens er ikke tilstrækkelig til at nå EU's overordnede mål om, at 60 % af alle voksne skal deltage i læring hvert år inden 2030. Hurtigere fremgang er afgørende for at ruste arbejdsstyrken til skiftende færdighedsbehov, afbøde mangel på arbejdskraft og færdigheder samt bevare konkurrenceevnen og inklusionen.

Fremskridtene inden for voksendannelse er utilstrækkelige til at opfylde EU's overordnede mål for 2030

Voksnes deltagelse i uddannelse i de foregående 12 måneder i EU-27 og EU's overordnede mål for 2030 (25-64 år, %)

Bemærk: Voksendannelsesundersøgelsen (Adult Education Survey – AES) fra 2007 var en stor stikprøve, der blev gennemført på frivillig basis i alle medlemsstater, undtagen Irland og Luxembourg, mellem 2005 og 2008. På dette grundlag blev der foretaget justeringer i den næste runde. Fra 2011 understøttes voksendannelsesundersøgelsen af en europæisk retsakt og gennemføres således obligatorisk i alle medlemsstater¹³⁵. Brud i serier i 2011 for EU, FR og HU, i 2016 for IE, LU og SE og i 2022 for FR, IT og RO.

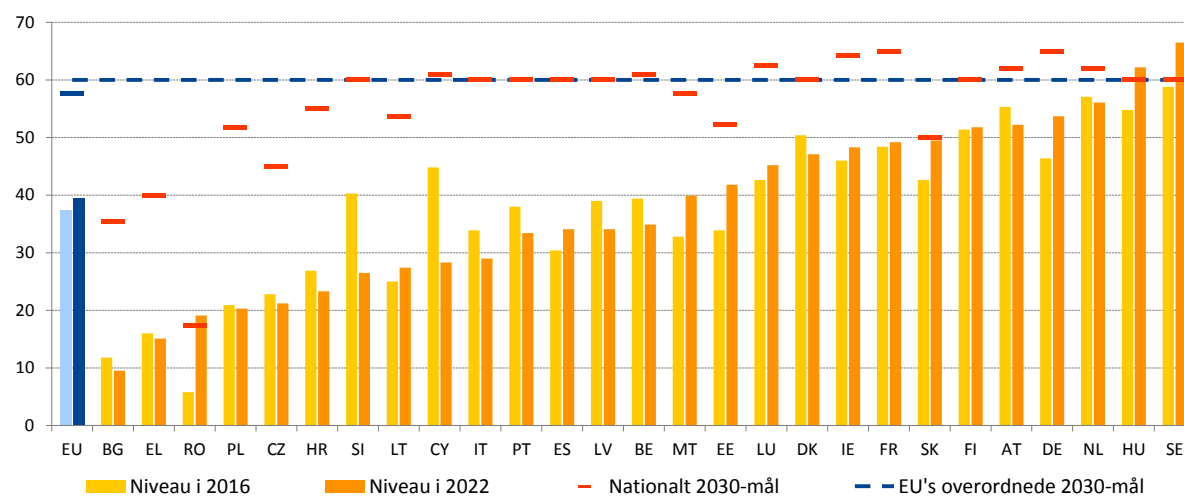
Kilde: Eurostats [særudtræk vedrørende voksnes deltagelse i uddannelse i de foregående 12 måneder, oplæring på arbejdspladsen ikke medregnet, fra voksendannelsesundersøgelsen](#).

¹³⁴ I september 2024 nåede Beskæftigelsesudvalgets indikatorgruppe til foreløbig enighed om overvågningsrammen for færdighedsmålet baseret på data fra voksendannelsesundersøgelsen (oplæring på arbejdspladsen ikke medregnet). Se også Beskæftigelsesudvalgets [årsrapport om beskæftigelsen 2024](#).

¹³⁵ I Kommissionens forordning (EU) nr. [823/2010](#) fastsættes gennemførelsesforanstaltningerne til basisretsakten (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. [452/2008](#)) for AES 2011.

De fleste medlemsstater skal yde en betydelig indsats for at nå deres nationale mål inden 2030

Voksnes deltagelse i uddannelse i de foregående 12 måneder i EU-27 og medlemsstaternes nationale mål for 2030 (25-64 år, %)

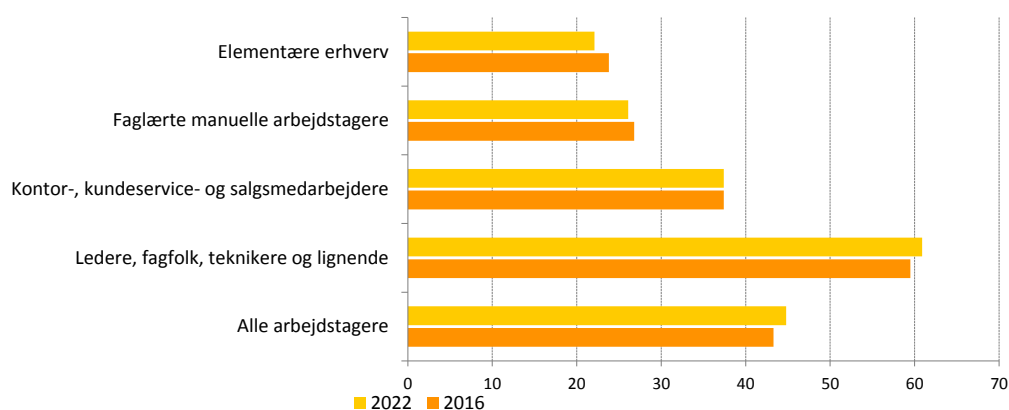
Bemærk: Brud i serier i 2016 for IE, LU, SE og i 2022 for FR, IT og RO.

Kilde: Eurostats [særudtræk vedrørende voksnes deltagelse i uddannelse i de foregående 12 måneder, oplæring på arbejdspladsen ikke medregnet, fra voksenuddannelsesundersøgelsen](#) og tabel over nationale mål for 2030 i bilag 1.

De fleste medlemsstater er fortsat bagud i forhold til deres nationale mål for voksenuddannelse, selv om der er gjort bemærkelsesværdige fremskridt i enkelte tilfælde. I 2022 havde Sverige, Ungarn og Rumænien overgået deres mål, og Slovakiet nærmede sig sit mål (se figuren ovenfor). Rumænien registrerede den største stigning fra et relativt lavt udgangspunkt, selv om et brud i serier komplicerer sammenligningerne. Blandt de 24 lande, der stadig ligger under målet, var det kun et mindretal af landene, der opnåede betydelige fremskridt.

Figur 2.2.8: Arbejdstagere i lavtkvalificerede erhverv er langt mindre tilbøjelige til at deltage i voksenuddannelse

Voksnes deltagelse i uddannelse i de foregående 12 måneder efter erhvervsgruppe (25-64 år, %)

Bemærk: Brud i serier i 2016 for IE, LU, SE og i 2022 for FR, IT og RO.

Kilde: Eurostats [særudtræk vedrørende voksnes deltagelse i uddannelse i de foregående 12 måneder, oplæring på arbejdspladsen ikke medregnet, fra voksenuddannelsesundersøgelsen](#).

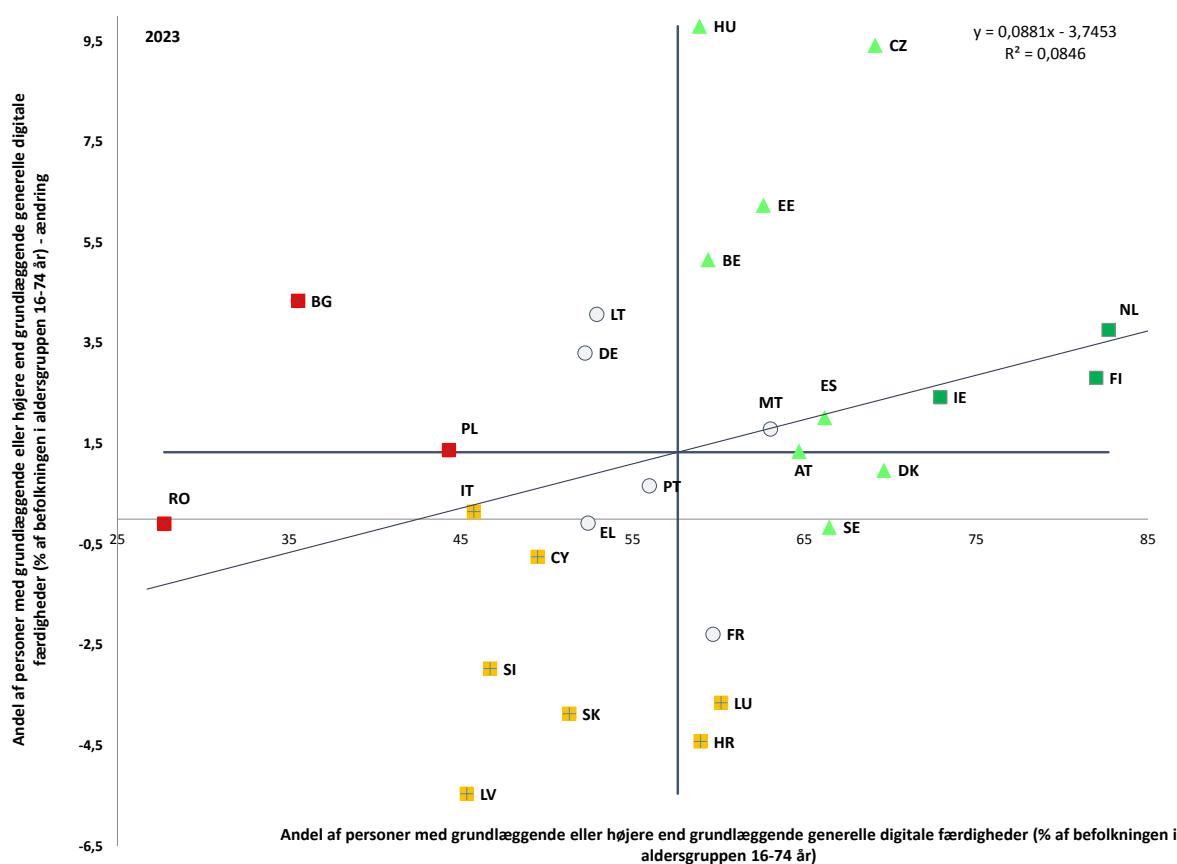
Uddannelsesmuligheder er langt mindre tilgængelige for personer, der arbejder i lavtkvalificerede job, hvilket gør dem mere sårbare over for ændringer på arbejdsmarkedet. Deltagelsen i voksenuddannelse steg blandt beskæftigede generelt mellem

2016 og 2022. Dette kan hovedsagelig tilskrives erhvervsgruppen "ledere, fagfolk, teknikere og lignende", da andre grupper oplevede tilbagegang eller stagnation. Dette deltagelsesmønster ses i de fleste medlemsstater med undtagelse af Slovakiet, Sverige, Cypern, Ungarn og Irland. Slovakiet og Sverige har en meget høj deltagelsesfrekvens blandt voksne i erhverv med manuelt arbejde. For Cypern, Ungarn og Irland deltager "faglærte manuelle arbejdstagere" på et niveau, der svarer til eller er højere end "kontor-, kundeservice- og salgsmedarbejdere". En af de vigtigste metoder til at øge deltagelsen er personlige uddannelsesbudgetter, f.eks. individuelle læringskonti, som stimulerer efterspørgslen blandt arbejdstagerne. En nylig Eurobarometerundersøgelse viser, at et flertal (56 %) af respondenterne (15 år og derover) sandsynligvis vil anvende et sådant budget. Dette tal stiger til næsten tre fjerdedele (73 %), når man ser på dem, der i øjeblikket arbejder eller er i stand til at begynde at arbejde inden for de næste to år¹³⁶. Denne interesse tyder på en anerkendelse af værdien af selvvalgte uddannelsesmuligheder, selv om de forskellige grader af sandsynlighed på tværs af demografiske grupper peger på potentielle adgangsbarrierer og varierende motivation for at deltage i sådanne programmer. Inden for rammerne af færdighedsunionen supplerer nye initiativer, f.eks. pilotprojektet om færdighedsgaranti og et pilotprojekt om tværnationale partnerskaber mellem universiteter og virksomheder for sektorer med alvorlige kvalifikationskløfter, de eksisterende initiativer, f.eks. individuelle læringskonti og EU's færdighedsakademier på strategiske områder, den øgede udbredelse af mikroeksamensbeviser og innovative læringsrum i lokalsamfundet. Disse foranstaltninger har til formål at udvide læringsmulighederne og styrke EU's kompetencerammer gennem offentligt-privat samarbejde, samtidig med at de hjælper arbejdstagere i overgangen mellem sektorer og lukker kvalifikationskløfter.

¹³⁶ Se Europa-Kommissionen, [Special Eurobarometer 559 – Investing in Fairness \(January to February 2025\)](#).

Figur 2.2.9: Der er store forskelle på tværs af landene med hensyn til voksnes digitale færdigheder

Andel af befolkningen med grundlæggende generelle digitale færdigheder eller derover (16-74 år), 2023-niveau og ændringer i forhold til 2021 (% , nøgleindikator på den sociale resultattavle)

Bemærk: Akserne er centreret omkring det uvægtede gennemsnit for EU. Forklaring til betegnelser findes i bilaget. Overordnet set vedrører digitale færdigheder fem områder: informations- og IT-færdigheder, kommunikations- og samarbejdsfærdigheder, færdigheder i skabelse af digitalt indhold, sikkerhedsfærdigheder og problemløsningsfærdigheder. For som minimum at have grundlæggende generelle digitale færdigheder skal folk vide, hvordan de udfører mindst én aktivitet inden for hvert område. Yderligere oplysninger findes på [Eurostat](#).

Kilde: Eurostat [[tepsr_sp410](#)].

Digitale færdigheder er lave i hele EU, og meget få medlemsstater har niveauer tæt på eller over EU-målet for 2030. I et digitalt forandret Europa afhænger beskæftigelse og social inklusion af, at voksne har grundlæggende digitale færdigheder, hvilket afspejles i målet om, at mindst 80 % af de voksne (16-74 år) skal have grundlæggende digitale færdigheder senest i 2030¹³⁷. Mere end 90 % af EU's befolkning bruger internettet mindst én gang om ugen¹³⁸, men det betyder ikke nødvendigvis, at de har de rette digitale færdigheder. I 2023 havde kun 55,6 % af den voksne befolkning som minimum grundlæggende digitale færdigheder, dvs. en beskedent stigning i forhold til 2021 (53,9 %). I dette tempo vil kun 59,8 % af de voksne som

¹³⁷ Mål, der er defineret i [handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder](#) og [det digitale kompas for det digitale årti](#).

¹³⁸ Se Europa-Kommissionen, [Digitalisation in Europe – 2025 edition](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.

minimum have grundlæggende digitale færdigheder ved udgangen af årtiet¹³⁹. Der er store forskelle mellem medlemsstaternes resultater. Rumænien, Bulgarien og Polen er de lande, der har den laveste andel af voksne med som minimum grundlæggende digitale færdigheder, og de befinder sig i en "kritisk situation" – se figur 2.2.9. Derimod ligger Nederlandene (82,7 %) og Finland (82,0 %) allerede over EU-målet for 2030 og anses sammen med Irland for at tilhøre kategorien "de, der præsterer bedst". I Cypern, Italien, Letland, Slovakiet og Slovenien er niveauerne lave og ligger mellem 45 % og 51,3 %. Disse lande ligger sammen med Kroatien og Luxembourg, som oplevede store fald mellem 2021 og 2023, i kategorien "bør holdes øje med". Samlet set viser de seneste data, at et flertal af medlemsstaterne (17) har gjort fremskridt med at forbedre de digitale færdigheder mellem 2021 og 2023.

Niveaueet for digitale færdigheder varierer betydeligt mellem befolkningsgrupper og geografiske områder. Andelen af unge i alderen 16-24 år med mindst grundlæggende digitale færdigheder er relativt høj, selv om den er faldet en smule (fra 71,2 % i 2021 til 70,0 % i 2023), hvilket udfordrer idéen om, at alle unge er "digitalt indfødte". Mere generelt er digitale færdigheder særligt lave blandt personer med ingen eller lave formelle kvalifikationer (33,6 % i 2023), den ældre befolkning (37,1 % i alderen 55-74 år), personer, der bor i landdistrikter (47,5 %), og arbejdsløse (47,7 %).

Antallet af IKT-specialister ligger langt under det forventede behov. I 2024 arbejdede 10,3 millioner mennesker som IKT-specialister, hvilket svarer til 5,0 % af alle beskæftigede. I det nuværende tempo vil antallet af IKT-specialister i lyset af den voksende konkurrence om digitalt kvalificerede talenter kun nå op på 12,4 millioner inden 2030, hvilket er et godt stykke under EU's mål for det digitale årti på 20 millioner¹⁴⁰. Det kan potentielt have negative konsekvenser for EU's fremtidige konkurrenceevne og innovation. Der er mulighed for at øge antallet af IKT-specialister ved at mindske kønsskævheden (kun 19,5 % af IKT-specialisterne er kvinder) og forbedre den geografiske balance i hele EU (andelen af IKT-specialister som en procentdel af den samlede beskæftigelse varierer fra 2,5 % i Grækenland til 8,6 % i Sverige).

Søjleboks 3: Fokus på færdighedsunionen – styrkelse af STEM-fagene¹⁴¹

Nogle af de mest udbredte arbejdskraftmangler i EU findes inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvidenskab og matematik (STEM), hvilket hæmmer konkurrenceevnen samt den grønne og den digitale omstilling. I dag, hvor der sker hastig udvikling inden for AI, vedvarende energiteknologier, bioteknologi, forsvars- og sikkerhedsrisici samt kompleks dataanalyse, er en stærk tilførsel af STEM-fagfolk afgørende. Der er imidlertid udbredt mangel på arbejdskraft inden for STEM-områder, hvoraf hovedparten vedrører håndværk, byggeri og ingeniørvirksomhed (se også afsnit 2.1.1). Der konstateres også mangel inden for flere IKT-relaterede erhverv¹⁴². I det næste årti forventes manglen at vokse betydeligt inden for visse STEM-erhverv i lyset af en faldende arbejdsstyrke, et behov for at erstatte pensionerede medarbejdere samt den grønne og den digitale omstilling. Det nuværende antal STEM-specialister er derfor ikke tilstrækkeligt til at opfylde arbejdsmarkedets behov, og der vil være behov for flere specialister for at imødekomme den stigende efterspørgsel. I den strategiske plan for STEM-uddannelse, et initiativ under færdighedsunionen, foreslås der ambitiøse tiltag for at imødegå denne

¹³⁹ Med hensyn til kursen mod målet for 2030 henvises til Europa-Kommissionen, [State of the Digital Decade 2025 report](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2024.

¹⁴⁰ Se bilag I til [State of the Digital Decade 2025](#).

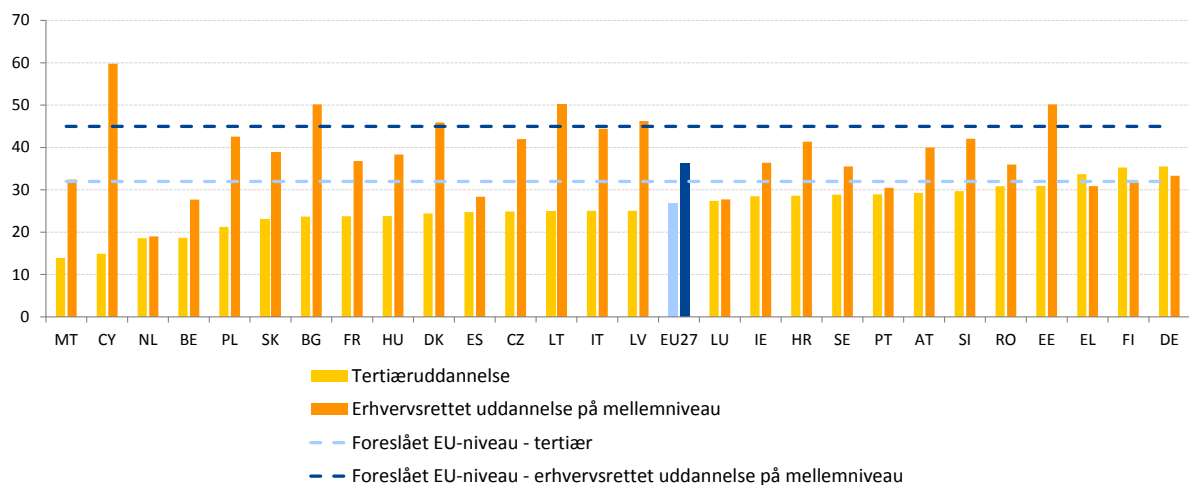
¹⁴¹ Europa-Kommissionen (2025). Education and Training Monitor 2025 – *Comparative report*.

¹⁴² EURES (2025). [Labour shortages and surpluses in Europe 2024](#).

udfordring i hele EU, og der opstilles mål for STEM-optag. F.eks. bør 45 % af de studerende på erhvervsuddannelser og 32 % af de studerende på tertiære uddannelser senest i 2030 være indskrevet på STEM-områder, og 5 % af ph.d.-studerende bør være indskrevet på IKT-programmer. I den forbindelse vil den kommende EU-strategi for erhvervsuddannelse opstille en fremadskuende vision for at gøre erhvervsuddannelserne mere attraktive, inkluderende og lydhøre over for arbejdsmarkedets behov. Den vil have til formål at styrke erhvervsuddannelsernes bidrag til livslang læring, konkurrenceevne og social retfærdighed med fokus på kvalitet, innovation, grøn og digital omstilling samt international mobilitet.

Indskrivning i STEM-programmer varierer blandt EU's medlemsstater

Andel af studerende på erhvervsuddannelser på mellemniveau (ISCED 3-4) og tertiære uddannelser (ISCED 5-8) inden for STEM-områder i 2023 (%)

Kilde: Eurostat [[educ_uae_enra03](#)] og [[educ_uae_enrt03](#)].

Indskrivningen på STEM-uddannelser er ikke steget væsentligt i de seneste år, og der er mulighed for at øge den, bl.a. ved at tiltrække flere kvinder. Inden for erhvervsuddannelser på mellemniveau var 36,3 % af alle studerende i hele EU indskrevet på STEM-uddannelser i 2023. Andelen er 2,3 procentpoint højere end i 2015 og har ligget omkring 36 % siden 2020. Inden for tertiære uddannelser var 26,9 % af de studerende indskrevet på STEM-uddannelser, og EU-gennemsnittet er faldet med 0,7 procentpoint i løbet af det seneste årti. Figuren illustrerer store forskelle mellem EU-landenes indskrivningsrater på STEM-uddannelser på begge niveauer. Indskrivningen på erhvervsuddannelser varierer fra 19 % i Nederlandene til 59,8 % i Cypren og fra 13,9 % i Malta til 35,5 % i Tyskland på tertiært niveau. Indskrivningen varierer også efter STEM-underområde¹⁴³. Ingeniør-, fremstillings- og byggevirksomhed er det største delområde inden for erhvervsuddannelser og på tertiært niveau, mens de to andre STEM-områder (IKT og naturvidenskab, matematik og statistik) har en langt lavere deltagelse. Kvindelige studerende er stærkt underrepræsenteret på STEM-uddannelser: De udgør kun 15,4 % af de studerende på erhvervsuddannelser og 32,2 % af de studerende på tertiære uddannelser. Disse kønsskævheder skyldes dybt rodfæstede familiemæssige, uddannelsesmæssige, sociale og kulturelle faktorer, der påvirker pigers og kvinders interesse og opmuntring til at forfølge en karriere inden for STEM fra en tidlig alder¹⁴⁴. Føringede tendenser i elevernes resultater i matematik og naturvidenskab,

¹⁴³ STEM-fagområderne er: "naturvidenskab, matematik og statistik", "IKT" og "ingeniør-, fremstillings- og byggevirksomhed", som defineret i [UNESCO's klassifikation af uddannelsesområder fra 2013](#).

¹⁴⁴ Se EENEE (2020). [Gender differences in tertiary education: what explains STEM participation?](#). Beslutningen om at studere STEM-fag afhænger af mange faktorer, der strækker sig fra tidlig barndom og

som fremgår af PISA 2022¹⁴⁵, samt mangel på lærere, især inden for STEM-fag, kan yderligere påvirke de fremtidige indskrivningsrater.

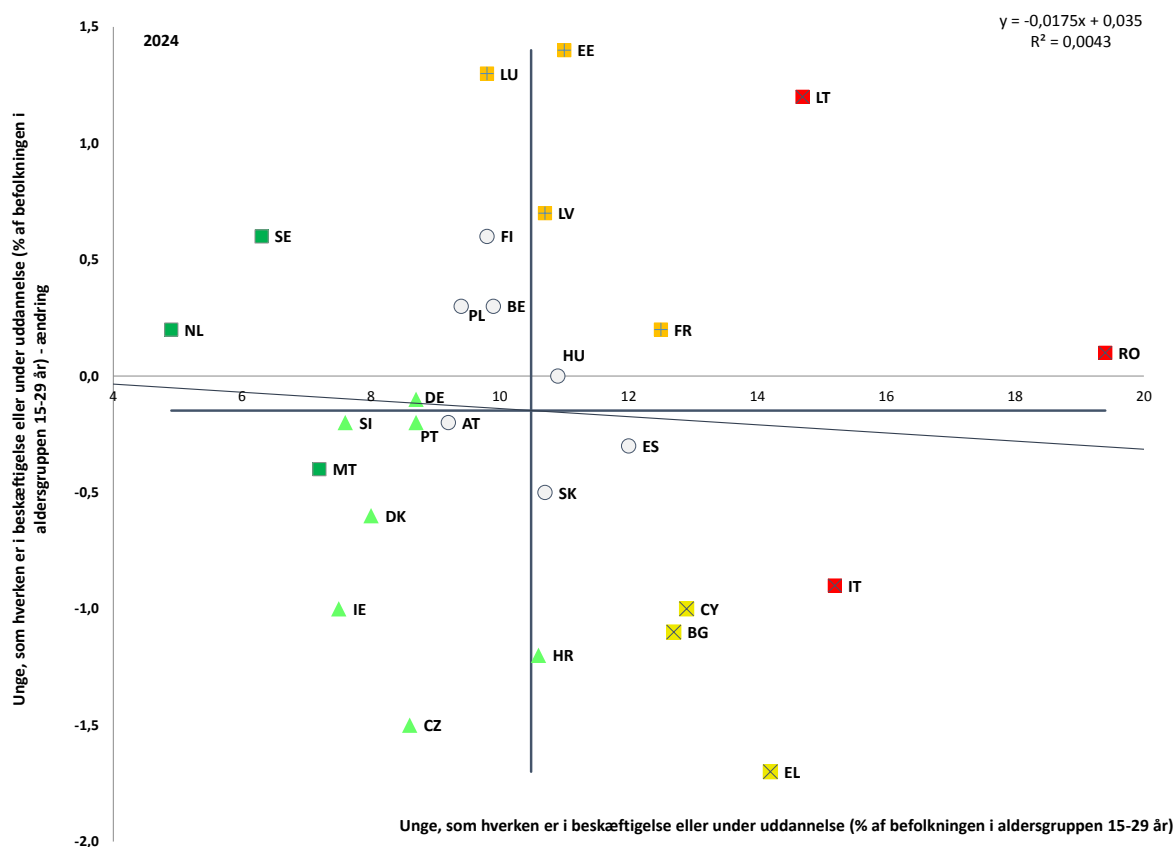
Medlemsstaterne træffer foranstaltninger for at øge interessen for STEM fra en ung alder. Det er afgørende, at interessen for STEM-karrierer fremmes tidligt og effektivt, hvor lærere og pædagogiske tilgange spiller en afgørende rolle. **Tjekkiet** afprøver innovative STEM-undervisningsmetoder i skolerne ved at bringe teknologiekspertes ind i klasseværelset og gennem tandemundervisning. **Bulgarien** opretter STEM-laboratorier på over 1 800 skoler sammen med et nationalt STEM-center og tre regionale centre med støtte fra genopretnings- og resiliensfaciliteten. **Estland** og **Litauen** er ved at indføre en mere integreret og projektbaseret læseplan, som har vist sig at øge interessen for STEM. **Danmark** anser STEM for at være nøglen til den grønne omstilling og erhvervsuddannelsernes tiltrækningskraft, foretager betydelige investeringer i modernisering af standarder og læseplaner og finansierer efteruddannelse af lærere i alle erhvervsuddannelsesprogrammer. **Portugal** er med støtte fra genopretnings- og resiliensfaciliteten ved at oprette 365 specialiserede teknologcentre, der fokuserer på sektorer med stort potentiale, og som har til formål at forbedre den teknologiske infrastruktur for erhvervsrettet sekundæruddannelse på første trin samt skabe nye kurser med fokus på grøn og digital omstilling. **Letland** har indført en finansieringsmodel baseret på færdiguddannedes resultater for at tilskynde universiteterne til at fokusere på at uddanne kvalificerede kandidater, især inden for STEM-områder. Landet har også indført større fleksibilitet i optagelsen, så institutionerne kan tilpasse deres behov efter efterspørgslen efter STEM-fagfolk.

familiemiljø til karriereovervejelser og arbejdsvilkår. Erfaringer gennem hele skoleforløbet er meget vigtige, herunder præstationer i matematik.

¹⁴⁵ Se Europa-Kommissionen (2024). [The twin challenge of equity and excellence in basic skills in the EU](#).

Figur 2.2.10: Forskelle i andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, er faldende, men er fortsat betydelige

Andel af unge (15-29 år), der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, niveauer for 2024 og ændring i forhold til året før (% , nøgleindikator på den sociale resultattavle)

Bemærk: Akserne er centreret omkring det uvægtede gennemsnit for EU. Forklaring til betegnelser findes i bilaget. Definitionen er forskellig for ES og FR. Brud i serier for BG.

Kilde: Eurostat [[lfsi_neet_a](#)], EU LFS.

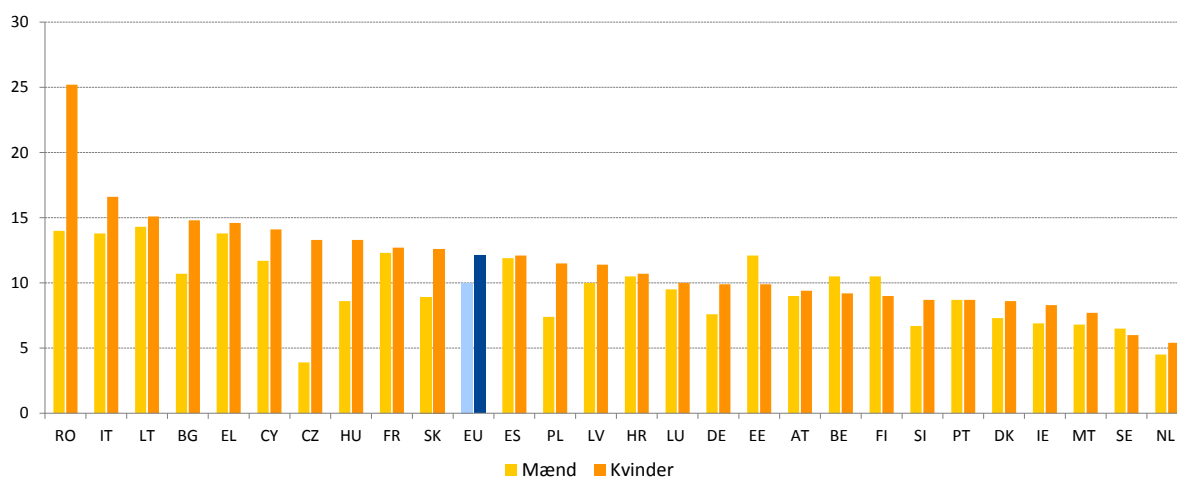
Andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, faldt marginalt, men uden et klart tegn på konvergens. Efter at have toppet med 14,0 % i 2020 faldt andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse (15-29 år), konsekvent i EU til 11,1 % i 2024. Ikke desto mindre er der betydelige forskelle mellem medlemsstaterne. Rumænien, Italien og Litauen havde de højeste andele af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, i 2024 og befinder sig i en "kritisk situation" – se figur 2.2.10. De lande, der præsterede bedst, og landene med de laveste andele var Nederlandene, Sverige og Malta. Situationen i Estland, Luxembourg og Letland, hvor andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, steg i 2024, er i kategorien "bør holdes øje med", ligesom det er tilfældet i Frankrig, hvor andelen fortsat er høj. På trods af disse reduktioner og visse tegn, men ingen klare tegn på konvergens mellem medlemsstaterne, er EU fortsat 2,1 procentpoint fra 2030-målet på 9,0 %. Andelen af arbejdsløse unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, dvs. personer, der aktivt søger og står til rådighed for arbejdsmarkedet i denne aldersgruppe, faldt med 0,1 procentpoint til 4,2 % i 2024. Denne andel var højest i Grækenland og Spanien, selv om begge viste forbedringer i forhold til 2023-niveauet. Andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, uden for arbejdsstyrken steg en smule (6,9 % i 2024 mod 7,0 % i 2023), men forblev høj i Rumænien, Italien, Litauen og Bulgarien. Andelen af ikkeregistrerede unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, er svagt faldende på EU-plan (fra 4,9 % under pandemiens

højdepunkt i 2020 til 4,2 % i 2024). På denne baggrund er den styrkede ungdomsgaranti¹⁴⁶, som støtter unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, ved at tilbyde beskæftigelse af høj kvalitet, videreuddannelse, lærlingeuddannelser eller praktikophold, og initiativet Aim, Learn, Master, Achieve (ALMA), der hjælper ugunstigt stillede unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, med at få erhvervs erfaring i udlandet¹⁴⁷, fortsat vigtige initiativer.

Der er forskelle i andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, inden for medlemsstaterne samt mellem kontinentale regioner og regioner i den yderste periferi. Den laveste regionale andel er 4,4 % (i Utrecht i Nederlandene), og den højeste kontinentale andel er 29,9 % (i Sud-Est i Rumænien). Forskellene inden for medlemsstaterne er markante i Frankrig, Italien, Polen, Finland og Ungarn. Den overordnede højeste andel af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, i EU blev registreret i den franske region Guyane i den yderste periferi med 34,4 %. Derimod har medlemsstater som Nederlandene, Sverige og Østrig generelt lave andele og lav variation mellem regionerne. Der er en kløft mellem by og land i EU. Andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, var 10,1 % i byer, 11,5 % i mindre byer og forstæder og 12,3 % i landdistrikter.

Figur 2.2.11: I næsten alle medlemsstater er andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, højere for kvinder

Andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, for mænd og kvinder (15-29 år, %, 2024)

Bemærk: Definitionen er forskellig for ES og FR, brud i serier for BG.

Kilde: Eurostat [[lfsi_neet_a](#)], EU LFS.

Andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, er fortsat højere blandt personer med handicap, kvinder og personer født uden for EU. Situationen for unge med handicap er ikke blevet bedre (27,8 % var ikke i beskæftigelse eller under uddannelse i 2023 mod 27,3 % i 2022). I alle medlemsstater undtagen to var andelen over 20 %, og den højeste blev registreret i Bulgarien, Kroatien, Slovakiet og Cypern¹⁴⁸. I 2024 fortsatte andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, for kvinder

¹⁴⁶ Se [Rådets henstilling af 30. oktober 2020 om en bro til job – styrkelse af ungdomsgarantien](#) og erstatning af Rådets henstilling af 22. april 2013 om oprettelsen af en ungdomsgaranti 2020/C 372/01 (EUT C 372 af 4.11.2020, s. 1).

¹⁴⁷ Der kan findes yderligere oplysninger på: [ALMA \(Aim, Learn, Master, Achieve\) – Beskæftigelse, Sociale Anliggender, Arbejdsmarkedsforhold og Inklusion – Europa-Kommissionen \(europa.eu\)](#).

¹⁴⁸ European Disability Expertise Statistical Report 2025, [Reports – European Commission](#).

(12,1 %) med at falde (fra 13,0 % i 2022 og 15,4 % i 2020), men den lå fortsat over andelen for mænd – se figur 2.2.11. Den var betydeligt højere i Rumænien og Tjekkiet (henholdsvis 11,2 procentpoint og 9,4 procentpoint højere end for mænd). Derimod var andelen for mænd en smule højere end for kvinder i Belgien, Estland, Finland og Sverige. Dobbelt så mange kvinder, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, er uden for arbejdsstyrken som arbejdsløse (8,5 % mod 3,6 % i 2024, sammenlignet med 5,4 % mod 4,7 % for mænd). Andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, for unge, der er født uden for EU, er også meget højere end andelen blandt personer, der er født i den pågældende medlemsstat, nemlig 18,4 % mod 10,2 %. Denne forskel blandt kvinder født uden for EU er på over 13,1 procentpoint, mens den for mænd kun er 3,6 procentpoint. Udligning af disse forskelle kan have store økonomiske fordele. Eurofound anslår, at det årlige økonomiske tab for en enkelt ung person, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, i 2023 var på ca. 14 600 EUR i gennemsnit¹⁴⁹.

For første gang siden covid-19-pandemien er ungdomsarbejdsløsheden på EU-plan steget en smule og har brudt en nedadgående tendens. Efter et støt fald, efter at covid-19-krisen toppede (17,6 % i EU i 2020), ses der en lille stigning på 0,3 procentpoint fra 14,6 % i 2023 til 14,9 % i 2024 i ungdomsarbejdsløsheden (15-24 år)¹⁵⁰. På EU-plan er ungdomsarbejdsløsheden ikke desto mindre mere end dobbelt så høj som arbejdsløsheden for personer i alderen 15-74 år (5,9 %). Selv om omfanget af ændringen fra år til år varierer fra medlemsstat til medlemsstat, kan der konstateres stagnation eller en stigning i alle medlemsstater på nær syv. Der ses forholdsvis store stigninger i nogle medlemsstater med høj ungdomsarbejdsløshed, dvs. Sverige, Rumænien og Luxembourg. Andre i denne gruppe af lande oplevede store fald af samme størrelsesorden, herunder Grækenland, Spanien og Italien samt Letland og Kroatien med lavere satser. Arbejdsløshed er særlig udbredt blandt lavtuddannede unge (20,6 %) og unge født uden for EU (19,3 %). Denne udvikling understreger behovet for en fortsat indsats for at tackle strukturelle udfordringer, der hindrer unges integration på arbejdsmarkedet, navnlig i lyset af den udbredte mangel på arbejdskraft og færdigheder og de langsigtede risici for unges karrieremuligheder.

Beskæftigelsesfrekvensen for ældre arbejdstagere stiger fortsat og bygger på et årti med vækst i alle medlemsstater. I 2024 steg beskæftigelsesfrekvensen for ældre (55-64 år) til 65,2 %, hvilket er en stigning på 1,3 procentpoint i forhold til året før. På trods af denne generelle forbedring er der fortsat betydelige forskelle i EU. Mens beskæftigelsesfrekvensen for ældre i Sverige, Tjekkiet, Estland, Nederlandene, Tyskland og Danmark var over 75 %, havde Luxembourg, Rumænien og Kroatien en beskæftigelsesfrekvens på under 55 % – se søjleboks 4.

Søjleboks 4: Integration af ældre på arbejdsmarkedet i EU

Støtte til forlængelse af arbejdslivet kan bidrage til at afbøde manglen på arbejdskraft og færdigheder og indvirkningen af befolkningens aldring på arbejdsstyrken¹⁵¹. EU's befolkning i den erhvervsaktive alder forventes at falde med 1,2 millioner mennesker om året

¹⁴⁹ Eurofoundanalyse i Europa-Kommissionen, [Employment and social developments in Europe 2025](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.

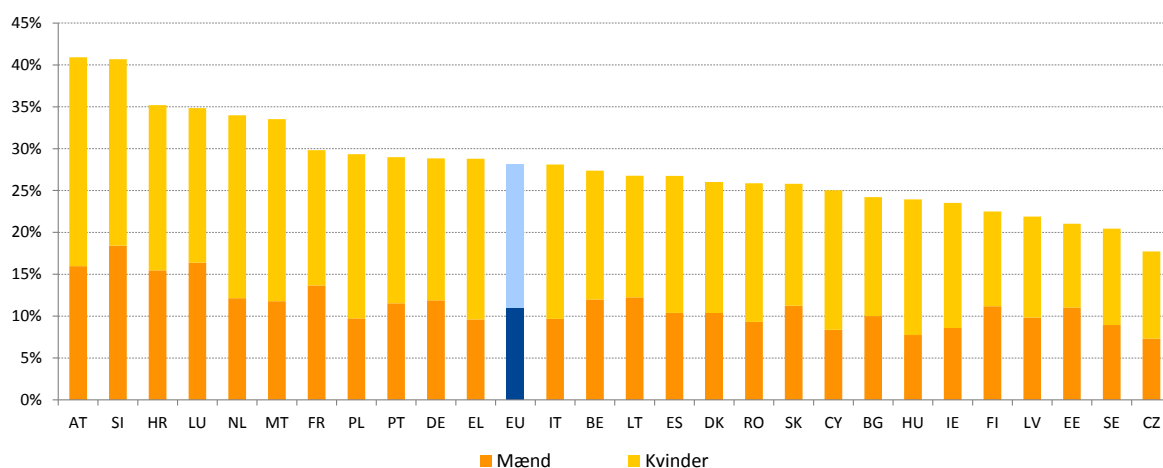
¹⁵⁰ Eurostat [[tesem140](#)].

¹⁵¹ Se Europa-Kommissionen, [Employment and social developments in Europe 2025](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.

fra 2030, og ældrekvoten¹⁵² forventes at stige fra 36 % i 2022 til 55 % senest i 2050 og yderligere til 59 % i 2070¹⁵³. Uden yderligere ændringer kan befolkningens aldring forværre manglen på arbejdskraft og udgøre en betydelig udfordring for den økonomiske vækst og levestandardens bæredygtighed¹⁵⁴. Ældre (55-64 år), der arbejder længere, kan i væsentlig grad fremme beskæftigelsen i EU¹⁵⁵, men næsten halvdelen af dem, der forlod arbejdsmarkedet i 2023, gik på pension. Årsagerne hertil er bl.a. incitamentet fra pensionssystemerne, sundhedsrelaterede faktorer som f.eks. sygdom og handicap, men også dårlige arbejdsvilkår, manglende fleksibilitet på arbejdspladsen og fordomme på grund af alder. I lyset heraf er der øjensynligt behov for en blanding af politikker for at støtte ældre arbejdstageres deltagelse og beskæftigelse, som bl.a. omfatter pensionssystemer og skræddersyede aktiverings- og uddannelsespolitikker. EU's direktiv 2000/78/EF om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv og den demografiske værktøjskasse, der blev udviklet i 2023, udgør nyttige rammer for indsatsen på dette politikområde¹⁵⁶. I juni 2025 godkendte Rådet også konklusioner om støtte til ældre, så de kan indfri deres fulde potentiale på arbejdsmarkedet og i samfundet. Rådet opfordrede medlemsstaterne og Kommissionen til at træffe foranstaltninger som f.eks. at tilskynde til frivillig forlængelse af erhvervsaktiviteten.

Ældre kvinder står langt oftere uden for arbejdsstyrken end ældre mænd i næsten alle EU-medlemsstater

Befolkning i alderen 55-64 år uden for arbejdsstyrken som en andel af den samlede befolkning i alderen 15-64 år uden for arbejdsstyrken og dens sammensætning efter køn (% , 2024).

Bemærk: Definitionen er forskellig for ES og FR. Brud i serier for BG.

Kilde: Beregninger fra DG EMPL baseret på data fra Eurostat [Ifsa_igan]

På trods af betydelige forbedringer i de seneste årtier står ældre stadig langt oftere uden for arbejdsstyrken end andre aldersgrupper, og dette er endnu mere udtalt for kvinder. Siden 2009 er ældres erhvervsfrekvens steget med over 20 procentpoint til 68,2 % i 2024. Ældre (55-64 år) tegnede sig dog stadig for en betydelig andel (28,1 %) af voksne (15-64 år) uden for arbejdsstyrken med en andel, der varierede fra 17,7 % i Tjekkiet til over 35 %

¹⁵² Forholdet mellem ældrebefolkningen og befolkningen i den erhvervsaktive alder.

¹⁵³ Se Europa-Kommissionen (2024), 2024 ageing report: economic & budgetary projections for the EU Member States (2022-2070). Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025, og Eurostat [[proj_23ndbi](#)].

¹⁵⁴ Se Europa-Kommissionen, [Employment and social developments in Europe 2025](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.

¹⁵⁵ Se søjleboks 3 i [Joint Employment Report 2025](#).

¹⁵⁶ Se [De demografiske ændringer i Europa: værktøjer til videre handling \(COM\(2023\) 577 final\)](#).

i Østrig, Slovenien og Kroatien (se figur). Denne variation afspejler bl.a. forskelle i pensionsordninger og tendenser. Disse omfatter en lovbestemt pensionsalder, der spænder fra 62,8 år for mænd i Slovakiet og 60 år for kvinder i Polen til 67 år for både mænd og kvinder i Italien, Grækenland og Danmark¹⁵⁷. På trods af institutionelle reformer for at forlænge arbejdslivet valgte næsten en femtedel af EU's pensionister i alderen 50-74 år stadig tidlig pensionering med nedsat pension i 2023¹⁵⁸. Dette var hyppigst i Cypern (45,8 %), Portugal (28,3 %) og Belgien (38,2 %) og mindst udbredt i Bulgarien (1,8 %) og Slovenien (4,6 %). I næsten alle medlemsstater var andelen af ældre uden for arbejdsmarkedet desuden større for kvinder. Dette kan delvis forklares ved en tendens til, at kvinder går tidligere på pension (24,7 % mod 18,3 % for mænd), men også ved en betydelig andel af ældre kvinder, der aldrig har arbejdet, eller som har været uden for arbejdsstyrken i mere end ti år (64,9 %), hovedsagelig på grund af omsorgsforpligtelser¹⁵⁹.

Flere medlemsstater har iværksat eller planlægger at gennemføre nye foranstaltninger for at aktivere ældre. I **Østrig** har beskæftigelsesinitiativet 50+ siden 2018 fremmet beskæftigelsen for personer på 50 år og derover gennem en integrationsydelse, et kombineret løntilskud, sociale virksomheder og styrkelse af jobrelaterede kvalifikationer. I **Belgien** har et nyt program siden juli 2025 gjort det muligt for selvstændige, der arbejder efter pensionsalderen uden at hæve pension, automatisk at akkumulere nye pensionsrettigheder, hvis de fortsætter med at betale socialsikringsbidrag. I **Bulgarien** støtter 2025-2026-planen for gennemførelse af den nationale strategi for ældres aktive liv aktiv beskæftigelse, inklusion i lokalsamfundet, sund og aktiv aldring samt opbygning af et positivt billede af ældre. I **Cypern** fremmer den første nationale strategi (2025-2030) og handlingsplanen for aktiv aldring (2025-2027) fremmer fuld social inklusion af ældre ved at forebygge social isolation, øge deltagelsen i økonomien, samfundet og kulturen og forbedre den finansielle sikkerhed. I **Frankrig** gennemføres der med forslaget til lov om gennemførelse af nationale brancheaftaler to nationale aftaler fra 2024 om seniorbeskæftigelse og social dialog, navnlig ved at indføre en ny kontrakt for ældre jobsøgende.

Der er fortsat uligheder mellem kønnene på arbejdsmarkedet, og der er kun få tegn på konvergens i beskæftigelsesforskellene mellem mænd og kvinder¹⁶⁰. I 2024 lå beskæftigelsen for mænd på 80,8 %, mens den lå på 70,8 % for kvinder. Det resulterede i en kønsbettinget forskel i beskæftigelsesfrekvensen på 10,0 procentpoint. Dette er et fald på 0,2 procentpoint i forhold til 2023, hvilket betyder, at forskellen kun er indsnævret med i alt 1,1 procentpoint i løbet af det foregående årti (fra 11,1 procentpoint i 2014). Denne mindre forbedring dækker over forskellige tendenser i medlemsstaterne. Forskellen har været næsten uændret i perioden og er fortsat stor i Italien, Grækenland og Rumænien, som alle befinder sig i en "kritisk situation" på trods af små forbedringer i nogle tilfælde sidste år, sammen med Malta, hvor forskellen stadig er stor, selv om den er halveret i løbet af det seneste årti. Kløften blev større i Slovakiet, Cypern og Danmark i 2024, hvilket betyder, at disse medlemsstater "bør holde øje" sammen med Polen, der har en relativt stor kløft på trods af en

¹⁵⁷ Se Europa-Kommissionen, 2024 ageing report.

¹⁵⁸ Selv om interviewene blev gennemført i 2023, kan de interviewede pensionister også være gået på pension tidligere.

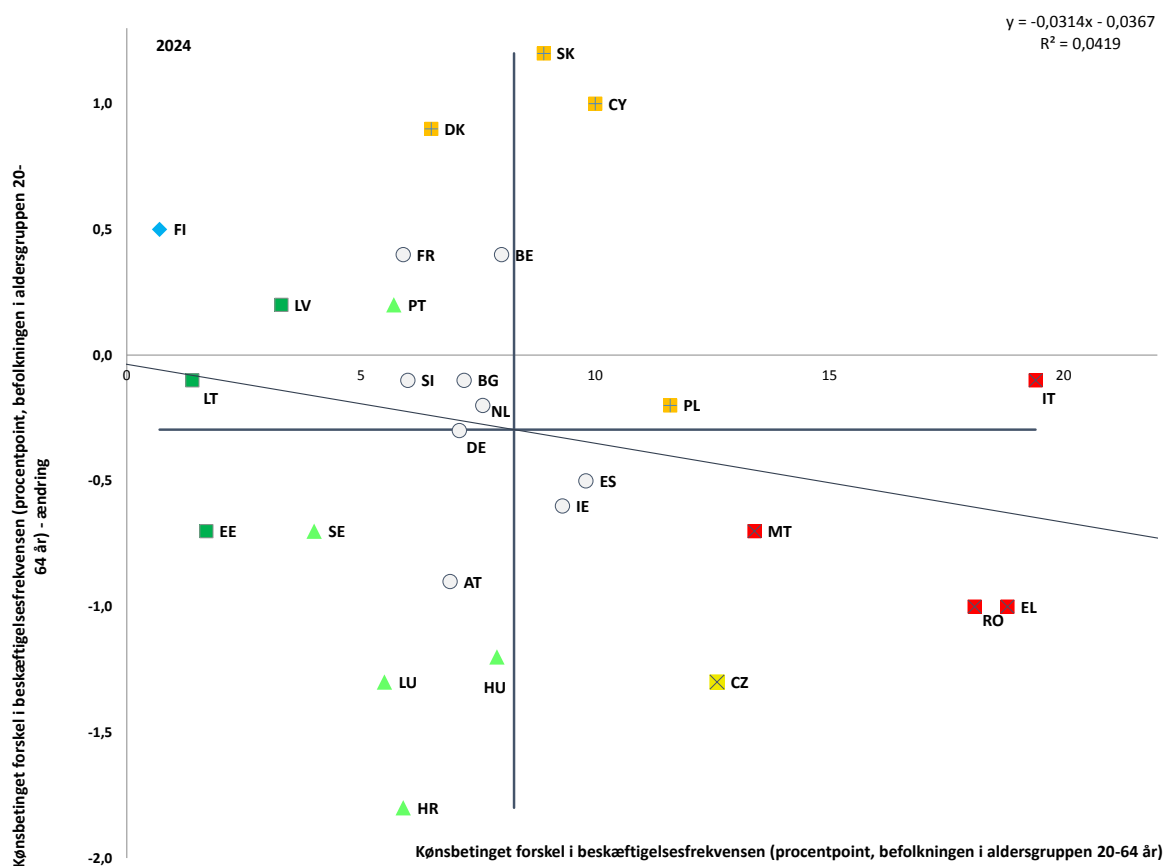
¹⁵⁹ Se Europa-Kommissionen, *Labour market and wage developments in Europe – Annual review 2024*, Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2024, og Spasova, S., Deruelle, T., og Airoidi, F., *Flexible retirement pathways: an analysis of policies in 28 European countries*, Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.

¹⁶⁰ For et mere langsigtet perspektiv, se Europa-Kommissionen, [Employment and Social developments in Europe 2024](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2024.

vis forbedring. I den anden ende af skalaen var den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen forholdsvis lille i Finland, Litauen, Estland og Letland. Disse lande tilhørte kategorien "de, der præsterer bedst", med undtagelse af Finland, hvor kløften er blevet større for nylig. Ud over forskellene mellem medlemsstaterne er der betydelige regionale forskelle i kønsbetingede forskelle i beskæftigelsesfrekvensen i nogle medlemsstater, bl.a. Frankrig og Spanien (herunder deres regioner i den yderste periferi) samt Tyskland, Ungarn, Belgien og Danmark (se figur 3 i bilag 5). Den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen varierer meget afhængigt af urbaniseringsgraden: Forskellen varierer fra 8,3 procentpoint i byer til 10,9 procentpoint i landdistrikter og 11,3 procentpoint i mindre byer og forstæder. Vedvarende politiske tiltag kan bidrage til at fjerne hindringer for kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet i overensstemmelse med målene i EU's strategi for ligestilling mellem kønnene 2020-25¹⁶¹. Sådanne foranstaltninger kan også bidrage til at nå målet om at halvere den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen senest i 2030 som fastsat i handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder.

Figur 2.2.12: Den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen er blevet mindre i de fleste lande, men er fortsat betydelig og kun få tegn på opadgående konvergens mellem medlemsstaterne

Kønsbetinget forskel i beskæftigelsesfrekvensen (20-64 år), niveau for 2024 og forskel i forhold til året før (procentpoint, nøgleindikator på den sociale resultattavle)

Bemærk: Akserne er centreret omkring det uvægtede gennemsnit for EU. Forklaring til betegnelser findes i bilaget. Definitionen er forskellig for ES og FR. Brud i serier for BG.

Kilde: Eurostat [[tesem060](#)], EU LFS.

¹⁶¹ Yderligere oplysninger findes i Europa-Kommissionen, [2023 report on gender equality in the EU](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2023.

Kvinder arbejder oftere på deltid end mænd, hvilket resulterer i en større kønsbetinget forskel i beskæftigelsesfrekvensen, når fuldtidsækvivalenter (FTE) tages i betragtning. I 2024 var kvinder (20-64 år) i EU næsten fire gange mere tilbøjelige end mænd til at arbejde på deltid (henholdsvis 27,8 % og 7,7 %), hvilket resulterede i en kønsforskel i deltidsbeskæftigelse på 20,1 procentpoint, hvilket er uændret i forhold til 2023. De største forskelle i deltidsarbejde blev registreret i Nederlandene (41,9 procentpoint), Østrig (38,9 procentpoint) og Tyskland (37,2 procentpoint). Derimod er der ingen forskel i Bulgarien, og i Rumænien er mænd endnu mere tilbøjelige end kvinder til at arbejde på deltid (en forskel på – 0,7 procentpoint). I betragtning af den højere forekomst af deltidsarbejde blandt kvinder kan der fås et mere afrundet billede af kvinders beskæftigelsesmuligheder, når beskæftigelsen omregnes til fuldtidsækvivalenter¹⁶². Den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen justeret for fuldtidsækvivalenter var på 15,4 procentpoint i 2024¹⁶³, hvilket giver en forskel, der er mere end 50 % (eller 5,4 procentpoint) større end den ukorrigerede forskel. De største forskelle justeret for fuldtidsækvivalenter var i Italien (23,7 procentpoint) og Grækenland (21,5 procentpoint), som begge har store ukorrigerede forskelle. De tre næststørste forskelle var imidlertid i Østrig (18,7 procentpoint), Tyskland (18,7 procentpoint) og Nederlandene (18,4 procentpoint), som også har de største kønsbetingede forskelle i deltidsbeskæftigelse. I alle tre medlemsstater øger justeringen forskellen med mindst 10 procentpoint, hvilket understreger betydningen af at tage hensyn til arbejdstimer ved vurderingen af kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet.

Forskellene i mænds og kvinders beskæftigelsesfrekvens er endnu større for personer med børn, idet forældreskab påvirker kvinders karrierer mere end mænds. I 2024 var beskæftigelsesfrekvensen for kvinder i alderen 25-54 år med børn 75,4 % sammenlignet med 91,9 % for mænd, hvilket resulterede i en kønsbetinget forskel i beskæftigelsesfrekvensen på 16,5 procentpoint blandt forældre¹⁶⁴. I modsætning hertil er den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen kun 3,7 procentpoint blandt personer uden børn. Blandt beskæftigede kvinder med børn arbejdede 31,7 % på deltid sammenlignet med blot 5,1 % af mændene¹⁶⁵. I nogle medlemsstater, herunder Grækenland og Italien, kommer virkningen af forældreskab til udtryk i form af både lavere beskæftigelsesfrekvens for kvinder og mere udbredt deltidsarbejde blandt kvinder. Tilgængeligheden af langtidspleje kan også øge ligestillingen mellem kønnene på beskæftigelsesområdet ved at støtte uformelle omsorgspersoners deltagelse på arbejdsmarkedet. I 2019 ydede 17,1 % af den samlede befolkning pleje eller bistand mindst en gang om ugen, og kvinder var mere tilbøjelige end mænd til at yde uformel pleje, navnlig intensiv pleje. 19,1 % af kvinderne mod 14,8 % af mændene ydede uformel pleje¹⁶⁶. Kvinder bruger ofte en betydelig mængde tid på uformel pleje, mens de bruger mindre tid på formel pleje: 72,5 % af de mandlige uformelle plejere modtager støtte fra formelle langtidsplejetjenester sammenlignet med 61,4 % af kvinderne¹⁶⁷. Forbedring af adgangen til langtidspleje kan således øge kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet. Kønsforskelle i langtidspleje afspejles imidlertid også i den formelle

¹⁶² Beskæftigelsesfrekvensen i fuldtidsækvivalenter sammenligner forskellene mellem grupperne med hensyn til antal arbejdstimer. Beskæftigelsen i fuldtidsækvivalenter beregnes ved at dividere det samlede antal arbejdstimer i økonomien (første job, andet job osv.) med det gennemsnitlige antal timer i fuldtidsarbejdsuge (ca. 40) og med antallet af personer i alderen 20-64 år. Kilde: Den fælles evalueringsramme (JAF), beregning baseret på data fra Eurostat.

¹⁶³ JAF-indikator PA7.1.C4, se [JAF interaktivt dashboard](#).

¹⁶⁴ Eurostat [[lfst_hheredty](#)], EU LFS.

¹⁶⁵ Eurostat [[lfst_hhptety](#)], EU LFS.

¹⁶⁶ Eurostat [[hlth_ehis_ic1u](#)] og European Health Interview Survey.

¹⁶⁷ EIGE: 2022, [Survey of gender gaps in unpaid care, individual and social activities \(CARE\)](#).

arbejdsstyrke. Kvinder udgør et betydeligt flertal af arbejdstagerne i langtidsplejesektoren og tegner sig for mere end fire ud af fem af dem. Job i denne sektor er kendetegnet ved lavere løn, højere andel af deltidsarbejde og betydelige mentale sundhedsudfordringer¹⁶⁸. En forbedring af disse kønsbetingede ubalancer er afgørende ikke blot for at fremme ligestilling mellem kønnene, men også for at afhjælpe manglen på arbejdskraft med positive virkninger for adgangen til langtidsplejetjenester og dermed støtte en større arbejdsmarkedsdeltagelse for uformelle omsorgspersoner.

Den kønsbetingede lønforskel indsnævres fortsat, selv om den fortsat er betydelig i de fleste medlemsstater og fører til større kønsbetingede forskelle i pensioner. I 2023 lå den kønsbetingede lønforskel i EU på 12,0 % og oversteg 15 % i Letland, Østrig, Tjekkiet, Ungarn, Tyskland, Estland, Finland og Slovakiet¹⁶⁹. Kønsbetingede lønforskelle skyldes bl.a. kønsforskelle i økonomiske aktiviteter og erhverv, underrepræsentation af kvinder i ledende stillinger, overrepræsentation i deltidsarbejde og ikkepermanente former for beskæftigelse, vanskeligheder med at forene arbejde med omsorgsforpligtelser samt forskelsbehandling og uigennemsigtige lønstrukturer¹⁷⁰. Kønsbetingede lønforskelle har en betydelig indflydelse på familiens beslutningstagning, navnlig for mødre, som oplever kumulative ulemper, der yderligere hæmmer deres beskæftigelsesmuligheder. Over tid akkumuleres disse lønforskelle og forstærkes af karriereafbrydelser i forbindelse med børnepasning, så de i sidste ende fører til betydelige kønsbetingede forskelle i pensioner. Selv om der var en lille indsnævring, modtog kvinder i alderen 65-79 år i 2024 bruttopensioner, der i gennemsnit var 24,8 % lavere end de pensioner, som mænd i samme aldersgruppe modtog¹⁷¹. Denne kønsbetingede pensionsforskel varierer betydeligt fra land til land og spænder fra over 35 % i Malta, Nederlandene og Østrig til så lavt som under 6 % i Slovenien og Estland. Flere kvinder modtager heller ingen pension overhovedet sammenlignet med mænd (pensionsdækningskløft på 4,8 % i EU i 2024)¹⁷². Da alderspensioner i gennemsnit tegner sig for fire femtedele af den samlede aldersindkomst, er ældre kvinder også fortsat mere udsat for fattigdomsrisici end mænd i alle medlemsstater på trods af de seneste forbedringer (se afsnit 2.4.1).

¹⁶⁸ Se Eurofound (2020). [Long-term care workforce: Employment and working conditions](#). Den Europæiske Unions Publikationskontor.

¹⁶⁹ Eurostat [[sdg_05_20](#)]. Dette er den ukorrigerede kønsbetingede lønforskel, der måler forskellen mellem mænds og kvinders gennemsnitlige bruttotimeløn udtrykt i procent af mænds gennemsnitlige bruttotimeløn.

¹⁷⁰ Se Europa-Kommissionen, [2023 report on gender equality in the EU](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2023 og Eurostat, [Gender pay gaps in the European Union](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.

¹⁷¹ Eurostat [[ilc_pnp13](#)], EU-SILC.

¹⁷² Eurostat [[ilc_pnp14](#)], EU-SILC.

Figur 2.2.13: Deltagelsen i førskoleundervisning og børnepasning er stadig lav i de fleste medlemsstater

Børn under tre år i formel børnepasning, 2024-niveauer og ændringer i forhold til det foregående år (%), nøgleindikator på den sociale resultattavle)

Bemærk: Akserne er centreret omkring det uvægtede gennemsnit for EU. Forklaring til betegnelser findes i bilaget. Foreløbige data for LT.

Kilde: Eurostat [tepsr_sp210], EU-SILC.

Forbedring af udbuddet af førskoleundervisning og børnepasning kan støtte ligestilling mellem kønnene og børns udvikling, men deltagelsen er fortsat lav i de fleste medlemsstater. I 2024 var andelen af børn under tre år i formel børnepasning 39,2 % i EU, hvilket afspejler en stigning på 1,9 procentpoint i forhold til 2023. Dvs. at EU nu bevæger sig mod det reviderede Barcelonamål på 45 %¹⁷³. Kun ni medlemsstater ligger over 50 %, og der er fortsat store forskelle mellem medlemsstaterne (se figur 2.2.13). Trods en stigning på 4,1 procentpoint i 2024 rapporterer Slovakiet stadig om den laveste deltagelsesfrekvens i EU. Niveauerne er fortsat lave (under 17 %) eller er faldet yderligere i Ungarn, Polen, Rumænien og Tjekkiet. Alle fem medlemsstater befinder sig i en "kritisk situation". Selv om der rapporteres om noget højere niveauer (mellem 20-26 %), var deltagelsen i førskoleundervisning og børnepasning også lav i Bulgarien, Irland, Letland og Tyskland, som

¹⁷³ Se Rådets henstilling af [8. december 2022 om førskoleundervisning og børnepasning: Barcelonamålene for 2030 \(2022/C 484/01\)](#). I henstillingen fastsættes nye mål for førskoleundervisning og børnepasning, som afspejler de mål, der er fastsat i initiativet om det europæiske uddannelsesområde. Senest i 2030 bør mindst 45 % af alle børn under tre år og 96 % af alle børn mellem tre år og den skolepligtige alder deltage i førskoleundervisning og børnepasning. De medlemsstater, hvis gennemsnitlige deltagelse i perioden 2017-21 var under 20 %, skal hæve den med 90 %, mens de medlemsstater, hvis gennemsnitlige deltagelse var på 20-33 %, skal hæve den med 45 % med en grænse på 45 %.

alle "bør holdes øje med", sammen med Malta, hvor deltagelsen faldt med 6,9 procentpoint i 2024. Derimod har Sverige, Slovenien, Frankrig, Portugal, Danmark og Nederlandene den højeste deltagelse (over 57 %) og betegnes som "de, der præsterer bedst". Der kan være flere hindringer for deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning, også i de lande, der præsterer bedst, herunder økonomiske, kulturelle og sproglige hindringer, socioøkonomisk baggrund samt forskelle i regionale og nationale politikker i forbindelse med forældreorlov og ydelser eller juridiske rettigheder til børnepasning. I 2024 var deltagelsen af børn under tre år, der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse, fortsat mere end 15 procentpoint lavere end deltagelsen af børn, der ikke er truet. Genopretnings- og resiliensfaciliteten finansierer målrettede reformer og investeringer, der støtter udvidelsen af førskoleundervisnings- og børnepasningstjenester, infrastrukturudvikling og uddannelse af arbejdsstyrken. Det lave tempo i forbedringerne kræver en styrket indsats i overensstemmelse med den europæiske børnegaranti, den europæiske plejestrategi og Rådets henstilling om førskoleundervisning og børnepasning.

Nogle elementer i de personlige indkomstskattesystemer afholder sekundære forsørgere, navnlig kvinder, fra at deltage fuldt ud på arbejdsmarkedet og bidrager til ulighed mellem kønnene på beskæftigelsesområdet. Sambeskatningsordninger, som giver familier mulighed for at angive samlet indkomst til potentielt lavere skatter, øger marginalsattesatsen for sekundære forsørgere, typisk kvinder (i 2022 var 78 % af de sekundære forsørgere kvinder)¹⁷⁴. Dette skaber negative incitamenter for kvinder til at tage arbejde eller forlænge deres arbejdstid¹⁷⁵, og akademisk forskning har vist, at en sænkning af de effektive sattesatser for sekundære forsørgere i et ægtepar kan bidrage til at øge kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet¹⁷⁶. I 2024 blev de højeste "inaktivitetsfælder" (hvor skat og bortfald af ydelser i væsentlig grad afskrækker sekundære forsørgere fra at komme ind på arbejdsmarkedet) set i Litauen, Slovenien, Letland, Luxembourg, Danmark, Belgien, Tyskland og Rumænien (se figur 2.2.14). I disse lande kan sekundære forsørgere, der kommer ind på arbejdsmarkedet, miste omkring eller over 40 % af deres indkomst på grund af skatter og bortfaldne ydelser. I modsætning hertil omfatter lande med lavere inaktivitetsfælder, hvor tabet kan være mindre end 20 %, Østrig, Italien, Cypern og Estland. Hvis disse strukturelle negative incitamenter afhjælpes, kan det mindske den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen og deltidsbeskæftigelsesfrekvensen og skabe stærk vækst. Ifølge en nylig OECD-rapport kan en udligning af den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen inden 2060 øge BNP pr. indbygger i OECD-landene med 3,9 %, mens en udligning af forskellen i arbejdstimer mellem mænd og kvinder kan øge det med 4,3 %¹⁷⁷.

¹⁷⁴ Se Europa-Kommissionen, [2023 report on gender equality in the EU](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2023.

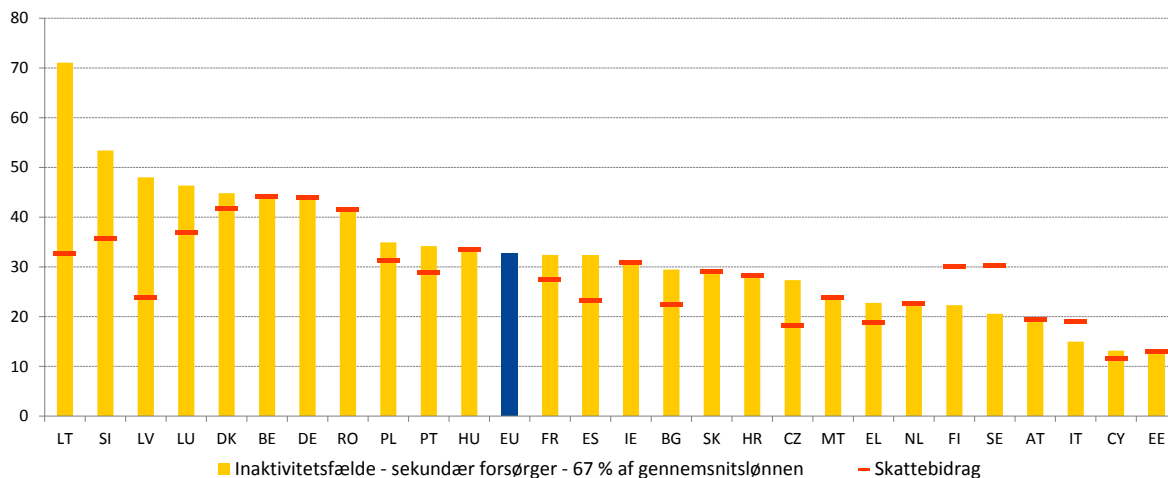
¹⁷⁵ Se Coelho, M. et al., [Gendered Taxes: The Interaction of Tax Policy with Gender Equality](#). Den Internationale Valutafond, 2022.

¹⁷⁶ For en drøftelse af betydningen af den personlige indkomstskat på sekundære forsørgere henvises til afsnit 2.3.2 i Europa-Kommissionens [Annual Report on Taxation 2025](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.

¹⁷⁷ Fluchtmann, J., W. Adema og M. Keese (red.) (2024), "[Gender equality and economic growth: Past progress and future potential](#)", OECD Social, Employment and Migration Working Papers, No. 304, OECD Publishing, Paris.

Figur 2.2.14: Beskatning bidrager væsentligt til inaktivitetsfælden for sekundære forsørgere

Inaktivitetsfælde for sekundære forsørgere (% , 2024)

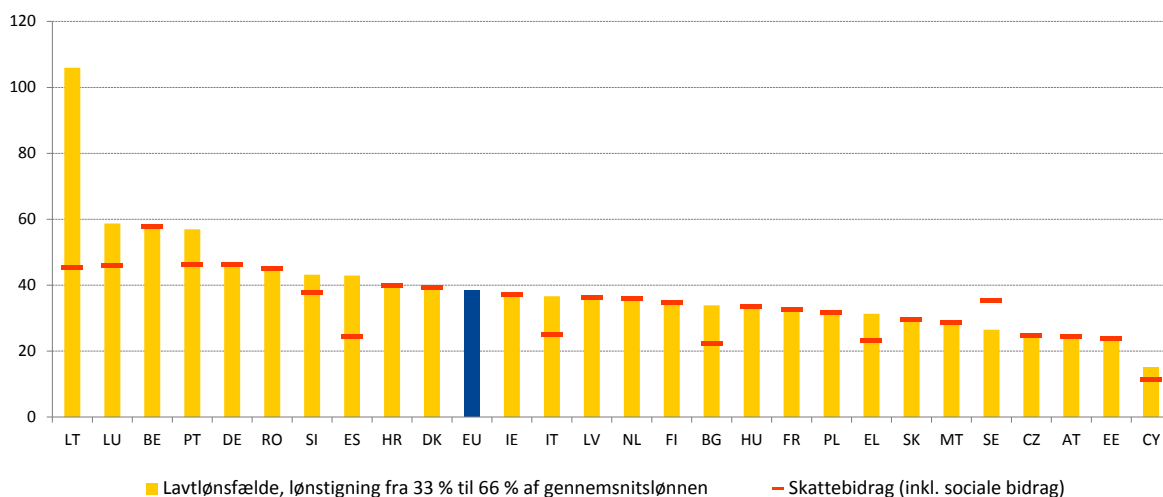

Bemærk: Dataene viser situationen for en sekundær forsørger, der tjener 67 % af gennemsnitslønnen, i en familie med to forsørgere og to børn; den primære forsørger tjener gennemsnitslønnen. "Skattebidrag" er den procentdel af yderligere bruttoindkomst, der skal betales i skat (andre elementer, der bidrager til inaktivitetsfælden, er ophørt arbejdsløshedsydelse, social bistand og boligydelse).

Kilde: Europa-Kommissionen, GD ECFIN, [skatte- og socialsikringsdatabasen](#), baseret på OECD's skatte- og socialsikringsmodel (ajourført maj 2025), og beregninger fra GD TAXUD.

Figur 2.2.15: I mange medlemsstater afholder beskatningen lavtlønnede fra at arbejde flere timer

Lavtlønsfælde for sekundære forsørgere (% , 2024)

Bemærk: Lavtlønsfælden, når den sekundære forsørgers løn stiger fra 33 % til 66 %, og hovedforsørgeren tjener 100 % af gennemsnitslønnen, i en familie med to børn.

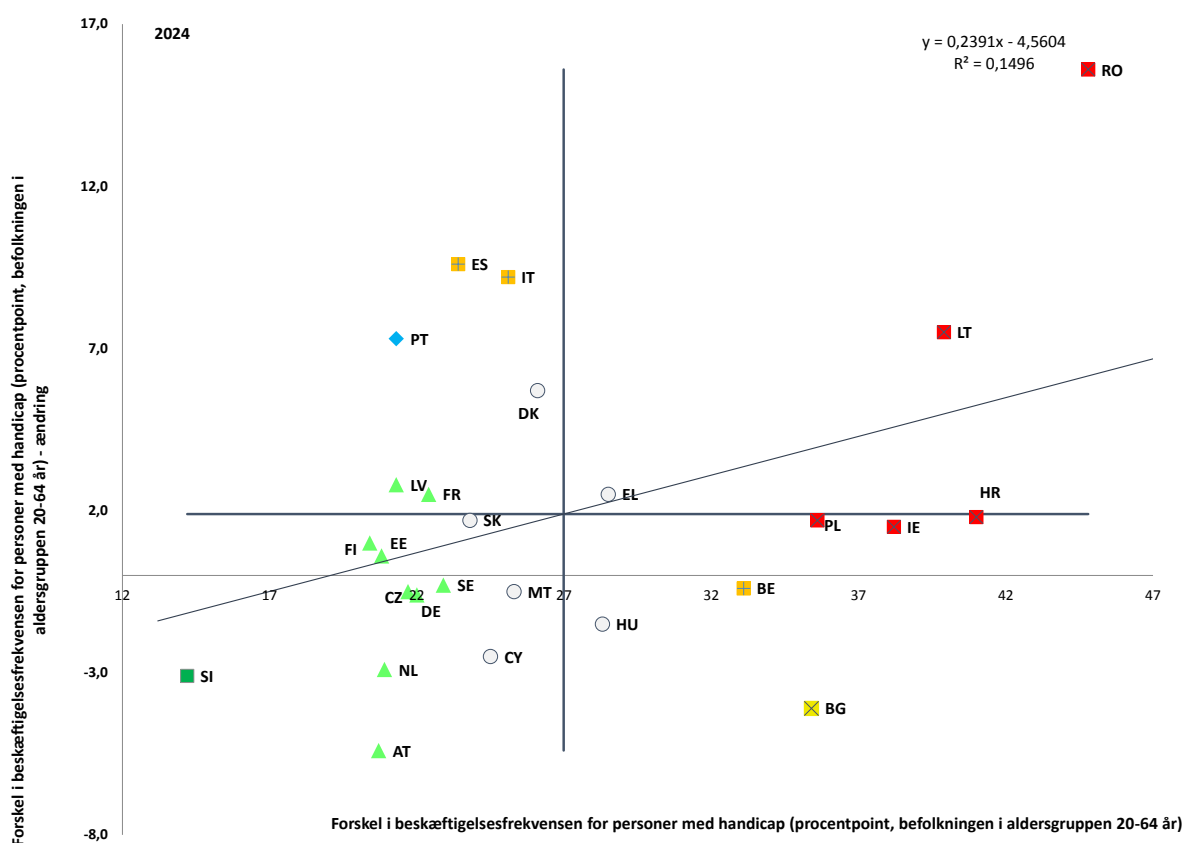
Kilde: Europa-Kommissionen, GD ECFIN, [skatte- og socialsikringsdatabasen](#), baseret på OECD's skatte- og socialsikringsmodel (ajourført maj 2025), og beregninger fra GD TAXUD.

Kvinder rammes uforholdsmæssigt hårdt af "lavtlønsfælden", hvor kraftige stigninger i skatter og nedsættelser af ydelser mindsker deres merindkomster, efterhånden som deres løn stiger. I de fleste medlemsstater spiller beskatningen en central rolle med hensyn til at bestemme betydningen af lavtlønsfælden for sekundære forsørgere og dermed det antal timer, de arbejder. Figur 2.2.15 viser andelen af sekundære forsørgeres yderligere indkomst, der "beskattes væk", når deres indtjening stiger fra en tredjedel til to tredjedele af gennemsnitslønnen som følge af en stigning i antallet af arbejdstimer. Indtjeningen, der går

tabt i skat, kan være betydelig: Ca. en tredjedel (36,6 %) af den ekstra indtjening beskattes væk i EU, og dette tab overstiger 105 % i Litauen som følge af bortfald af boligstøtte. Virkningen kan også være betydelig, over 50 %, i Luxembourg, Belgien og Portugal, mens den synes at være lavest i Cypern (14,9 %). Sideløbende med udformningen af skattesystemet er tilgængeligheden af og adgangen til økonomisk overkommelige plejetjenester af høj kvalitet og veludformede politikker for balance mellem arbejdsliv og privatliv afgørende for at tilskynde sekundære forsørgere til at øge deres arbejdstid.

Figur 2.2.16: Forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap er fortsat stor med betydelig divergens mellem medlemsstaterne

Forskel i beskæftigelsesfrekvens mellem personer med og uden handicap (aldersgruppen 20-64 år), niveau for 2024 og ændring i forhold til året før (% , nøgleindikator på den sociale resultattavle)

Bemærk: Akserne er centreret omkring det uvægtede gennemsnit for EU. Forklaring til betegnelser findes i bilaget. Brud i serier for DK, IT og PT. Foreløbige data for LT. Der foreligger ingen data for LU.

Kilde: Eurostat [[tepsr_sp200](#)], EU-SILC.

Inklusionen af personer med handicap på arbejdsmarkedet er blevet forværret med tegn på forskelle mellem medlemsstaterne. Forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap¹⁷⁸ (dvs. forskellen i beskæftigelsesfrekvensen mellem personer med og uden handicap) steg med 2,6 procentpoint til 24,0 procentpoint i 2024¹⁷⁹ (fra 21,4 procentpoint i 2023), hvilket har vendt de fremskridt, der er gjort siden 2020. I 2024 var

¹⁷⁸ Indikatoren for forskel mellem beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap og andre beregnes i øjeblikket ud fra EU-SILC og ud fra handicapstatus som fastsat i Global Activity Limitation Indicator (GALI). Se bilag 2 for yderligere oplysninger.

¹⁷⁹ Italien rapporterede om et brud i serier og gik fra 15,9 procentpoint til 25,1 procentpoint i 2024. Dette tegner sig for ca. halvdelen af ændringerne på EU-plan.

forskellen over 20 procentpoint i alle undtagen én medlemsstat (Slovenien). I Litauen, Irland, Polen, Bulgarien og Belgien oversteg forskellen 30 procentpoint og var over 40 procentpoint i Rumænien og Kroatien. Forskellen blev mindre i 11 medlemsstater, herunder Slovenien med de bedste resultater, hvor den faldt med 3,1 procentpoint til 14,2 procentpoint. Østrig og Nederlandene har også gjort visse fremskridt og er blandt dem, der er "bedre end gennemsnittet", sammen med Tjekkiet, Estland, Tyskland, Finland, Frankrig og Letland, hvor niveauet fortsat er lavere end gennemsnittet. På den anden side blev der konstateret betydelige stigninger i Rumænien (15,6 procentpoint) og Litauen (7,5 procentpoint), hvilket efterlader dem i en "kritisk situation" sammen med Kroatien, Irland og Polen, som registrerede store forskelle på over 35 procentpoint. I Spanien og Italien steg forskellen med mere end 9 procentpoint. De "bør holdes øje med" sammen med Belgien, som registrerede en stor forskel på 33,1 procentpoint. De seneste EU-SILC-data viser en lav erhvervsfrekvens for personer med handicap i hele EU på 64 % sammenlignet med 83 % for personer uden handicap. I seks medlemsstater var erhvervsfrekvensen for personer med handicap kun ca. 50 % (Bulgarien, Kroatien, Rumænien, Belgien, Grækenland og Luxembourg). Overordnet set er der stadig betydelige muligheder for at forbedre støttesystemet for aktivering af personer med handicap på arbejdsmarkedet i hele EU. Som følge heraf er personer med handicap i den erhvervsaktive alder også i høj risiko for fattigdom og social udstødelse (33,6 % sammenlignet med 18,4 % af personer uden handicap).

Søjleboks 5: Integration af migranter på EU's arbejdsmarked

En styrkelse af integrationen af migranter på arbejdsmarkedet bidrager til at afhjælpe manglen på arbejdskraft og færdigheder samt bredere udfordringer i forbindelse med demografiske ændringer og fremmer social samhørighed. Migranterne¹⁸⁰ udgør 11,2 % af EU's arbejdsstyrke, men tegnede sig for 76 % af beskæftigelsesvæksten i Unionen mellem 2023 og 2024. Mellem 2019 og 2024 var den relative beskæftigelsesvækst blandt arbejdstagere, der er født uden for EU, stærkest i sektorer, der stod over for en betydelig mangel på arbejdskraft. Dette omfattede sektorer, hvor der typisk ikke kræves høje kvalifikationer, f.eks. bygge- og anlægsvirksomhed samt hotel- og restaurationsvirksomhed¹⁸¹. Samtidig er migranternes erhvervsfrekvens og beskæftigelsesfrekvens fortsat lavere end frekvenserne for deres jævnaldrende, der er født i EU, på trods af den mangel, som EU står over for, og som betyder, at ca. 7,4 millioner migranter står uden for EU's arbejdsstyrke¹⁸². Dette skyldes flere hindringer i forbindelse med deres arbejdsmarkedsintegration og sociale integration, som ofte styrker hinanden. Disse omfatter lavt uddannelsesniveau, migranternes sprogkunderskaber, forskelsbehandling samt dårlige sundhedsforhold og dårlige jobkvalitetsudsigter¹⁸³. Vanskeligheder i forbindelse med anerkendelse af kvalifikationer er fortsat en central hindring for integrationen af migranter. Øget integration af migranter på arbejdsmarkedet kan desuden bidrage til at mindske

¹⁸⁰ I generel politik og statistisk praksis kan migranter i et givet land betragtes som enten 1) personer, der er født uden for det pågældende land, eller 2) personer med statsborgerskab i et andet land (udenlandske statsborgere/udlændinge eller tredjelandstatsborgere). En vurdering af integrationen af migranter på arbejdsmarkedet ud fra begrebet fødeland gør det muligt at indfange hindringer og ulemper, der er en funktion af fødestedet, f.eks. sproglige færdigheder. I det følgende anvendes ordet "migranter" som en ækvivalent til "personer, der er født uden for EU".

¹⁸¹ Se: [European economic forecast – Autumn 2025](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.

¹⁸² Kilde: Eurostats særudtræk.

¹⁸³ Europa-Kommissionen, [Employment and social developments in Europe 2025](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.

kønsbetingede beskæftigelsesforskelle ved at afhjælpe mangel på arbejdskraft i plejesektoren. Handlingsplanen om integration og inklusion 2021-2027¹⁸⁴ udgør en fælles politisk ramme for at støtte medlemsstaterne i udviklingen af nationale politikker for integration af migranter.

De samlede arbejdsmarkedsresultater for migranter er dårligere end for personer født i EU, og selv de højt kvalificerede står over for udfordringer på grund af delvis/ingen anerkendelse af deres kvalifikationer, der er erhvervet uden for EU. I 2024 var erhvervsfrekvensen (15-64 år) for migranter lavere, nemlig 73,4 % mod 75,4 % for personer født i EU (64,8 % for migrantkvinder mod 82,4 % for mænd). Deres beskæftigelsesfrekvens (20-64 år) var også lavere (med 8,9 procentpoint) end for personer født i EU (henholdsvis 68,0 % mod 76,9 %, 58,9 % for migrantkvinder mod 77,5 % for mænd). Mens migranter deltog i arbejdsstyrken i en højere grad end personer født i EU i 12 medlemsstater, oversteg deres beskæftigelsesfrekvens kun beskæftigelsesfrekvensen for personer født i EU i fire medlemsstater (Malta, Polen, Rumænien og Tjekkiet) (se figur). Personer med en tertiær uddannelse (relevant for ca. 30 % af migranterne) er oftere i beskæftigelse. Sammenlignet med deres jævnaldrende med mindre end primæruddannelse nævnte mere end seks gange så mange højt kvalificerede migranter (i alderen 20-64 år), at anerkendelse af kvalifikationer var en specifik hindring for at finde et job i 2021. Undervurderede kvalifikationer tvinger ofte højt kvalificerede migranter til at arbejde i job, der kræver lavere kvalifikationer¹⁸⁵. I alle medlemsstater var overkvalificeringsfrekvensen højere blandt migranter end blandt arbejdstagere født i EU. For EU som helhed er denne kløft kun blevet indsnævret en smule over tid¹⁸⁶ og er fortsat betydelig. Overkvalificeringsfrekvensen for migranter varierede fra ca. halvdelen af alle migrantarbejdstagere i Italien (51,5 %), Spanien (51,7 %), Grækenland (54,2 %), Tjekkiet (46,9 %) og Malta (44,8 %) til 18,4 % i Ungarn¹⁸⁷.

¹⁸⁴ Se [Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Handlingsplan om integration og inklusion 2021-2027](#).

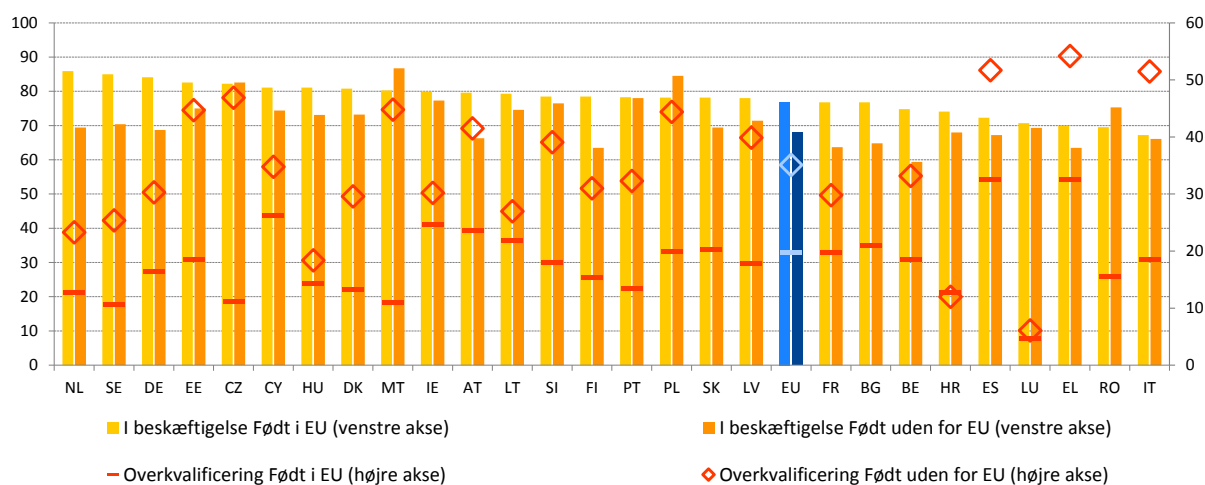
¹⁸⁵ Europa-Kommissionen, [Employment and social developments in Europe 2023](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2023.

¹⁸⁶ Andelen af migranter med en tertiær uddannelse, der er beskæftiget i et erhverv, der kræver et lavere uddannelsesniveau, faldt fra 38,7 % i 2014 til 34,9 % i 2023.

¹⁸⁷ Se Europa-Kommissionen, [Employment and social developments in Europe – Quarterly review. January 2025](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025. De laveste overkvalificeringsfrekvenser ses i HR (12 %) og LU (6,1 %) (dog ifølge data, der er markeret som upålidelige).

Migranter står over for lavere beskæftigelsesfrekvenser og højere overkvalificeringsfrekvenser i næsten alle medlemsstater sammenlignet med deres jævnaldrende født i EU

Beskæftigelses- og overkvalificeringsfrekvenser (20-64 år), 2024-niveauer (%)

Bemærk: Brud i serier for BG. Definitionen er forskellig for beskæftigelsesfrekvensen for ES og FR. Der mangler data for overkvalificeringsfrekvensen for BG, RO og SK.

Kilde: Eurostat [[lfsa_ergacob](#)] og [[lfsa_eoqgac](#)], EU LFS.

I de seneste år har flere medlemsstater støttet integrationen af migranter på arbejdsmarkedet gennem holistiske politiske tilgange. Tysklands "My Turn"-initiativ, der løber i perioden 2022-2029, kombinerer uddannelse i digitale færdigheder, sprogkurser, rådgivning om forenelighed mellem karriere og familie, netværkssamarbejde mellem arbejdsgivere og mulighed for at få adgang til børnepasning. I Sverige har "Four-Category"-systemet for arbejdstilladelser fremskyndet behandlingen af arbejdstilladelser for højt kvalificerede arbejdstagere fra tredjelands siden 2024 ved at kategorisere ansøgninger baseret på erhverv, uddannelse og industri. Siden 2018 har programmet "Dispositivo Ampara" i Spanien ydet støtte til asylansøgere med en indledende vurdering af færdigheder, føruddannelse, der kombinerer integration med udvikling af færdigheder, og finansiel støtte til dækning af bl.a. grundlæggende behov, børnepasning, transport, anerkendelse af kvalifikationer og uddannelseskurser. I maj 2025 vedtog Slovenien vedtog loven om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer inden for sundhedspleje, der letter, fremskynder og sikrer udenlandske sundhedspersoners indrejse. På samme måde vedtog Slovakiet i 2025 en lov, der ændrer processen for anerkendelse af uddannelsesdokumenter og erhvervsmæssige kvalifikationer, digitaliserer processen for at forenkle den og også fjerner ventetider og gebyrer.

Tredjelandstatsborgere står fortsat over for betydelige hindringer på arbejdsmarkedet. Tredjelandstatsborgere (20-64 år), som adskiller sig fra migranter som personer født uden for EU), udgjorde 6 % af EU's arbejdsstyrke i 2024, men de tegnede sig for 52,3 % af væksten i erhvervsfrekvensen mellem 2023 og 2024. Deres beskæftigelsesfrekvens, som lå på 64,3 % i 2024, var lavere end frekvensen for personer, der er født uden for EU, og for EU-borgere (76,7 %)¹⁸⁸. Arbejdsløsheden blandt tredjelandstatsborgere (15-74 år) forblev stabil i 2024 på 12,5 %¹⁸⁹. Selv om den er faldet fra 21,7 % i 2014, er den stadig næsten to en halv gange højere end for EU-borgere (5,4 %) med

¹⁸⁸ Eurostat [[lfsa_ergan](#)], EU LFS.

¹⁸⁹ Eurostat [[lfsa_urgan](#)], EU LFS.

betydelige forskelle mellem medlemsstaterne. Tredjelandstatsborgere er ofte beskæftiget i erhverv, hvor der er overskud eller mangel på arbejdstagere, navnlig i lavtuddannede erhverv. Dette kan skyldes lavere adgangsbarrierer i disse sektorer og deres afhængighed af vandrende arbejdskraft¹⁹⁰. Det tyder også på, at tredjelandstatsborgere er mere udsatte for at opleve ringere jobkvalitet og arbejdsvilkår. Andelen af tredjelandstatsborgere (20-64 år) med en tertiær uddannelse, der er beskæftiget i et erhverv, som kræver et lavere uddannelsesniveau, faldt til 39,6 % i 2024, men der er fortsat store og vedvarende forskelle i overkvalificeringsfrekvensen¹⁹¹. Denne tendens er også synlig blandt personer, der er fordrevet fra Ukraine, og som ellers opnår højere beskæftigelsesfrekvenser¹⁹². Visse grupper, f.eks. migrantkvinder, personer, der søger international beskyttelse, og migranter, der ankommer via familiesammenføring, opnår ofte dårligere resultater på arbejdsmarkedet. Dette understreger behovet for målrettet støtte for at tackle de unikke hindringer, de støder på¹⁹³.

2.2.2 Foranstaltninger truffet af medlemsstaterne

Medlemsstaterne sigter mod yderligere at øge deltagelsen i førskoleundervisning og børnepasning, navnlig ved at forbedre tilgængeligheden og afhjælpe manglen på kvalificeret personale. Irland har f.eks. lanceret den nye støtteordning "Equal Start", der omfatter universelle og målrettede foranstaltninger for at hjælpe ugunstigt stillede familier med at deltage fuldt ud i førskoleundervisning og børnepasning i skolealderen (f.eks. yderligere finansiering af børnepasningsordninger med henblik på samarbejde med forældre og sociale tjenester samt en gratis frokostordning). For at fremme lige muligheder yder **Cypern** tilskud, der finansieres af ESF+, til små og fjerntliggende offentlige børnehaver, studieafgifter og transportomkostninger i forbindelse med uddannelsesbesøg og fritidsaktiviteter for børn med ugunstig socioøkonomisk baggrund. **Grækenland** har indført politiske foranstaltninger, som yder støtte til børn fra sårbare grupper, så de får adgang til førskoleundervisning og børnepasning hele dagen. Desuden modtager elever med særlige uddannelsesbehov målrettet parallel støtte i klasseværelset med støtte fra ESF+. **Slovakiet** medfinansierer udviklingen af vuggestuer og styrker personalets kapacitet og forældrefærdigheder, navnlig for forældre med socioøkonomisk ugunstigt stillede baggrunde. Mere generelt har forskellige medlemsstater bebudet planer om at øge antallet af pladser i førskoleundervisning og børnepasning, herunder **Østrig** (50 000 ekstra pladser inden 2030), **Belgien** (investering i 10 000 ekstra pladser i Flandern bebudet i 2025 og, med støtte fra genopretnings- og resiliensplanen, 5 200 ekstra pladser i Vallonien-Bruxelles senest i 2026), **Polen** (102 000 pladser senest i 2029 med støtte fra ESF+ og genopretnings- og resiliensfaciliteten) og **Portugal** (5 000 nye pladser inden 2027). Desuden har flere lande truffet foranstaltninger til at øge kvaliteten af tjenesterne, navnlig ved at afhjælpe manglen på lærere, forbedre læreruddannelsen og udvikle pædagogiske retningslinjer. I **Belgien** (Flandern) vil karriereskift inden for førskoleundervisnings- og børnepasningserhvervene blive fremmet gennem betalte uddannelseskurser og ved at evaluere og reformere det nuværende børnepasningsstøttenetværk. **Tyskland** investerer 4 mia. EUR i 2025 og 2026 for

¹⁹⁰ Europæiske Arbejdsmarkedsmyndighed (2025), [EURES Report on labour shortages and surpluses 2024](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg.

¹⁹¹ Europa-Kommissionen, [Employment and social developments in Europe – Quarterly review. January 2025](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.

¹⁹² Eurofound (2024b), [Social Impact of Migration: Addressing the challenges of receiving and integrating Ukrainian refugees](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor.

¹⁹³ SWD/2025/162 final.

at forbedre kvaliteten og udvide antallet af pladser, øge antallet af fuldt kvalificerede medarbejdere, forbedre forholdet mellem børnepersonale og fremme tidlig sproginlæring. Der er også planlagt nye krav til personalet inden for førskoleundervisning og børnepasning i **Finland** og **Nederlandene**, mens forholdet mellem børn og personale er ved at blive tilpasset i **Belgien** (Flandern), **Danmark**, **Luxembourg** og **Polen**. **Polen** er også i gang med at gennemføre et nationalt uddannelsesprogram ("støtteakademiet") for børnepasningsudbydere og regionale og lokale myndigheder for at støtte indførelsen af nye pædagogiske kvalitetsstandarder inden for førskoleundervisning og børnepasning for børn på under tre år fra januar 2026.

På tværs af områderne grundlæggende færdigheder inden for matematik, læsning og naturvidenskab samt digitale færdigheder og medborgerskab har flere EU-lande indført reformer. Med støtte fra ESF+ er **Rumænien** for nylig begyndt at gennemføre et nationalt program til mindskelse af funktionel analfabetisme og forbedring af grundlæggende færdigheder, som omfatter foranstaltninger til analyse af drivkræfter for dårlige resultater, udvikling af standarder for læring og vurdering af funktionelle færdigheder, uddannelse og støtte til lærere samt pilotforanstaltninger i skolerne med henblik på opskalering på nationalt plan. I **Italien** fokuserer Agenda Sud på læse- og skrivefærdigheder (der skelnes mellem indfødte og ikkeindfødte sprogbrugere), regnefærdigheder og sprogfærdigheder på engelsk. **Polen** er i gang med at udarbejde en reform af læseplanerne med fokus på at styrke kompetencer, herunder grundlæggende færdigheder og STEM-færdigheder, som skal gennemføres i september 2026, og som begynder med førskole- og primæruddannelserne. **Belgien** er i gang med at gennemføre omfattende reformer af læseplanerne med henblik på at styrke de grundlæggende færdigheder. Indsatsen ledsages af overvågningsforanstaltninger. Mens de fleste lande følger holistiske strategier, iværksætter nogle målrettede foranstaltninger med fokus på enkelte fagområder. Med hensyn til matematik har **Litauen** udarbejdet en plan for forbedring af undervisning og læring. Denne plan fokuserer på at støtte elever med dårlige resultater og opdatere lærerkompetencer. I **Tjekkiet** er op til 100 skoler i gang med at afprøve nye læseplaner for primæruddannelsen, som giver større fleksibilitet og fremhæver elementer som f.eks. matematisk ræsonnement og projektbaseret læring. For at understøtte læsning og sprog har **Østrig** indført et nyt læsekvalitetsmærke for primærskoler. **Irlands** nye STEM-læseplaner indeholder ajourførte krav for biologi, fysik og kemi og de nye fag klimauddannelse og bæredygtig udvikling. Flere initiativer har til formål at forbedre computer- og IT-færdigheder. **Slovenien** vil indføre et nyt fag om informatik og digitale teknologier i syvende klasse i grundskolen fra 2028/2029 og fremefter. **Polen** og **Malta** har med støtte fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og ESF+ øget uddelingen af tablets og bærbare computere, og **Letland** støtter eleverne med levering af digitalt udstyr, internetadgang og skræddersyet pædagogisk støtte. **Polen** har indført et nyt fag om medborgerkundskab på sekundæruddannelses andet trin og sundhedsuddannelse på alle niveauer og tilbyder også støtte til lærere gennem finansierede relevante undervisningsmanualer og uddannelsesseminarer.

Styrkelse af lærerfaget med vægt på tiltrækningskraft og kvalitet er fortsat en nøgleprioritet for at forbedre de elevernes grundlæggende færdigheder. I **Østrig** er læreruddannelsen blevet strømlinet og vil i højere grad være knyttet til de udfordringer, man står over for i praksis. Der er også planer om et dobbelt forløb, hvor de studerende underviser på udvalgte skoler i et semester under deres studier. Flere lande har hævet lærerlønningerne, f.eks. **Bulgarien**, **Litauen**, **Ungarn** og **Slovenien**. I 2024 begyndte **Ungarn** at gennemføre en større lønreform, der medfinansieres af ESF+, for at øge lærernes lønninger til mindst 80 % af gennemsnitslønnen for andre nyuddannede med tertiære uddannelser senest i januar 2025. **Irland** og **Polen** tilbyder nye lærere permanente undervisningskontrakter efter et års

undervisning, hvilket forkorter varigheden af den krævede praktiske erfaring. **Sveriges** nuværende reform af lærerhvervet og lærerkarrieren har til formål at øge kvaliteten af undervisningen og lærerhvervets tiltrækningskraft. Et nyt projekt, der finansieres af EU's instrument for teknisk støtte (TSI), vil støtte reformer i **Belgien** (Flandern) og **Nederlandene**, som har til formål at forbedre relevansen og effektiviteten af lærernes løbende faglige udvikling inden for digital uddannelse. For at sikre undervisning af høj kvalitet i STEM-fagene fokuserer medlemsstaterne også på lærerberedskab. **Tyskland** har iværksat flere initiativer, f.eks. QuaMath-læreruddannelsen, mens **Estland** tilbyder mikroeksamensbeviser under Teacher Academy-programmet, f.eks. om STEM-relaterede fag, for at give lærerne mulighed for at kvalificere sig yderligere, mens de arbejder.

Medlemsstaterne bekæmper fortsat skolefrafald og uddannelsesmæssige uligheder med stærk støtte fra EU. Mindst 2 700 skoler i **Spanien** forventes at modtage støtte til at mindske frafald og tidligt skolefrafald blandt elever med dårlige resultater gennem programmet for orientering, fremskridt og uddannelsesmæssig berigelse under Spaniens genopretnings- og resiliensplan. Programmet fokuserer på skoler med særlige uddannelsesmæssige udfordringer, som har en betydelig andel af sårbare elever i almindelige klasser. I **Luxembourg** vil den skolepligtige alder blive hævet fra 16 til 18 år fra september 2026, og den nationale ungdomstjeneste identificerer unge, der er i risiko for tidligt skolefrafald, og kontakter dem individuelt for at yde vejledning. **Slovakiet** planlægger en dobbelt ordning med begrundelse for fravær for at øge skolernes ansvarlighed.

De igangværende bestræbelser har til formål at reagere på fremkomsten og den stigende anvendelse af kunstig intelligens (AI) på uddannelsesområdet. **Estland** har planer om systematisk at integrere AI-værktøjer og -uddannelse i undervisningen med det nye AI-uddannelsesprogram "AI Leap" ("TI-Hüpe"), der blev lanceret i september 2025. Det har til formål at integrere AI-værktøjer og -færdigheder i uddannelsessystemet ved at give elever og lærere adgang til førende AI-applikationer og -uddannelse. **Spanien** har oprettet et nyt spor med AI, data og integrerede digitale moduler på tværs af alle eksisterende programmer inden for erhvervsuddannelserne. I **Finland** styres den ansvarlige og effektive integration af AI i læringsmiljøer af AI-anbefalinger, der består af nationale retlige forpligtelser og generelle retningslinjer for uddannelsesudbydere og -personale. På samme måde har **Frankrig** vedtaget en retlig og etisk ramme for anvendelse af AI i skoler og vil give mulighed for AI-værktøjer, der kan bidrage til at skræddersy undervisning i grundlæggende færdigheder i primæruddannelsen og på sekundæruddannelsens første trin. **Irland** arbejder også på at støtte lærere og opretholde integriteten i evalueringen af eleverne med sin vejledning om anvendelse af AI i undervisning og læring. Landet er i gang med at udvikle strategier og værktøjer til implementering af AI inden for skoleuddannelse. I **Kroatien** er der ved at blive udviklet en ny læseplan med fokus på AI og nye digitale teknologier for at forbedre de digitale færdigheder blandt lærere og lærende. Integrering af AI i læseplanerne og målrettet læreruddannelse er også en del af **Maltas** strategi, som indfører IKT- og AI-værktøjer på tværs af skoleniveauer og har til formål at forbedre digitale færdigheder og AI-færdigheder.

Moderniseringen af erhvervsuddannelsessystemerne er fortsat, f.eks. gennem strukturreformer, opgraderet infrastruktur og livslang læring. Flere lande har indført eller ajourført nationale erhvervsuddannelsesstrategier. **Cypern** er i gang med at udvikle en ny erhvervsuddannelsesstrategi og iværksætte store infrastrukturprojekter, der finansieres af genopretnings- og resiliensplanen og FRO, og har indført tekniske gymnasier på pilotbasis med henblik på at skabe et mere fleksibelt forløb, der kombinerer almen uddannelse og erhvervsuddannelse finansieret af ESF+. En bølge af lovgivningsmæssige reformer understøtter også de nationale bestræbelser på at forbedre erhvervsuddannelsernes

fleksibilitet. I **Spanien** blev de lovgivningsmæssige rammer for erhvervsuddannelse yderligere konsolideret i retning af en stærkere tilgang til arbejdsbaseret læring og lærlingeuddannelser med flere kongelige dekreter om læseplansstruktur, systemkomponenter og forvaltning, samtidig med at de også støttede oprettelsen af ekspertisecentre og den grønne og den digitale omstilling inden for uddannelse. For at tilpasse uddannelsesudbuddet til efterspørgslen på arbejdsmarkedet har **Polen** iværksat oprettelsen af branchekompetencecentre, der samler erhvervsuddannelsesskoler, videregående uddannelsesinstitutioner, arbejdsgivere og andre interessenter. **Estland** fortsatte reformen af sin lovgivning om erhvervsuddannelse og voksenuddannelse for at fremme fleksible læringsforløb og støtte udviklingen af mikroeksamensbeviser.

Udvidelse af adgangen til arbejdsbaseret læring af høj kvalitet er fortsat en prioritet. Den retlige ramme for tosporet erhvervsuddannelse i **Bulgarien** er blevet ajourført, og der er afsat yderligere offentlige midler til at dække sociale og sundhedsmæssige bidrag fra studerende på tosporede uddannelser, hvilket sikrer et bedre samarbejde med arbejdsgiverne og en bredere anvendelse af uddannelse i virksomhederne. Andre medlemsstater har prioriteret den voksne befolkning og opkvalificeringsmulighederne. **Sverige** har afsat yderligere 900 mio. SEK (ca. 80 mio. EUR) til at udvide erhvervsuddannelserne for voksne, hvilket giver mulighed for flere studiepladser for et helt år som reaktion på manglen på kvalificeret arbejdskraft. For at få flere arbejdspladser til at acceptere lærlinge fordobles tilskuddet til vejledere i lærlingeuddannelser også til 7 000 SEK (ca. 624 EUR) om året. Øget digitalisering og bæredygtighed inden for erhvervsuddannelse står også højt på dagsordenen. **Spaniens** investeringer omfatter konvertering af over 1 200 klasseværelser til områder med anvendt teknologi, over 25 000 uddannelses tiltag på 30 timer for lærere på erhvervsuddannelser inden for grønne og digitale færdigheder og udvidelse af tosprogede erhvervsuddannelseskurser. Disse foranstaltninger indgår i genopretnings- og resiliensplanen og forventes at styrke både de lærendes engagement og arbejdsmarkedsrelevansen.

Medlemsstaterne støtter de videregående uddannelsesinstitutioners bestræbelser på at modernisere deres systemer, styrke forbindelserne til arbejdsmarkedet og fremme internationaliseringen. Selv om antallet af personer med en tertiær uddannelse er steget støt, er der et stigende fokus på at sikre uddannelse af høj kvalitet og øge dens arbejdsmarkedsrelevans for at afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft. Med støtte fra ESF+ fremmer **Bulgarien** kompetencebaseret læring og internationalisering af de videregående uddannelsesinstitutioner. **Cyperns** nationale plan for forbedring og opgradering af de videregående uddannelser fokuserer på at forbedre kvaliteten, knytte uddannelserne sammen med arbejdsmarkedet og fremme internationaliseringen. **Tjekkiet** sigter mod at indføre korte tertiære uddannelser på nye højere erhvervsskoler, og **Spanien** har fastlagt procedurer for validering af uformel og ikkeformel læring. Nogle lande har for nylig etableret internationaliseringsstrategier for at øge mobiliteten og internationaliseringen inden for videregående uddannelse. **Østrigs** nationale strategi for mobilitet og internationalisering inden for videregående uddannelse 2020-2030 støtter mobilitet for alle grupper inden for videregående uddannelse og sætter større fokus på at fremme akademisk mobilitet af høj kvalitet. **Tyskland** håber at gøre det mere attraktivt for internationale studerende ved at lempe lovkravene (visa og adgangsbetingelser) og lette adgangen til programmer gennem øget anerkendelse af færdigheder og eksamensbeviser, sprogkurser, boliger og rådgivning. Med støtte fra Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+) er **Polen** i gang med at udvikle sin første internationaliseringsstrategi for videregående uddannelse, som skal foreligge inden udgangen af 2025.

Medlemsstaterne vedtager foranstaltninger til at øge og forbedre voksenuddannelsen i overensstemmelse med initiativerne vedrørende en færdighedsunion. Flere

medlemsstater afprøver individuelle læringskonti som en efterspørgselsstyret tilgang til uddannelse. I **Slovakiet** trådte ny lov om voksenuddannelse, der har til formål at styrke voksenuddannelsessystemet og tilskynde til ikkeformel uddannelse, navnlig ved at afprøve individuelle læringskonti, i kraft i januar 2025. Individuelle læringskonti har til formål at give universel adgang til uddannelse, men nogle pilotprojekter fokuserer på specifikke grupper. I **Cypern** yders der f.eks. gennem et pilotprojekt 2 400 EUR over tre år til langtidsledige og lavtuddannede voksne med finansiering fra ESF+. Et veludformet voksenuddannelsessystem kræver bæredygtig finansiering. Med støtte fra ESF+ har **Letland** i juli 2025 vedtaget bestemmelser om oprettelse af færdighedsfonde, som vil bidrage til at skabe et mere bæredygtigt og velfinansieret voksenuddannelsessystem med inddragelse af arbejdsgivere. Pilotprojektet har til formål at tilbyde uddannelse til mere end 4 700 personer senest i 2029. Pilotprojektet løber indtil 2029. For at tilpasse færdigheder til arbejdsmarkedets behov er flere lande i gang med at forbedre færdighedsstrategier og systemer til forudsigelse af færdigheder. Indtil udgangen af 2025 gennemfører **Spanien** forskning inden for rammerne af genopretnings- og resiliensplanen med henblik på at afdække færdighedsbehov gennem en undersøgelse, der gennemføres i nøglesektorer for at danne grundlag for effektive svar på efterspørgslen efter uddannelse og omskoling. I juni 2025 indførte **Luxembourg** et proaktivt program for forvaltning af beskæftigelse og omskoling/opkvalificering, "Skills-Plang". Medlemsstaterne fortsætter med at træffe foranstaltninger til at gennemføre den europæiske tilgang til mikroeksamensbeviser, fremme opkvalificering og omskoling og samtidig gøre færdigheder synlige og let sammenlignelige i hele EU. I september 2025 indførte **Ungarn** en ny forordning om uddannelsesprogrammer, der fører til mikroeksamensbeviser inden for voksenuddannelse, og som giver mulighed for kortere uddannelsesmuligheder for voksne på grundlag af akkrediterede lærebøger om erhvervsrettet uddannelse. I henhold til genopretnings- og resiliensplanen har **Spanien** medtaget en handlingsplan for etablering af en ramme for udvikling af mikroeksamensbeviser. Spanien arbejder også på at tilvejebringe mikroeksamensbeviser for at støtte specifik viden og færdigheder, der efterspørges på arbejdsmarkedet. Anerkendelse af kompetencer, der er erhvervet gennem erhvervserfaring og ikkeformel læring, er fortsat en nøgleprioritet på tværs af medlemsstaterne. I juni 2024 vedtog **Kroatien** vedtaget en reform, der gør det muligt at anerkende tidligere læring med særlig vægt på lavtuddannede voksnes og jobsøgendes behov. Reformen tilpasser valideringen bedre til arbejdsmarkedets krav og støtter veje til certificerede kvalifikationer. I **Malta** blev der offentliggjort ajourførte nationale retningslinjer i september 2024 for at revidere rammen for validering af ikkeformel og uformel læring og fremme en mere sammenhængende og udbydervenlig tilgang understøttet af forbedret kvalitetssikring og koordinering af interessenter.

Der er iværksat initiativer til at styrke digitale færdigheder inden for uddannelse. I **Belgien** har regeringerne i Vallonien-Bruxelles og Vallonien f.eks. godkendt en ny samarbejdsaftale om digital uddannelse i obligatoriske skoler og voksenuddannelse, der sikrer, at alle elever og medarbejdere erhverver et minimum af digitale færdigheder i overensstemmelse med den europæiske digitale kompetenceramme. **Malta** har lanceret en strategi for digital uddannelse 2025-2030, der har til formål at udstyre studerende med digitale færdigheder. **Finland** har iværksat et digitaliseringsprogram for løbende læring under genopretnings- og resiliensplanen, herunder tjenester til støtte for gnidningsløse overgange inden for uddannelse og arbejdsliv. Under politikken for digital omstilling af uddannelsessystemet (2025-2035), der støttes af ESI-fondene og genopretnings- og resiliensfaciliteten, fortsætter **Polen** med at forsyne skolerne med IKT-udstyr, uddanne lærere i digitale færdigheder samt udvikle et netværk af pædagogiske IKT-koordinatorer i skolerne (25 000 lærere vil blive uddannet til at blive koordinatorer senest i 2028). Nogle lande fokuserer på opkvalificering af voksne og borgere. **Bulgarien** opretter 760 digitale klubber,

som vil give voksne gratis adgang til kurser i digitale færdigheder (med et budget på 116 mio. EUR fra genopretnings- og resiliensfaciliteten). Under genopretnings- og resiliensplanen har **Spanien** iværksat modulopbygget uddannelse med henblik på omskoling og opkvalificering af beskæftigede og arbejdsløse. Nogle lande har også indført foranstaltninger til støtte for mere avancerede digitale færdigheder og IT-fagfolk. **Spanien** har indført faglige kurser i digitale færdigheder for at uddanne mere end 10 000 fagfolk gennem specialiserede kurser på mindst 250 timer hver under genopretnings- og resiliensplanen. I 2025 har MDIA (Malta Digital Innovation Authority) i **Maltas** relanceret ordningen "Pathfinder Digital Scholarship Scheme", som har til formål at tilskynde studerende til at specialisere sig i AI og andre digitale områder på kandidat- og ph.d.-niveau. **Sverige** investerer 28 mio. SEK (ca. 2,5 mio. EUR) i 2025 for at gøre det muligt for syv videregående uddannelsesinstitutioner at udvikle korte kompetenceopbygningskurser med fokus på AI for fagfolk i forskellige sektorer. Senest i 2026 vil **Polen** med støtte fra genopretnings- og resiliensfaciliteten uddanne mindst 250 000 borgere i digitale færdigheder, herunder borgere, der er i risiko for social udstødelse.

I overensstemmelse med dagsordenen for den dobbelte omstilling og Rådets henstilling om sikring af en retfærdig omstilling til klimaneutralitet udvider medlemsstaterne uddannelsesinitiativer, der imødekommer efterspørgslen efter grønne færdigheder på tværs af sektorer og erhverv. I september 2024 havde **Grækenland** iværksat mere end 600 uddannelsesprogrammer med fokus på grønne færdigheder, der leveres af nationale arbejdsformidlinger, og som er rettet mod 50 000 ansatte i den private sektor, som led i genopretnings- og resiliensfaciliteten. Disse programmer er åbne for jobsøgende, ansatte og iværksættere og omfatter emner som bæredygtigt landbrug, grønne teknologier og vedvarende energi. Fra skoleåret 2024/25 har **Luxembourg**s "Skillsbridges"-initiativ, der er en del af genopretnings- og resiliensplanen, støttet opkvalificering og omskoling i overensstemmelse med nationale færdigheder og arbejdsmarkedets behov, idet der lægges særlig vægt på uddannelse for sektorer, der er berørt af den digitale og den grønne omstilling, herunder bygge- og anlægssektoren, transportsektoren og fremstillingssektoren. I **Malta** planlægger man at gennemføre en kortlægning af uddannelsesmulighederne inden for bæredygtig udvikling og grønne job med henblik på at identificere kapacitetsmangler og bidrage til en køreplan for grønne færdigheder, der er i overensstemmelse med arbejdsmarkedsprognoserne.

Medlemsstaterne træffer foranstaltninger til at støtte unges beskæftigelsesegnethed i overensstemmelse med den styrkede ungdomsgaranti. **Malta** lancerede sin "ungdomsgaranti 3.0" i februar 2025 med et samlet ESF+-budget på 10 mio. EUR. Den har til formål at styrke unges aktiveringsforløb ved at tilbyde personlig støtte, målrettet uddannelse og praktikophold. **Bulgarien** indførte en ESF+-finansieret foranstaltning, "ungdomspraktikophold", der giver arbejdsgivere incitamenter til at tilbyde tidsbegrænsede kontrakter efter et praktikophold. I september 2024 godkendte **Portugal** INICIAR-praktikprogrammet, som støttes af ESF+. Det medfinansierer 65 % af udgifterne til et stipendium til praktikanter. Finansieringen kan nå helt op på 80 % i erhverv med underrepræsentation af køn for en person med handicap i en indlandsregion med lav befolkningstæthed, og hvis der indgås en permanent fuldtidsansættelseskontrakt med praktikanten senest 20 arbejdsdage efter praktikopholdets afslutning. **Portugal** er også i gang med at gennemføre en foranstaltning, der finansieres af ESF+, og som giver arbejdsgiverne finansiell støtte til ansættelse og fastholdelse af kvalificerede unge, f.eks. ved at fremme kvaliteten af beskæftigelsen og fastsætte en løn, der passer til kvalifikationerne. I **Grækenland** er en ESF+-finansieret foranstaltning under forberedelse. Den har til formål at forberede 25 000 arbejdsløse unge (18-29 år) på at blive integreret på arbejdsmarkedet. Som led i genopretnings- og resiliensplanen gennemfører **Spanien** tre programmer rettet mod

ungdomsbeskæftigelse med fokus på at opnå faglige kompetencer gennem uddannelse og beskæftigelse med særlig vægt på klimarelaterede og digitale færdigheder. I **Sverige** gennemføres der foranstaltninger rettet mod unge, som ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, på kommunalt og regionalt plan for at lette reintegrationen på arbejdsmarkedet og i det sociale liv, samtidig med at der fokuseres på mental sundhed.

Der arbejdes på at fremme større ligestilling mellem kønnene med hensyn til beskæftigelse og lønniveau. I **Luxembourg** blev der i 2024 vedtaget en lov om oprettelse af et "observatorium for ligestilling mellem kønnene" og et "højere råd for ligestilling mellem kønnene". Observatoriets opgave er at indsamle data, tilvejebringe oplysninger og overvåge og analysere udviklingen inden for ligestilling mellem kønnene. De ni medlemmer af det højere råd undersøger og rådgiver om alle spørgsmål vedrørende ligestilling mellem kønnene. **Frankrig** har gennemført direktivet om kvinder i bestyrelser (EU 2022/2381) i henhold til Copé-Zimmermann-loven, som har til formål at forbedre ligestillingen mellem kønnene i store virksomheder. I **Finland** har regeringen og de centrale arbejdsmarkedsorganisationer forhandlet fælles ligelønsforanstaltninger for perioden 2024-2027. Formålet med ligelønsprogrammet er at reducere den kønsbetingede lønforskel til mindre end 15 % senest i 2027. **Tjekkiet, Finland, Polen og Slovakiet** tog alle skridt til at gennemføre direktivet om løngennemsigtighed og styrkede princippet om lige løn til mænd og kvinder for samme arbejde af samme værdi. Der er også gjort en yderligere indsats på tværs af medlemsstaterne for at forbedre balancen mellem arbejdsliv og privatliv for personer med forældreansvar. I **Danmark** er forældrenes ret til fraværs- og barselsdagpenge blevet forlænget fra i alt tre måneder sammen til 12 måneder for hver forælder i tilfælde af hospitalsindlagte nyfødte børn. I **Belgien** vil forældre med langvarigt ansvar over for et barn i familiepleje nu også kunne anmode om forældreorlov. Andre medlemsstater giver kvinder større incitament til at arbejde. **Italien** tilbyder en delvis fritagelse for socialsikringsbidrag til ansatte og selvstændige mødre med mindst to børn. Ydelsen, som gælder, indtil det yngste barn fylder ti år, og fra 2027 indtil det yngste barn fylder 18 år, for mødre til tre eller flere børn, er forbeholdt personer med en skattepligtig indkomst på op til 40 000 EUR om året, som ikke er omfattet af den faste skatteordning. Foranstaltningen har en årlig udgiftsgrænse på 300 mio. EUR. Et offentligt arbejdsformidlingsprogram i **Grækenland** fremmer iværksætterånden ved at oprette nye små og mellemstore virksomheder med 5 880 arbejdsløse i alderen 30-59 år med særlig vægt på arbejdsløse kvinder. Støttebeløbet til de nye virksomheder/støttemodtagere er på 17 000 EUR.

Der gøres en indsats for at styrke inklusionen af personer med handicap på arbejdsmarkedet i mange medlemsstater. I nogle lande fokuseres der på den offentlige sektor i indsatsen for at forbedre lige adgang til arbejdsmarkedet. Et program for subsidieret beskæftigelse i **Grækenland** bidrager f.eks. med op til 75 % af lønnen og bidragene til 1 000 arbejdsløse med handicap, som ansættes i de lokale myndigheder. Programmet løber over 18 måneder og har til formål at integrere deltagerne på arbejdsmarkedet. I **Spanien** vil reformer af udvælgelsesprocedurerne i den offentlige forvaltning sikre, at de i højere grad tilpasses behovene hos personer med handicap. **Luxembourg** er ved at ændre en statut for personer med handicap, ajourføre definitionerne, udvide rettighederne og forbedre støttemekanismerne for at styrke den juridiske, sociale og faglige inklusion. **Sverige** arbejder på at øge arbejdsgivernes bevidsthed om den støtte, der er til rådighed for personer med handicap i beskæftigelse, og har pålagt de offentlige arbejdsformidlinger at gennemføre oplysningsinitiativer.

2.3 Retningslinje 7: Forbedre arbejdsmarkedernes funktion og effektiviteten af den sociale dialog

I dette afsnit gennemgås gennemførelsen af beskæftigelsesretningslinje 7, hvori det anbefales, at medlemsstaterne forbedrer arbejdsmarkedernes funktion og effektiviteten af den sociale dialog. Dette omfatter en afbalancering af fleksibilitet og sikkerhed i arbejdsmarkedspolitikker, forebyggelse af arbejdsmarkedsegmentering, tilpasning til nye arbejdsmetoder og sikring af de aktive arbejdsmarkedspolitikkers effektivitet samt bekæmpelse af sort arbejde. Disse mål er i overensstemmelse med princip 4 (aktiv beskæftigelsesstøtte), princip 5 (sikker og fleksibel beskæftigelse), princip 7 (oplysninger om ansættelsesvilkår og beskyttelse i tilfælde af opsigelser), princip 8 (social dialog og inddragelse af arbejdstagerne), princip 10 (et sundt, sikkert og veltilpasset arbejdsmiljø) og princip 13 (arbejdsløshedsydelse) i den europæiske søjle for sociale rettigheder. Udbygning af eksisterende national praksis, fremme af den sociale dialog og inddragelse af civilsamfundsorganisationer drøftes også. I afsnit 2.3.1 undersøges aspekter vedrørende jobkvalitet, segmentering af arbejdsmarkedet og fremtidens arbejde, herunder i forbindelse med den digitale omstilling. Langtidsledighed og aktive arbejdsmarkedspolitikker analyseres yderligere under denne retningslinje. Endelig drøftes i dette afsnit arbejdsmarkedets parters rolle og betydningen af social dialog og passende høring af civilsamfundet med henblik på udformning og gennemførelse af politikker. Endelig præsenterer afsnit 2.3.2 medlemsstaternes politiske foranstaltninger inden for disse områder.

2.3.1 Nøgleindikatorer

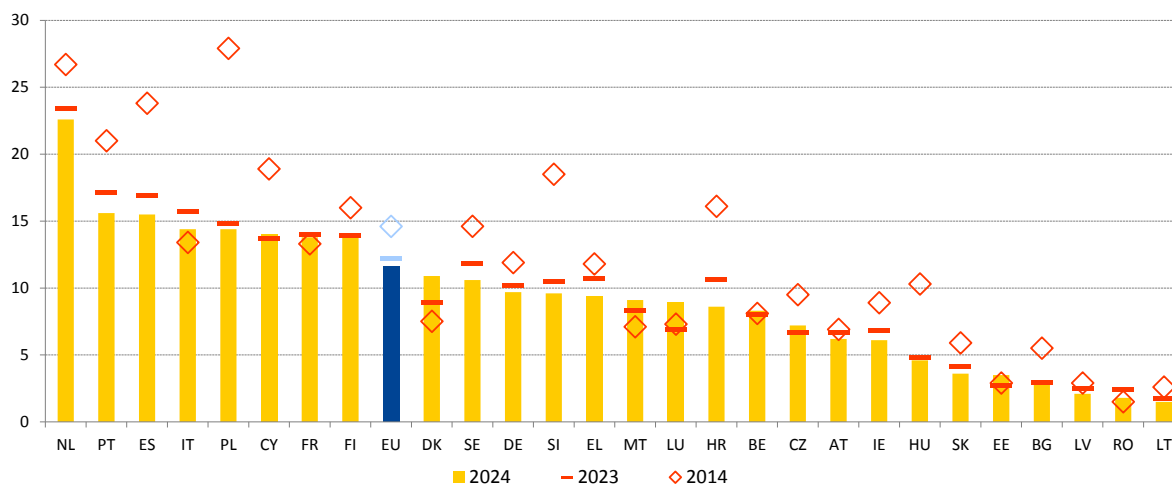
Fleksible kontraktordninger kan bidrage til at opfylde arbejdsmarkedets behov, men de kan også føre til større segmentering af arbejdsmarkedet og forringe jobkvaliteten. Atypiske former for arbejde, f.eks. midlertidigt arbejde og deltidsarbejde, kan give både arbejdsgivere og arbejdstagere større fleksibilitet og tjene som "springbræt" til stabil beskæftigelse og bedre arbejdsvilkår. I nogle tilfælde kan de imidlertid begrænse opadgående mobilitet, øge ustabiliteten og give dårlige arbejdsvilkår. De er ofte forbundet med lavere indtjening, begrænset adgang til social beskyttelse, uddannelse og repræsentation¹⁹⁴. De kan også have den konsekvens, at visse sektorer og erhverv bliver mindre attraktive, hvilket forværrer manglen på arbejdskraft, hvis lønnen er lav, og arbejdsvilkårene er dårlige¹⁹⁵. Unge, kvinder, migranter, ældre arbejdstagere og lavtuddannede påvirkes i højere grad af segmenteringen af arbejdsmarkedet. Aktive arbejdsmarkedspolitikker, der fremmer overgangen til job af højere kvalitet, inciterer arbejdsgiverne til at ansætte på fuldtid og fast basis samt passende adgang til social beskyttelse og uddannelsesmuligheder, kan bl.a. bidrage til at mindske segmenteringen på arbejdsmarkedet og forbedre jobkvaliteten.

¹⁹⁴ Eurofound, [Labour market segmentation](#), European Industrial Relations Dictionary, 2019.

¹⁹⁵ Se Europa-Kommissionen, [Employment and Social developments in Europe 2024](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2024, og Eurofound, [Company practices to tackle labour shortages](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2024.

Figur 2.3.1: I løbet af det seneste årti har andelen af midlertidig beskæftigelse været faldende, men der er fortsat betydelige forskelle mellem medlemsstaterne.

Andel af midlertidigt ansatte blandt alle ansatte (20-64 år, %, årlige data)

Bemærk: Definitionen er forskellig for ES og FR i 2023 og 2024. Brud i serier for DK i 2023 og BG i 2024.

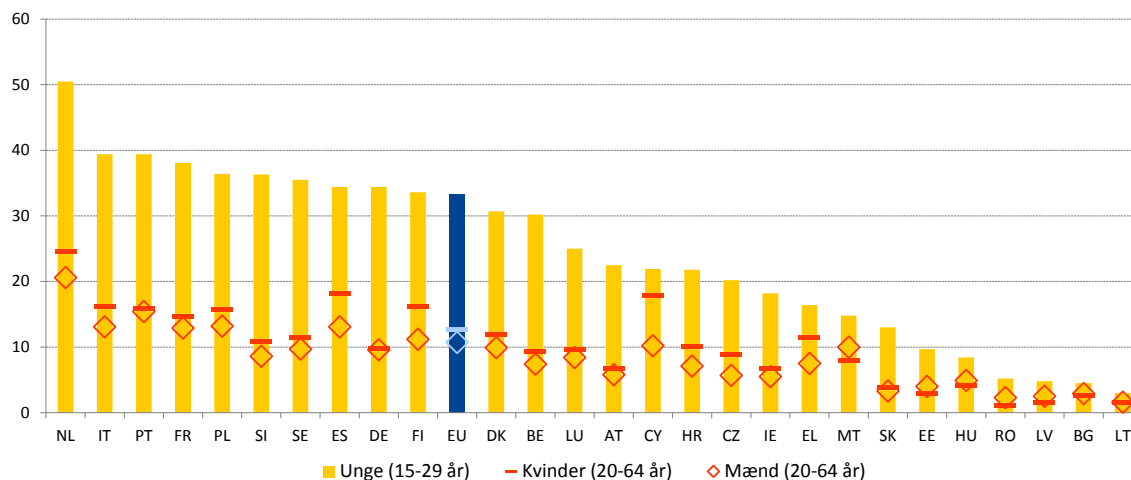
Kilde: Eurostat, [lfsi_pt_a], EU LFS.

Andelen af midlertidigt ansatte i EU fortsatte med at falde i en situation med høje og stigende beskæftigelsesfrekvenser, men forskellene mellem medlemsstaterne er fortsat betydelige¹⁹⁶. Andelen af midlertidigt ansatte blandt alle ansatte (20-64 år) fortsatte den nedadgående tendens og nåede op på 11,6 % i 2024. Dette er 0,6 procentpoint under det foregående år og 3 procentpoint lavere end for ti år siden – se figur 2.3.1. De fleste medlemsstater oplevede en lignende udvikling, men forskellen mellem den højeste og den laveste andel af midlertidig beskæftigelse er fortsat betydelig, nemlig 21,1 procentpoint. Nederlandene (22,6 %) samt Portugal, Spanien, Italien og Polen (over eller omkring 15 %) registrerede fortsat de højeste andele i EU i 2024, mens tallene var under 3 % i Bulgarien, Letland, Rumænien og Litauen.

¹⁹⁶ Ansatte på tidsbegrænsede kontrakter defineres som ansatte med en tidsbegrænset kontrakt, hvis hovedbeskæftigelse ophører enten efter en periode, der er fastsat på forhånd, eller efter en periode, der ikke er kendt på forhånd.

Figur 2.3.2: Andelen af midlertidig ansættelse for unge og kvinder varierer betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat

Andel af midlertidigt ansatte blandt unge (15-29 år) samt kvinder og mænd (20-64 år) (% , 2024)

Bemærk: Definitionen er forskellig for ES og FR. Brud i serier for BG.

Kilde: Eurostat [[lfsi_pt_a](#)], EU LFS.

Midlertidige kontrakter er næsten tre gange så almindelige for unge og mere udbredte blandt kvinder end mænd med store forskelle mellem medlemsstaterne. I 2024 havde 33,3 % af de unge arbejdstagere (15-29 år) en midlertidig kontrakt i EU mod kun 11,6 % blandt alle arbejdstagere i alderen 20-64 år efter et fald på 1,0 procentpoint i forhold til 2023. De laveste andele (under eller omkring 5 %) blev registreret i Bulgarien, Letland, Litauen og Rumænien, mens andele på omkring eller over 40 % blev registreret i Nederlandene, Italien og Portugal – se figur 2.3.2. I de fleste medlemsstater (20) var kvinder hyppigere på tidsbegrænsede kontrakter end mænd, hvilket førte til en kønsforskel på 1,9 procentpoint i gennemsnit i 2024 i EU. I Cypern, Finland og Spanien var forskellen på mellem 5 og 7 procentpoint, mens den i Litauen, Tyskland og Bulgarien var på mellem 0,1 og 0,3 procentpoint.

Søjleboks 6: Dimensioner af jobkvalitet i EU's medlemsstater

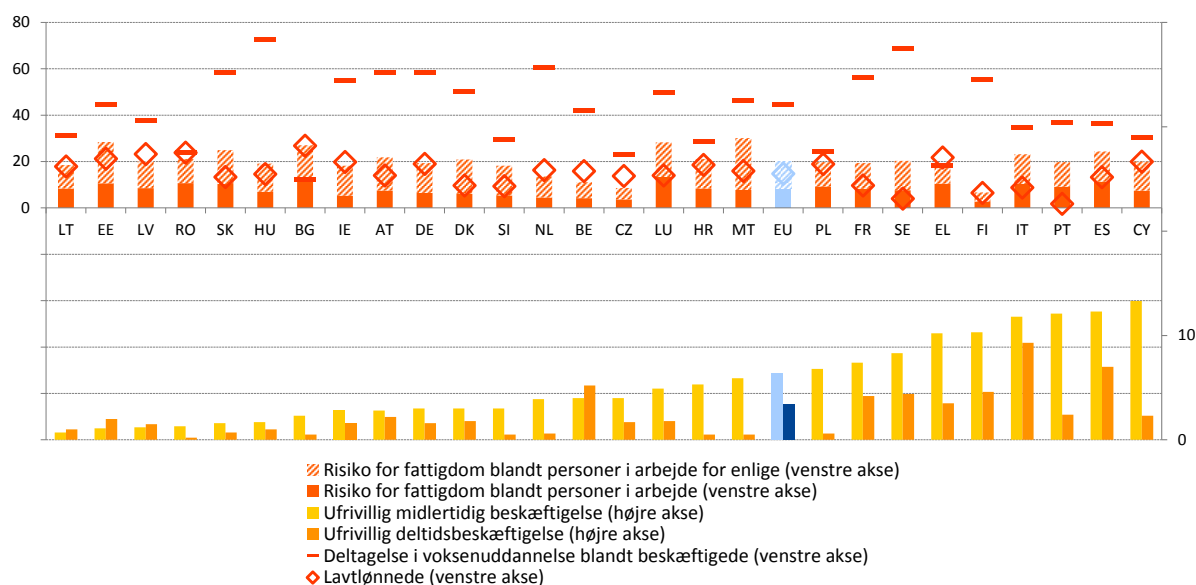
Fremme af jobkvalitet er afgørende for en konkurrencedygtig social markedsøkonomi med høj produktivitet og innovationskapacitet, en højt kvalificeret arbejdsstyrke og større social samhørighed. Jobkvaliteten dækker over flere dimensioner, som også påvirkes af strukturelle ændringer på arbejdsmarkedet. Disse omfatter den digitale og den grønne omstilling, demografiske ændringer, udviklingen i ansættelseskontrakter og arbejdsformer, skiftende arbejdskulturer og bredere samfundsmæssige værdier og mål såsom ikkeforskelsbehandling og lige muligheder. Som drøftet i Beskæftigelsesudvalget (EMCO) og anført i EMCO's udtalelse til EPSCO-Rådet i juni 2025¹⁹⁷ omfatter jobkvalitet traditionelle dimensioner som *passende indtægter og rimelige lønninger, job- og karrieresikkerhed* samt *kompetence- og karriereudvikling*. Dette er alle uafhængige elementer, der, når de kombineres, skaber en positiv spiral i form af personlig styrkelse, produktivitet og økonomisk vækst. Samtidig kan, som det understreges i EMCO's udtalelse,

¹⁹⁷ Se [Beskæftigelsesudvalgets udtalelse om dimensionerne af jobkvalitet](#), der blev forelagt for Rådet for Beskæftigelse, Socialpolitik, Sundhed og Forbrugerpolitik (EPSCO-Rådet) i juni 2025.

et sikkert og sundt arbejdsmiljø, kombineret med velfærd på arbejdspladsen, optimale arbejdstidsordninger, balance mellem arbejdsliv og privatliv og jobautonomi danne grundlaget for såvel personlig som faglig udvikling og organisatorisk succes. Dette kan f.eks. skyldes større kreativitet og ansvarlighed, højere motivation og produktivitet samt færre tilfælde af udbrændthed. Desuden er repræsentation af kollektive interesser, ligestilling mellem kønnene og lige muligheder samt indsatsen for at fremme overgangen fra sort og utilstrækkeligt deklareret arbejde til formel beskæftigelse afgørende for at skabe et retfærdigt og inkluderende arbejdsmarked. Endelig er graden og typen af social beskyttelse, der er til rådighed for forskellige former for beskæftigelse, en integreret del af jobkvaliteten. Den kommende plan for kvalitetsjob, der udarbejdes i samarbejde med arbejdsmarkedets parter i EU, er et fornyet tilsagn om at fremme fremtidssikrede kvalitetsjob i et konkurrencedygtigt EU. Den vil fremlægge en omfattende strategi for at tackle udfordringerne og mulighederne på de europæiske arbejdsmarkeder med hensyn til kvalitetsjob og bidrage til en retfærdig grøn og digital omstilling, foregribelse af forandringer og hurtigere indgriben, når der er risiko for omstrukturering. Køreplanen skitserer initiativer og værktøjer til at tilpasse beskæftigelsespolitikken til behovene i en økonomi i hastig udvikling, samtidig med at den forbliver baseret på principperne om den europæiske sociale markedsøkonomi, sociale fremskridt og fuld beskæftigelse. Den understreger også centrale støttefaktorer, der fremmer kvalitetsjob i et erhvervsvenligt miljø, og opfordrer til håndhævelse af eksisterende sociale rettigheder, kvalitetstjenester for alle og på tværs af regioner, tilstrækkelig finansiering og styrket social dialog og kollektive overenskomstforhandlinger.

Resultaterne med hensyn til jobkvalitet varierer fra medlemsstat til medlemsstat og på tværs af dimensioner

Andel af personer i beskæftigelse i risiko for fattigdom (18-64 år), 2024, % af beskæftigede og % af enlige beskæftigede, voksnes deltagelse i uddannelse (25-64 år) (inden for de seneste 12 måneder), 2022, % af de beskæftigede, ufrivillig midlertidig beskæftigelse og deltidsbeskæftigelse (15-64 år), 2024 % af de ansatte, lavtlønnede, 2022 % af de ansatte

Bemærk: Data om ufrivillig midlertidig beskæftigelse for LV foreligger kun for årsag [JOB_TCTR] og for SK for årsag [NF_PJOB]. Brud i serier for BG og forskellige definitioner for ES og FR for både ufrivillig midlertidig beskæftigelse og deltidsbeskæftigelse. Data med lav pålidelighed for EE [JOB_TCTR] og for MT, AT og SI for [NF_PJOB]. Brud i serier for HR og foreløbige data for LT for begge andele af personer i beskæftigelse i risiko for fattigdom. Brud i serier for voksnes deltagelse i uddannelse for FR, IT og RO.

Kilde: Eurostat [[tesem190](#)], [[lfsa_eetpgar](#)], [[tespm070](#)], [[ilc_iw02](#)], [[earn_ses_pubs](#)], [særudtræk vedrørende voksnes deltagelse i uddannelse i de foregående 12 måneder, oplæring på arbejdspladsen ikke medregnet, fra voksenuddannelsesundersøgelsen.](#)

Resultaterne inden for de forskellige dimensioner af jobkvalitet varierer betydeligt på tværs af EU's medlemsstater og også på tværs af dimensioner inden for samme medlemsstat. Bulgarien har f.eks. en lav andel af personer med ufrivillig midlertidig beskæftigelse¹⁹⁸ og ufrivillig deltidsbeskæftigelse¹⁹⁹ (henholdsvis 2,3 % og 0,5 % af arbejdstagerne (15-64 år), men har en af de højeste andele af personer i beskæftigelse i risiko for fattigdom (12,1 %) og et af de højeste antal arbejdsulykker med dødelig udgang (3,5 pr. 100 000 arbejdstagere). Finland har en relativt høj andel af personer med ufrivillig midlertidig beskæftigelse (10,3 %) og ufrivillig deltidsbeskæftigelse (4,6 %). Samtidig er andelen af personer i beskæftigelse i risiko for fattigdom forholdsvis lav (2,8 %), mere end halvdelen (55,5 %) af de beskæftigede deltager i uddannelse, og antallet af arbejdsulykker med dødelig udgang er relativt lavt (1 pr. 100 000 arbejdstagere). Slovakiet har en relativt høj andel af personer i beskæftigelse i risiko for fattigdom (10,3 %), men klarer sig godt på alle de andre dimensioner, der er nævnt ovenfor. Andre medlemsstater, f.eks. Italien og Spanien, står over for udfordringer på tværs af mange jobkvalitetsdimensioner.

Medlemsstaterne træffer foranstaltninger til at forbedre jobkvaliteten i dens forskellige dimensioner. Slovakiet afsluttede f.eks. gennemførelsen af direktivet om mindsteløn i november 2024. Dette vil bidrage til passende indtægter i den nederste ende af indkomstfordelingen. Det sker ved indførelse af kriterier for evaluering af tilstrækkeligheden af den lovbestemte mindsteløn, forhøjelse af den automatiske indekseringsmekanisme til 60 % af den gennemsnitlige månedsløn i det foregående år og oprettelse af en mindstelønskommission med deltagelse af arbejdsmarkedets parter. Som led i en bredere arbejdsmarkedsreform indførte **Slovenien** i juni 2025 strengere krav til vikarbureauer og øget myndighedstilsyn med sådanne bureauer for at forbedre beskyttelsen af midlertidigt ansatte. I juni 2024 indførte **Grækenland** et digitalt arbejdskort som et pilotprojekt, der har til formål fuldt ud at beskytte arbejdstagernes rettigheder ved at sikre overvågning af reel arbejdstid og aflønning af ansatte. Dette har til formål at bekæmpe misbrug af ordninger med sort overarbejde samt ulovlige ændringer og overarbejdstimer. **Italien** udvidede skattefradragene for ansættelse af medarbejdere på tidsbegrænsede kontrakter og indførte fritagelser for sociale bidrag fra 2025-2029 for arbejdsgivere i den private sektor, der ansætter fastansatte i visse sektorer. Med støtte fra genopretnings- og resiliensfaciliteten indførte **Spanien** en handlingsplan for etablering af en ramme for udvikling af mikroeksamensbeviser og arbejder på at tilvejebringe mikroeksamensbeviser, der dækker mange forskellige uddannelsesforanstaltninger, for at udstyre arbejdstagerne med specifik viden og færdigheder, der efterspørges på arbejdsmarkedet. Desuden blev mindstelønnen i 2025 gennem forhandlinger med arbejdsmarkedets parter forhøjet med 700 EUR om året til gavn for ca. 2,4 millioner arbejdstagere. For at styrke sikkerheden og sundheden på arbejdspladsen vedtog **Luxembourg** i marts 2025 et dekret om ajourføring af beskyttelsen på arbejdspladsen mod kræftfremkaldende, mutagene og reproduktionstoksiske stoffer, der styrker arbejdsgivernes forpligtelser med hensyn til overvågning, substitutionsefterforskning og hygiejnekontrol.

Nogle medlemsstater har en relativt høj andel af midlertidig beskæftigelse og en lav andel af personer, der overgår til tidsbegrænsede kontrakter. Dette kan pege på udfordringer i forhold til midlertidige kontrakters rolle som "springbræt" til længerevarende fastansættelse. Blandt de lande, der havde den højeste andel af midlertidigt ansatte,

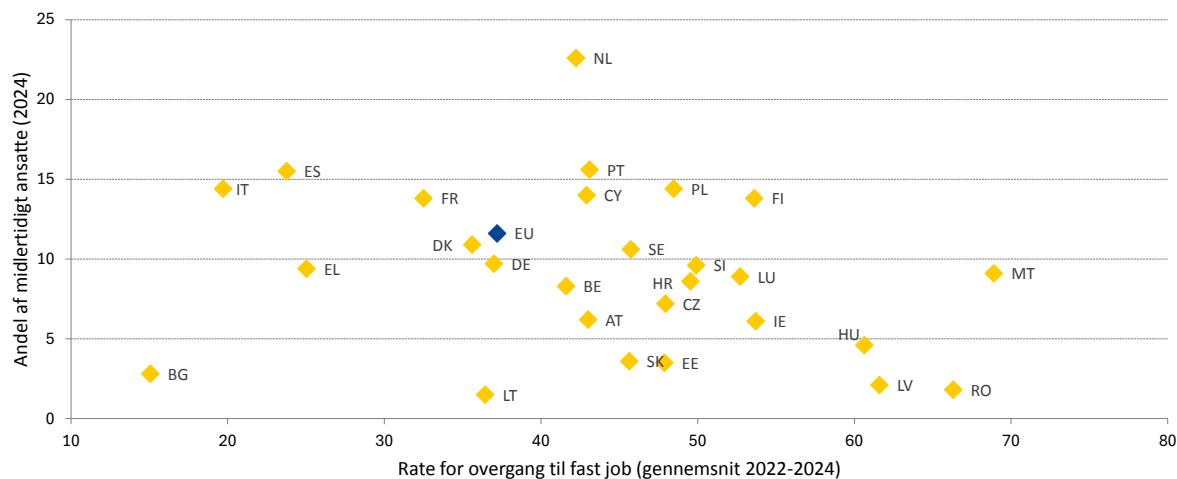
¹⁹⁸ Ufrivillig midlertidig beskæftigelse defineres her som en konsekvens af, at der enten "ikke blev fundet et fast job" [[lfsa_etgar](#)], eller at "jobbet var kun tilgængeligt med en midlertidig kontrakt" [[lfsa_etgar](#)].

¹⁹⁹ Ufrivillig deltidsbeskæftigelse defineres som en konsekvens af, at der "ikke blev fundet et fuldtidsjob" [[lfsa_eetpgar](#)].

registrerede Italien og Spanien overgangsrater på under eller ca. 20 % (i forhold til EU-gennemsnittet på 37,2 %), mens de i Nederlandene og Portugal oversteg 40 % – se figur 2.3.3. På den anden side var andelen af midlertidigt ansatte i Ungarn, Letland og Rumænien under 5 % og i Malta under 10 %, men overgangsraten til tidsbegrænsede kontrakter var meget høj, mellem 60-70 %. Sidstnævnte foreslår effektive veje fra midlertidig til fast beskæftigelse.

Figur 2.3.3: Raterne for overgang til tidsbegrænsede kontrakter i EU er kendetegnet ved betydelige forskelle mellem medlemsstaterne

Andelen af midlertidigt ansatte blandt alle ansatte (20-64 år) i 2024 og rate for overgang til faste job (15-64 år) (gennemsnitlig værdi for 2022, 2023 og 2024).

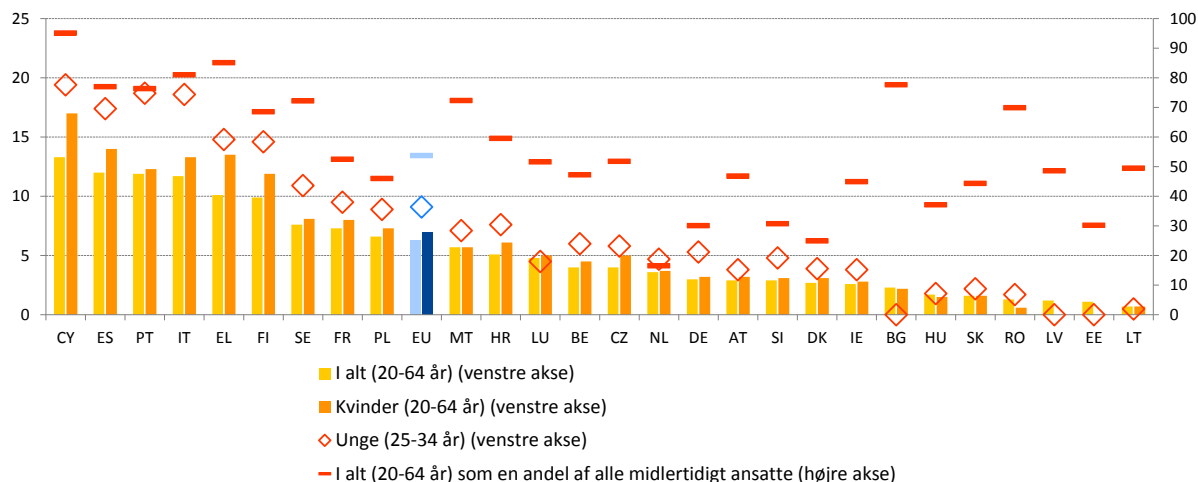
Bemærk: Den bredere aldersgruppe 15-64 år tages i betragtning i raten for overgang fra midlertidige til tidsbegrænsede kontrakter. Overgangsraten for arbejdskraft mangler for DE i 2022, for DK i 2024 og for LU i 2023. Brud i serier for FR 2023. Foreløbige data i 2024 for LT. Aldersgruppen 20-64 år anvendes for midlertidig ansættelse i overensstemmelse med hovedindikatoren for beskæftigelse på den sociale resultattavle og de dertil knyttede analyser i afsnittet. Definitionen er forskellig for ES og FR i 2024. Brud i serier for BG i 2024.

Kilde: Eurostat [[lfsi_pt_a](#)], EU LFS, [[ilc_lvhl32](#)], EU-SILC.

Ufrivillig midlertidig beskæftigelse berører en betydelig del af arbejdsstyrken med markante forskelle mellem medlemsstaterne og en højere forekomst for unge og kvinder. Ufrivillig midlertidig beskæftigelse er tegn på situationer, hvor den kontraktlige ordning ikke afspejler arbejdstagernes fleksibilitetspræferencer. I 2024 var en ud af to midlertidigt ansatte (20-64) (53,7 %, ca. 10,6 millioner arbejdstagere) ufrivilligt omfattet af en sådan kontraktmæssig ordning, hvilket samlet set udgjorde 6,4 % af alle ansatte. Blandt alle ansatte varierede andelen af ansatte på ufrivillige tidsbegrænsede kontrakter fra 10 % eller derover i Cypern, Spanien, Portugal, Italien og Grækenland til omkring eller under 1 % i Estland og Litauen – se figur 2.3.4. I næsten alle tilfælde havde kvinder en højere andel end mænd, undtagen i Bulgarien, Ungarn og Litauen. Blandt midlertidigt ansatte varierede andelen af ufrivilligt midlertidigt ansatte fra ca. 16-25 % i Nederlandene og Danmark til 95,1 % i Cypern. Mens både Nederlandene og Spanien har en høj andel af midlertidigt arbejde, har førstnævnte den laveste andel af midlertidigt ansatte, der ufrivilligt befinder sig i en sådan situation, med gennemsnitlige overgangsrater, mens tre ud af fire midlertidigt ansatte i Spanien er det ufrivilligt, og overgangsraterne er relativt lave. Dette understreger den dobbelte karakter af midlertidigt arbejde, dvs. enten en valgt fleksibel form for beskæftigelse og en mulig vej til stabil beskæftigelse eller et resultat af begrænsede alternativer og lave overgangsrater til stabile job for arbejdstagere.

Figur 2.3.4: Ufrivillig midlertidig beskæftigelse berører en ud af to midlertidigt ansatte, navnlig kvinder og unge.

Ufrivilligt midlertidigt ansatte i procent af det samlede antal ansatte (20-64 år) (i %, 2024)

Bemærk: Definitionen er forskellig for ES og FR. Brud i serier for BG. Data med lav pålidelighed for LV, MT, AT, SI, EE og SK. Data for total og total som andel af alle midlertidigt ansatte, kun "Job only available with a temporary contract" for LV og kun "No permanent job found" for SK. Data for kvinder og unge, der mangler for LV og EE, og kun "No permanent job found" for SK og RO

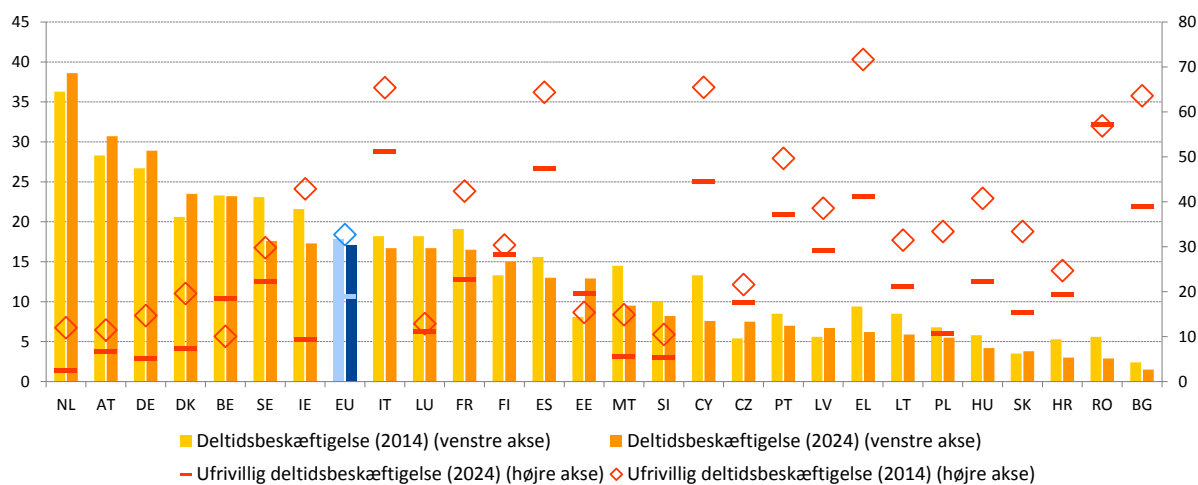
Kilde: Eurostat [[lfsa_ergan](#)], EU LFS.

Deltidsbeskæftigelsen i EU er faldet i løbet af det seneste årti, og dens ufrivillige komponent er også faldet, men er fortsat betydelig i nogle medlemsstater. Siden 2014 er andelen af deltidsbeskæftigelse i den samlede beskæftigelse (20-64 år) faldet med 0,7 procentpoint og nåede op på 17,1 % i 2024. I tre medlemsstater (Nederlandene, Østrig og Tyskland) var omkring eller mere end 30 % af den samlede beskæftigelse deltidsbeskæftigelse, mens fem medlemsstater indberettede tal under 5 % (Ungarn, Slovakiet, Kroatien, Rumænien og Bulgarien). Kvinder udgør fortsat den største gruppe af deltidsansatte (se afsnit 2.2). Efterhånden som beskæftigelsesfrekvensen steg i løbet af det seneste årti, og arbejdsmarkedet blev stadig strammere, faldt den ufrivillige deltidsbeskæftigelse løbende, efterhånden som arbejdsgiverne kæmpede for at besætte ledige fuldtidsstillinger²⁰⁰. Som følge heraf var 18,9 % af den samlede deltidsbeskæftigelse (15-64 år) i 2024 ufrivillig sammenlignet med 32,7 % ti år tidligere. Også i denne henseende er der betydelige forskelle mellem medlemsstaterne. Mens omkring en ud af to deltidsansatte i Spanien, Italien og Rumænien er det ufrivilligt, er omkring eller mindre end 5 % af de deltidsansatte i Malta, Slovenien, Tyskland og Nederlandene ufrivilligt omfattet af en sådan ordning.

²⁰⁰ OECD, [OECD Employment Outlook 2025: Can We Get Through the Demographic Crunch?](#), OECD Publishing, Paris.

Figur 2.3.5: Andelen af deltidsbeskæftigelse er faldet en smule, og forskellene i den ufrivillige komponent fortsat er store på tværs af medlemsstaterne

Andel af deltidsbeskæftigelse ud af den samlede beskæftigelse (20-64 år) og andel af ufrivillig deltidsbeskæftigelse ud af den samlede deltidsbeskæftigelse (20-64 år) (% , årlige data)

Bemærk: Definitionen er forskellig for ES og FR. Brud i serier for BG for deltidsbeskæftigelse i 2024. Brud i serier for FR for deltidsbeskæftigelse i 2014, for BG for deltidsbeskæftigelse i 2021 og lav pålidelighed for MT, HR og SI i 2024 og NL i 2014.

Kilde: Eurostat [[lfsi_pt_a](#)] og [[lfsa_eppgai](#)], EU LFS.

Andelen af selvstændige uden ansatte (soloselvstændige) faldt en smule i EU, men der kan konstateres store forskelle mellem medlemsstaterne. Selv om soloselvstændig virksomhed kan pege i retning af iværksætterinitiativ, kan den også anvendes som en proxy for "falsk" selvstændig virksomhed, som skjuler afhængige ansættelsesforhold²⁰¹. I 2024 vedrørte 9,0 % af den samlede beskæftigelse (20-64 år) i EU soloselvstændige²⁰². Selv om dette tal faldt med 0,1 procentpoint i forhold til 2023, udgjorde det stadig 17,7 millioner arbejdstagere i 2024. De højeste andele af soloselvstændige ud af den samlede beskæftigelse blev registreret i Tjekkiet, Italien og Nederlandene på eller omkring 13 % samt i Polen på 14,1 % og i Grækenland på 19,1 %. De laveste tal (under 5 %) blev observeret i Danmark, Tyskland og Luxembourg. Samlet set kan 15 % af de soloselvstændige i EU betragtes som økonomisk afhængige²⁰³, hvor de højeste andele registreres inden for landbrug, finansielle tjenesteydelser samt sundhed og andre tjenesteydelser²⁰⁴. Blandt de soloselvstændige rapporterer omkring 40 %, at de har i det mindste nogle vanskeligheder med at få pengene til at slå til.

Fattigdom blandt personer i beskæftigelse stabiliserede sig i EU i 2024 efter en periode med et gradvist fald, men ramte stadig næsten én ud af 12 arbejdstagere. Andelen af beskæftigede i alderen 18-64 år, der er i risiko for fattigdom, faldt til 8,2 % i EU i 2024 fra 8,3 % i 2023²⁰⁵, hvilket er betydeligt under niveauet før covid-19-pandemien (et fald fra

²⁰¹ Se Europa-Kommissionen, [Employment and Social developments in Europe 2023](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2023.

²⁰² Eurostat [[lfsa_egaps](#)] og [[lfsi_emp_a](#)], EU LFS. Definitionen er forskellig for ES og FR (se metadata).

²⁰³ Økonomisk afhængige selvstændige defineres som selvstændige uden ansatte, der inden for de seneste 12 måneder kun har arbejdet for én kunde eller for en dominerende kunde, og denne kunde har truffet beslutning om de selvstændiges arbejdstid.

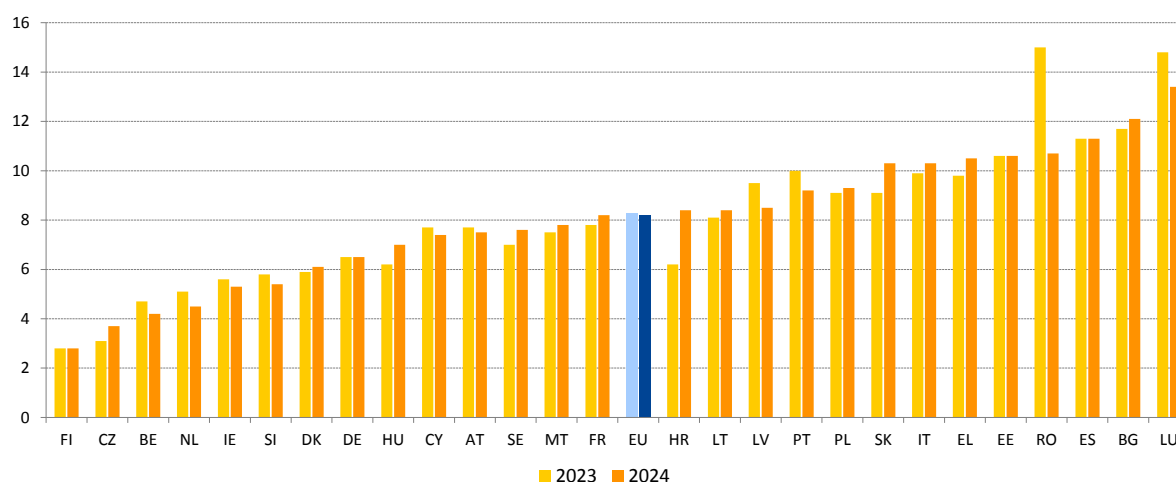
²⁰⁴ Eurofound, [European Working Conditions Survey 2024: First findings](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2025.

²⁰⁵ Eurostat [[ilc_iw01](#)], EU-SILC. Fattigdom blandt personer i beskæftigelse henviser til indkomsten fra det foregående år.

9,1 % i 2019 og 9,8 % i 2016). Personer i atypiske arbejdsformer er relativt mere berørt, da de ofte har lavere årlig indtjening og arbejdsintensitet. Blandt husstande med høj arbejdsintensitet var andelen af personer i beskæftigelse, der lever i fattigdom, i 2024 mindre end en tredjedel af tallet for husstande med lav arbejdsintensitet²⁰⁶. Stærkere lønvækst blandt lavindkomsthushold, også hjulpet på vej af kraftige stigninger i mindstelønnen fra 2022, har bidraget til at forbedre situationen for lavindkomsthushold i de seneste år (se afsnit 2.1.1)²⁰⁷. I 2024 var Rumænien det land, der oplevede den største reduktion af fattigdom blandt personer i beskæftigelse (med 4,3 procentpoint til 10,7 % i 2024), selv om andelen stadig oversteg EU-gennemsnittet på 8,2 %. Luxembourg, Letland og Portugal oplevede også betydelige reduktioner (med henholdsvis 1,4 procentpoint, 1 procentpoint og 0,8 procentpoint), men lå alle stadig omkring eller over EU-gennemsnittet (henholdsvis 13,4 %, 8,5 % og 9,2 %). Derimod steg fattigdommen blandt personer i beskæftigelse med 1,2 procentpoint i Slovakiet. Luxembourg, Bulgarien og Spanien registrerede de højeste andele af personer i beskæftigelse, der lever i fattigdom (henholdsvis 13,4 %, 12,1 % og 11,3 %). Som i de foregående år var andelen af personer i beskæftigelse, der lever i fattigdom, højere blandt tredjelandstatsborgere, arbejdstagere med et lavt uddannelsesniveau, deltidsansatte, midlertidigt ansatte og husstande med forsørgelsesberettigede børn²⁰⁸. Fattigdom blandt personer i beskæftigelse var også højere for mænd end for kvinder.

Figur 2.3.6: Fattigdom blandt personer i beskæftigelse var stort set stabil i 2024 i EU med betydelige forskelle mellem medlemsstaterne

Risiko for fattigdom blandt personer i beskæftigelse (18-64 år) (% , årlige data)

Bemærk: Brud i serier for 2023 for DE og HR. Brud i serier for 2024 for HR. Foreløbige data for 2024 for LT.
 Kilde: Eurostat [[tespm070](#)], EU-SILC.

Den accelererende digitale omstilling omformer de europæiske arbejdsmarkeder, og én ud af ti arbejdstagere i EU anvender i dag generativ AI i deres arbejde. Kunstig intelligens (AI) og algoritmisk styring giver effektive værktøjer til at fremme innovation, øge produktiviteten, f.eks. gennem automatisering og ved at supplere arbejdstagerne i deres opgaver, og styrke Europas globale konkurrenceevne. Når AI og algoritmiske ledelsessystemer udformes og gennemføres ansvarligt, kan de øge effektiviteten, strømline rekrutteringen, reducere skævheder og forbedre jobkvaliteten (se også afsnit 2.1.1). Disse

²⁰⁶ Se Eurostat [[ilc_iw03](#)], EU LFS.

²⁰⁷ Se Europa-Kommissionen, [Labour Market and Wage Developments in Europe, Annual review 2025](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.

²⁰⁸ Se Eurostat [[ilc_iw15](#)], [[ilc_iw04](#)], [[ilc_iw07](#)], [[ilc_iw05](#)], [[ilc_iw02](#)], EU-SILC.

værktøjer skal imidlertid forvaltes hensigtsmæssigt for på korrekt vis at imødegå bekymringer om øget arbejdspress, konstant overvågning, potentielle skævheder og databeskyttelsesrisici for arbejdstagerne. Ifølge en Eurobarometerundersøgelse fra 2025 mener de fleste europæere, at AI og digitale teknologier mere generelt har en positiv indvirkning på deres job, økonomi og livskvalitet²⁰⁹. Samtidig mener 84 %, at AI kræver omhyggelig styring, navnlig på arbejdspladsen. I 2024 anvendte 12 % af arbejdstagerne i EU forskellige former for generativ AI i deres arbejde for at forenkle komplekse mentale opgaver eller modtage anbefalinger til, hvordan de bør arbejde²¹⁰. Anvendelse af generativ AI var særlig udbredt blandt ledere (23 %) og fagfolk (28 %) og inden for finansielle tjenesteydelser (28 %). Udbredelsen varierede også fra medlemsstat til medlemsstat. I Belgien, Danmark, Nederlandene, Sverige og Luxembourg anvender 20-25 % af arbejdstagerne allerede sådanne værktøjer, mens det i Italien, Grækenland, Rumænien og Portugal kun er 5 % eller mindre, der gør det. Desuden ændrer brugen af digital overvågning på arbejdspladsen og algoritmisk styring af arbejdsprocesser den måde, hvorpå arbejdet tilrettelægges, koordineres, overvåges og ledes²¹¹. Digital overvågning er mest udbredt i de central- og østeuropæiske lande, herunder Slovenien, Tjekkiet, Polen, Rumænien, Bulgarien, Letland samt Malta og Cypern. Ud over de to mest almindelige praksisser (sporing af arbejdstider og ind- og udgangsbevægelser) anvendes der i disse lande ofte også internetovervågning, CCTV, opkaldssporing og overvågning af køretøjers placering. Generelt var der imidlertid en høj grad af heterogenitet i udbredelsen og typerne af digital overvågning på tværs af medlemsstaterne. Med hensyn til algoritmestyring viser undersøgelsesdata, at 24 % af EU's arbejdstagere får deres arbejdstid tildelt automatisk. I EU's forordning om kunstig intelligens fastsættes der klare risikobaserede regler for udviklere og udbredere af AI vedrørende specifikke anvendelser af AI, der garanterer sikkerhed, grundlæggende rettigheder og menneskecentreret AI, samtidig med at udbredelsen, investeringerne og innovationen inden for AI styrkes i hele EU²¹². Desuden anerkender strategien for anvendelse af kunstig intelligens (AI)²¹³, som fremmer indførelsen af AI i ti EU-industrier og den offentlige sektor, betydningen af en ansvarlig og gavnlig anvendelse af AI på arbejdspladsen.

Direktivet om platformarbejde letter korrekt identifikation af platformarbejders beskæftigelsesstatus og fremmer gennemsigtighed, retfærdighed, menneskeligt tilsyn, sikkerhed og ansvarlighed i forbindelse med algoritmisk styring. I 2025 forventes det, at 43 millioner arbejdstagere vil arbejde via en eller flere digitale arbejdsplatforme i EU²¹⁴. Platformarbejde kan give fleksibilitet og primær eller ekstra indkomst, kan forbedre

²⁰⁹ Europa-Kommissionen, [Artificial Intelligence and the future of work – Eurobarometerundersøgelse 554](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025.

²¹⁰ Eurofound, [European Working Conditions Survey 2024: First findings](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2025.

²¹¹ Gonzalez Vazquez, I., Fernandez Macias, E., Wright, S., og Villani, D., [Digital Monitoring, Algorithmic Management and the Platformisation of Work in Europe](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2025. Digital overvågning defineres som praksis med dataindsamling via digitale enheder om produktionsprocessen for at overvåge forskellige aspekter af arbejdet og arbejdstagerne selv. Algoritmisk styring defineres som anvendelsen af datadrevne teknologier, som kan omfatte AI, til i det mindste delvist at automatisere visse aspekter af ledelsen og koordineringen af arbejdsstyrken, der går hånd i hånd med dataindsamling og overvågning af arbejdstagerne.

²¹² Se [Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2024/1689 af 13. juni 2024 om harmoniserede regler for kunstig intelligens](#).

²¹³ Meddelelse fra Kommissionen, [Strategi for anvendelse af kunstig intelligens \(COM\(2025\) 723 af 8. oktober 2025\)](#).

²¹⁴ Det Europæiske Råd [EU-regler om platformarbejde](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2025.

balancen mellem arbejdsliv og privatliv og samtidig mindske hindringerne for adgang til arbejdsmarkedet for unge og sårbare grupper som f.eks. migranter og personer med handicap. Platformsarbejde er imidlertid også forbundet med usikre ansættelsesforhold, lav indtjening, begrænset adgang til social beskyttelse og udfordringer i forbindelse med uigennemsigtig algoritmisk styring. Da det meste arbejde via digitale platforme foregår online, er grænseoverskridende arbejdsgange desuden vanskelige at spore og i mange tilfælde skjulte. De fleste af de personer, der arbejder via platforme i EU, betragtes som selvstændige, selv om det anslås, at op til 5,5 millioner personer reelt ikke er selvstændige. Omkring 55 % af platformsarbejderne tjener mindre end mindstelønnen²¹⁵. For at sikre anstændige arbejdsvilkår inden for platformsarbejde og samtidig støtte den bæredygtige vækst i digitale arbejdsplatforme i EU blev direktivet om platformsarbejde vedtaget i oktober 2024²¹⁶. Direktivet omhandler spørgsmål vedrørende fejklassificering af beskæftigelsesstatus, algoritmisk styring og gennemsigtighed i forbindelse med grænseoverskridende arbejde og supplerer den eksisterende EU-ret²¹⁷. Medlemsstaterne fuldføre gennemførelsen i national ret inden indtil december 2026.

Digital innovation rummer potentiale for mere produktive job af højere kvalitet, men kan også føre til en intensivering af arbejdet og udviske grænserne mellem arbejdsliv og privatliv og kan omdanne muligheder for at "arbejde overalt" til forventninger og udviske grænserne mellem arbejds- og privatliv. Digitale teknologier har f.eks. muliggjort væksten i telearbejde. Før covid-19-pandemien var udbredelsen af telearbejde forholdsvis beskeden, idet 11,3 % af arbejdstagerne arbejdede hjemmefra i hvert fald en del af tiden i 2019. I 2024 arbejdede ca. 20 % af arbejdstagerne hjemmefra. Ifølge en Eurofoundundersøgelse fra 2025²¹⁸ har også præferencerne for telearbejde ændret sig. I 2024 gav mere end 50 % af respondenterne i 2024 udtryk for, at de foretrak at arbejde hjemmefra flere gange om ugen, mens 24 % udtrykte ønske om udelukkende at arbejde hjemmefra. På trods af denne præference er mulighederne faldende, da antallet af job med 100 % fjernarbejde faldt fra 24 % i 2022 til 14 % i 2024. Teknologiske fremskridt og relaterede fjern- og hybridarbejdsmodeller kan også påvirke arbejdstidsmønstre. Generelt er arbejdstidsplaner, der afviger fra den normale fuldtidsarbejdstid, og som kan have en negativ indvirkning på jobkvaliteten, blevet en smule forbedret i EU. I 2024 havde 6,6 % af alle beskæftigede lange arbejdstider i deres primære job sammenlignet med 7,1 % i 2023. Andelen af personer med atypiske arbejdstider var dog fortsat høj og udgjorde 33,6 % af den samlede beskæftigelse, hvilket er et mindre fald på 0,3 procentpoint i forhold til 2021. Efter de uafklarede forhandlinger mellem de europæiske tværfaglige arbejdsmarkedsparter om ajourføringen af deres rammeaftale fra 2002 om telearbejde samt Europa-Parlamentets beslutning fra 2021 om retten til at være offline²¹⁹ gennemførte Europa-Kommissionen en formel høring i to faser af arbejdsmarkedets parter om retten til at være offline og telearbejde.

²¹⁵ Se Det Europæiske Råd, [Fokus på digitale platformsarbejdere i EU – Consilium](#).

²¹⁶ Det Europæiske Råd [Platformsarbejdere: Rådet vedtager nye regler for at forbedre deres arbejdsvilkår – Consilium](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2024.

²¹⁷ Direktivet vil forbedre håndhævelsen og sporbarheden, når det gælder platformsarbejde, herunder i grænseoverskridende tilfælde, ved at anmode platformene om at indberette arbejdet i det land, hvor det udføres, og om at stille visse oplysninger om de personer, der arbejder gennem platformene, og om deres vilkår og betingelser til rådighed for de nationale myndigheder.

²¹⁸ Eurofound, [Quality of life in the EU in 2024: Results from the Living and Working in the EU e-survey](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2025.

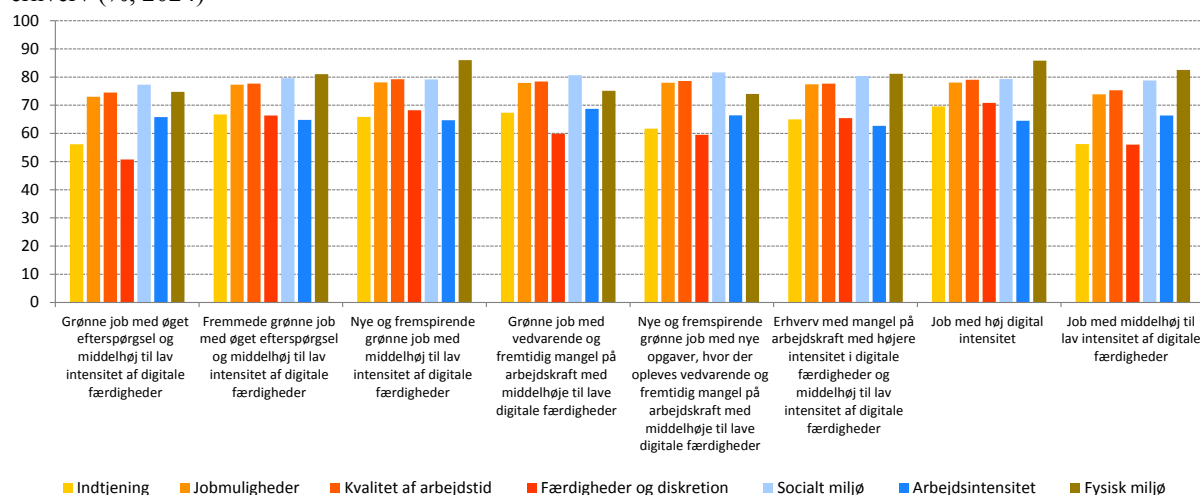
²¹⁹ Europa-Parlamentet, [Europa-Parlamentets beslutning af 21. januar 2021 med henstillinger til Kommissionen om retten til at være offline](#), 2021.

Anden fase af høringen blev afsluttet den 6. oktober 2025. De europæiske arbejdsmarkedsparters svar vil indgå i Kommissionens opfølgning på beslutningen.

Mens den igangværende digitale og grønne omstilling ændrer arbejdsmarkedene, varierer beskæftigelsesvilkårene betydeligt mellem de tilknyttede erhverv. "Fremtidsorienterede erhverv" og "erhverv af interesse" defineres som job, der er relevante for to eller flere af de digitale, grønne og demografiske forandringer²²⁰. Syv Eurofound-jobkvalitetsindekser, der vurderer jobkvaliteten på jobniveau, viser, at erhverv med en højere intensitet af digitale færdigheder har den højeste samlede jobkvalitet (ifølge Eurofound's definition) – se figur 2.3.7²²¹. Disse arbejdstagere scorer særligt højt med hensyn til indtjening, jobmuligheder, arbejdstidskvalitet, færdigheder og diskretion og fysiske omgivelser sammenlignet med de fleste andre erhvervsgrupper. Personer i disse erhverv rapporterede også oftere, at de for nylig havde deltaget i uddannelse. På den anden side havde visse fremtidsorienterede grønne erhverv, som omfatter manuelle job, samlet set de laveste scorer på tværs af ovennævnte indekser.

Figur 2.3.7: Fremtidsorienterede erhverv udviser variation i forhold til jobkvalitet ifølge Eurofound's definition

Undersøgelsesresultater fra den europæiske undersøgelse af arbejdsvilkårene på tværs af fremtidsorienterede erhverv (% , 2024)

Bemærk: Udvalgte erhverv præsenteres (se den oprindelige publikation for flere oplysninger om erhvervsgrupper).

Kilde: Eurofound, egen beregning baseret på [European Working Conditions Survey 2024](#).

Sort arbejde samt sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen er fortsat udfordringer med store forskelle i arbejdstilsynenes kapacitet og ressourcer på tværs af medlemsstaterne. Nylige skøn viser, at 9,7 % af det samlede input af arbejdskraft i EU's private sektor var sort i 2019²²². Opmærksomheden er i stigende grad flyttet fra "enkle" former for sort arbejde, f.eks. private husholdninger, der bestiller tjenesteydelser uden officiel faktura, til mere komplekse

²²⁰ Analysen her er en delvis ajourføring af [Future-oriented occupations in the EU: main features, employment conditions, and job strain – European Commission](#), som er baseret på Eurofound's undersøgelse af arbejdsvilkårene 2024.

²²¹ Disse indekser er baseret på syv dimensioner, som Eurofound anvender til at vurdere jobkvaliteten på jobniveau: fysisk og socialt miljø, arbejdsopgaver, organisatoriske karakteristika, arbejdstidsordninger, jobudsigter og iboende jobfunktioner.

²²² Skønnene over den reelle størrelse af den sorte økonomi skal vurderes med forsigtighed. Se Franic, J., [Extent of undeclared work in the European Union](#).

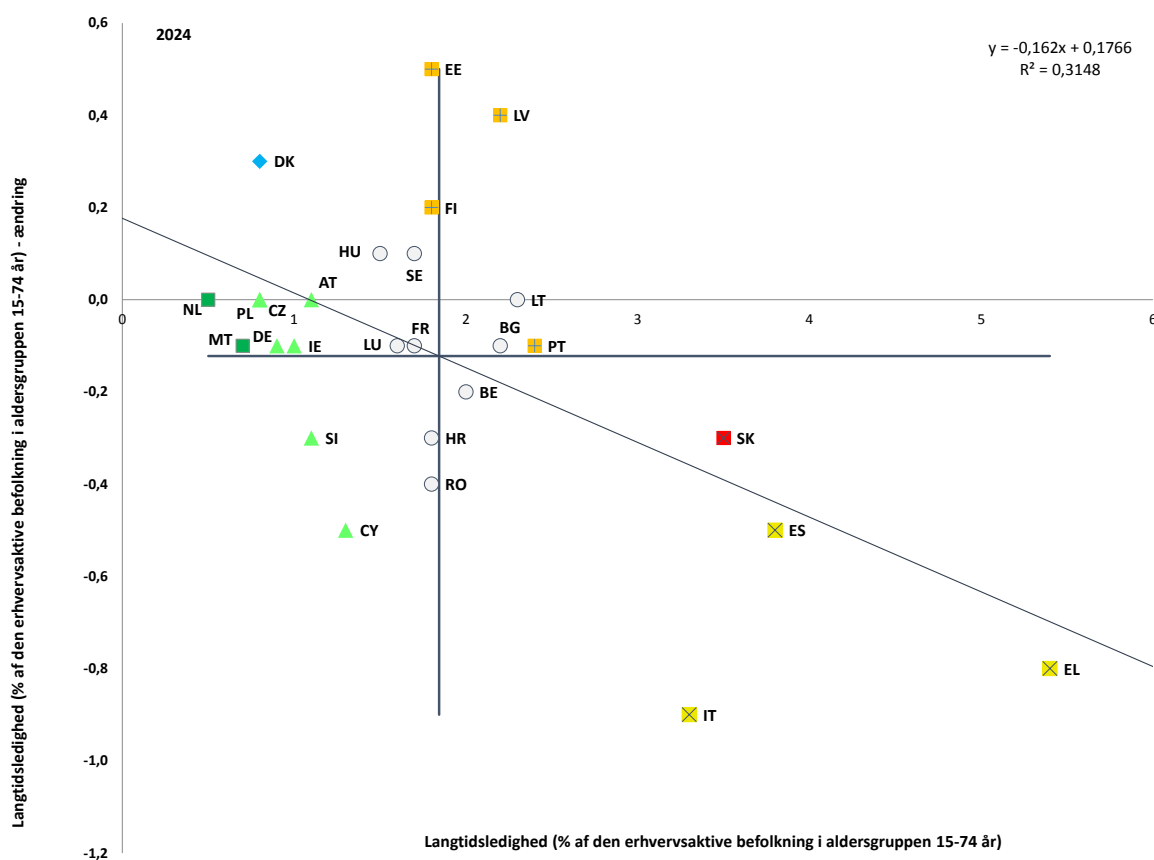
former, f.eks. sort arbejde udført af tredjelandsstatsborgere. Inden for rammerne af platformen til bekæmpelse af sort arbejde har Den Europæiske Arbejdsmarkedsmyndighed støttet udvekslingen mellem medlemsstaterne om disse emner. Bekæmpelse af sort arbejde afhænger i stigende grad af anvendelse af risikobaserede analyser, anvendelse af big data og AI. ILO's indikatorer for arbejdstilsyn afslører betydelige forskelle i medlemsstaternes kapacitet og ressourcer til at opdage og bekæmpe sort arbejde. I 2023 varierede ILO's måling af inspektører pr. 10 000 beskæftigede fra 0,23 i Irland til 3,08 i Luxembourg²²³. Arbejdstilsyn spiller også en vigtig rolle med hensyn til at sikre arbejdstagernes sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen. I 2022 var der 3 286 arbejdsulykker med dødelig udgang i EU, hvilket afspejler et fald på 103 dødsfald i forhold til året før og udgør 1,66 dødsulykker pr. 100 000 arbejdstagere. Næsten en fjerdedel (22,9 %) af alle arbejdsulykker med dødelig udgang i EU fandt sted i byggesektoren, hvilket fremhæver specifikke udfordringer i sektoren i denne henseende.

Langtidsledigheden i EU faldt mest i de medlemsstater, der har det højeste niveau, hvilket viser en vis opadgående konvergens i absolutte tal. Langtidsledigheden i EU faldt for tredje år i træk til 1,9 % i 2024, hvilket er 0,2 procentpoint lavere end i 2023. Satsen faldt navnlig mest blandt de medlemsstater, der havde et særligt højt niveau. De største forbedringer blev konstateret i Italien, Grækenland og Spanien, som alle befandt sig i en "svag, men i bedring"-situation – se figur 2.3.8. Andelen faldt også en smule i Slovakiet (med 0,3 procentpoint), og landet befandt sig fortsat i en "kritisk situation" med en af de højeste langtidsledighedsprocenter i EU på 3,5 %. Efter at have oplevet stigninger i 2024 er Estland, Letland og Finland nu i kategorien "bør holdes øje med" sammen med Portugal, som har en relativt høj andel på 2,4 % med kun en mindre forbedring. På den anden side er Malta og Nederlandene "de lande, der præsterer bedst", med de laveste satser. I et stort flertal af medlemsstaterne var den kønsbetingede forskel i langtidsledigheden under 0,5 procentpoint i 2024, mens den var betydelig i Grækenland, Spanien og Letland.

²²³ Se [ILO – Data explorer](#).

Figur 2.3.8: Langtidsledigheden fortsatte med at falde i langt de fleste medlemsstater, hvilket viser en generel opadgående konvergens

Langtidsledighed (15-74 år), niveau for 2024 og årlig ændring i forhold til 2023 (% , nøgleindikator på den sociale resultattavle)

Bemærk: Akserne er centreret omkring det uvægtede gennemsnit for EU. Forklaring til betegnelser findes i bilaget. Definitionen er forskellig for ES og FR. Brud i serier for BG.

Kilde: Eurostat [tesem130], EU LFS.

Langtidsledigheden varierer fra medlemsstat til medlemsstat, men endnu mere fra region til region og er særlig høj i regionerne i den yderste periferi. Sammenlignet med den samlede langtidsledighed (15-74 år), som allerede varierer betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat, kan der konstateres betydeligt større forskelle på regionalt plan²²⁴. I 2024 blev de laveste procenter indberettet i regionerne Utrecht og Nordbrabant i Nederlandene samt i regionen Prag og regionen Centralbøhmen i Tjekkiet (0,4 % i alle fire), mens de højeste procenter blev registreret i den spanske region Ciudad de Melilla (16,3 %) og Ciudad de Ceuta (15,8 %) samt i den franske region i den yderste periferi Guadeloupe (11,4 %). I nogle medlemsstater, f.eks. Danmark og Nederlandene, er de regionale forskelle i langtidsledigheden afdæmpede (se figur 7 i bilag 5). På den anden side var forskellene mellem regionerne med de laveste og de højeste procenter mest udtalte i Italien, Frankrig og

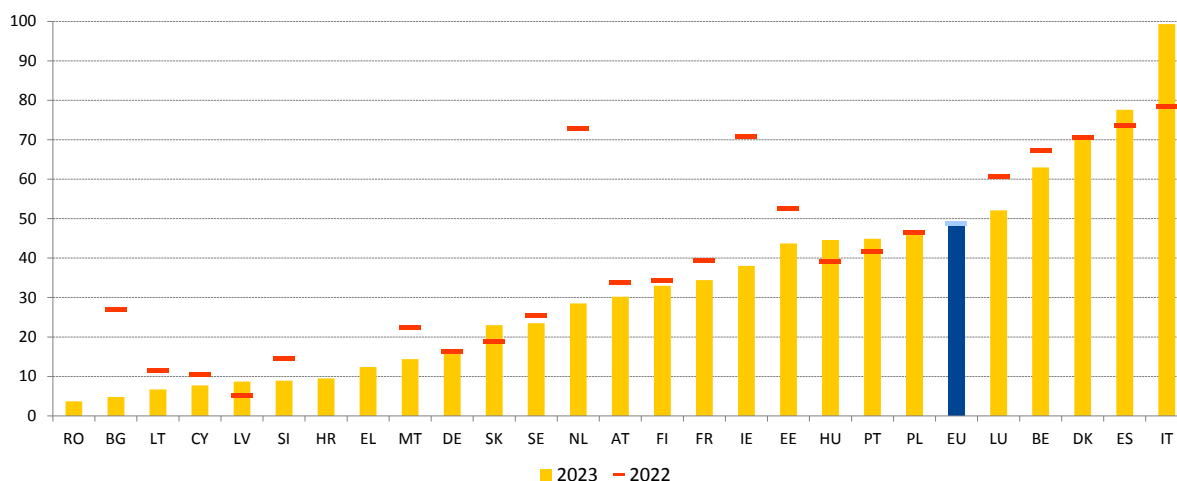
²²⁴ Der foreligger ingen data for regionerne Bremen, Mecklenburg-Vorpommern og Saarland i DE, Korsika og Mayotte i FR, de selvstyrede regioner Azorerne og Madeira i PT samt Åland i FI.

Spanien med forskelle på henholdsvis 9,2 procentpoint, 10,6 procentpoint og 14,8 procentpoint.

Deltagelsesfrekvensen i aktive arbejdsmarkedspolitikker er fortsat kendetegnet ved store forskelle i EU. I 2023 var andelen af arbejdsløse, der var villige til at arbejde, og som deltog i aktive arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger, stort set stabil i de fleste medlemsstater. Der kunne dog observeres både betydelige fald og stigninger i nogle medlemsstater – se figur 2.3.9. De seneste data tyder på en særlig lav deltagelse (under 10 %) i Rumænien, Bulgarien, Litauen, Cypern, Letland, Kroatien og Slovenien. Til gengæld var erhvervsfrekvensen i Luxembourg og Belgien over 50 % og endda betydeligt højere end i Danmark, Spanien og Italien. I nogle medlemsstater kunne der konstateres betydelige fald. I Slovenien og Malta faldt den med ca. en tredjedel. I Nederlandene blev deltagelsen mere end halveret, og i Bulgarien deltog kun 4,8 % af de arbejdsløse sammenlignet med næsten 27 % året før.

Figur 2.3.9: Deltagelsesfrekvensen i aktive arbejdsmarkedspolitikker varierer fortsat meget fra medlemsstat til medlemsstat

Deltagere i almindelige arbejdsmarkedspolitiske interventioner (kategori 2-7) pr. 100 arbejdsløse, der ønsker at komme i beskæftigelse

Bemærk: Tidsserier er ikke tilgængelige for CZ. Seneste tilgængelige data for RO (2020), HR (2021). Tidsserier er skønnet for DK, NL og SE. Data har lav pålidelighed for EL og IT. Meget høje tal eller tal over 100 kan betyde, at folk registrerer sig mere end én gang i datasættet for aktiv arbejdsmarkedspolitik.

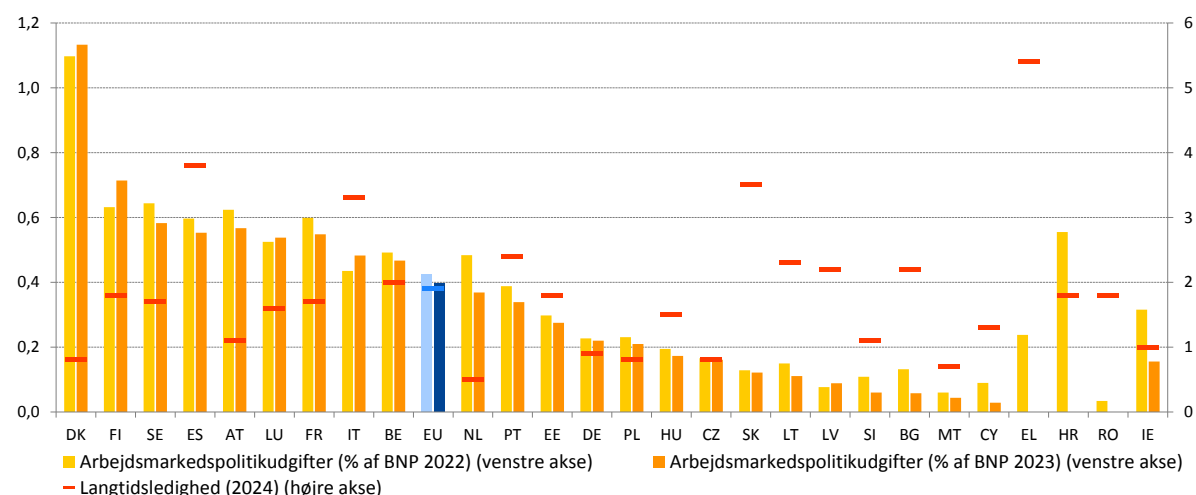
Kilde: LMP-databasen [[lmp_ind_actsup](#)].

Syv år efter vedtagelsen af Rådets henstilling om integration af langtidsledige på arbejdsmarkedet er der stadig en betydelig mangel på gennemførelse i hele EU. I andet kvartal 2025 registrerede EU 4,2 millioner langtidsledige (15-74 år, arbejdsløse i 12 måneder eller mere), hvilket er et nyt historisk lavpunkt. Andelen af langtidsledige ud af den samlede arbejdsløshed faldt også fra 48,6 % i 2016 til 32,6 % i 2024. Et betydeligt antal medlemsstater (10) har imidlertid endnu ikke opfyldt henstillingens første mål, nemlig at indgå en aftale om jobintegration eller en tilsvarende foranstaltning for mindst 90 % af de langtidsledige, der er registreret som arbejdsløse i mindst 18 måneder. Der er stadig fem medlemsstater (Belgien, Spanien, Cypern, Portugal og Slovakiet), hvor to tredjedele eller mere af de langtidsledige ikke har en aktiv aftale om jobintegration. I 2023 var det i de medlemsstater, for hvilke der foreligger data, afsluttede kun 41 % af brugere af aftaler om

jobintegration deres arbejdsløshedsperioder med beskæftigelse²²⁵ sammenlignet med 43,6 % i 2022. Til gengæld var et flertal (63 %) af dem, der med succes kom ud på arbejdsmarkedet i 2022, stadig i arbejde 12 måneder senere, hvilket er en stigning på 2,3 procentpoint i forhold til 2021. Samtidig faldt andelen af vellykkede integrerede brugere af aftaler om jobintegration, der faldt tilbage til arbejdsløshed, fra 15,7 % i 2022 til 14,4 % i 2023. Dataene fremhæver endvidere de højere succesrater for individuelle handlingsplaner med tilbunds gående vurderinger sammenlignet med egentlige aftaler om jobintegration og navnlig med regelmæssige individuelle handlingsplaner.

Figur 2.3.10: Udgifterne til aktive arbejdsmarkedspolitikker varierer meget fra medlemsstat til medlemsstat

Langtidsledighed (% , 15-74 år), udgifter til aktive arbejdsmarkedspolitiske interventioner (kategori 2-7, % af BNP)

Bemærk: Seneste tilgængelige data for arbejdsmarkedspolitikudgifter for RO (2020) og HR (2021). Der foreligger ingen data om arbejdsmarkedspolitikudgifter for 2023 for EL, HR, RO. For 2022 henviser data i IT til 2020-data. Data anslået for DE, NL og SE. Foreløbige arbejdsmarkedspolitikdata for EU. Brud i arbejdsmarkedspolitikdata for FI i 2023. For langtidsledighed er definitionen forskellig for ES og FR. Brud i serier for BG i 2024.

Kilde: LMP-databasen (database over arbejdsmarkedspolitik) [[lmp_expsumm](#)] og Eurostat [[une_ltu_a](#)], EU LFS.

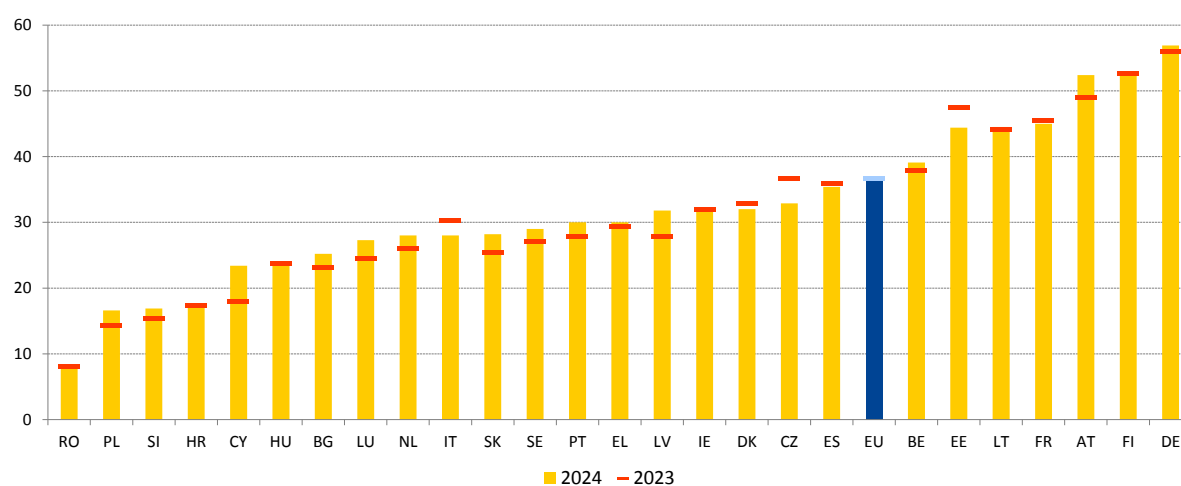
Effektive aktive arbejdsmarkedspolitikker er vigtige for at støtte gode resultater på arbejdsmarkedet. Udgifterne til disse politikker varierer betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat. Langtidsledigheden (15-74 år) blev mere end halveret i EU fra 5,4 % af arbejdsstyrken i 2014 til 1,9 % i 2024, også takket være forbedringen af medlemsstaternes evne til effektivt at reintegrere folk på arbejdsmarkedet. Der er betydelige forskelle med hensyn til udgifterne til aktive arbejdsmarkedspolitikker mellem EU's medlemsstater – se figur 2.3.10. Blandt de medlemsstater, der indberettede langtidsledighedsprocenter på omkring eller over EU-gennemsnittet, brugte alle lande undtagen Belgien, Italien og Spanien mindre end EU-gennemsnittet på aktive arbejdsmarkedspolitiske interventioner. De laveste udgiftsniveauer i 2023 blev konstateret i Slovenien, Malta og Cypern (med en langtidsledighed under EU-gennemsnittet), men også i Bulgarien og Letland (begge med en langtidsledighed over EU-gennemsnittet). Til gengæld var Danmark (1,1 % af BNP) samt Finland, Sverige, Spanien og Østrig (ca. 0,57 % af BNP eller mere) de lande, der brugte mest på denne type foranstaltninger.

²²⁵ Kilde: Europa-Kommissionen, LTU-databasen. Der foreligger ingen data for CZ, DE, EE, EL, FR, HU, LV, LU, NL, RO og FI.

Som følge af faldende langtidsledighed i EU faldt andelen af langtidsledige jobsøgende, der var registreret hos de offentlige arbejdsformidlinger. Andelen faldt til 37,3 % i 2023 og lå dermed for første gang under 40 % siden covid-19-pandemien. Samtidig har sammensætningen af de offentlige arbejdsformidlingers brugergrundlag også ændret sig betydeligt. Andelen af kvinder steg fra 47,0 % til 51,3 % som følge af deres stigende erhvervsfrekvens. Jobsøgende over 55 år tegnede sig for 22,6 % af de offentlige arbejdsformidlingers brugere i 2023, en stigning fra 13,1 % i 2010, mens andelen af jobsøgende under 30 år faldt fra 28,5 % til 21,9 %. Dette skyldes dels befolkningens aldring og dels den øgede erhvervsfrekvens for personer over 55 år. Andelen af brugere med en tertiær uddannelse steg fra 12,9 % i 2010 til 19,9 % i 2023²²⁶ på baggrund af den generelt stigende andel af tertiære uddannelser i medlemsstaterne.

Figur 2.3.11: Dækningsgraden for arbejdsløshedsunderstøttelse til korttidsledige var stort set stabil i 2024, men varierede mellem medlemsstaterne

Arbejdsløshedsunderstøttelsens dækning for korttidsledige (mindre end 12 måneder, 15-64-årige, %).

Bemærk: Data for 2023 og 2024 foreligger ikke for MT. Definitionen er forskellig for ES og FR. Brud i serier for BG i 2024 og DK i 2023. Data med lav pålidelighed for LU i 2023, SI i 2023 og 2024 og HR i 2024.

Kilde: Eurostat [[lfsa_ugadra](#)], EU-LFS.

I 2024 var dækningen af arbejdsløshedsunderstøttelse for korttidsledige stort set stabil i EU, men med forskellige tendenser i medlemsstaterne. Andelen af korttidsledige (15-64 år), der modtog arbejdsløshedsunderstøttelse, var på 37,1 % i EU i 2024, hvilket er stort set stabilt i forhold til 2023 (36,6 %). De mest markante fald i dækningen blev observeret i Tjekkiet, Estland og Italien – se figur 2.3.11. Derimod steg dækningen i Luxembourg, Slovakiet, Østrig, Letland og Cypern. I 2024 blev den højeste dækning registreret i Tyskland (56,9 %), Finland (52,9 %) og Østrig (52,4 %) efterfulgt af Frankrig, Litauen og Estland med tal på ca. 45 %. Omvendt blev den laveste dækning – under 20 % – registreret i Rumænien, Polen, Slovenien og Kroatien. Andelen af korttidsledige, der er omfattet af arbejdsløshedsunderstøttelse, har tendens til at være positivt korreleret med højere overgange til beskæftigelse.

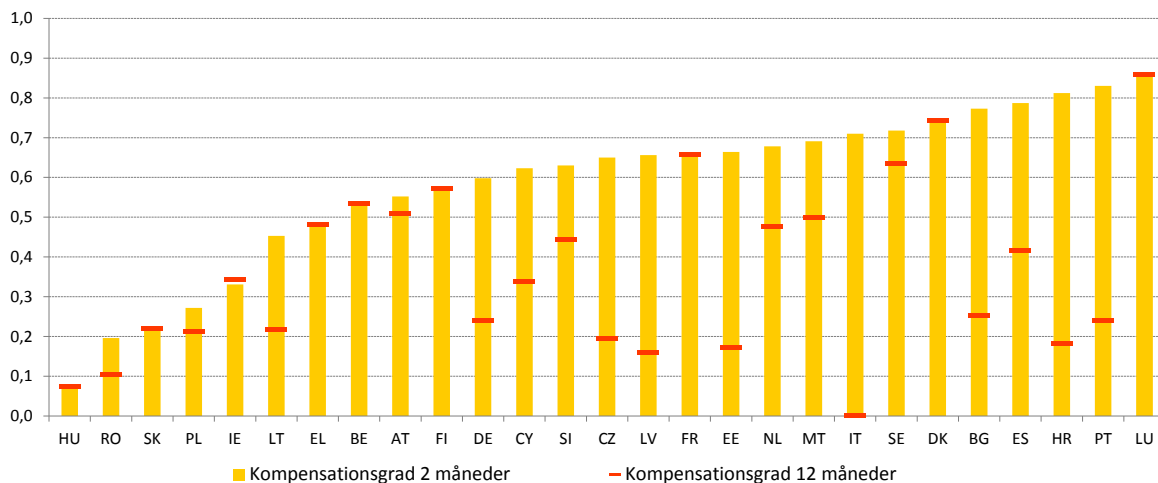
Varigheden af optjeningsperioden for arbejdsløshedsunderstøttelse og den maksimale varighed heraf forblev stort set uændret i 2025, men med betydelige forskelle mellem medlemsstaterne ligesom for dækningsgraden. Varigheden af de bidrag, der kræves for at

²²⁶ PES Benchmarking data collection, PES Network report on PES capacity 2025 (endnu ikke offentliggjort). Data justeret for EU-27.

være berettiget til arbejdsløshedsunderstøttelse, varierer betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat, og det samme gælder de præcise regler for retten til arbejdsløshedsunderstøttelsen. Optjeningsperioden spænder fra 13 ugers forsikringsbidrag i Italien, 39 uger i Kroatien og Irland, 52 uger i flere andre lande, f.eks. Belgien, Estland og Rumænien, og op til 104 uger i Slovakiet. Desuden er den maksimale varighed af arbejdsløshedsunderstøttelsen for personer med et års arbejde stort set uændret. Siden 2019 har kun tre medlemsstater ændret den maksimale varighed. I 2020 reducerede Letland den maksimale varighed fra 39 til 35 uger. I 2023 sænkede Frankrig varigheden fra 104 til ca. 78 uger (med visse undtagelser, f.eks. for ældre arbejdstagere) med mulighed for yderligere 26 uger i tilfælde af forværrede økonomiske forhold. Siden 2025 har Slovakiet fastsat den maksimale varighed af arbejdsløshedsunderstøttelse til seks måneder. Størrelsen af indkomstkompensation er ofte tæt forbundet med arbejdsløshedsperiodens varighed. Samlet set kan der i 17 medlemsstater ansøges om arbejdsløshedsunderstøttelse efter et års beskæftigelse og i højst seks måneder²²⁷. Nettokompensationsgraden for lavtlønnede med en kort arbejdsperiode varierer betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat – se figur 2.3.12. I den anden måned varierer nettokompensationsgraden fra 7,4 % af den tidligere (netto)indkomst i Ungarn til 85,8 % i Luxembourg. I 2024 var kompensationsgraden i Belgien, Danmark, Finland, Frankrig, Grækenland, Ungarn, Luxembourg og Slovakiet identiske i den anden og den 12. måned af arbejdsløshedsperioden.

Figur 2.3.12: Der er betydelige forskelle i kompensationsgraden på tværs af medlemsstaterne, både i de indledende og de senere faser af arbejdsløsheden.

Nettokompensationsgrad for arbejdsløshedsunderstøttelse ved 67 % af gennemsnitslønnen i arbejdsløshedsperiodens anden og 12. måned (2024)

Bemærk: Indikatoren beregnes for en 20-årig enlig uden børn med en kort arbejdshistorie (et år). Der er medtaget forskellige indtægtsposter, arbejdsløshedsunderstøttelse og andre ydelser (f.eks. kontanthjælp og boligydelse).

Kilde: Beregninger fra Europa-Kommissionen baseret på [OECD Tax-Benefit Model](#).

Tilflyttere fra er generelt godt integreret på arbejdsmarkedet i deres værtslande, men mobiliteten synes at være faldende. Omkring 14 millioner EU-borgere i alle aldre boede i en medlemsstat, hvor de ikke havde statsborgerskab, i 2024. Dette afspejler en årlig stigning på ca. 1,5 % i løbet af de seneste fem år. Blandt EU's befolkning i den erhvervsaktive alder

²²⁷ Analysen henviser til arbejdsløshedsunderstøttelse, der generelt ydes til personer, der registreres som arbejdsløse uden egen skyld, uden at medtage ordninger af midlertidig karakter.

(20-64 år) udgjorde tilflyttere fra EU²²⁸ 3,8 %. Den gennemsnitlige varighed af mobile arbejdstagers ophold i udlandet er steget successivt i løbet af de seneste ti år. Denne stigning i varigheden sker i forbindelse med en vellykket integration af tilflyttere fra EU på arbejdsmarkedet. I 2023 havde de en beskæftigelsesfrekvens på 78 % mod 76 % af statsborgerne. Blandt dem var der 1,8 millioner grønsarbejdere, hvilket er en stigning på 3 % i forhold til 2022²²⁹.

Den sociale dialog giver EU's arbejdsmarkeder og økonomier den tilpasningsevne, der er nødvendig for at imødegå de kommende udfordringer, samtidig med at den økonomiske konkurrenceevne og den sociale retfærdighed sikres. Ordninger og processer for den sociale dialog varierer fra medlemsstat til medlemsstat med hensyn til kollektive arbejdsmarkedsrelationer, den rolle, som kollektive overenskomstforhandlinger spiller med hensyn til at fastlægge arbejdsvilkår, organisationernes kapacitet og medlemskab samt formelle strukturer for inddragelse af arbejdsmarkedets parter i politikudformning og -gennemførelse. Medlemsstaternes kollektive forhandlingssystemer varierer yderligere med hensyn til graden af centralisering. Men i mange medlemsstater er den sociale dialog og de kollektive forhandlingssystemer under stigende pres. Mens organisationsprocenten for arbejdsgivere fortsat er forholdsvis stabil, selv om der ses en faldende tendens i flere medlemsstater, har organisationsprocenten for arbejdstagere i gennemsnit været faldende i hele EU²³⁰. Desuden er den kollektive overenskomstdækning faldet med 11 procentpoint fra ca. 77 % i 2005 til 66 % i 2024 med særligt store fald i Central- og Østeuropa. I en række medlemsstater er der mulighed for at forbedre arbejdsmarkedets parters kapacitet til effektivt at deltage i den sociale dialog og bidrage til politikudformningen.

Inddragelsen af arbejdsmarkedets parter varierer markant på tværs af politikområder. Data fra Eurofound's PolicyWatch-database kaster lys over arbejdsmarkedets parters inddragelse i politikudformningen og afslører betydelige forskelle på tværs af politikområder – se figur 2.3.13. Mellem april 2020 og maj 2025 blev der rapporteret om den største grad af inddragelse af arbejdsmarkedets parter med hensyn til covid-19-relaterede politiske reaktioner samt foranstaltninger i forbindelse med den digitale omstilling, idet henholdsvis 40 % og 39 % af foranstaltningerne var blevet aftalt eller hørt med dem. Desuden var arbejdsmarkedets parter involveret i næsten en ud af tre foranstaltninger vedrørende den grønne omstilling (32 %) eller de høje leveomkostninger (29 %). Disse blev efterfulgt af foranstaltninger vedrørende omstrukturingsstøtteinstrumenterne (26 %) og krigen i Ukraine (22 %). Den laveste grad af inddragelse blev registreret for politiske foranstaltninger for at imødegå ekstreme vejrforhold (12 %). Ifølge de seneste resultater fra Eurofound²³¹ er der varierende tilfredshed med inddragelsen af arbejdsmarkedets parter i det europæiske semester og udviklingen af genopretnings- og resiliensplanerne på nationalt plan. Selv om arbejdsmarkedets parter i enkelte lande med stærke traditioner for social dialog tilkendegiver, at de er moderat tilfredse, mener de i mange andre tilfælde, at deres inddragelse er en formalitet. Mange fremhæver utilstrækkelig høringstid og utilstrækkelig information.

²²⁸ Tilflyttere fra EU er EU-borgere, der bor i et andet EU-land end det land, hvor de er statsborgere.

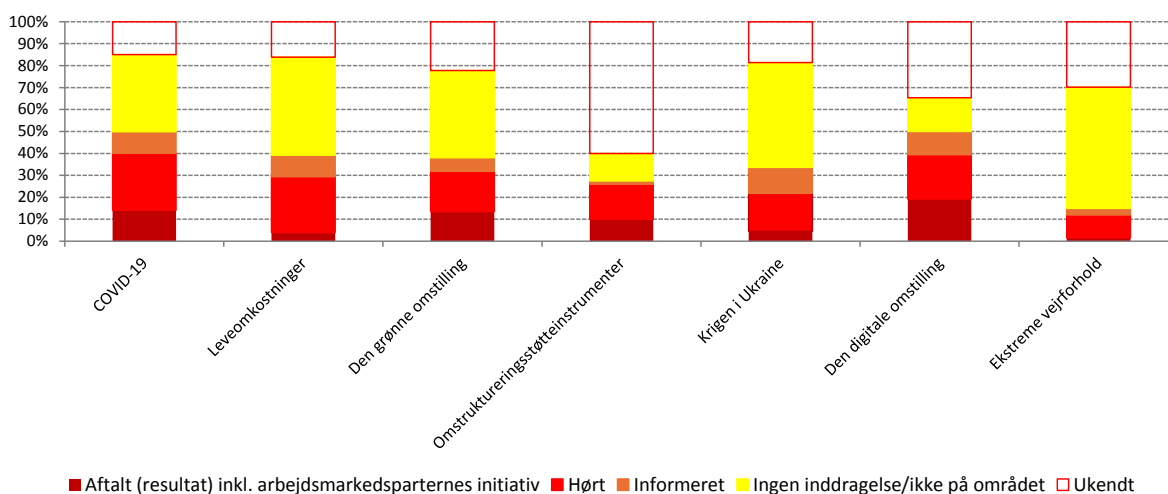
²²⁹ Europa-Kommissionen, [Annual report on intra EU-labour mobility 2024](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2025.

²³⁰ Se OECD/AIAS: [Database on Institutional Characteristics of Trade Unions, Wage Setting, State Intervention and Social Pacts \(ICTWSS\)](#).

²³¹ Eurofound, [National-level social governance of the European Semester and the Recovery and Resilience Facility](#), National social partners and policymaking series, Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2025.

Figur 2.3.13: Inddragelsen af arbejdsmarkedets parter varierer betydeligt på tværs af politikområder

Inddragelse af arbejdsmarkedets parter i udformningen af nationale politikker efter politisk kontekst (%)

Bemærk: Diagrammet omfatter 3 375 politikker (nogle dobbelttællinger, når politikkerne vedrører mere end én sammenhæng), indsamlet mellem april 2020 og maj 2025. Politikker omfatter kun lovgivning eller andre lovbestemmelser og trepartsaftaler. Inddragelse af arbejdsmarkedets parter præsenteres som et gennemsnit af arbejdsgivernes og fagforeningernes inddragelse i hver kategori. Forskelle i graden af inddragelse af arbejdsgivere i forhold til fagforeninger er mindre.

Kilde: Eurofound, [EU PolicyWatch Database](#).

De europæiske arbejdsmarkedsparter og Kommissionen blev enige om et fornyet tilsagn om at styrke den sociale dialog i en tid med global omstilling. Traktaterne anerkender fuldt ud den centrale rolle, som den sociale dialog spiller i EU's sociale markedsøkonomi, som også er nedfældet i den europæiske søjle for sociale rettigheder og beskæftigelsesretningslinjerne, samtidig med at deres uafhængighed og de nationale arbejdsmarkedsrelationers forskelligartede karakter respekteres fuldt ud. På grundlag af Val Duchesse-erklæringen fra arbejdsmarkedets parter i 2024²³² undertegnede Kommissionen og de europæiske tværfaglige arbejdsmarkedsparter en pagt for den europæiske sociale dialog i marts 2025²³³. Pagten omhandler de foranstaltninger, som Kommissionen og arbejdsmarkedets parter skal træffe for at fremme og skabe de rette betingelser for at mobilisere det fulde potentiale i den sociale dialog på alle niveauer. Pagten har som sådan til formål at skabe en ramme for, at den sociale dialog kan blomstre på alle niveauer, herunder på nationalt og europæisk niveau og tværsektorielt og sektorspecifikt. Rådets henstilling fra om styrkelse af den sociale dialog i EU indeholder for første gang vejledning til medlemsstaterne om, hvordan de bedst fremmer den sociale dialog og styrker de kollektive overenskomstforhandlinger. Kommissionen har bl.a. arbejdet sammen med arbejdsmarkedets parter om en plan for kvalitetsjob og forpligtet sig til også at høre dem om politiske initiativer, der ikke falder ind under anvendelsesområdet for artikel 153 og 154 i TEUF, men som er af særlig relevans for dem.

Inddragelse og høring af civilsamfundsorganisationer er afgørende for politikudformning og for at fremme bæredygtige og inkluderende forandringer. På EU-plan deltager civilsamfundsorganisationer aktivt i drøftelser om politiske prioriteter og forslag, herunder i det europæiske semester, og deltager som vigtige parter i gennemførelsen

²³² [Trepartserklæring om en blomstrende europæisk social dialog](#).

²³³ [Pact for European Social Dialogue](#).

af politikker. De spiller en afgørende rolle med hensyn til at give de politiske beslutningstagere værdifuld indsigt i aktuelle og nye udfordringer, informere både nationale og EU's politiske initiativer på centrale områder og vurdere effektiviteten af politikkerne på stedet.

Søjleboks 7: Et veludformet arbejdsmarked, færdigheder og sociale reformer og investeringer i økonomisk vækst, konkurrenceevne og social samhørighed

Beskæftigelse, færdigheder og sociale reformer og investeringer kan sikre både sociale og økonomiske fordele, hvis de udformes på en effektiv måde baseret på solide evalueringsmetoder. Veludformede reformer og investeringer inden for arbejdsmarkeds-, færdigheds- og socialpolitikker fremmer opadgående social konvergens, bidrager til gennemførelsen af principperne i den europæiske søjle for sociale rettigheder og til at nå EU's overordnede 2030-mål for beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse. De kan fremme innovationskapacitet, økonomisk vækst og konkurrenceevne gennem deres indvirkning på menneskelig kapital og produktivitet, herunder gennem en mere kvalificeret arbejdsstyrke. For at maksimere de politiske foranstaltningers effektivitet er konsekvensanalyser og evalueringer af høj kvalitet af afgørende betydning, ideelt set før, under og efter gennemførelsen af politikken. På grundlag af arbejdet i Beskæftigelsesudvalget og Udvalget for Social Beskyttelse og den uformelle arbejdsgruppe om sociale investeringer under det spanske og belgiske formandskab blev medlemsstaterne i Rådets konklusioner fra juni 2024 opfordret til at overveje at styrke deres kapacitet til politikevaluering, og Europa-Kommissionen blev opfordret til at støtte dem. Dette omfatter oprettelse af et videntcenter for sociale investeringer for at fortsætte arbejdet, fremme gensidig læring og forbedre tilgængeligheden og aktualiteten af socioøkonomiske data²³⁴. Sideløbende hermed godkendte Rådet frivillige vejledende principper for EU-medlemsstaternes evaluering af de økonomiske virkninger af reformer og investeringer på områderne arbejdsmarked, færdigheder og socialpolitik²³⁵.

Investeringer og reformer, der effektivt styrker den menneskelige kapital, kan give et stærkt økonomisk afkast. Investeringer i økonomisk overkommelig førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet kan f.eks. give et betydeligt økonomisk afkast ved at skabe et stærkt grundlag for børns læring og give forældre, navnlig kvinder, mulighed for at deltage på arbejdsmarkedet. Ifølge en nylig undersøgelse kan opfyldelsen af EU's reviderede Barcelonamål for børnepasningsdækning føre til betydelige stigninger i mødres beskæftigelse. Gevinsterne skønnes at være på op til 48 % i lande, hvor deltagelsen er lav²³⁶, og det kan have en positiv indvirkning på BNP-væksten²³⁷. Det er konstateret, at investeringer i menneskelig kapital, herunder opkvalificering og omskoling øger produktiviteten og væksten. På denne baggrund fremsætter Kommissionen også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om menneskelig kapital i Den Europæiske Union som led i dette semesters efterårspakke. En mikroøkonomisk analyse foretaget af Cedefop anslog f.eks., at en reduktion af andelen af lavtuddannede voksne fra 23,5 % til

²³⁴ [Rådets konklusioner om arbejdsmarkeds-, færdigheds- og socialpolitikkers rolle med henblik på modstandsdygtige økonomier. Juni 2024.](#)

²³⁵ [Frivillige vejledende principper for EU-medlemsstaternes evaluering af de økonomiske virkninger af reformer og investeringer på områderne arbejdsmarkedet, færdigheder og socialpolitik. Juni 2024.](#)

²³⁶ Nazareni, M., Caraianni, P., Janta, B., *EU Labour Supply-Demand Microsimulation Model (EUROLAB): The impact of increasing formal childcare on mothers' labour supply*. JRC Working Paper, 2022.

²³⁷ Darvas, Z., Welslau, L., Zettelmeyer, J., [Incorporating the impact of social investments and reforms in the European Union's new fiscal framework](#). Bruegel Working paper, 2024.

7,4 % over ti år (med et anslået scenarie med en uændret politik på 14,7 %) kunne øge det årlige BNP i EU med over 200 mia. EUR²³⁸. Velstrukturerede og effektive aktive arbejdsmarkedspolitikker kan også give både økonomiske og sociale fordele, også langt ud over tidsrammen for de politiske indgreb. Det anslås f.eks., at interventioner i aktive arbejdsmarkedspolitikker, der finansieres gennem ESF+ i programmeringsperioden 2021-2027, vil forbedre beskæftigelsesresultaterne i de 20 år, der følger efter den oprindelige investering, med et højdepunkt på +0,11 % beskæftigelse i 2027²³⁹. Samtidig kan veludformede socialpolitikker i høj grad støtte makroøkonomisk stabilisering ved i væsentlig grad at afbøde sociale risici og fremtidige sociale udgifter i forbindelse med omkostningerne ved ikke at handle.

Nogle medlemsstater gennemfører allerede systematisk konsekvensanalyser og evalueringer for at udforme effektive beskæftigelsesmæssige, færdighedsmæssige og sociale reformer og investeringer, der er skræddersyet til de specifikke politiske foranstaltninger og forholdene i de enkelte lande. Danmarks "Socioøkonomisk Investeringsmodel (SØM)" udgør f.eks. en ramme for cost-benefit-analyser, der omfatter en database over effektiv praksis. Den beregner også de direkte omkostninger og potentielle resultater af socialpolitikker baseret på brugervalgte politiske initiativer og målrettet demografi²⁴⁰. Desuden har det danske offentlige arbejdsformidlingssystem løbende opbygget dokumentation om forskellige aspekter af aktive arbejdsmarkedspolitikker ved at gennemføre forskellige randomiserede kontrollerede forsøg. I **Spanien** har programmet "0-3 Families" til formål at støtte familier med børn under tre år, navnlig familier med lav indkomst, ved at give forældre mulighed for gennem workshops at forbedre førskoleundervisningen. En konsekvensanalyse og en løbende evaluering gennem regionale transportkorridorer sikrer programmets kvalitet og effektivitet med data om deltagelse og resultater, der fremmer forbedringer. Dette understøttes af den seneste spanske lovgivning, der skaber en klar og omfattende struktur for, hvordan evalueringen bør gribes an på tværs af alle regeringspolitikker for at forbedre ansvarligheden og gennemsigtigheden²⁴¹. I 2019 lancerede **Tyskland** programmer vedrørende deltagelse på arbejdsmarkedet og integration af langtidsledige, der tilbyder løntilskud og coaching til arbejdsgivere, der ansætter langtidsledige. En evaluering fra 2024 foretaget af det tyske institut for beskæftigelsesforskning, der kombinerer kvantitative og kvalitative metoder, viste, at disse initiativer var effektive med hensyn til at mindske social udstødelse og fremme beskæftigelsen, idet 51 % af deltagerne overgik til ordinær beskæftigelse efter 26 måneder, og der var tidlige tegn på lignende tendenser blandt langtidsledige²⁴². I **Slovenien** kommer deltagerne i de seneste uddannelsesprogrammer for jobsøgende oftere i beskæftigelse end ikkedeltagere med lignende karakteristika, og de har opnået højere lønninger, hvilket

²³⁸ Cedefop (2017). *Investing in skills pays off: The economic and social cost of low-skilled adults in the EU*. Den Europæiske Unions Publikationskontor.

²³⁹ Se Europa-Kommissionen, [Employment and social developments in Europe 2024](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2024.

²⁴⁰ Kvist, J. (2018). Inclusive growth and social investments over the life course. In C. Deeming, & P. Smyth (Red.), [Reframing global social policy: Social investment for sustainable and inclusive growth](#) (s. 213). Policy Press.

²⁴¹ Gobierno de España (2022), [Ley 27/2022, de 20 de diciembre, de institucionalización de la evaluación de políticas públicas en la Administración General del Estado](#) [Lov 27/2022 af 20.12.2022 om institutionalisering af evalueringen af offentlige politikker i den offentlige forvaltning].

²⁴² [Subsidised jobs for the long-term unemployed: An evaluation of the German Participation Opportunities Act – IAB-Forum](#).

bekræftes af en kontrafaktisk konsekvensanalyse foretaget af Sloveniens arbejdsformidling i samarbejde med Europa-Kommissionen og OECD²⁴³. Samtidig står mange medlemsstater stadig over for hindringer, når det drejer sig om at institutionalisere en kultur med regelmæssige politiske evalueringer. Disse omfatter navnlig utilstrækkelig administrativ og/eller analytisk kapacitet og begrænset adgang til rettidige data af høj kvalitet.

2.3.2 Foranstaltninger truffet af medlemsstaterne

Nogle medlemsstater har truffet foranstaltninger til yderligere at imødegå segmenteringen af arbejdsmarkedet og bekæmpe misbrug af atypiske kontrakter. I henhold til **Maltas** lov om lige løn for arbejde af samme værdi, der har været i kraft siden januar 2025, skal midlertidigt ansatte have samme løn- og ansættelsesvilkår (f.eks. løn, ferie, overarbejde og hvileperioder) som ansatte i virksomheder, der varetager tilsvarende roller. I juli 2024 gennemførte **Luxembourg** EU-lovgivningen om gennemsigtige og forudsigelige arbejdsvilkår. Den forpligter arbejdsgiverne til at medtage detaljerede supplerende oplysninger i kontrakter eller kort tid efter kontraktens begyndelse. For tidsbegrænsede kontrakter skal prøvetiden være på mindst to uger. Ansatte, der har arbejdet seks måneder efter denne periode, kan anmode om en ændring af deres ansættelsesstatus – enten fra tidsbegrænset til tidsubegrænset eller fra deltid til fuld tid – én gang om året. I december 2024 forlængede **Italien** det eksisterende maksimale skattefradrag for virksomheder og selvstændige, der ansætter ansatte på tidsbegrænsede kontrakter, i 2025 og 2026. Siden juli 2025 har **Ungarn** begrænset sæsonarbejde inden for landbrug og turisme til 120 dage om året, uanset antallet af arbejdsgivere, for at forhindre misbrug. Fra januar 2026 kan landbrugsarbejdere forlænge denne periode med 90 dage, hvis deres arbejdsgiver betaler en bidragssats, der er 50 % højere, under forlængelsen. Skattemyndigheden vil overvåge arbejdsdage digitalt for at håndhæve disse grænser.

Flere medlemsstater har truffet foranstaltninger til at forbedre beskyttelsen af arbejdstagerne. I april 2025 ændrede **Spanien** statuten for arbejdstagere for at regulere opsigelse af kontrakter i tilfælde af varig uarbejdsdygtighed. De nye regler præciserer, at opsigelse kun må finde sted, når en arbejdstager erklæres permanent uarbejdsdygtig, og at der ikke må foretages tilpasninger i rimeligt omfang, der ikke findes en egnet og tilgængelig stilling, eller arbejdstageren afviser en behørigt foreslået omplacering. De indfører også en obligatorisk høringsproces med arbejdstageren, inden der træffes en afgørelse, og styrker arbejdsgivernes forpligtelse til at undersøge mulige omplaceringer eller tilpasninger, der kan forhindre opsigelsen. I marts 2025 vedtog **Luxembourg** en ændring af arbejdsloven, der forbedrer beskyttelsen af arbejdstagerne ved at præcisere reglerne for overtidsbetaling, samtykke og registrering. Den omfattende ajourføring afbalancerer stærkere arbejdstagergarantier i forbindelse med arbejdsvilkår, sygefravær og afskedigelse med klarere, forenklede overholdelsesforpligtelser for virksomheder. **Rumænien** indførte et nyt onlinesystem til registrering af medarbejdere (REGES-ONLINE) i marts 2025. Med dette system kan medarbejderne kontrollere, at de forhandlede vilkår med arbejdsgiverne, f.eks. løn og tidsplaner, afspejles nøjagtigt i deres kontrakter, og modtage en meddelelse, hvis de ændres.

²⁴³ OECD/Europa-Kommissionen (2025), [Impact Evaluation of Wage Subsidies and Training for the Unemployed in Slovenia](#), Connecting People with Jobs, OECD Publishing, Paris.

En række medlemsstater har gjort yderligere fremskridt med hensyn til at styrke deres rammer for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen. I september 2024 vedtog **Spanien** kongeligt dekret 893/2024, som fastsætter sundheds- og sikkerhedsbeskyttelse for husarbejdere og omsorgspersoner i hjemmet og tilpasser deres rettigheder til den generelle lovgivning om forebyggelse af arbejdsrisici. Det garanterer adgang til risikovurderinger, information, uddannelse, værnemidler og sundhedsovervågning og forpligter arbejdsgiverne til at foretage risikovurderinger, træffe forebyggende foranstaltninger og sørge for sikre arbejdsvilkår. I marts 2025 indførte **Luxembourg** nye regler om beskyttelse af arbejdstagerne mod risici for under arbejdet at være udsat for kræftfremkaldende stoffer eller mutagener. Den tilhørende storhertugelige anordning ajourfører beskyttelsen på arbejdspladsen mod kræftfremkaldende, mutagene og reproduktionstoksiske stoffer. I marts 2025 indførte **Danmark** lovgivning, der giver Arbejdstilsynet mulighed for under særlige omstændigheder at kræve, at entreprenører på byggepladser indstiller deres aktiviteter. Derudover øger loven bøderne for virksomheder, der er fundet skyldige i alvorlige overtrædelser af arbejdsmiljøreglerne. Fra 2026 har **Italien** oprettet en fond på 500 000 EUR om året til finansiering af screenings- og forebyggelsesprogrammer for hjerte-kar-sygdomme og onkologiske sygdomme samt levering af automatiske og halvautomatiske defibrillatorer på arbejdspladser.

Flere medlemsstater indførte foranstaltninger for yderligere at præcisere reglerne om nye arbejdsordninger som f.eks. telearbejde og fleksibelt arbejde. Den nye Telearbeitsgesetz (lov om telearbejde) i **Østrig**, der trådte i kraft i januar 2025, udvider fjernarbejde ud over medarbejdernes hjem til at omfatte familieboliger, samarbejdsområder, internetcafeer og feriesteder. Den opretholder skattefordele, f.eks. et årligt fradrag på 300 EUR for ergonomiske møbler og et skattefrit fradrag på 3 EUR pr. telearbejdsdag, men forpligter arbejdsgiverne til udtrykkeligt at angive disse dage på lønsedler. I februar 2025 godkendte **Frankrig** en lov om gennemførelse af en aftale om skatteoverenskomsten med Luxembourg, der har til formål at undgå dobbeltbeskatning og skatteunddragelse for grænseoverskridende arbejdstagere, der arbejder på afstand. Den nye aftale giver grænsearbejdere, der er bosiddende i Frankrig og ansat i Luxembourg, mulighed for at arbejde hjemmefra i op til 34 dage om året uden at skulle betale fransk indkomstskat. I **Estland** giver loven om ansættelseskontrakter, der blev ajourført i andet halvår 2025, mulighed for mere fleksible arbejdstidsaftaler med større spillerum for arbejdsgivere og arbejdstagere til at indgå aftale om fjernarbejde, flekstid eller andre utraditionelle tidsplaner. I november 2024 godkendte **Frankrig** fortsættelsen af forsøget med arbejdstidsdeling i de næste fire år. Lovgivningen har til formål at forbedre effektiviteten af arbejdstidsdeling for langtidsledige, personer, der modtager sociale minimumsydelser, og personer med handicap. Den har til formål at forbedre disse gruppers beskæftigelsesegnethed ved at tilbyde dem tidsubegrænsede deltidskontrakter.

Nogle medlemsstater er begyndt at gennemføre direktivet om platformsarbejde, da det trådte i kraft i december 2024. I juni 2025 vedtog **Italien** en lov, der skitserer de skridt, der er taget hen imod gennemførelsen. Disse omfatter ajourføring af definitionen af "digitale arbejdsplatforme", fastlæggelse af procedurer for vurdering af ansættelsesforhold og indførelse af restriktioner for automatisk behandling af personoplysninger. De har også til formål at styrke socialsikringsbeskyttelsen, kræve gennemsigtig dataforvaltningspraksis og styrke sundheds- og sikkerhedsforanstaltningerne, herunder politikker til bekæmpelse af chikane og vold. I **Belgien** træder en ny lov, der gør erhvervsulykkesforsikring obligatorisk for selvstændige platformsarbejdere, i kraft i januar 2026 for at tilpasse beskyttelsen af alle arbejdstagere.

Mange medlemsstater træffer foranstaltninger til at bekæmpe sort arbejde, herunder ved at udnytte digitale værktøjer som f.eks. AI. I november 2024 vedtog **Danmark** en lov om styrkelse af retsgarantierne mod brug af ulovlig arbejdskraft. I **Belgien** har den flamske regering indført strengere regler for at bekæmpe misbrug af EU's udstationeringsregler og forbedre tilsynet i risikosektorer. Med disse kan alle parter i en underleverandørkæde drages til ansvar, hvis en underleverandør ulovligt ansætter udenlandske arbejdstagere. Denne lovændring kræver, at virksomheder i højrisikosektorer kontrollerer, at deres underleverandører overholder reglerne. I **Grækenland** bekæmper det digitale arbejdskort sort arbejde ved at spore den faktiske arbejdstid, sikre ordentlig løn og bekæmpe misbrug af overarbejde og ulovlige ændringer i arbejdet. Projektet omfattede 750 000 arbejdstagere i sektorer som f.eks. bank- og detailhandel, og med udvidelsen til fødevarer og turisme, der forventes i juni 2025, vil det omfatte 1,5 millioner arbejdstagere. I **Spanien** anvender myndighederne AI-baserede værktøjer til at bekæmpe sort arbejde, og landet har vedtaget en samarbejdsindsats, der involverer de statslige skattemyndigheder, politiet og civilgarden samt socialsikringsforvaltningen. **Estland** er i gang med at afprøve sin vision for realtidsøkonomi, der har til formål at automatisere virksomhedsrapportering, reducere de administrative byrder, øge produktiviteten, skifte fra uformel til formel økonomisk praksis og bekæmpe sorte betalinger.

Medlemsstaterne fortsætter med at bekæmpe langtidsløshed med målrettede politiske tiltag. I **Slovenien** er ministeriet for arbejde, familie, sociale anliggender og lige muligheder i øjeblikket i gang med at revidere retningslinjerne for gennemførelsen af de aktive arbejdsmarkedspolitikker 2021-2025 med henblik på at ajourføre dem for perioden 2026-2030 med det formål at reducere langtidsløsheden og fremskynde aktiveringen af ældre og lavtuddannede. I januar 2025 forlængede **Tjekkiet** pilotprojektet "Integration Job", som vil omfatte 240 deltagere i 2025 og 400 i 2026. For at nedbringe langtidsløsheden kombinerer projektet løntilskud til ansættelse af ugunstigt stillede grupper med særlige behov og integrationsaktiviteter, der støtter den personlige udvikling. I **Østrig** træder beskæftigelsespakken "Aktion 55 plus" for ældre langtidsløshedige i kraft fra januar 2026. Fra 50 mio. EUR i 2025 vil budgettet for pakken blive forhøjet til 100 mio. EUR senest i 2027.

I nogle medlemsstater blev der truffet foranstaltninger til at tilskynde til arbejde og støtte selvstændig virksomhed, iværksætteri og oprettelse af sociale virksomheder. **Italien** indførte en delvis fritagelse for socialsikringsbidrag for 2025-2027 for arbejdstagere og selvstændige mødre med mindst to børn, dog ikke for husarbejdere. Fritagelsen gælder, indtil det yngste barn fylder ti år, og fra 2027, indtil det yngste barn fylder 18 år for mødre med tre eller flere børn. Den er forbeholdt støttemodtagere med en skattepligtig indkomst på op til 40 000 EUR om året og har en årlig udgiftsgrænse på 300 mio. EUR. Som led i genopretnings- og resiliensplanen og med støtte fra ESF+ er **Polen** i øjeblikket ved at udarbejde en ændring af loven om den sociale økonomi med henblik på at fremme den sociale økonomi og socialt iværksætteri. Dette vil ske ved at styrke de retlige og finansielle instrumenter, således at de sociale virksomheders funktion styrkes, og koordineringen af regeringens og de lokale myndigheders foranstaltninger forbedres. En foranstaltning, der løber fra 2025 til 2028 og finansieres af ESF+, støtter iværksætteri i den nordlige del af **Bulgarien** ved at yde bistand fra udvikling af en forretningsidé til dens gennemførelse. Ved at fremme selvstændig erhvervsvirksomhed og iværksætterfærdigheder har foranstaltningen til formål at skabe nye job og dermed bidrage til at forebygge fattigdom og social udstødelse.

Foranstaltninger til styrkelse af systemet med aktive arbejdsmarkedspolitikker prioriteres i stigende grad af mange medlemsstater. I maj 2025 godkendte den vallonske

regering i **Belgien** ved førstebehandlingen to lovforslag om reform af den rolle, som den offentlige arbejdsformidling "Forem" spiller. "Forem" vil kræve et online-CV og gøre jobsøgendes profiler synlige for arbejdsgivere, når en karrierestilling er defineret, hvilket vil bidrage til at forbedre kvaliteten af jobmatchning. Jobsøgende vil med visse undtagelser (f.eks. jobsøgende under uddannelse) modtage individuel rådgivning hver fjerde måned og målrettede tilbud og være i månedlig kontakt med de offentlige arbejdsformidlinger. I april 2025 indførte **Grækenland** ændringer af sin digitale platform til forvaltning af beskæftigelsesdata. Det nye ERGANI 2-system er en ajourføring af forgængeren, som bl.a. omfatter fuld digitalisering af beskæftigelseserklæringer, letter den administrative byrde ved at strømline procedurene for arbejdsgivere, forbedrer arbejdsmarkedsovervågningsværktøjerne og skaber et mere pålideligt og gennemsigtigt beskæftigelses- og forsikringsregister. I december 2024 udvidede **Spanien** de støtteberettigede tilskud under de fælles beskæftigelsesaktiveringsprogrammer og tilføjede opholdsgodtgørelser og dermed forbundne arbejdsgiverbidrag til sociale sikringsordninger i visse regioner. Denne ændring styrker også aktiveringspolitikkerne ved at indarbejde ungdomsbeskæftigelsesordninger i den fælles ramme.

Mange medlemsstater gennemfører store reformer af deres offentlige arbejdsformidlinger, herunder institutionelle ændringer, forøgelse af effektiviteten og digitalisering af tjenester. Gennem et ESF+-støtteprogram på 183 mio. EUR moderniserer **Rumænien** de offentlige arbejdsformidlinger. Programmet har til formål at øge antallet af ansatte i de offentlige arbejdsformidlinger med 600, uddanne 1 840 ansatte i de offentlige arbejdsformidlinger og levere moderniserede tjenester til 275 000 personer og 21 750 arbejdsgivere. Det forventes også at forbedre de offentlige arbejdsformidlingers synlighed gennem en kommunikationskampagne og modernisere de offentlige arbejdsformidlingers lokaler. Projektet løber i 60 måneder fra januar 2025 til december 2029. I **Finland** blev ansvaret for at organisere offentlige arbejdsformidlinger overført til kommunerne i januar 2025 med det formål at øge lige adgang til tjenester og bidrage til hurtig beskæftigelse af jobsøgende ved at forbedre beskæftigelses- og erhvervstjenesterne. I forbindelse med overførslen blev der skabt en finansieringsmodel, som kommunerne kan bruge til at udvikle deres beskæftigelsesfremmende aktiviteter. Reformens direkte beskæftigelsesmæssige virkning skønnes at gavne mellem 7 000 og 10 000 personer. I december 2024 vedtog **Cypern** en bred reform af landets offentlige arbejdsformidlinger med støtte fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og ESF+. Den igangværende reform vil omfatte gennemførelse af platforme til digitalisering af arbejdsministeriets ansættelsesordninger, udvikling af et præstationsstyringssystem og oprettelse af et system for tidlig varsling og sporing for unge, som ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse. I januar 2025 indførte **Frankrig** et dekret om tilpasning af loven om fuld beskæftigelse til regionerne i den yderste periferi. Ændringerne tilpasser loven til de særlige institutionelle forhold i regionerne i den yderste periferi og vedrører forvaltning, børnepasningsspørgsmål samt forlængelse af fristen for indgåelse af kontrakter mellem arbejdsløse og beskæftigelsesinstitutioner.

Flere medlemsstater har gennemført reformer for at tilpasse deres arbejdsløshedsunderstøttelsessystemer til de nuværende arbejdsmarkedsforhold. I januar 2025 afskaffede **Finland** tillæggene til arbejdsmarkedstilskuddet og den grundlæggende arbejdsløshedsunderstøttelse, der blev udbetalt i forbindelse med deltagelse i beskæftigelsesfremmende foranstaltninger. I juni 2025 indførte **Tjekkiet** ændringer af arbejdsløshedsunderstøttelsessystemet for at forbedre den finansielle støtte og sociale beskyttelse for jobsøgende. Støtten i den indledende fase af arbejdsløsheden vil stige til så meget som 80 % af den enkeltes tidligere arbejdsindkomst. Også i juni 2025 ændrede **Estland** sit arbejdsløshedsbeskyttelsessystem ved at forenkle procedurene og indføre en

universel basisydelelsesmodel, der skal træde i kraft fra januar 2026. Med denne ændring erstattes det tidligere tostrengede system med en enkelt arbejdsløshedsforsikringsordning. I juli 2025 vedtog **Belgien** en større reform af arbejdsløshedsunderstøttelsessystemet, som træder i kraft i januar 2026. Den vil begrænse den samlede varighed af ydelserne til to år efter ændringer af kriterierne for støtteberettigelse med visse undtagelser. I oktober 2025 ændrede **Litauen** sin lov om arbejdsløshedsforsikring for at øge minimumsarbejdsløshedsunderstøttelsen fra 241,5 EUR til 350 EUR i 2025, forlænge den maksimale varighed af ydelser tæt på pensionering med fire måneder og forbedre den overordnede målretning af ydelser, navnlig for lavindkomststusstande. I oktober 2025 gennemførte **Sverige** en reform af sit arbejdsløshedsforsikringssystem for bedre at tilpasse ydelserne til den lediges faktiske indkomstab.

Flere medlemsstater har gennemført foranstaltninger for at tiltrække udenlandske talenter og lette stramme arbejdsmarkedsforhold. I maj 2025 lancerede **Grækenland** støtte fra ESF+ HELIOS+-ordningen, som har til formål at støtte integrationen af tredjelandstatsborgere gennem en holistisk tilgang, der integrerer deres adgang til uddannelse, arbejdsmarkedet og erhvervsuddannelse. Gennem ændringer af udlændingeloven i marts 2025 liberaliserer **Kroatien** adgangen for kvalificerede arbejdstagere (navnlig i IT-sektoren), styrker tilsynet med arbejdsgivere og øger beskyttelsen af udenlandske arbejdstagers rettigheder. Desuden gennemførte landet nye foranstaltninger til støtte for kroatisk emigranter tilbagevenden og reintegration. I 2025 ændrede **Malta** sin politik for arbejdskraftmigration med fokus på fastholdelse, rettigheder og arbejdsmarkedets behov. Foranstaltningerne omfatter nye kriterier for støtteberettigelse for arbejdsgivere, ansættelsesbegrænsninger for virksomheder med mange opsigelser (med undtagelser for mikrovirksomheder) og forbedrede muligheder for, at tredjelandstatsborgere kan skifte arbejdsgiver. For at bidrage til at afhjælpe manglen på arbejdskraft og tiltrække højt kvalificerede udenlandske arbejdstagere har **Tjekkiet** vedtaget et regeringsdekret, der giver fri adgang til arbejdsmarkedet for borgere fra ti lande uden for EU. I oktober 2024 vedtog **Tyskland** strategien for kvalificeret arbejdskraft fra Indien, som har til formål at tiltrække kvalificerede arbejdstagere fra Indien ved at forbedre rammebetingelserne for rekruttering, visumudstedelse, sprogkurser, anerkendelse af udenlandske erhvervs kvalifikationer og integration.

Nogle medlemsstater traf foranstaltninger til at styrke den sociale dialog og arbejdsmarkedsparternes rolle. I maj 2025 vedtog **Rumænien** et udkast til handlingsplan til fremme af kollektive overenskomstforhandlinger i perioden 2025-2028 ved at fremme medlemskab af fagforeninger og arbejdsgiverorganisationer, støtte informeret deltagelse i forhandlinger og fremme aftaler på sektorplan og nationalt plan. Handlingsplanen har også til formål at styrke den sociale dialog, indføre afskrækkende sanktioner for manglende overholdelse og øge den institutionelle kapacitet gennem teknisk bistand, inspektioner og en mere effektiv gennemførelse. I oktober 2024 vedtog regeringen i **Ungarn** et dekret om oprettelse af en retlig ramme for et permanent konsultationsforum for den private sektor. Den har til formål at sikre etableringen og den fortsatte drift af mekanismerne til fastsættelse af mindstelønnen. I maj 2025 ændrede **Polen** loven om arbejdsgiverorganisationernes repræsentativitet. Den nye lov forbyder dobbelt medlemskab af sådanne organisationer for at give mulighed for en korrekt beregning af deres repræsentativitet og dermed anvende samme standard som for fagforeninger.

2.4 Retningslinje 8: Fremme lige muligheder for alle, støtte social inklusion og bekæmpe fattigdom

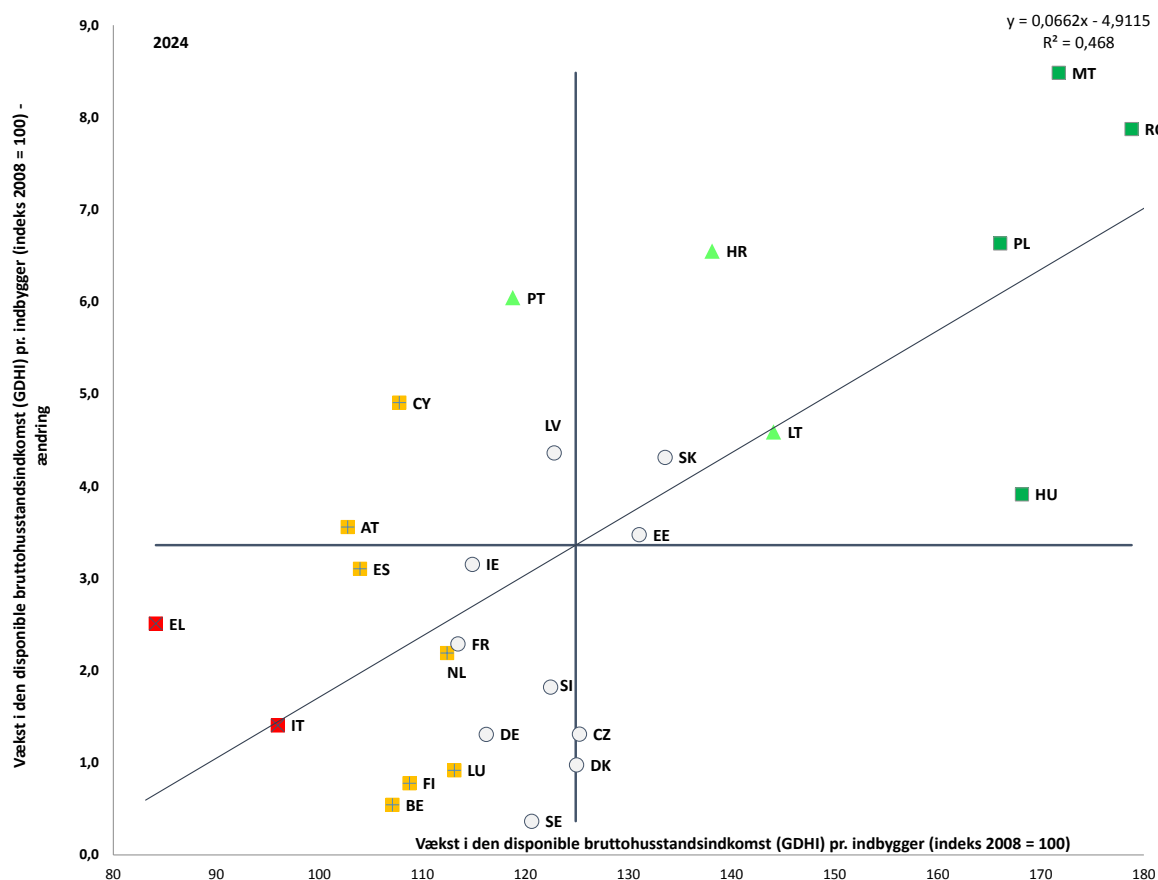
I dette afsnit gennemgås gennemførelsen af beskæftigelsesretningslinje 8. Det anbefales heri, at medlemsstaterne sikrer lige muligheder for alle, støtter social inklusion og bekæmper fattigdom, i overensstemmelse med søjleprincip 2 (ligestilling mellem kønnene), princip 3 (lige muligheder), princip 11 (børnepasning og hjælp til børn), princip 12 (social sikring), princip 14 (mindsteindkomst), princip 15 (ældreindkomst og alderspension), princip 16 (sundhedsydelse), princip 17 (integrering af personer med et handicap), princip 18 (langtidspleje), princip 19 (boliger og støtte til hjemløse) og 20 (adgang til basale tjenesteydelser). Afsnit 2.4.1 indeholder en analyse af nøgleindikatorerne. Indledningsvis drøftes risikoen for fattigdom eller social udstødelse samt indkomstulighed. Dette efterfølges af en analyse af mindsteindkomst og sociale beskyttelsessystemer mere generelt og deres fattigdomsreducerende virkning. Sociale boliger og boligens prisoverkommelighed analyseres også i retningslinje 8. I afsnit 2.4.2 redegøres der for medlemsstaternes politiktiltag inden for disse områder.

2.4.1 Nøgleindikatorer

Væksten i indekset for den reale disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger steg betydeligt på EU-27-niveau i 2024. Den lå på 141,3 (2008 = 100) i 2024, 2,5 point højere end i 2023. Den største stigning blev konstateret i Malta, Rumænien og Polen, mens der blev indberettet mindre, men stadig betydelige stigninger i Kroatien, Portugal og Cypern (se figur 2.4.1). Malta, Rumænien, Polen og Ungarn lå i kategorien "de, der præsterer bedst" i 2024 på grund af høje niveauer (mere end 160 % i forhold til 2008) og også store stigninger i de første tre. En række medlemsstater oplevede lavere stigninger, hvoraf nogle stadig lå på et gennemsnitligt niveau, f.eks. Sverige, Danmark, Tjekkiet og Slovenien. I lyset af deres resultater i 2024 blev det konstateret, at Grækenland og Italien befandt sig i en "kritisk situation" på grund af vedvarende lave niveauer efter beskedne forbedringer. Situationen var "bør holdes øje med" i 2024 i Belgien, Finland og Luxembourg (hvor niveauerne lå tæt på EU-gennemsnittet, men efter kun relativt små forbedringer) samt i Cypern, Østrig, Spanien og Nederlandene (hvor niveauerne lå under EU-gennemsnittet på trods af forbedringer omkring gennemsnittet).

Figur 2.4.1: Væksten i indekset for den disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger tog til i EU med store forskelle mellem medlemsstaterne i 2024

Vækst i indekset for den reale disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger, niveau for 2024 og ændring i forhold til året før (2008 = 100, nøgleindikator på den sociale resultattavle)

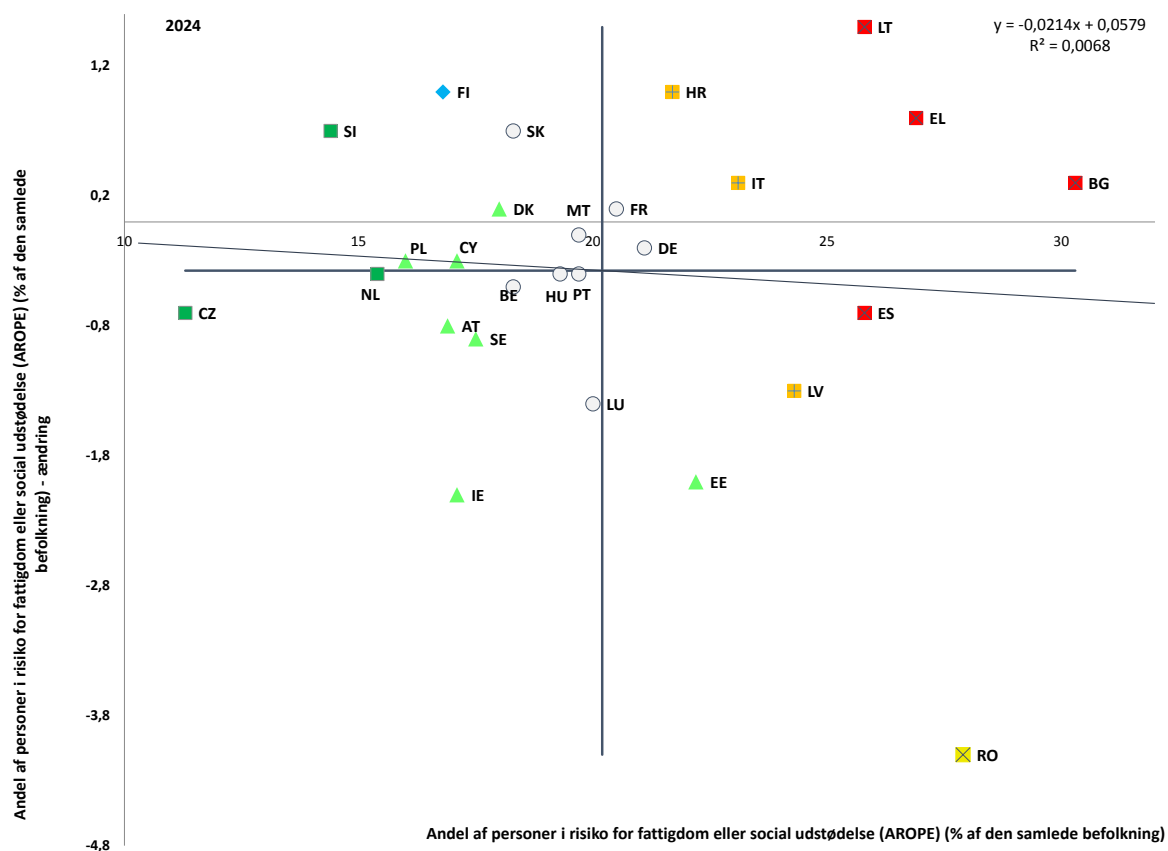
Bemærk: Akserne er centreret omkring det uvægtede gennemsnit for EU. Forklaring til betegnelser findes i bilaget. Data foreligger ikke for BG.

Kilde: Eurostat [[tepsr_wc310](#)] og europæiske sektorregnskaber.

EU har konstateret meget beskedne forbedringer med hensyn til at reducere andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse i 2024 uden klare tegn på opadgående konvergens. Andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROE) faldt til 21 % fra 21,3 % i 2023 med en forskel på næsten 2 procentpoint mellem mænd og kvinder (20 % mod 21,9 %). Situationen i 2024 var "kritisk" i Bulgarien, Grækenland, Litauen og Spanien, hvor de relativt høje niveauer (henholdsvis 30,3 %, 26,9 %, 25,8 % og 25,8 %) ikke blev væsentligt forbedret (Spanien), steg en smule (Bulgarien og Grækenland) eller steg endda betydeligt (med 1,5 procentpoint i Litauen) – se figur 2.4.2. Kroatien, Italien og Letland befandt sig i kategorien "bør holdes øje med" enten på grund af det relativt høje niveau (24,3 % i Letland) eller en stigning (+1 procentpoint og +0,3 procentpoint for henholdsvis Kroatien og Italien). Samtidig var situationen for Rumænien "svag, men i bedring", idet landet havde et af de højeste niveauer i EU (27,9 %) efter det største fald (–4,1 procentpoint), hvilket afspejler den fortsatte indsats for at mindske fattigdommen. Omvendt var Tjekkiet, Slovenien og Nederlandene "kategorien "de, der præsterer bedst" (med en AROPE-andel på henholdsvis 11,3 %, 14,4 % og 15,4 %). Irland og Estland oplevede store fald (på henholdsvis –2,1 procentpoint og –2 procentpoint) på trods af allerede gode eller gennemsnitlige niveauer. Der er ingen klare tegn på opadgående konvergens blandt medlemsstaterne.

Figur 2.4.2: Andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse faldt kun en smule i 2024 i EU

Andel af befolkningen, der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse, 2024-niveauer og ændring i forhold til det foregående år (% , nøgleindikator på den sociale resultattavle)

Bemærk: Akserne er centreret omkring det uvægtede gennemsnit for EU. Forklaring til betegnelser findes i bilaget. Brud i serier for HR og foreløbige data for LT.

Kilde: Eurostat [[ilc_peps01n](#)], EU-SILC.

Der er store regionale forskelle og forskelle mellem by og land med hensyn til risikoen for fattigdom eller social udstødelse i EU, hvilket er i overensstemmelse med, hvad der observeres i medlemsstaterne. Der var store forskelle mellem EU's regioner (NUTS 2) i 2024, herunder inden for medlemsstaterne, navnlig i Italien, Polen, Ungarn og Slovakiet (se figur 8 i bilag 5). AROPE-andelen varierede fra 59,5 % i Guayane, 48,8 % i Calabrien og 44,5 % i Ciudad de Melilla til 8,8 % i Jihozápad, 8,6 % i Bratislavsky kraj og 6,6 % i Provincia Autonoma di Bolzano/Bozen. For regionerne i den yderste periferi lå AROPE-andelen over EU-gennemsnittet og varierede fra 59,5 % i Guyana til 22,9 % på Madeira. For mindre byer og forstæder var AROPE-andelen noget lavere på EU-plan sammenlignet med byer og landdistrikter (henholdsvis 20,3 %, 21,3 % og 21,3 %). Der var dog betydelige forskelle mellem medlemsstaterne. AROPE-andelen varierede fra 27,8 % i Belgien til 12,2 % i Polen for byer, fra 32 % i Bulgarien til 11,7 % i Tjekkiet for mindre byer og forstæder og fra 41,7 % i Rumænien til 8,6 % i Malta for landdistrikter. Mens relativt store AROPE-andele i byer går hånd i hånd med relativt lave andele i landdistrikterne i den vestlige del af EU, gælder den modsatte tendens i en række Middelhavslande, baltiske lande og lande i den østlige del.

Der er mange faktorer bag fattigdomsrisici. De er rodfæstet i ulige muligheder, f.eks. på grund af territoriale og regionale forskelle²⁴⁴, eller forskelsbehandling²⁴⁵. De vedrører forskelle i effektiviteten af aktive arbejdsmarkedspolitikker og politikker for social beskyttelse og inklusion. Overførsel af ugunstige vilkår mellem generationerne²⁴⁶ påvirker på børn. Aktive inklusionspolitikker, udformningen og effektiviteten af skatte- og socialsikringssystemer og adgang til støttetjenester (herunder uddannelse, sundhed, sociale og væsentlige tjenester) spiller en central rolle i bekæmpelsen og forebyggelsen af fattigdomsrisici. For at hjælpe medlemsstaterne med at gøre dette har EU vedtaget en lang række initiativer, der har potentiale til at bidrage til fattigdomsbekæmpelse, hvis de gennemføres korrekt²⁴⁷. På grundlag heraf vil den kommende EU-strategi for bekæmpelse af fattigdom sigte mod at hjælpe folk med at få adgang til den væsentlige beskyttelse og de væsentlige tjenester, de har brug for, og samtidig tackle de grundlæggende årsager til fattigdom. Det overordnede mål er at bidrage til at udrydde fattigdom i EU senest i 2050.

Målboks 3: Fremskridt i forhold til 2030-målet for fattigdomsbekæmpelse

Befolkningen i risiko for fattigdom eller social udstødelse faldt yderligere i 2024, men fremskridtene er fortsat utilstrækkelige til at nå EU's overordnede mål senest i 2030.

Antallet af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROE) faldt med 1,1 millioner i 2024 til 93,3 millioner. Justeret for brud i serier for Tyskland og Frankrig udgør faldet 2,9 millioner i forhold til basisåret 2019, hvilket efterlader et hul på 12,1 millioner i forhold til målet på 15 millioner. Dette indebærer, at der vil være behov for en gennemsnitlig årlig reduktion på mere end 2 mio. EUR for at nå målet senest i 2030 (se figuren nedenfor). Opfyldelsen af målet vil således kræve en betydelig fremskyndelse af indsatsen i resten af årtiet. Børnefattigdommen faldt også i 2024 i EU, og ca. 0,4 millioner færre børn (0-17 år) er i risiko for fattigdom eller social udstødelse. Ikke desto mindre ligger tallet fortsat 0,25 millioner over basisscenariet 2019 og 5,25 millioner over de aggregerede nationale mål for reduktion af børnefattigdom.

²⁴⁴ Se Europa-Kommissionen, Durán Laguna, et al., [Ninth report on economic, social and territorial cohesion](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2024.

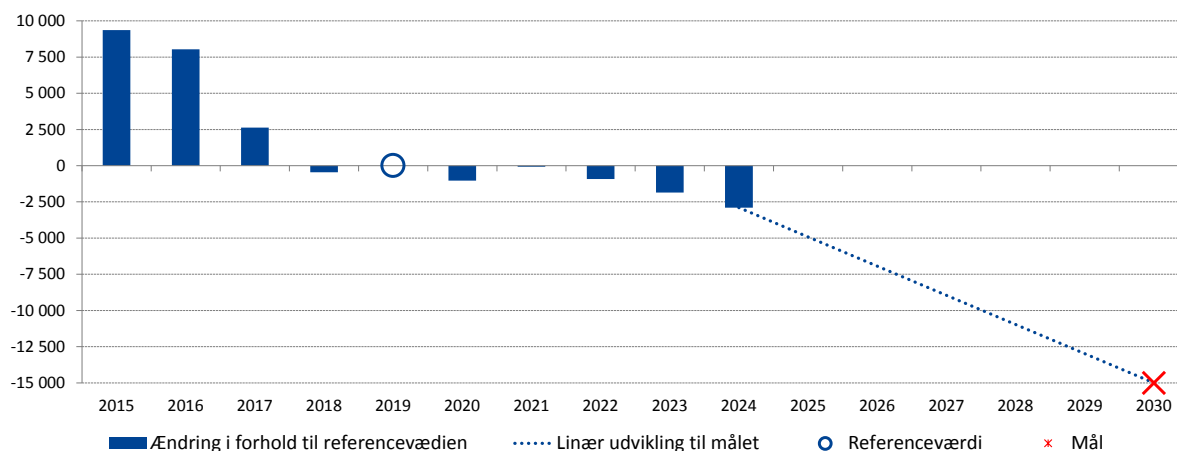
²⁴⁵ De seneste data fra 2024 viser f.eks., at 70 % af romaerne var i risiko for fattigdom, og at der skete fremskridt mellem 2016 og 2024. Se: EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder, [Rights of Roma and Travellers in 13 European countries, 2024](#).

²⁴⁶ Se UNICEF Innocenti – Global Office of Research and Foresight, [Innocenti Report Card 18: Child poverty in the midst of wealth](#), UNICEF Innocenti, Firenze, december 2023.

²⁴⁷ Det drejer sig bl.a. om [Rådets henstilling \(EU\) 2021/1004 af 14. juni 2021 om oprettelse af en europæisk børnegaranti](#), [direktiv \(EU\) 2022/2041 om passende mindstelønninger](#), [Rådets henstilling af 8. november 2019 om adgang til social beskyttelse \(2019/C 387/01\)](#), [Rådets henstilling af 30. januar 2023 om en tilstrækkelig mindsteindkomst, som sikrer aktiv inklusion \(EU/2023/C 41/01\)](#), den europæiske platform for bekæmpelse af hjemløshed [Lissabonerklæringen om den europæiske platform for bekæmpelse af hjemløshed](#) af 21.6.2021 og [Meddelelse fra Kommissionen: Bedre vurdering af den fordelingsmæssige virkning af medlemsstaternes politikker](#) (COM(2022) 494).

Antallet af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse er faldet i de seneste år, men fremskridtene er fortsat utilstrækkelige til at nå EU's 2030-mål

Ændring i AROPE-niveauet i EU-27 i forhold til basisåret 2019 og det tilhørende overordnede EU-mål for 2030 (samlet befolkning, tusind personer)

Bemærk: Serie justeret for brud i serier som følge af underliggende større brud i DE i 2020 (brud justeret bagud til 2019) og i FR i 2022 (EU-aggregatet anvender tal for "Metropolitan France" i stedet for "France" for at være i overensstemmelse med 2019-tallet for Frankrig).

Kilde: Eurostat [[ilc_pecs01](#)] og GD EMPL's beregninger.

Fremskridtene hen imod de nationale mål for fattigdomsbekæmpelse er fortsat uensartede i medlemsstaterne. I 2024 opnåede kun 14 medlemsstater et fald i antallet af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse, og kun 16 har gjort fremskridt hen imod deres 2030-mål siden 2019 (se figuren nedenfor)²⁴⁸. Syv af disse (Rumænien, Tjekkiet, Letland, Nederlandene, Polen, Belgien og Bulgarien) er stort set på rette spor, og Rumænien opnåede en betydelig reduktion i 2024 (med 739 000). Sverige og Irland blev de to første lande, der nåede deres mål i 2024, mens de største relative forskelle²⁴⁹ stadig findes i Luxembourg, Slovakiet, Slovenien, Danmark, Finland og Frankrig. Blandt de 21 lande, der fastsætter supplerende mål for bekæmpelse af børnefattigdom²⁵⁰, opnåede 13 lande forbedringer i 2024, og 11 har gjort fremskridt siden 2019, mens Irland, Cypern og Sverige allerede har nået deres mål. På den anden side har Tjekkiet, Tyskland, Spanien, Frankrig, Luxembourg, Malta, Østrig, Slovenien, Slovakiet og Finland endnu ikke gjort fremskridt i forhold til 2019.

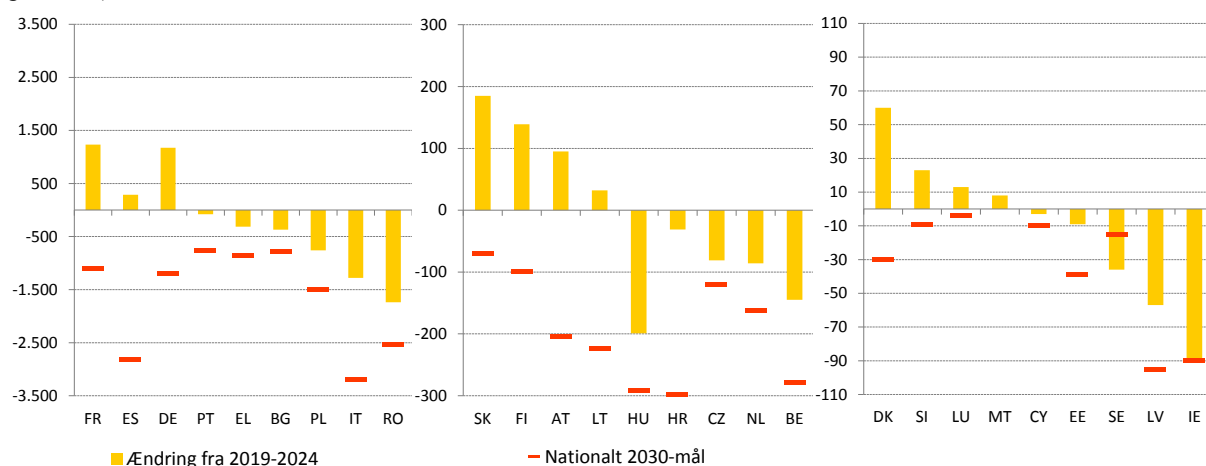
²⁴⁸ Med hensyn til overvågningen af EU's og de nationale fattigdomsbekæmpelses mål samt en forklaring af databruddene og relaterede justeringer af dataene henvises også til [2025 Annual Report of the Social Protection Committee](#).

²⁴⁹ Med hensyn til sammenlignelighed på tværs af landene måles forskellene ikke i absolutte tal, men i procent af reduktionen i forhold til målet mellem 2019 og 2030. F.eks.: $(10 \text{ [mål]} - 4 \text{ [fremskridt indtil videre]}) / 10 \text{ [mål]} = 60 \% \text{ [forskel]}$.

²⁵⁰ Belgien, Bulgarien, Tjekkiet, Tyskland, Estland, Irland, Grækenland, Spanien, Frankrig, Kroatien, Cypern, Luxembourg, Malta, Østrig, Polen, Portugal, Rumænien, Slovenien, Slovakiet, Finland og Sverige har fastsat et mål for bekæmpelse af børnefattigdom. Se [2025 Annual Report of the Social Protection Committee](#) vedrørende overvågning af disse mål.

Kun omkring halvdelen af medlemsstaterne har gjort fremskridt siden 2019, og kun en tredjedel er enten på rette spor eller har overgået deres mål

Ændringer i AROPE-niveauet i perioden 2019-24 og nationale mål for 2030 (samlet befolkning, tusind personer)

Bemærk: Brud i serier i 2020 for FR, IE, DK, LU, i 2021 for LU, i 2022 for FR, FI og LU i 2023 og 2024 for HR. Foreløbige data for LT i 2024. DK og DE opgør deres nationale mål for fattigdomsbekæmpelse som en reduktion i antallet af personer, der lever i (delvis) arbejdsløse husstande (dvs. husstande med meget lav arbejdsintensitet), hvilket forventes at føre til et fald i antallet af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse i løbet af årtiet. DE opgør sit nationale mål med 2020 som referenceår. FR har fastsat sit nationale mål med henvisning til det franske hovedland, og overvågningen er tilpasset dette geografiske anvendelsesområde. HU opgør sit nationale mål for fattigdomsbekæmpelse som en reduktion af andelen af personer, der lider materielle og sociale afsavn, for familier med børn, som kan føre til en reduktion af AROPE, hvis de nuværende omstændigheder fortsat gør sig gældende. MT opgør sit nationale mål for fattigdomsbekæmpelse som en reduktion af andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse udtrykt i procentpoint (dvs. - 3,1 procentpoint).

Kilde: Eurostat [[jlc_pecs01](#)] og tabel over nationale mål for 2030 i bilag 1.

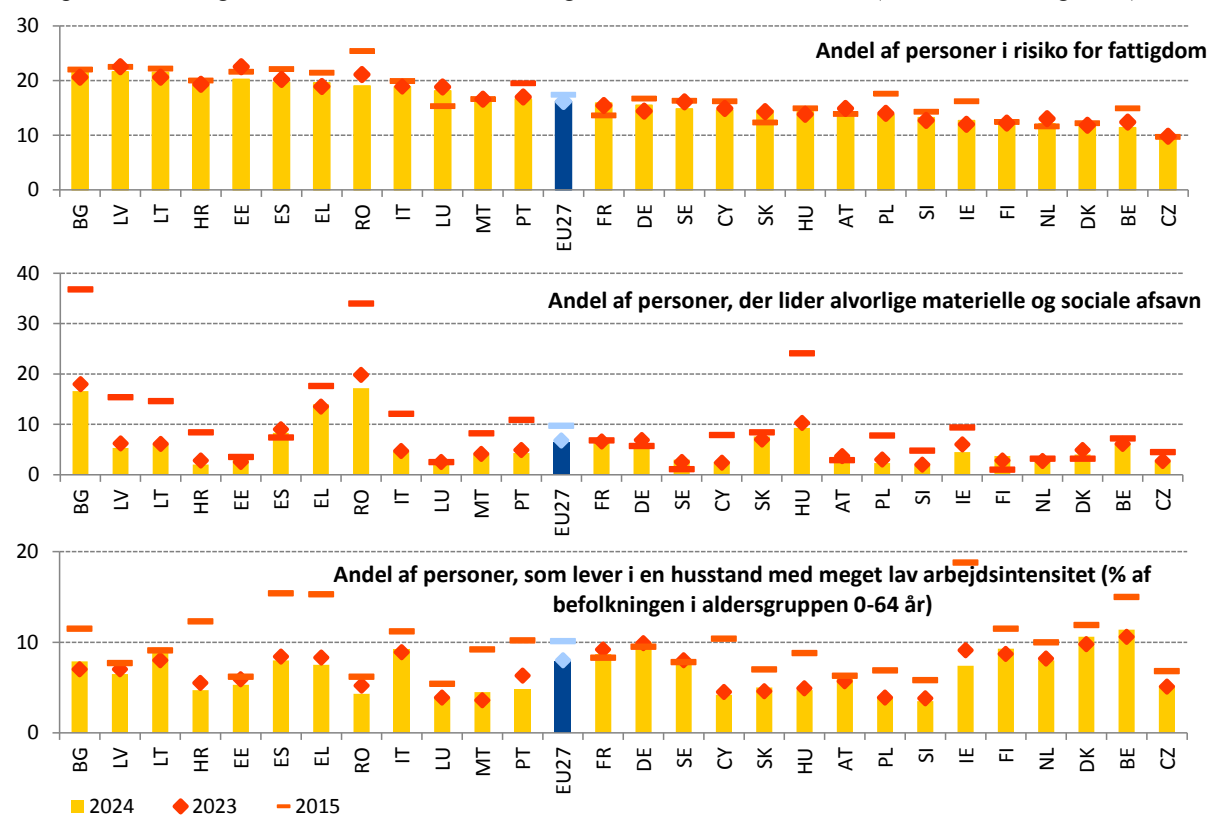
Alvorlige materielle og sociale afsavn faldt en smule, mens indkomstfattigdom og andelen af personer, der lever i (delvis) arbejdsløse husstande, forblev stabil i EU i 2024.

Den meget beskedne forbedring af AROPE-andelen afspejles i dens komponenter. Tjekkiet og Nederlandene havde nogle af de laveste AROP-andele (henviser til indkomstniveauet i 2023 på henholdsvis 9,5 % og 12,1 %) efter at have oplevet fald – se øverste panel i figur 2.4.3. Derimod havde Bulgarien, Letland og Litauen nogle af de højeste andele (henholdsvis 21,7 %, 21,6 % og 21,5 %), i nogle tilfælde efter stigninger. Rumænien oplevede et fald på 2,1 procentpoint, hvilket i høj grad bidrog til faldet i AROPE-andelen. Eurostats foreløbige skøn vedrørende indkomsterne i 2024 viser, at AROP-andelene også forventes at have været stabile i 2024 i EU i gennemsnit og i de fleste medlemsstater, mens de stiger i Finland, Portugal, Grækenland og Slovenien og falder i Estland²⁵¹. Andelen af personer med alvorlige materielle og sociale afsavn faldt en smule i EU som helhed – se det midterste panel i figur 2.4.3. Andelen af personer, der bor i (delvis) arbejdsløse husstande, forblev stabil i 2024 (baseret på aktiviteten i 2023) – se nederste panel i figur 2.4.3.

²⁵¹ Kun væsentlige ændringer. Se Eurostat, [Flash estimates of income inequalities and poverty indicators for 2024 \(FE 2024\), Experimental results](#). Version 1 – juni 2025.

Figur 2.4.3: Alvorlige materielle og sociale afsavn faldt en smule, mens fattigdomsrisikoen og andelen af personer, der lever i (delvis) arbejdsløse husstande, forblev stabile

Komponenter af nøgleindikatoren for risiko for fattigdom eller social udstødelse (% , 2015, 2023 og 2024)

Bemærk: Indikatorerne er opstillet efter andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse i 2024.

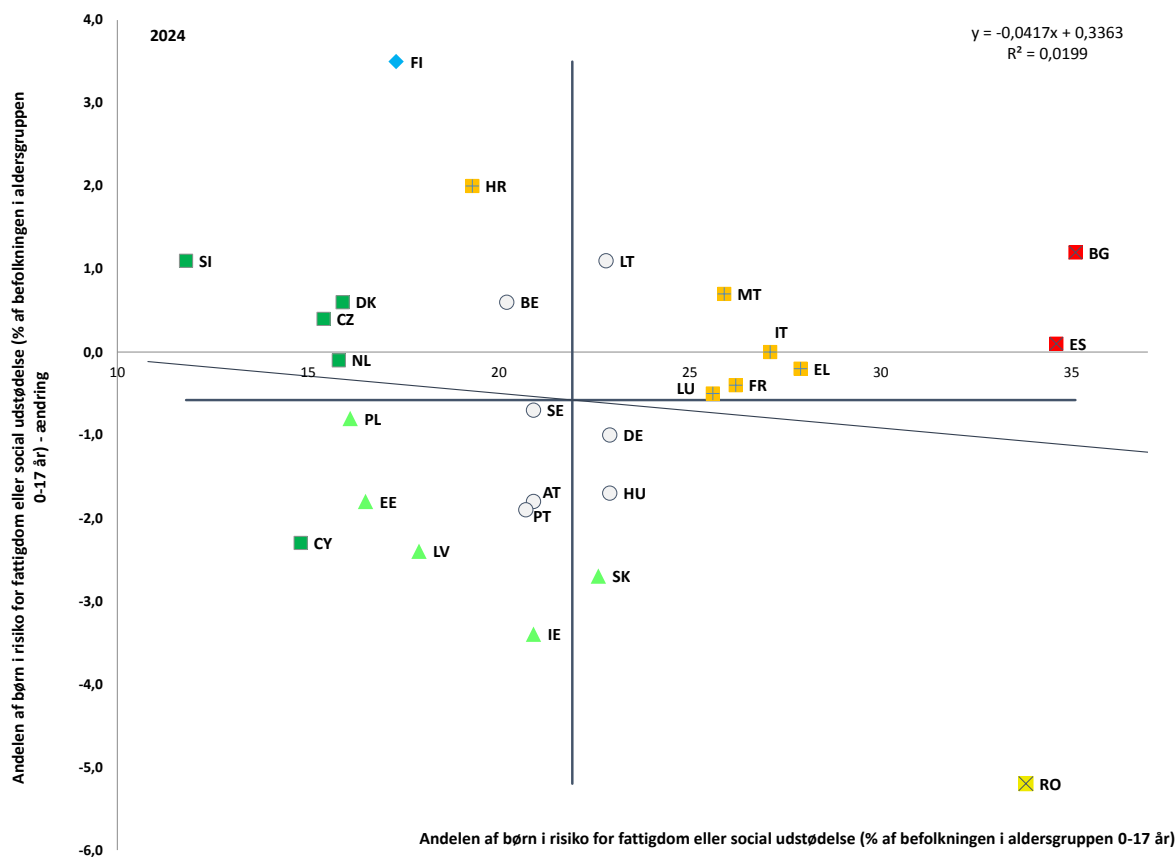
Brud i serier for HR for andelen af personer i risiko for fattigdom. Foreløbige data for LT.

Kilde: Eurostat [[tessi010](#)], [[tepsr_lm420](#)], [[tepsr_lm430](#)], EU-SILC.

Børnefattigdommen faldt en smule, men ligger fortsat på et højere niveau end for befolkningen som helhed, uden at der er klare tegn på opadgående konvergens. Antallet af børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse faldt fra 19,96 millioner i 2023 til 19,52 millioner i 2024, og deres andel faldt fra 24,9 % til 24,2 % i gennemsnit i EU. Selvom 2024 er det andet år i træk med et fald i absolutte tal, er forekomsten af børnefattigdom stadig 3,2 procentpoint højere end for den samlede befolkning. Slovenien, Cypern, Tjekkiet og Nederlandene ligger i kategorien "de, der præsterer bedst" med AROPE-andele for børn på under 16 % og relativt små ændringer i forhold til 2023, undtagen for Cypern (-2,3 procentpoint) og Slovenien (+1,1 procentpoint). Bulgarien og Spanien befinder sig på den anden side i "kritiske situationer" med andele på henholdsvis 35,1 % og 34,6 %. I modsætning til de stort set uændrede andele i Spanien steg tallet for Bulgarien også med 1,2 procentpoint. I hele EU blev de største stigninger registreret i Kroatien (+2 procentpoint) og Finland (+3,5 procentpoint), mens de største fald blev registreret i Irland (3,4 procentpoint), Rumænien (5,2 procentpoint) og Slovakiet (2,7 procentpoint). Der er ingen synlige tegn på opadgående konvergens mellem medlemsstaterne. Hvis børn løftes ud af fattigdom og social udstødelse, kan de hjælpes til at realisere deres fulde potentiale i samfundet og bryde den fattigdom, der går i arv fra generation til generation. Gennemførelsen af den europæiske børnegaranti i alle medlemsstaterne er vigtig for at tackle denne udfordring.

Figur 2.4.4: Andelen af børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse faldt en smule i EU

Andel af børn, der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse, 2024-niveauer og ændring i forhold til det foregående år (% , nøgleindikator på den sociale resultattavle)

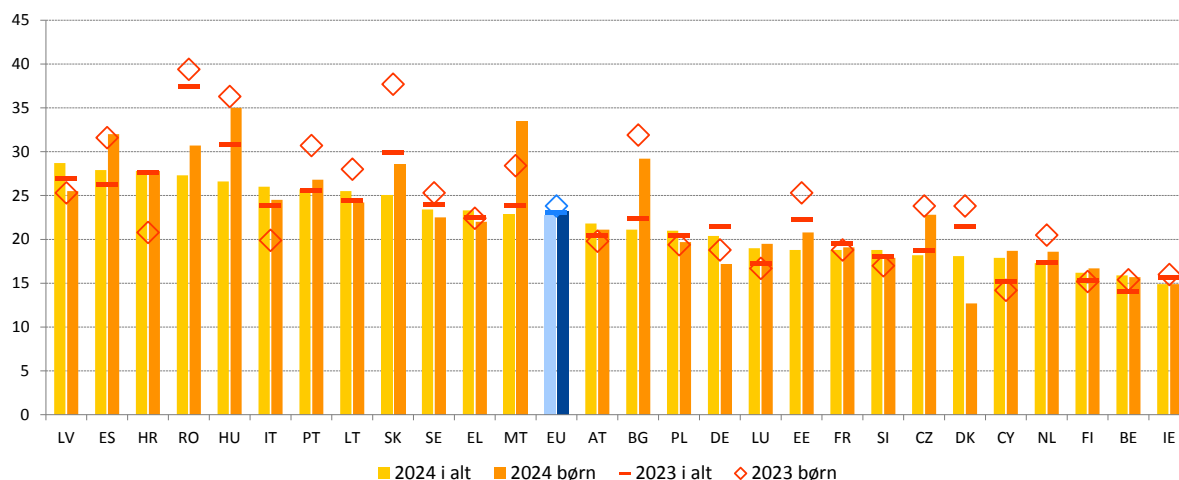
Bemærk: Akserne er centreret omkring det uvægtede gennemsnit for EU. Forklaring til betegnelser findes i bilaget. Brud i serier for HR og foreløbige data for LT.

Kilde: Eurostat [[ilc_peps01n](#)], EU-SILC.

Komponenterne i andelen af børn, der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse, forblev stort set stabile i EU, med undtagelse af alvorlige materielle og sociale afsavn, der faldt. Andelen af personer i risiko for fattigdom (AROP) faldt en smule fra 19,5 % i 2023 til 19,3 % i 2024, i gennemsnit i EU. De største stigninger på 2 procentpoint blev registreret i Kroatien, Litauen, Malta og Finland og de største fald på 3 procentpoint i Portugal, Rumænien og Slovakiet. Som i 2023 var AROP-andelen højest i Spanien (29,2 %), Bulgarien (28,2 %) og Rumænien (26,2 %) og lavest i Danmark (10,1 %), Slovenien (10,7 %) og Finland (11,6 %). Ifølge Eurostats foreløbige skøn vil forekomsten af indkomstfattigdom for børn i gennemsnit falde med 0,4 procentpoint i EU i 2024. For så vidt angår alvorlige materielle og sociale afsavn faldt EU-andelen for børn moderat i 2024 til 7,9 % i 2024 efter 8,4 % i 2023. På nationalt plan varierede den fra 1,2 % i Kroatien til 21,2 % i Rumænien. Den steg i Nederlandene og Finland med 2 procentpoint og faldt tilsvarende i Tyskland, Grækenland, Letland, Litauen og Ungarn. Endelig lå andelen af børn, der lever i (næsten) arbejdsløse husstande, stabilt på 7,4 % i 2024 (mod 7,5 % i 2023) i EU og i de fleste medlemsstater, undtagen i Bulgarien (+ 2,1 procentpoint), Finland (+ 2,3 procentpoint) og Portugal (- 2,6 procentpoint).

Figur 2.4.5: Fattigdomsdybden faldt en smule i EU, men var ofte større for børn end for den samlede befolkning

Den relative fattigdomsrisikokløft (%), samlet befolkning og børn (0-17 år)

Bemærk: Brud i serier for HR og foreløbige data for LT i 2024.

Kilde: Eurostat [[ilc li11](#)], EU-SILC.

Fattigdomsdybden faldt en smule for den samlede befolkning i EU, men forblev højere for personer, der bor i (delvis) arbejdsløse husstande, og for børn²⁵². For den samlede befolkning faldt den med 0,4 procentpoint til 22,7 % i 2024 (vedrørende 2023-indkomster) sammenlignet med året før – se figur 2.4.5. Fattigdomsdybden var størst i Letland, Spanien og Kroatien efter stigninger på henholdsvis 1,8, 1,7 og 0,2 procentpoint. Stigningerne var størst i Cypern (+ 2,7 procentpoint), Letland og Luxembourg (+ 1,8 procentpoint for begge). På EU-plan var fattigdomsdybden for personer mellem 18 og 64 år, der bor i (næsten) arbejdsløse husstande, betydeligt større end for den samlede befolkning, nemlig 35,5 % i 2024²⁵³. For børn faldt den til 23,2 % i 2024, 0,6 procentpoint lavere end i 2023, men var stadig højere end for den samlede befolkning. De største stigninger (over 5 procentpoint) blev registreret i Italien og Malta samt Kroatien (efter et brud i serier), mens de største fald (over 9 procentpoint) blev registreret i Danmark og Slovakiet.

Personer med handicap har fortsat en højere risiko for fattigdom eller social udstødelse end resten af befolkningen. I 2024 var andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse 28,7 % i EU (efter ingen ændring i tre år), hvilket er 10,8 procentpoint højere end for resten af befolkningen. Med 36,2 % er den endnu højere og stigende for personer med alvorlige handicap. I fem lande oversteg forskellen i forhold til personer uden handicap 20 procentpoint i 2024²⁵⁴. Personer med handicap i den erhvervsaktive alder står over for større risiko for fattigdom eller social udstødelse (34,5 %) end andre aldersgrupper, og det samme gør kvinder sammenlignet med mænd (29,4 % mod 27,8 %). Støtte til adgang til inklusiv uddannelse og beskæftigelse for personer med handicap og ydelse af personlig bistand og

²⁵² Indikatoren, der betegnes den relative medianfattigdomsrisikokløft, beregnes som forskellen mellem den ækvivalerede medianindkomst for personer under og på fattigdomsrisikotærsklen og fattigdomsrisikotærsklen, udtrykt som procentdel af fattigdomsrisikotærsklen. Denne tærskel er fastsat til 60 % af den nationale median for ækvivaleret disponibel indkomst for alle personer i et land og ikke for EU som helhed.

²⁵³ Eurostat [[ilc li12](#)]. Se figur 2.4.11 vedrørende fattigdomsraten for personer, der lever i (delvis) arbejdsløse husstande.

²⁵⁴ Der blev konstateret store forskelle i Litauen, Kroatien, Letland, Estland og Ungarn, som alle havde store andele sammen med Bulgarien og Rumænien.

støttetjenester er afgørende for at mindske forskellen i risikoen for fattigdom eller social udstødelse for personer med handicap.

På trods af et yderligere lille fald var risikoen for fattigdom eller social udstødelse for personer, der er født uden for EU, fortsat meget højere end for personer, der er født i EU. Andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse for personer født uden for EU var højere end for personer født i EU i alle medlemsstater og mere end dobbelt så høj i gennemsnit, nemlig 38,2 % mod 18 %. Forskellen var størst i Rumænien, Østrig, Spanien, Belgien og Sverige (alle over 23 procentpoint)²⁵⁵. Disse forskelle afspejler i vid udstrækning denne gruppes ugunstige beskæftigelsessituation (se søjleboks 5 i afsnit 2.2.1).

Et betydeligt antal romaer i EU står fortsat over for større risici for fattigdom eller social udstødelse. Ifølge de seneste undersøgelsesdata var i gennemsnit 70 % af romaerne i undersøgelseslandene i risiko for fattigdom (AROP)²⁵⁶, og der blev registreret fremskridt mellem 2016 og 2024. I gennemsnit levede hele 77 % af romabørnene (under 18 år) i husstande, der var i risiko for fattigdom. Desuden var en højere andel af romaerne (37 %) udsat for alvorlige materielle afsavn sammenlignet med befolkningen generelt, navnlig de yngre og ældre aldersgrupper. I EU's strategiske ramme for romaernes ligestilling, integration og deltagelse 2020-2030 opfordres medlemsstaterne til at mindske fattigdomskløften mellem romaerne og den øvrige befolkning, herunder for børn, med mindst halvdelen og til at sikre, at de fleste romaer senest i 2030 slipper ud af fattigdom²⁵⁷. Med Rådets henstilling om romaernes ligestilling, inklusion og deltagelse forpligtede medlemsstaterne sig til at bekæmpe den ekstremt høje fattigdomsrisikosats samt de ekstremt høje materielle og sociale afsavn blandt romabefolkningen²⁵⁸. I vurderingen af de fornyede nationale strategiske rammer for romaerne opfordres medlemsstaterne til at tage fat på de områder, hvor der er behov for forbedringer, samt til at forny og ændre deres rammer, herunder for at gøre dem mere ambitiøse²⁵⁹. I Rådets konklusioner om sikring af lige adgang til passende, ikke-segregerede boliger og om håndtering af afsondrede bosættelser²⁶⁰ opfordres medlemsstaterne til at identificere og anvende alle de midler, der er til rådighed til dette formål.

Figur 2.4.6 Andelen af personer, der ikke er i stand til at holde deres hjem tilstrækkeligt varm, faldt i EU i 2024 i forhold til det foregående år og varierede betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat.

Personer, der ikke er i stand til at holde deres hjem tilstrækkeligt varmt, i alt og i risiko for fattigdom, 2023 og 2024 (%)

²⁵⁵ Som angivet ved Eurostat-indikatoren [[ilc_peps06n](#)], der viser en sammenligning af personer født i tredjelande med personer født i det indberettende land, aldersgruppen 18 år og derover. Data med lav pålidelighed for Rumænien.

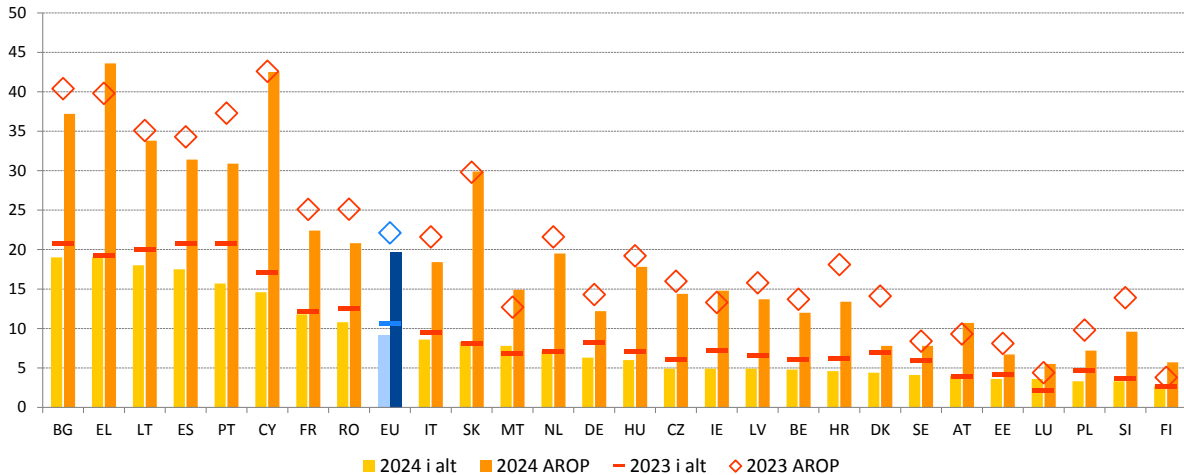
²⁵⁶ Se: EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder, [Rights of Roma and Travellers in 13 European countries, 2024](#). Det respektive tal var 80 % i både 2016 og 2021/2019, med forskellige lande inkluderet – se figur 4 på s. 30 i den tilhørende rapport. Undersøgelseslandene i 2024 var: BG, CZ, EL, ES, FR, HU, IE, IT, PT og RO.

²⁵⁷ Se: [The new EU Roma strategic framework for equality, inclusion and participation \(full package\)](#).

²⁵⁸ Se: [EUT C 93 af 19.3.2021, s. 1](#).

²⁵⁹ Med hensyn til vurderingen henvises til: [COM\(2023\) 7 final i pakken](#).

²⁶⁰ [Rådets konklusioner om foranstaltninger til at sikre lige adgang for romaer til tilstrækkelige og ikke-segregerede boliger og til at sætte ind over for segregerede bosættelser](#).

Bemærk: Foreløbige data for LT i 2024 og brud i serier for LT i 2023.

Kilde: Eurostat [[ilc_mdcs01](#)], EU-SILC.

En vigtig indikator for energifattigdom – andel af personer, der ikke er i stand til at holde deres hjem tilstrækkeligt varmt – faldt i EU i 2024 for første gang siden 2021, men er fortsat betydeligt højere for personer, der oplever risiko for fattigdom eller social udstødelse. Andelen af personer, der ikke er i stand til at holde deres hjem tilstrækkeligt varmt, faldt til 9,2 % i Unionen i 2024 fra 10,6 % året før. Faldet i 2024 er det første efter to år i træk med stigninger. Det afspejler faldende detailpriser på gas og elektricitet samt en blanding af energieffektivitetsforanstaltninger, der gennemføres i EU-landene, og andre støtteforanstaltninger. 2024-niveauet ligger stadig et godt stykke over 2021-værdien på 6,9 %. Desuden er ældre, enlige forældre og kvinder mere udsatte for energifattigdom. Forskellene mellem medlemsstaterne faldt også en del i 2024, men andelen varierer stadig fra 2,7 % i Finland til 19,0 % i Bulgarien. Den indikator for energifattigdom, der analyseres her, faldt i 2024 i de fleste medlemsstater og i største udstrækning i Portugal (5,1 procentpoint), Spanien (3,3 procentpoint), Danmark og Cypern (begge 2,5 procentpoint). Der blev derimod konstateret små stigninger i Luxembourg (+ 1,5 procentpoint), Malta (+ 1,0 procentpoint), Slovakiet (+ 0,2 procentpoint), Østrig og Finland (+ 0,1 procentpoint), mens situationen var stabil i Nederlandene. For personer, der er i risiko for fattigdom, er energifattigdom meget højere, idet 19,7 % af dem i gennemsnit ikke er i stand til at holde deres hjem tilstrækkeligt varmt i EU sammenlignet med 7,1 % af resten af befolkningen. Personer i risiko for fattigdom står over for den højeste energifattigdomsrate i Grækenland (43,6 %) og den laveste i Luxembourg (5,5 %). Når man ser på en anden indikator for energifattigdom, husholdningernes restancer på forsyningsregninger, viser data, at restanceniveauet siden 2022 har ligget på samme niveau²⁶¹. Efterhånden som de globale temperaturer fortsætter med at stige, kæmper et stigende antal mennesker i Europa desuden for at holde deres hjem tilstrækkeligt kølige. I 2023 rapporterede 26 % af EU's husholdninger, at de ikke var i stand til at holde deres hjem behageligt køligt om sommeren. Dette tal stiger til næsten 35 % blandt de laveste indkomstgrupper, og tidlige resultater tyder på, at personer, der allerede er ramt af energifattigdom om vinteren, sandsynligvis også vil have vanskeligheder om sommeren²⁶².

²⁶¹ Eurostat [[ilc_mdcs07](#)] og EU-SILC.

²⁶² Baseret på en kommende JRC-rapport Koukoufikis, G. et al., *Addressing Residential Cooling Demand and Summer Energy Poverty in the EU – Towards a Cooler Future*, Den Europæiske Unions Publikationskontor,

Transportfattigdom varierer meget fra medlemsstat til medlemsstat. Transportfattigdom dækker de tre dimensioner økonomisk overkommelighed, tilgængelighed og adgangsmuligheder²⁶³ samt den tværgående dimension tilstrækkelighed. Privat transports økonomiske overkommelighed målt som andelen af personer, der ikke har råd til egen bil, forblev stabil i EU på 5,6 % i 2023 og 2024 efter et støt fald i perioden 2015-21 fra 7,9 % til 5,7 %²⁶⁴. Den varierer betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat fra 1,8 % i Malta til 15,6 % i Rumænien. Tilgængeligheden af offentlig transport er fortsat en udfordring, navnlig i landdistrikterne. På denne baggrund er biler fortsat den dominerende form for passagertransport i EU og tegnede sig for 83,1 % af passagerkilometerne i 2023²⁶⁵.

Luxembourg, JRC143288. Indikatoren til vurdering af energifattigdom om sommeren i EU stammer fra et ad hoc-modul i EU-SILC-undersøgelsen, der blev indsamlet i 2023. Her måler indikatoren HC070 "en husstands manglende evne til at holde sin bolig komfortabelt kølig om sommeren på grund af utilstrækkelige kølesystemer eller dårlig varmeisolering".

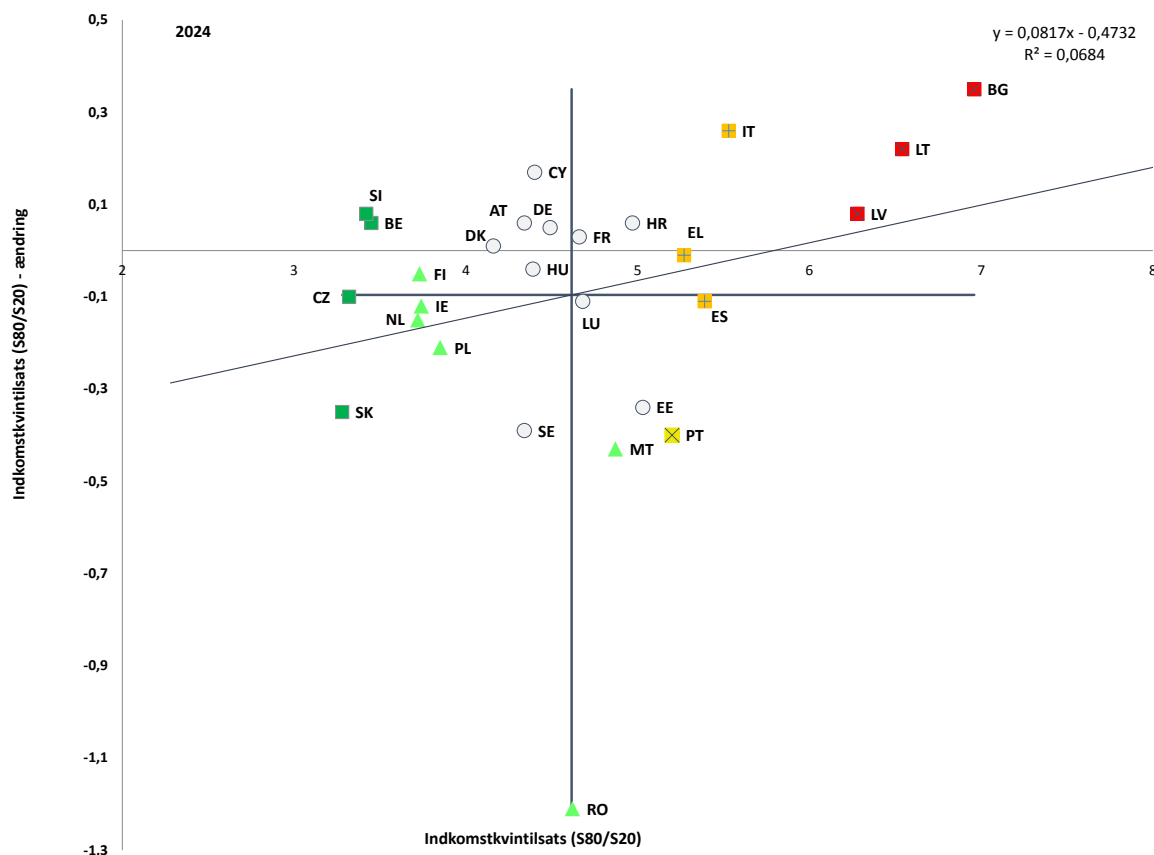
²⁶³ Transportfattigdom defineres i forordningen om den sociale klimafond som enkeltpersoners og husstandes manglende evne til eller vanskeligheder med at dække omkostningerne ved privat eller offentlig transport eller deres manglende eller begrænsede adgang til transport, der er nødvendig for deres adgang til væsentlige socioøkonomiske tjenester og aktiviteter, under hensyntagen til den nationale og geografiske kontekst – se [Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2023/955 af 10. maj 2023 om oprettelse af en social klimafond](#). På grund af denne flerdimensionelle karakter og begrænsede data kan der ikke identificeres en entydig tendens på tværs af alle dimensioner, og der er i øjeblikket ved at blive udviklet indikatorer på EU-plan for alle tre dimensioner. Se [Transport poverty: definitions, indicators, determinants, and mitigation strategies – Final Report](#). Europa-Kommissionen, november 2024.

²⁶⁴ Eurostat [[jlc_mddu05](#)]. Det er den eneste indikator for transportfattigdom med årlige ajourføringer på EU-plan.

²⁶⁵ Se Eurostat [[tran_hv_psm0d](#)].

Figur 2.4.7: Indkomstuligheden fortsatte med at falde en smule i gennemsnit i EU i 2024, men med visse tegn på forskelle mellem medlemsstaterne

Indkomstkventilsats (S80/S20), 2024-niveauer og ændringer i forhold til det foregående år (nøgleindikator på den sociale resultattavle)

Bemærk: Akserne er centreret omkring det uvægtede gennemsnit for EU. Forklaring til betegnelser findes i bilaget. Brud i serier for HR og foreløbige data for LT.

Kilde: Eurostat [[tessi180](#)], EU-SILC.

Indkomstuligheden fortsatte med at falde en smule i gennemsnit i EU i 2024, men med tegn på divergens, hovedsagelig drevet af medlemsstater med høje ulighedsniveauer.

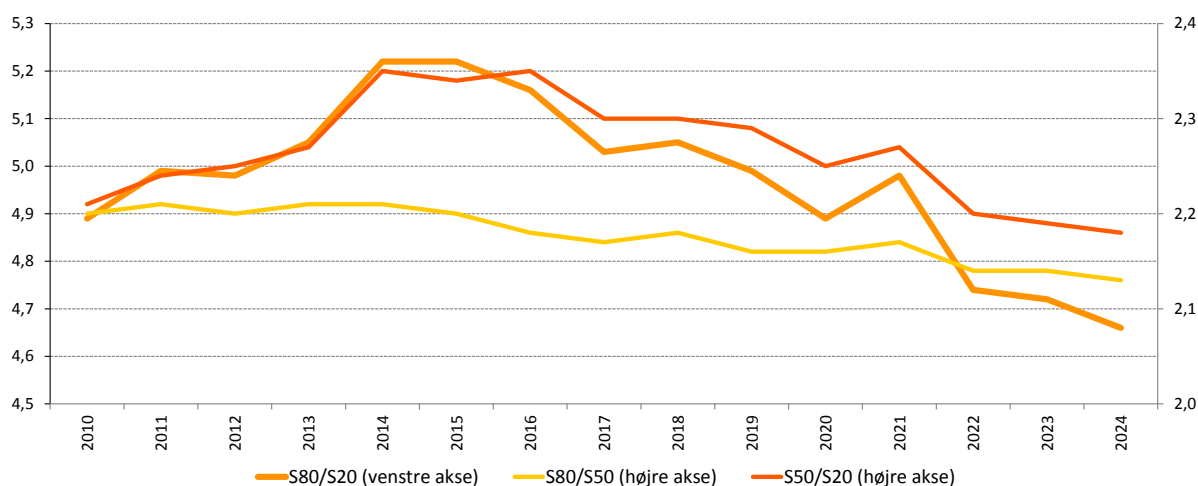
Indkomstuligheden målt ved indkomstkventilsatsen (S80/S20) faldt en smule i EU fra 4,72 i 2023 til 4,66 i 2024 (vedrørende indkomster i henholdsvis 2022 og 2023). Der er ikke desto mindre store forskelle mellem medlemsstaterne. Der blev registreret "kritiske situationer" i Bulgarien, Litauen og Letland med indkomstuligheder blandt de højeste i EU, som steg yderligere i 2024 – se figur 2.4.7. Tre lande, der er kendetegnet ved relativt høje indkomstulighedsniveauer (efter en stigning for Italien og et fald for Grækenland og Spanien), "bør holdes øje med". Faldet i indkomstuligheden var langt det største i Rumænien (-1,2), hvilket giver et niveau, der nu er på linje med EU-gennemsnittet. "De, der præsterer bedst" i 2024 var Belgien, Slovenien, Tjekkiet og Slovakiet. Generelt kan der konstateres forskellige tendenser i EU. På den ene side skete der yderligere forværringer i nogle medlemsstater med høje ulighedsniveauer. På den anden side registrerede nogle medlemsstater med lave niveauer yderligere fald. Dette tyder på forskelle mellem medlemsstaterne. Indkomstuligheder viser også heterogenitet på tværs af EU's regioner. Disse er også relativt udtalte i lande som Italien, Rumænien, Ungarn og Belgien (se figur 4 i

bilag 5). Ifølge Eurostats foreløbige skøn forventes indkomstulighederne at udvise en stabil tendens i alle lande for indkomståret 2024²⁶⁶.

Set over en længere periode er indkomstuligheden faldet i løbet af de seneste ti år, om end med udsving. I løbet af 2010'erne steg indkomstulighederne i EU (målt ved indkomstkventilsatsen (S80/S20)) kraftigt under det dobbelte dyk og faldt derefter til niveauer, der var kendt før den økonomiske og finansielle krise, med et yderligere fald i de seneste år – se figur 2.4.8. I 2024 var indkomstuligheden nederst i indkomstfordelingen (målt ved S50/S20) stort set tilbage på niveauet før finanskrisen, mens den lå lidt under tidligere niveauer øverst i indkomstfordelingen (S80/S50). Dette fremhæver virkningen af hurtige og effektive politiske reaktioner i EU i de seneste år, navnlig når man sammenligner den generelle stabilitet efter covid-19-pandemien og de øgede leveomkostninger i 2020-2023 med den kraftige stigning i begyndelsen af 2010'erne. Vurderinger af de fordelingsmæssige konsekvenser²⁶⁷ af reformer og investeringer er særlig vigtige for at tage højde for deres indvirkning på indkomstulighed og som grundlag for politikudformningen.

Figur 2.4.8: Indkomstulighederne i EU har svinget i de seneste femten år, men er aftaget i de fleste medlemsstater efter 2015.

Kvintilsats S80/S20, S80/S50 og S50/S20 (2010-2024, indkomstår 2009-2023)

Bemærk: Skønnede data for kvintilsatsen S80/S20 i 2014-2018.

Kilde: Eurostat [[tessi180](#)], [[ilc_di11d](#)], [[ilc_di11e](#)], EU-SILC.

Udgifterne til sociale ydelser steg i faste priser i 2024 i alle medlemsstater, men der er fortsat store forskelle mellem lande og brancher. Andelen i forhold til BNP steg i EU fra 26,7 % i 2023 til 27,3 % i 2024. Den lå dog fortsat et godt stykke under toppunktet på ca. 30 %, som blev nået under covid-19-krisen²⁶⁸. Konvergens mellem medlemsstaterne i det seneste årti er aftaget noget som følge af moderate stigninger i andelen i forhold til BNP i næsten alle medlemsstater²⁶⁹. Som følge heraf var der fortsat store forskelle mellem medlemsstaterne, idet seks lande havde andele på over 28 % og yderligere seks på under

²⁶⁶ Se Eurostat, [Flash estimates of income inequalities and poverty indicators for 2024 \(FE 2024\), Experimental results](#). Version 1 – juni 2025.

²⁶⁷ Se Kommissionens meddelelse [Bedre vurdering af den fordelingsmæssige virkning af medlemsstaternes politikker](#) (COM (2022) 494 final).

²⁶⁸ Eurostat, udgifter til sociale ydelser (*spr exp func*, udtræk af 28.10.2025). Dataene for 2024 er skøn, der dækker alle medlemsstater. Foreløbige data for Estland.

²⁶⁹ Mellem 2023 og 2024 faldt andelen af udgifter til sociale ydelser i procent af BNP kun i DK og EL, mens den var stabil i SE og steg i alle andre 24 medlemsstater.

18 %²⁷⁰. Udgifterne til sociale ydelser i EU steg nominelt med 6,9 % i 2024 og med 3,8 % i faste priser, hvilket er den største stigning i det seneste årti undtagen i 2020, hvor covid-19-krisen krævede massiv støtte. Ændringerne i faste priser var positive i alle medlemsstater, lige fra stigninger på mere end 10 % i fire medlemsstater til ca. 1 % i tre medlemsstater²⁷¹. På EU-plan forekom der realvækst i 2024 for næsten alle funktioner og var mest udtalt for arbejdsløshedsunderstøttelse (+ 6,4 %) og familie- og børneydelser (+ 4,6 %) efterfulgt af ydelser ved sygdom og sundhedsydelser (+ 4,1 %) og alders- og efterladteydelser (+ 4,0 %). Ydelserne ved social udstødelse var den eneste funktion, der registrerede et fald i faste priser (- 7,3 %).

Udgifterne til alders- og efterladteydelser udgør stadig næsten halvdelen af alle udgifter til sociale ydelser i EU. Denne andel var 47,0 % efterfulgt af sundhedsydelser og ydelser ved sygdom (29,7 %), familie- og børneydelser (8,7 %), handicapydelser (7,0 %), arbejdsløshedsydelser (4,0 %) og boligstøtte (1,4 %), hvis andel alle var stabil i forhold til sidste år. Samtidig faldt andelen af udgifter til ydelser ved social udstødelse fra 2,5 % i 2023 til 2,2 % i 2024.

Trods forbedringer i de senere år er mindsteindkomststøtten i næsten alle medlemsstater generelt ikke tilstrækkelig til at løfte folk ud af fattigdom. Mindsteindkomstordninger fungerer som et socialt sikkerhedsnet som en sidste udvej²⁷². For en husstand med kun én voksen var støtteniveauet det mest generøse i Nederlandene, hvor det næsten nåede fattigdomsrisikotærsklen (på 60 % af den ækvivalerede disponible medianindkomst). Den var lavest i Italien, Ungarn og Rumænien, hvor den ligger omkring eller under 10 % af medianindkomsten – se figur 2.4.9²⁷³. Sammenlignet med 2023 er støttens tilstrækkelighed forbedret i Portugal (+ 18 procentpoint), Bulgarien (+ 10 procentpoint), Rumænien (+ 4 procentpoint) og Slovakiet (+ 2 procentpoint), mens den er faldet i andre lande. For husstande med to voksne og to børn har tilstrækkeligheden af støtten tendens til at svare til eller være højere end for en husstand med kun én voksen, hovedsagelig på grund af familieydelseernes mere fremtrædende rolle. Det er stadig kun i Litauen, at støtten til denne type husstande er tilstrækkelig til at løfte dem ud af fattigdom²⁷⁴. Endelig er nettoindkomsten for en person, der arbejder på fuld tid til mindsteløn (eller til en tilsvarende lav løn i de lande, der ikke har lovbestemte mindstelønninger), i alle medlemsstater systematisk højere end den indkomststøtte, der modtages gennem social bistand, når vedkommende er arbejdsløs.

²⁷⁰ Det drejer sig om henholdsvis FI, FR, AT, DE, BE og IT samt EE, RO, LT, HU, MT og IE.

²⁷¹ Det drejer sig om henholdsvis EE, HR, PL og SK og HU, EL og SE.

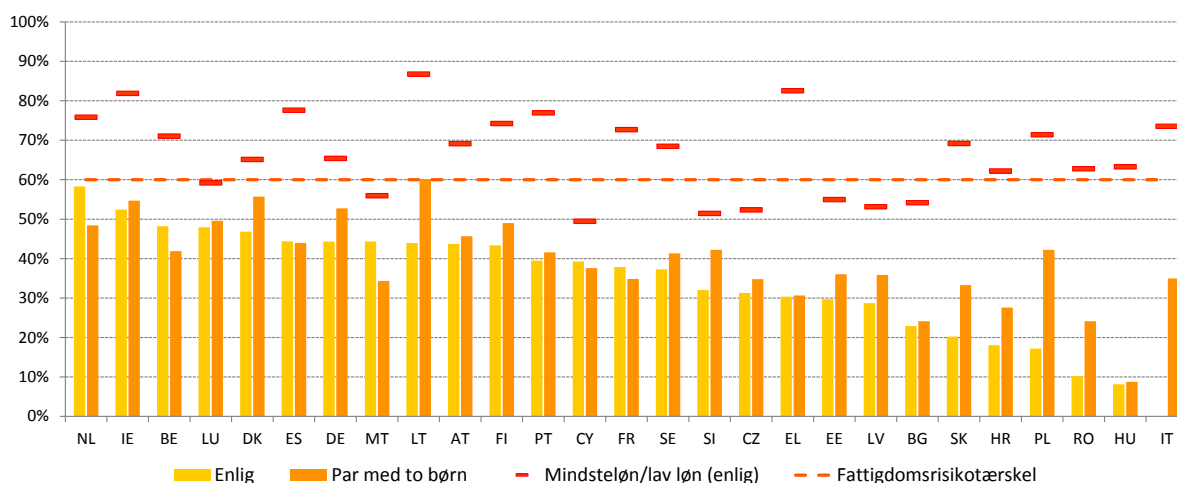
²⁷² [Rådets henstilling om en tilstrækkelig mindsteindkomst, som sikrer aktiv inklusion \(2023/C 41/01\)](#).

²⁷³ Om støtten er tilstrækkelig, kan vurderes ved at sammenligne den disponible indkomst for husstande, der udelukkende er afhængige af mindsteindkomst (og ikke har nogen indkomst fra arbejde), med fattigdomsrisikotærsklen (AROP). Ud over mindsteindkomstydelser kan husstande have ret til at modtage bolig- og familieydelser.

²⁷⁴ Sammenlignet med 2023 blev der for husstande med to voksne og to børn under 14 år konstateret forbedringer i tilstrækkeligheden i Slovakiet (+ 6 procentpoint), Bulgarien (+ 6 procentpoint), Portugal (+ 4 procentpoint), Rumænien (+ 2 procentpoint), Nederlandene (+ 1 procentpoint) og Polen (+ 1 procentpoint), mens der blev konstateret fald i de øvrige lande.

Figur 2.4.9: Tilstrækkeligheden af indkomststøtten til arbejdsløse husstande med mindsteindkomst er fortsat forholdsvis lav

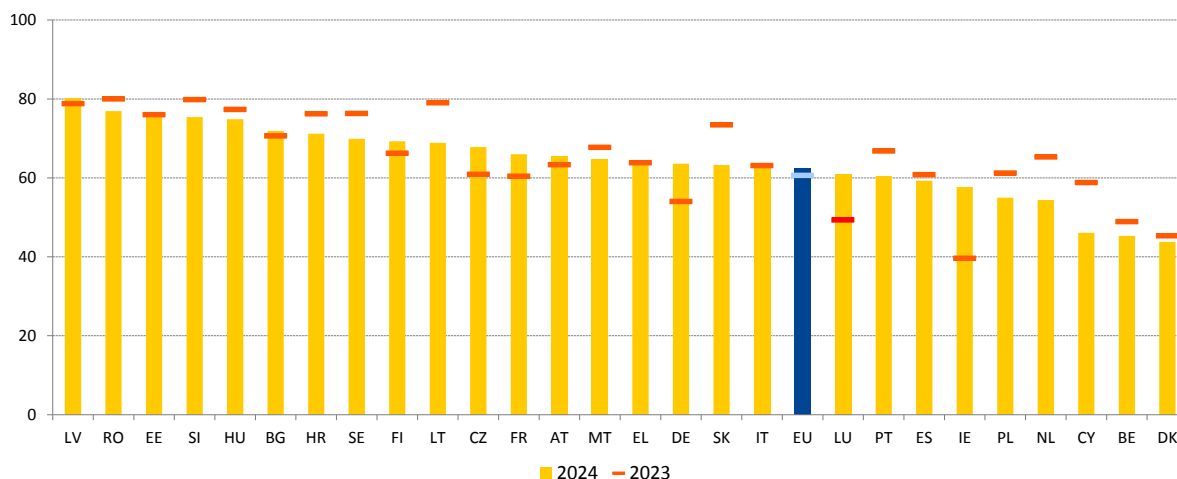
Ækvivaleret disponibel nettoindkomst for husstande (enkeltperson og to voksne med to børn under 14 år), der modtager social bistand, i procent af den ækvivalerede disponible medianindkomst, 2024 (%)

Bemærk: Voksne medlemmer af husstanden, der ikke er i beskæftigelse, og som ikke modtager arbejdsløshedsunderstøttelse. Nettoindkomster, herunder social bistand, familie- og boligydelse, efter skat og socialsikringsbidrag. Nettoindkomst for en enlig person, der arbejder på fuld tid til den lovbestemte mindsteløn (eller til 50 % af gennemsnitslønnen i de lande, der ikke har en lovbestemt mindsteløn: DK, IT, AT, FI og SE).
Kilde: Egne beregninger baseret på output fra [OECD's model for skattefordele](#), modelversion 2.6.3, og Eurostat [[ilc_di03](#)], EU-SILC.

Figur 2.4.10: Fattigdomsrisikoen er fortsat høj blandt (delvis) arbejdsløse husstande

Fattigdomsrisikoen for personer, der lever i (delvis) arbejdsløse husstande (%)

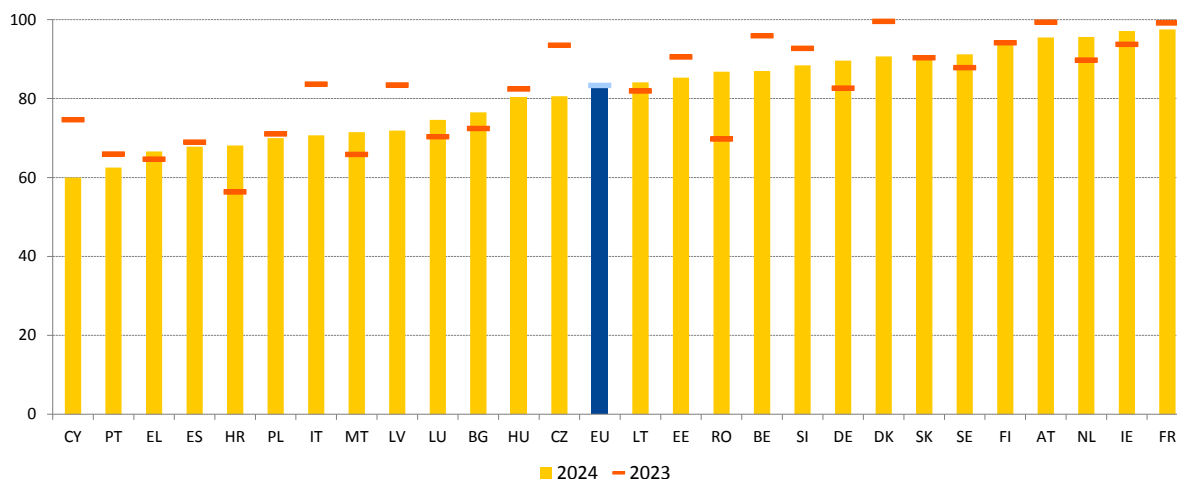
Bemærk: Brud i serier i 2024 og 2023 for HR. Foreløbige data for 2024 for LT. (Delvis) arbejdsløse husstande [med meget lav arbejdsintensitet] er husstande, hvor medlemmerne i den arbejdsdygtige alder havde en arbejdstid svarende til eller mindre end 20 % af deres samlede arbejdstidspotentiale i det foregående år.
Kilde: Eurostat [[ilc_li06](#)], EU SILC.

Arbejdsløshed er fortsat en vigtig faktor bag fattigdomsrisici, mens sociale ydelser i gennemsnit ikke når ud til alle husstande med behov i EU. I 2024 var 62,4 % af de personer, der lever i (delvis) arbejdsløse husstande (dvs. som arbejdede i 20 % eller mindre af deres samlede potentielle arbejdstid), i risiko for fattigdom i 2024 – se figur 2.4.10. Denne andel steg (+ 1,8 procentpoint) i forhold til det foregående år, og der er fortsat store forskelle mellem medlemsstaterne. Fattigdomsrisikoen for (delvis) arbejdsløse husstande varierede fra 80,2 % i Letland (+ 1,4 procentpoint fra 2023) til 43,8 % i Danmark (– 1,5 procentpoint fra

2023). Samtidig var andelen af personer, der er i risiko for fattigdom og lever i (delvis) arbejdsløse husstande, og som modtager sociale ydelser, stabil på 83,1 % i EU i 2024 (sammenlignet med 83,3 % året før) – se figur 2.4.11²⁷⁵. Der er store forskelle på dette område mellem medlemsstaterne, idet andelen varierer fra (næsten) 100 % i Irland og Frankrig til 60 % i Cypern.

Figur 2.4.11: Andelen af personer, der er i risiko for fattigdom, og som lever i (delvis) arbejdsløse husstande, der er omfattet af sociale ydelser, varierer meget fra medlemsstat til medlemsstat.

Andelen af modtagere af ydelser for personer i risiko for fattigdom i alderen 18-64 år, som bor i (delvis) arbejdsløse husstande (%)

Bemærk: Foreløbige data for 2024 for LT.

Kilde: Eurostat [[ilc_li70](#)], EU SILC.

Indvirkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse faldt en smule i EU i 2024 med kraftige fald i nogle medlemsstater. Den faldt (med 0,5 procentpoint) til 34,2 % i EU i overensstemmelse med nedgangen i de reale udgifter i 2023. Faldet skyldtes hovedsagelig kraftige fald i Tyskland, Irland, Litauen og Frankrig – se figur 2.4.12²⁷⁶. I 2024 (baseret på 2023-indkomsttal) blev der registreret "kritiske situationer" i Grækenland, Letland, Kroatien og Portugal, som alle havde meget lave virkninger af sociale overførsler på fattigdomsbekæmpelsen (mellem 16,6 % og 22,4 %). Syv medlemsstater befandt sig i kategorien "bør holdes øje med". Blandt dem registrerede Tyskland, Litauen, Ungarn og Luxembourg et fald i virkningen, mens Spanien og Malta opnåede forbedringer, men alle befandt sig sammen med Bulgarien på et relativt lavt effektivitetsniveau (med undtagelse af Tyskland). Derimod var Belgien, Danmark og Finland "de, der præsterer bedst" (med fattigdomsreducerende virkninger på over 45 %). Der var også store forskelle i virkningen af sociale overførsler på fattigdomsbekæmpelse på tværs af regionerne, herunder inden for landene, navnlig i Belgien, Tyskland, Sverige, Italien, Ungarn, Slovakiet og Polen (se figur 9 i bilag 5), og også for regionerne i den yderste periferi. Kvinder oplevede en noget mindre fattigdomsreducerende virkning af overførsler end mænd i EU i gennemsnit (33,7 % mod 34,6 %). De sociale overførslers indvirkning på risikoen for fattigdom blandt børn var stort set uændret i 2024 i EU (41,4 % i 2023 mod 41,9 % i 2024). Den faldt i 15 medlemsstater (op til – 11,1 procentpoint i Litauen, – 5,5 procentpoint i Tyskland og – 4,8

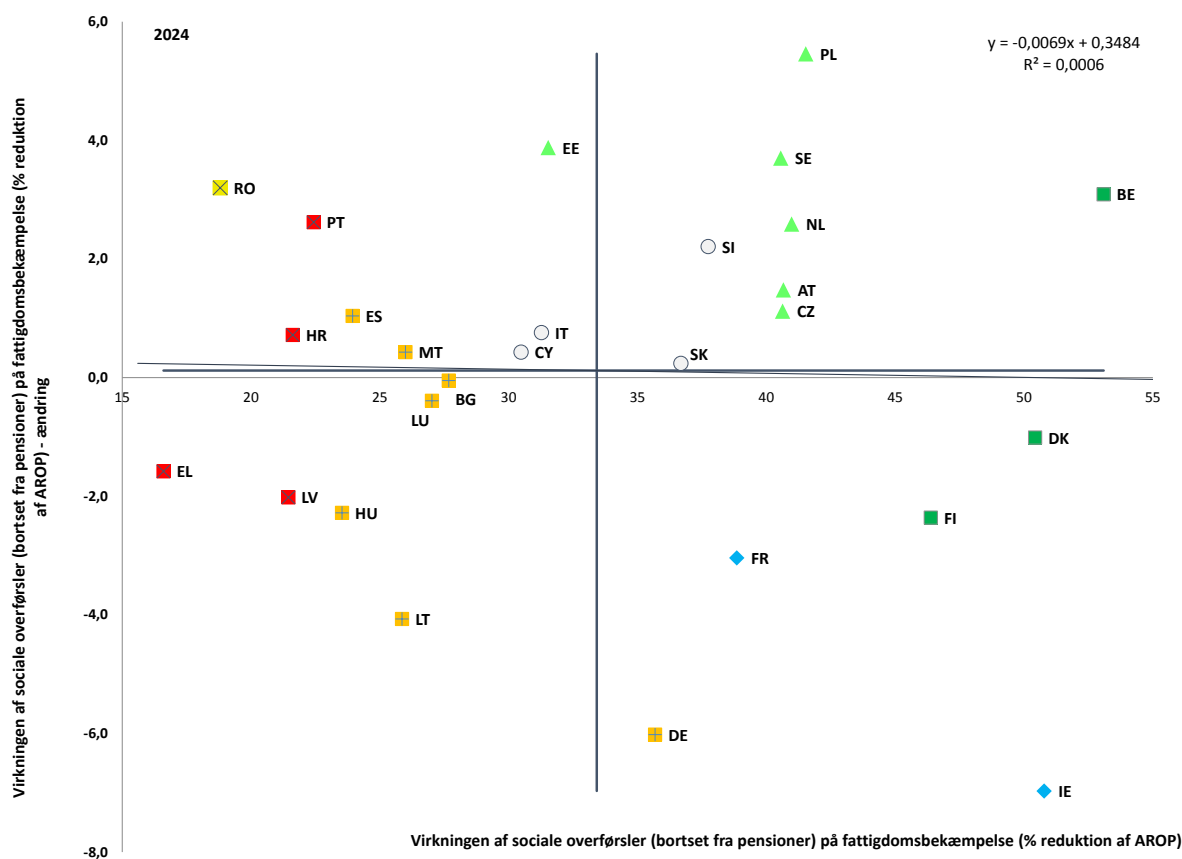
²⁷⁵ Dette omfatter alle former for sociale ydelser og ikke kun mindsteindkomstordninger.

²⁷⁶ Værdien er stadig højere, end den var før covid-19-pandemien.

procentpoint i Luxembourg) og steg i de resterende medlemsstater (op til 12,3 procentpoint i Ungarn, 8,7 procentpoint i Polen og 7,7 procentpoint i Estland)²⁷⁷.

Figur 2.4.12: Indvirkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse faldt kraftigt i nogle medlemsstater

Virkingen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse, 2024 og ændringer i forhold til det foregående år (nøgleindikator på den sociale resultattavle)

Bemærk: Akserne er centreret omkring det uvægtede gennemsnit for EU. Forklaring til betegnelser findes i bilaget. Brud i serier for HR og foreløbige data for LT.

Kilde: Eurostat [[tespm050](#)], EU-SILC.

Den sociale situation blandt personer i atypiske former for beskæftigelse er fortsat mindre gunstig end for andre arbejdstagere, selv om der er større sandsynlighed for, at sociale ydelser mindsker deres risiko for fattigdom. De sociale overførslers indvirkning på fattigdomsbekæmpelsen i 2024 (baseret på 2023-indkomsttal) i EU var betydeligt højere for arbejdstagere i atypiske former for beskæftigelse sammenlignet med den gennemsnitlige arbejdstager (11,8 %)²⁷⁸. Den lå på 22,8 % for midlertidigt ansatte og 22,9 % for deltidsansatte. Virkingen var på 26,6 % for selvstændige. Ikke desto mindre var

²⁷⁷ Dette er baseret på [Benchmarking framework on childcare and support to children](#), som er opstillet af undergruppen vedrørende indikatorer under Udvalget for Social Beskyttelse. Indikatoren kan beregnes ud fra AROP-andelen for børn efter og før overførsler (bortset fra pensioner). Sociale overførsler i naturalier, herunder bl.a. gratis førskoleundervisning og børnepasning, uddannelse og sundhedspleje, tages ikke i betragtning i denne analyse.

²⁷⁸ Eurostats særudtræk fra EU-SILC baseret på de vigtigste opdelinger af nøgleindikatoren for tilstrækkelighed i overvågningsrammen for adgang til social beskyttelse. Se: Adgang til social beskyttelse for arbejdstagere og selvstændige Ajourføring af overvågningsrammen – 2025 (endnu ikke offentliggjort).

indkomstfattigdommen fortsat større for dem i de fleste medlemsstater. I EU som helhed var fattigdomsrisikoen på 13,4 % for midlertidigt ansatte mod 5,2 % for arbejdstagere med tidsbegrænsede kontrakter. Denne andel var 13,8 % for deltidsansatte (mod 7,1 % for fuldtidsansatte) og 20,9 % for selvstændige (mod 6,3 % for alle ansatte)²⁷⁹. Indkomstfattigdommen for arbejdstagere på tidsbegrænsede kontrakter var højere end 15 % i otte medlemsstater²⁸⁰ og endda over 25 % i tre af dem (Bulgarien, Danmark og Cypern). Blandt de selvstændige var fattigdomsraten i 2024 omkring 5 procentpoint højere end EU-gennemsnittet i seks medlemsstater²⁸¹. Den lå tæt på 30 % i Polen og Estland og nåede helt op på 52,3 % i Rumænien. Personer i atypiske former for beskæftigelse oplevede også højere andele for sociale og materielle afsavn (13,8 % på EU-plan i 2024 for midlertidigt ansatte sammenlignet med 7,6 % for fastansatte og 11,1 % for deltidsansatte mod 7,4 % for fuldtidsansatte).

Dækningen af sociale kontantydelse varierer meget fra medlemsstat til medlemsstat, kategorier af arbejdstagere og beskæftigelsesstatus. Andelen af personer i den erhvervsaktive alder (16-64 år), der var i risiko for fattigdom før sociale overførsler, og som modtog sociale kontantydelse²⁸² i EU i 2024 (baseret på 2023-indkomsttal), var tæt på niveauet før covid-19 efter et fald i de seneste år. Den var højere blandt arbejdstagere med tidsbegrænsede kontrakter (38,3 %) end for arbejdstagere med tidsubegrænsede kontrakter (23,3 %) og blandt deltidsansatte (30,1 %) end for fuldtidsansatte (23,7 %). Disse mønstre gør sig gældende i de fleste medlemsstater. I fem medlemsstater (Cypern, Slovenien, Sverige, Portugal og Ungarn) modtog midlertidigt ansatte imidlertid ydelser i mere begrænset omfang end fastansatte. I syv medlemsstater (Slovenien, Letland, Litauen, Italien, Portugal, Luxembourg og Bulgarien) modtog deltidsansatte ydelser i mere begrænset omfang end fuldtidsansatte. I tre lande (Grækenland, Polen og Rumænien) modtog under 10 % af de personer, der var i beskæftigelse og i risiko for fattigdom (før sociale overførsler), sociale kontantydelse i 2024. Selvstændige i risiko for fattigdom (før sociale overførsler) modtog i mindst omfang sociale ydelser med en dækning på 11,5 % i 2024 i EU. I 2024 forblev denne andel under 5 % i syv medlemsstater²⁸³. Lidt over halvdelen (52,8 %) af de arbejdsløse i risiko for fattigdom modtog i gennemsnit sociale ydelser i EU i 2024. Fem medlemsstater (Belgien, Danmark, Finland, Tyskland og Østrig) opnåede dækningsgrader på over 80 %, mens denne andel var meget lavere, nemlig ca. 12-13 %, i fire andre medlemsstater (Polen, Grækenland, Slovakiet og Nederlandene). I løbet af de seneste to år er andelen af arbejdsløse, der er i risiko for fattigdom, steget med næsten 3 procentpoint fra 46,1 % i 2022 til 48,9 % i 2024.

Adgangen til passende social beskyttelse er fortsat generelt forskellig fra medlemsstat til medlemsstat på trods af visse forbedringer i de seneste år²⁸⁴. Med hensyn til formel

²⁷⁹ Andelen af personer, der lider materielle og sociale afsavn, er imidlertid lavere for selvstændige sammenlignet med ansatte (henholdsvis 6,9 % og 8,1 % i EU i 2024).

²⁸⁰ Det drejer sig om BG, DK, CY, SE, HU, IT, MT og AT.

²⁸¹ Det drejer sig om RO, PL, PT, LV, EE og ES. Se Eurostat [[ilc_li04](#)], EU-SILC.

²⁸² Eurostats særudtræk vedrørende indikatoren for modtagerandelen for "effektiv adgang" i overvågningsrammen for adgang til social beskyttelse: Adgang til social beskyttelse for arbejdstagere og selvstændige Ajourføring af overvågningsrammen – 2025 (endnu ikke offentliggjort). Målgruppen er personer i risiko for fattigdom før sociale overførsler. Indikatoren omfatter sociale ydelser, der modtages på individuelt niveau, bortset fra pensioner.

²⁸³ Det drejer sig om PT, SI, PL, NL, CZ, RO og EL.

²⁸⁴ Se Kommissionens rapport om gennemførelsen af Rådets henstilling om adgang til social beskyttelse for arbejdstagere og selvstændige (COM/2023/43 final) og overvågningsrammen, som blev godkendt i 2020, og den kommende ajourføring (2025).

dækning²⁸⁵ var der i foråret 2025 fortsat huller i 18 medlemsstater²⁸⁶ for mindst én gruppe af atypiske arbejdstagere inden for mindst én gren af den sociale beskyttelse. De grene, der er mest berørt af manglende adgang, er: arbejdsløshed (17 medlemsstater) efterfulgt af sygdom (13 medlemsstater) og barselsydelse (også 13 medlemsstater). Grupper, der er berørt af manglende dækning, omfatter praktikanter, arbejdstagere med atypiske kontrakter som f.eks. civile kontrakter, kortvarige midlertidige kontrakter (f.eks. endagsarbejdere), arbejdstagere, der tjener under den indkomsttærskel, der kræves for dækning, sæsonarbejdere og husarbejdere. I 11 medlemsstater²⁸⁷ var adgangen til mindst én gren af den sociale beskyttelse desuden frivillig for mindst én gruppe af atypiske arbejdstagere. Hvad angår selvstændige, oplevede de formelle huller i dækningen inden for mindst én gren af den sociale beskyttelse i 19 medlemsstater²⁸⁸, oftest i forbindelse med arbejdsløshedsunderstøttelse (19 medlemsstater) og ydelser ved arbejdsulykker og erhvervs sygdomme (14 medlemsstater). I de fleste tilfælde påvirkede disse huller alle selvstændige, mens de i ca. en tredjedel af medlemsstaterne var specifikke for visse grupper, f.eks. landbrugere, håndværkere eller liberale erhverv. I 15 medlemsstater var dækningen desuden frivillig for selvstændige, oftest med hensyn til ydelser ved sygdom og barselsydelse, efterfulgt af ydelser i forbindelse med arbejdsulykker og erhvervs sygdomme. De foreliggende nationale skøn peger i retning af meget forskellige niveauer for selvstændiges anvendelse af frivillige ordninger.

Væksten i boligpriserne har oversteget indkomstvæksten i det seneste årti, hvilket har sat prisoverkommeligheden under pres. Stigninger i boligpriserne er i sagens natur ikke bekymrende, hvis de er i overensstemmelse med husholdningernes finansielle kapacitet til at have råd til en bolig. I løbet af det seneste årti er boligpriserne i EU imidlertid steget ca. 10 % hurtigere end indkomsterne i gennemsnit, hvilket har mindsket prisoverkommeligheden – dog med store forskelle mellem landene²⁸⁹. Boligpriserne i forhold til indkomsten steg med 20 % eller mere fra 2014 til 2024 i Portugal, Nederlandene, Ungarn, Luxembourg, Irland, Tjekkiet og Østrig. Da renterne steg ved slutningen af denne periode, er boligpriser overkommelighed faldet yderligere i de fleste lande for de personer, der har brug for at låne til at købe en bolig. Små og ineffektive udlejningsmarkeder i mange medlemsstater udgør ikke et rentabelt alternativ til køb, idet lejeomkostningerne er høje i mange hovedstæder, og mængden af socialt boligbyggeri er blevet mindre i de seneste årtier. Mens huslejen for eksisterende kontrakter er steget betydeligt langsommere end huspriserne, er huslejen for nye kontrakter steget kraftigt. Situationen varierer mellem indkomstgrupper og aldersgrupper, hvor lavindkomstgrupper og unge er hårdest ramt. På EU-plan udgjorde andelen af de samlede boligudgifter i den disponible husstandsindkomst i gennemsnit 19,2 %, men nåede op på 36,9 % for personer i risiko for fattigdom²⁹⁰. På den anden side skal unge ofte betale højere husleje, når de lejer for første gang, og de har lavere indkomster og er mindre kreditværdige.

²⁸⁵ Ved "formel dækning" af en gruppe forstås en situation inden for en given social sikringsgren (f.eks. alderdom, sygdom, arbejdsløshed og barsel), hvor den eksisterende lovgivning eller kollektive overenskomster fastsætter, at personer i denne gruppe er berettiget til at deltage i en social sikringsordning, der dækker en bestemt gren.

²⁸⁶ AT, BG, CZ, DE, EL, ES, FR, HR, HU, IT, LV, NL, PL, PT, RO, SE, SI og SK.

²⁸⁷ AT, CZ, DE, DK, HU, LU, NL, PL, RO, SI og SK.

²⁸⁸ AT, BE, BG, CY, CZ, DE, EE, EL, FR, IE, IT, LT, LV, NL, PL, PT, RO, SI og SK.

²⁸⁹ Se Cousin G., Frayne C., Dias Martins V. og B. Vasicek, [Housing in the European Union: Market Developments, Underlying Drivers, and Policies](#), European Economy Discussion Paper 228/oktober 2025.

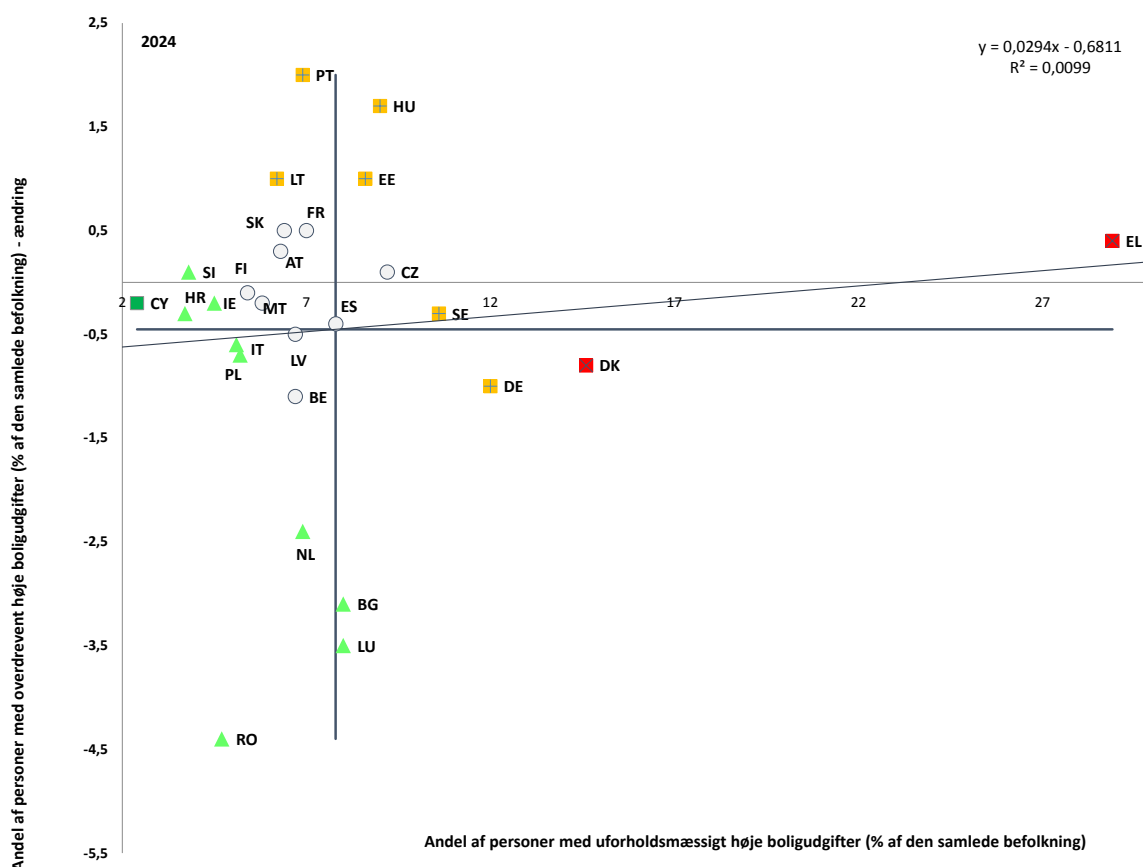
²⁹⁰ Eurostat [[jlc_mdcd01](#)], EU-SILC.

Andelen af personer med uforholdsmæssigt høje boligudgifter faldt noget i EU i 2024, men var fortsat betydeligt højere for personer lever i fattigdom, og der var betydelige forskelle mellem medlemsstaterne. I 2024 faldt andelen af befolkningen med uforholdsmæssigt høje boligudgifter til 8,2 % fra 8,8 % i 2023, men der er betydelige forskelle – se figur 2.4.13²⁹¹. Grækenland registrerede den højeste andel af husstande med uforholdsmæssigt høje boligudgifter i EU (28,9 % efter en stigning på 0,4 procentpoint) og befandt sig i en "kritisk situation" sammen med Danmark (14,6 % efter et fald på 0,8 procentpoint). Seks medlemsstater "bør holdes øje med" på grund af et niveau, der stadig er relativt højt efter et fald (Tyskland og Sverige), eller fordi de har oplevet nogle af de største årlige stigninger, selv om de ligger på et lavere niveau (Portugal, Ungarn, Estland og Litauen). På den anden side var Cypern det land, der præsterede bedst (2,4 %). Kroatien (3,7 %) og Slovenien (3,8 %) var "bedre end gennemsnittet" sammen med bl.a. andre lande, der oplevede store årlige fald (Rumænien, Luxembourg, Bulgarien og Nederlandene). Andelen af husstande med uforholdsmæssigt høje boligudgifter faldt med 2,1 procentpoint i 2024 for personer i risiko for fattigdom, hvilket er mere end for befolkningen i almindelighed. Den var dog fortsat betydeligt højere, nemlig 31,1 % mod 3,8 % for resten af befolkningen. Personer med handicap står også over for uforholdsmæssigt høje boligudgifter sammenlignet med personer uden handicap (10,4 % mod 7,8 %). De højeste andele af personer med uforholdsmæssigt høje boligudgifter for befolkningen i risiko for fattigdom i 2024 blev konstateret i Grækenland (88,9 %, en stigning på 2,6 procentpoint) og Danmark (65,6 %, et fald på 6,7 procentpoint), mens de laveste blev registreret i Cypern (9,2 %), Rumænien (16,3 %) og Kroatien (16,8 %). I 2024 boede 9,8 % af EU's befolkning i byer i en husstand med uforholdsmæssigt høje boligudgifter mod 6,3 % i landdistrikterne. Boligudgifterne var højere i byerne end i landdistrikterne i alle medlemsstater med undtagelse af Rumænien, Bulgarien, Litauen og Kroatien. Samlet set er andelen af personer med uforholdsmæssigt høje boligudgifter også højere for lejere på det private udlejningsmarked (19,2 %) end lejere med nedsat husleje eller gratis bolig (10 %). Andelen ligger på 5 % for ejere med udestående realkreditlån eller lån.

²⁹¹ Definitionen af indikatoren findes i bilag 2.

Figur 2.4.13: Andelen af befolkningen med uforholdsmæssigt høje boligudgifter varierer betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat.

Andel af befolkningen, der lever i husstande med uforholdsmæssigt høje boligudgifter, 2024-niveauer og ændring i forhold til det foregående år (% , nøgleindikator på den sociale resultattavle)

Bemærk: Akserne er centreret omkring det uvægtede gennemsnit for EU. Forklaring til betegnelser findes i bilaget. Foreløbige data for LT.

Kilde: Eurostat [[tespm140](#)], EU-SILC.

Overfyldte og utilstrækkelige boliger påvirker stadig en betydelig andel af husholdningerne i EU, og der er store forskelle på udbuddet af socialt boligbyggeri i medlemsstaterne. I 2024 boede 16,9 % af befolkningen i EU i overfyldte husstande med bred stabilitet i forhold til 2023²⁹². Der blev registreret en andel af overfyldte boliger på over 30 % i Rumænien (40,7 %), Letland (39,3 %), Bulgarien (33,8 %), Polen (33,7 %) og Kroatien (31,7 %). Derimod blev de laveste andele af overfyldte boliger (under 6 %) observeret i Cypern (2,4 %), Malta (4,4 %), Nederlandene (4,6 %) og Irland (5 %). Desuden oplevede 15,6 % af befolkningen i EU i 2023 dårlige boligforhold, der defineres som boliger med utæt tag, fugtige vægge, gulve eller fundamenter eller råd i vinduesrammer eller gulve²⁹³. Der findes ikke socialt boligbyggeri i alle EU-medlemsstater. Desuden varierer definitionerne og udbyderne samt støtteberettigelses- og tildelingsmekanismerne (indkomstbaserede tærskler er ikke desto mindre det mest almindelige kriterium). Data om størrelsen af den sociale boligmasse viser store forskelle mellem medlemsstaterne. I mange af dem har der også været et vist fald i løbet af det seneste årti – se figur 2.4.14. Øgede omkostninger til byggeri, jord og finansiering er almindeligt rapporterede udfordringer i

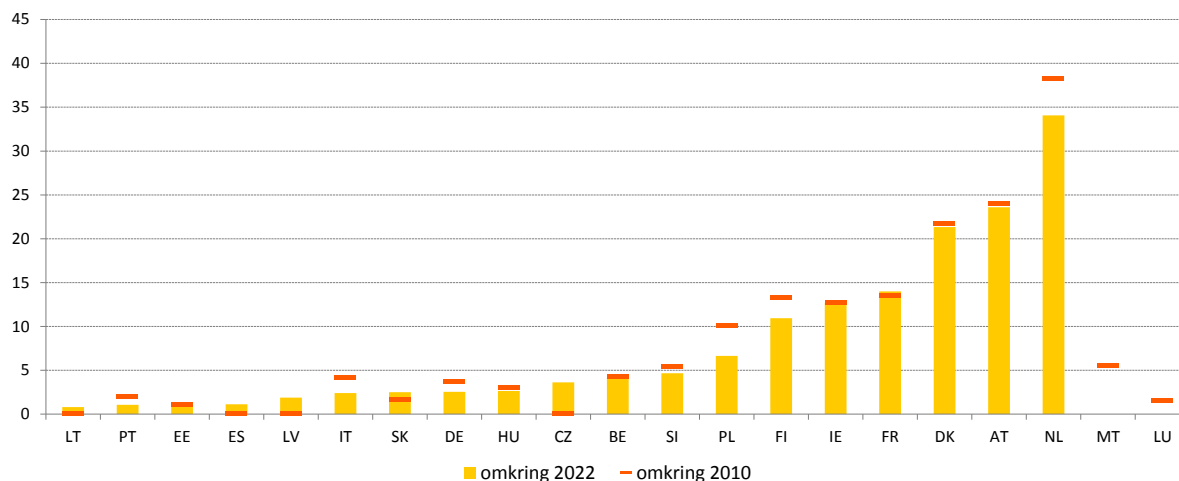
²⁹² Eurostat [[ilc_lvho05a](#)], EU-SILC.

²⁹³ Eurostat [[ilc_mdho01](#)], EU-SILC.

forbindelse med socialt boligbyggeri²⁹⁴. Antallet af voksne med handicap, der bor på døgninstitutioner, fortsatte med at stige i EU som helhed, idet bl.a. manglen på tilgængelige boligløsninger hindrede deres afinstitutionaliseringsproces.

Figur 2.4.14 Der er store forskelle mellem medlemsstaterne med hensyn til andelen af socialt boligbyggeri i forhold til den samlede boligmasse

Sociale lejeboliger, % af den samlede boligmasse i udvalgte år (2010, 2022)

Bemærk: "omkring 2022" henviser til årene 2016-2022, og "omkring 2010" henviser til årene 2010-2013.

Kilde: OECD (2024), OECD Affordable Housing Database – indikator [PH4.2](#). Socialt boligbyggeri.

Hjemløshed er en stigende social udfordring for alle medlemsstater. Selv om forskelle i definitioner og dataindsamlingsmetoder hindrer sammenligning og kvantificering af hjemløshed på tværs af landene på EU-plan, kan der konstateres en stigende tendens i de fleste medlemsstater, også i de medlemsstater, hvor tendensen har været faldende i de seneste år. I 2024 registrerede Finland 3 806 hjemløse, en stigning i forhold til året før på 11 %, for første gang i over ti år. Tilsvarende talte Danmark i 2024 5 989 hjemløse, hvilket er en stigning på 3 % i forhold til 2022 og en stigning på 20 % i forhold til 2009²⁹⁵.

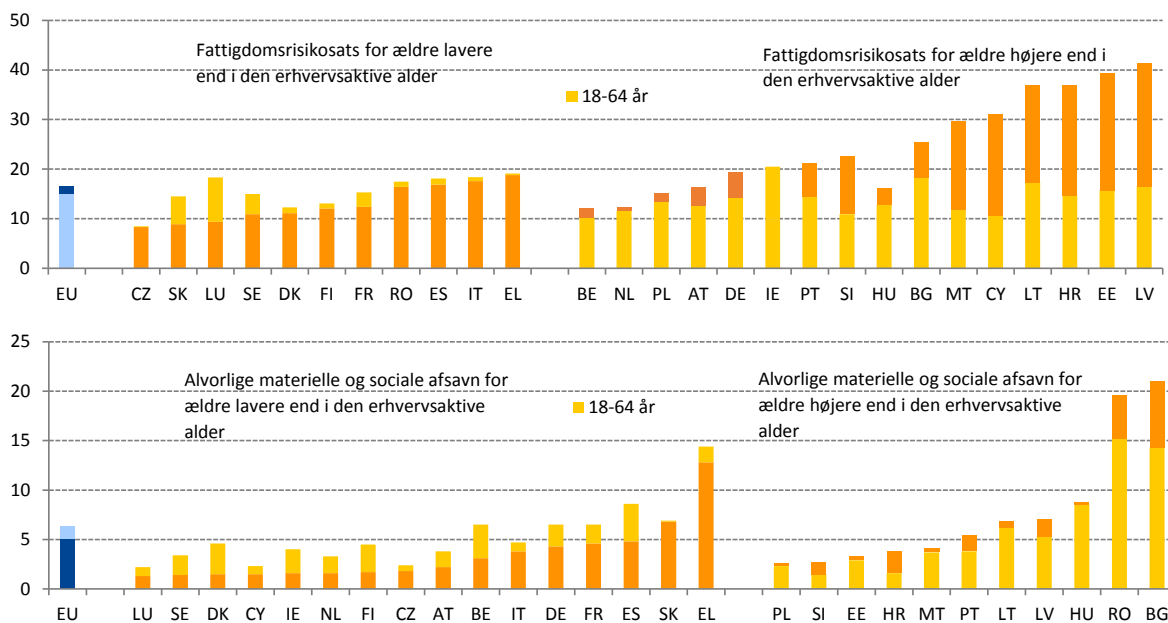
Andelen af ældre (65 år og derover) i risiko for fattigdom eller social udstødelse fortsatte med at falde på EU-plan i 2024. Faldet til 19,2 % sammenlignet med 19,7 % i 2023 skyldtes hovedsagelig en forbedring af andelen af kvinder i risiko for fattigdom eller social udstødelse (som ikke desto mindre blev betydeligt højere end for mænd på henholdsvis 21,5 % og 16,3 %). Situationen var også meget forskellig fra medlemsstat til medlemsstat, idet andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse blandt ældre varierede fra 9,5 % i Tjekkiet til 42,9 % i Letland. Samtidig stagnerede indkomstuligheden for personer på 65 år og derover (målt ved indkomstkventilsatsen, S80/S20) i 2024 på 4,11 i forhold til den faldende tendens for befolkningen i den erhvervsaktive alder. Den var dog stadig lavere end for den samlede befolkning (4,66), hvilket også afspejler pensions- og skattesystemernes omfordelingseffekt.

²⁹⁴ Se OECD, [Social Housing: A Key Part of Past and Future Housing Policy](#), OECD Publishing, 2020, Paris.

²⁹⁵ Se: Fondation pour le Logement des Défavorisés – FEANTSA: [Tenth overview of housing exclusion in Europe – 2025](#), 2025.

Figur 2.4.15 Ældre (65 år og derover) har større fattigdomsrisiko end befolkningen i den erhvervsaktive alder, men er generelt mindre udsat for alvorlige materielle og sociale afsavn

Fattigdomsrisikosats (AROP) (øverste panel) og andel med alvorlige materielle og sociale afsavn (nederste panel) efter aldersgruppe (% , 2024)

Bemærk: Søjlerne for hver serie er overlejret: Til venstre er 18-64-søjlen højere og delvis synlig bag den fuldt synlige 65+-søjle. Til højre er 65+ søjlen højere og delvist synlig bag den fuldt synlige 18-64 søjle.

Kilde: Eurostat [[ilc_li02](#)] og [[ilc_mdsd11](#)], EU-SILC

Faldet i andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse for ældre i EU hænger sammen med et fald i både deres indkomstfattigdom og deres alvorlige materielle eller sociale afsavn. Andelen af personer i risiko for fattigdom (AROP) for personer over 65 år faldt fra 17,3 % i 2022 til 16,6 % i 2024 (baseret på 2023-indkomsttal). Ikke desto mindre forblev AROP-andelen for personer over 65 år i gennemsnit lidt højere end for yngre personer i EU. Situationen var forskellig fra medlemsstat til medlemsstat med AROP-andele på mellem 8,3 % og 41,4 % – se figur 2.4.15. Mens personer på 65 år og derover i flere lande var mindre udsat for indkomstfattigdom end befolkningen i den erhvervsaktive alder, var fattigdomsrisikoen for ældre op til to gange højere i andre lande. Andelen af ældre, der lider alvorlige materielle og sociale afsavn faldt til 5,1 % i EU i 2024 efter en stagnation på ca. 5,5 % siden 2020. Andelen varierede fra under 1 % til over 20 % på tværs af medlemsstaterne. I modsætning til AROP-andelen var andelen af ældre, der lider alvorlige materielle og sociale afsavn, lidt lavere end for befolkningen i den erhvervsaktive alder (6,4 %) i gennemsnit i EU og i de fleste medlemsstater.

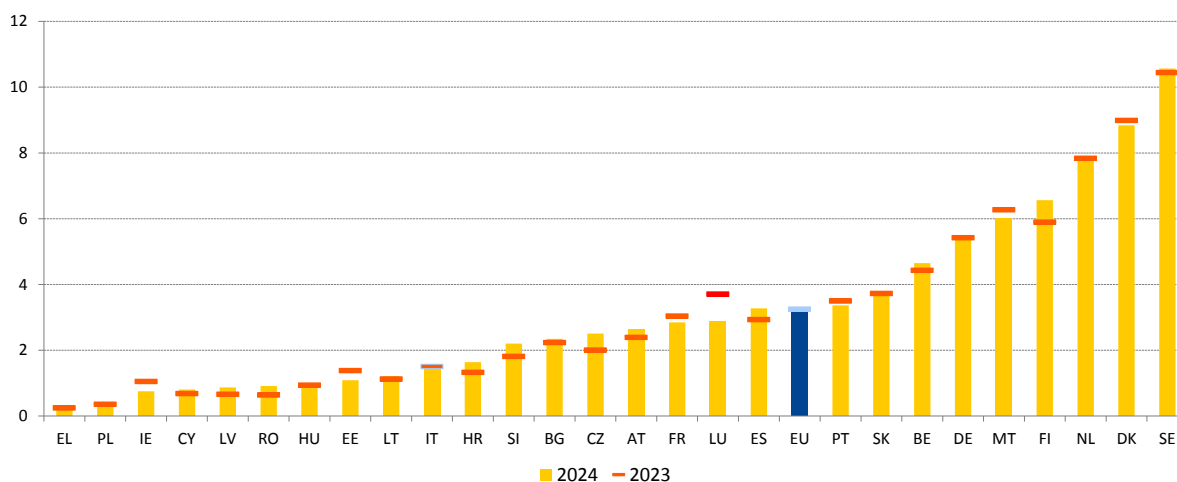
Den samlede kompensationsgrad for pensioner forblev stabil på EU-plan i 2024. Dette tal, der sammenligner pensionsydelse til personer i alderen 65-74 år med arbejdsindkomsten for personer i alderen 50-59 år, var på 0,6 i EU i 2024 (mod 0,59 i 2023 og 0,58 i de foregående år). Tallet varierede fra 0,35 i Kroatien til 0,84 i Grækenland. Forholdet var lidt lavere for kvinder end for mænd, henholdsvis 0,58 og 0,62, i EU. Dette betyder, at kvinder, hvis arbejdsindkomster som udgangspunkt er lavere, lider under en yderligere forværring af deres indkomstsituation sammenlignet med mænd, når de går på pension.

De strukturelle udfordringer med hensyn til tilgængelig, økonomisk overkommelig langtidspleje af høj kvalitet forventes at blive forstærket i takt med befolkningens aldring. Antallet af personer i EU, der potentielt får brug for langtidspleje, forventes at stige

fra 31,2 millioner i 2022 til 33,2 millioner i 2030 og 37,8 millioner i 2050²⁹⁶. Begrænset adgang til formelle tjenester fører til uopfyldte behov eller en uforholdsmæssig stor byrde for uformelle omsorgspersoner, som oftest er kvinder. I 2019 rapporterede 46,6 % af EU's befolkning på 65 år og derover, der havde alvorlige problemer med personlig pleje eller husholdningsaktiviteter, at de havde et uopfyldt behov for hjælp. Dette var betydeligt mere udtalt for personer i den laveste indkomstkventil (51,2 %) end for personer i den højeste (39,9 %)²⁹⁷. Der rapporteres allerede om manglende prisoverkommelighed og tilgængelighed, også på grund af mangel på arbejdskraft, hvilket understreger mulighederne for yderligere at styrke udbuddet af langtidspleje, navnlig i lyset af den forventede demografiske udvikling.

Figur 2.4.16 Andelen af ansatte i langtidsplejesektoren pr. 100 personer på 65 år og derover viser marginale forbedringer i EU med store forskelle mellem medlemsstaterne

Plejepersonale pr. 100 personer på 65 år og derover, 2024

Bemærk: Plejepersonale opgøres ved at krydse NACE-kode 87.1, 87.3 og 88.1 (sektor) og ISCO-kode 2221, 2264, 2266, 2634, 2635, 3221, 3255, 5321 og 5322 (erhverv).

Kilde: Beregning foretaget af GD EMPL på grundlag af et særudtræk fra Eurostat, EU LFS 2024

På trods af jobkabelspotentialer i sektoren for langtidspleje forværrer manglen på arbejdskraft og færdigheder (også på grund af sektorens lave tiltrækningskraft) udfordringerne i forbindelse med adgang og har en negativ indvirkning på kvaliteten af de leverede tjenester. I 2024 var 3,2 millioner arbejdstagere, hovedsagelig personlige plejere (65 %) og sygeplejersker (29 %), beskæftiget i sektoren for langtidspleje i EU, hvilket svarer til ca. 1,6 % af arbejdsstyrken²⁹⁸. Kvinder udgør 87 % af arbejdsstyrken i langtidsplejesektoren, samtidig med at de har flere uformelle omsorgsforpligtelser. Sektoren har et stort jobkabelspotentiale, og sundhedsrelaterede erhverv (f.eks. sundhedspersonale og personlige plejere) forventes at vokse i takt med den demografiske udvikling²⁹⁹. I gennemsnit var der ikke desto mindre 3,3 ansatte i langtidsplejesektoren pr. 100 personer på 65 år og derover i 2024, hvilket er en meget lille forbedring i forhold til 2023. Der var dog

²⁹⁶ Ifølge fremskrivningerne fra basisscenariet. Se Europa-Kommissionen, [2024 ageing report – Economic & budgetary projections for the EU Member States \(2022-2070\)](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2024.

²⁹⁷ Eurostat indikator [[hlth_ehis_tadlh](#)] og [[hlth_ehis_tadlhi](#)]. EHIS wave 3.2019.

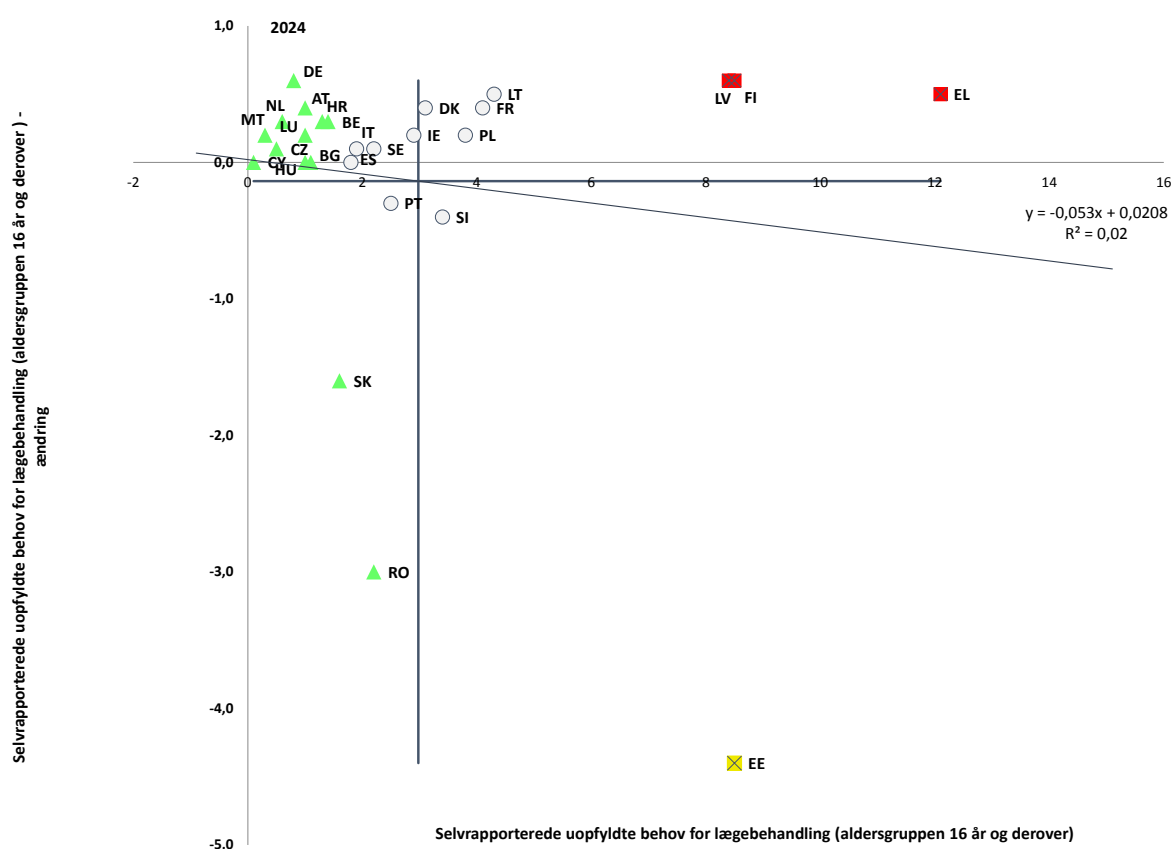
²⁹⁸ Kilde: Beregning foretaget af Europa-Kommissionen (GD EMPL) ved hjælp af et særudtræk fra Eurostat, EU LFS 2024. Langtidsplejesektoren kan ikke desto mindre være større i betragtning af den betydelige forekomst af sort arbejde.

²⁹⁹ Se: [Cedefop skills forecast 2035: the twin transition and the demographic challenge drive demand for high-level skills](#).

stor variation mellem medlemsstaterne, idet tallet varierede fra 0,3 i Grækenland til 10,4 i Sverige (se figur 2.4.16). Manglen på færdigheder og arbejdskraft skyldes også sektorens lave tiltrækningskraft, som skyldes vanskelige arbejdsvilkår, herunder i forbindelse med sundhed og sikkerhed, og relativt lave lønninger. Lønningerne for langtidsplejere ligger på ca. 89 % af den gennemsnitlige bruttotimeløn og på ca. 65 % i Bulgarien, Italien og Estland³⁰⁰. Der rapporteres også om utilstrækkelige karriereforløb og utilstrækkelig adgang til opkvalificeringsmuligheder. Hushjælpere og indeboende plejere, som ofte er mobile arbejdstagere fra EU eller tredjelande, kan stå over for særligt vanskelige arbejdsvilkår i langtidsplejesektoren, herunder med hensyn til adgang til social beskyttelse.

Figur 2.4.17: Forekomsten af uopfyldte behov for lægebehandling var stort set stabil på EU-plan og steg en smule for de fleste medlemsstater med kun nogle få betydelige fald.

Selvrapporterede uopfyldte behov for lægebehandling, 2024-niveauer og ændringer i forhold til det foregående år (% , nøgleindikator på den sociale resultattavle)

Bemærk: Selvrapporterede uopfyldte behov for lægebehandling på grund af økonomiske årsager, lang venteliste eller afstand medregnes. Akserne er centreret omkring det uvægtede gennemsnit for EU. Forklaring til betegnelser findes i bilaget. Data er foreløbige for LT.

Kilde: Eurostat [[tespm110](#)], EU-SILC.

Andelen af personer, der rapporterede om uopfyldte behov for lægebehandling, var i gennemsnit stabil i EU i 2024. Andelen var 2,5 % i EU, hvilket kun er 0,1 procentpoint højere end i 2023. Blandt medlemsstaterne med de højeste andele (over 8 %) og dermed i "kritiske situationer" lå Grækenland, Finland og Letland tæt på det foregående års andel efter moderate stigninger (0,6 procentpoint), som ikke desto mindre var blandt de største i EU – se

³⁰⁰ Beregning foretaget af Europa-Kommissionen (GD EMPL) ved hjælp af et særudtræk fra Eurostat, Structure of Earnings Survey, 2022.

figur 2.4.17. Samtidig oplevede Estland, Rumænien og Slovakiet de største fald. På trods af dette års betydelige forbedring var andelen af personer med uopfyldte behov for lægebehandling i Estland fortsat høj ("svag, men i bedring"), mens Rumænien og Slovakiet blev "bedre end gennemsnittet". De laveste tal blev registreret i Cypern, Malta, Tjekkiet, Nederlandene, Tyskland, Østrig, Luxembourg og Ungarn, alle under 1 %, dog efter større stigninger i nogle tilfælde. Der blev også registreret regionale forskelle med hensyn til uopfyldte behov for lægebehandling, hvoraf de største var i Italien og Rumænien (se figur 10 i bilag 5). Rapportering af uopfyldte behov var også hyppigere i gennemsnit i landområder end i mindre byer og forstæder (henholdsvis 2,8 % og 2,1 % i EU) med store forskelle mellem medlemsstaterne. Der var en tendens til, at rapporteringen af uopfyldte behov var ca. 60 % større i den fattigste femtedel af befolkningen, navnlig i visse lande (f.eks. 4,9 % mod 2,2 % i Rumænien, 4,8 % mod 2,5 % i Portugal, 4 % mod 2,2 % i Sverige og 14,4 % mod 8,4 % i Letland).

2.4.2 Foranstaltninger truffet af medlemsstaterne

Flere medlemsstater har gennemført reformer for at forbedre tilstrækkeligheden af deres mindsteindkomstordninger i overensstemmelse med Rådets henstilling fra 2023³⁰¹. For at forbedre tilstrækkeligheden vedtog **Spanien** et kongeligt dekret i januar 2025, som forhøjede mindsteindkomstydelsen med 9 %. **Kroatien** ændrede lov om social velfærd for at øge grundbeløbet med mindst 25 % for husstande med børn. Der er også sket stigninger i bl.a. **Letland**, **Litauen** og **Luxembourg**. Med henblik på at forbedre tilstrækkeligheden er nogle medlemsstater, f.eks. **Estland**, ved at udvikle en metode til at fastsætte niveauet for mindsteindkomstydelse, mens **Letland** hævdede referenceværdien fra 20 % til 22 % af medianindkomstniveauet for den garanterede mindsteindkomsttærskel.

For at forbedre mindsteindkomstordningernes dækning traf en række medlemsstater foranstaltninger til at fremme udbredelsen og mindske de administrative hindringer. I **Estland** er der planlagt ændringer af loven om social velfærd for at forenkle ansøgningsprocessen ved at hente data fra nationale registre og anvende en standardiseret tilgang i hele landet. I **Luxembourg** omhandler en ny national plan for bekæmpelse af fattigdom, der skal vedtages inden udgangen af 2025, bl.a. oprettelse af en kvikskranke for sociale ydelser og relaterede forespørgsler med henblik på at fremme udbredelsen heraf. **Rumænien** lancerede i januar 2024 VMI-programmet (mindsteindkomstprogram med fokus på inklusion) for at øge dækningen og forbedre støttens tilstrækkelighed og samtidig forbedre støttemodtagernes adgang til arbejdsformidling. **Kroatien** vedtog i marts 2025 flere ændringer for at forbedre dækningen, tilstrækkeligheden og målretningen af sociale ydelser med særligt fokus på personer, der lider under vedvarende fattigdom.

I overensstemmelse med tilgangen med aktiv inklusion gøres der en indsats for at lette integrationen på arbejdsmarkedet, herunder for modtagere af mindsteindkomst. I **Portugal** vil en ny incitamentsordning for arbejde gøre det muligt at kombinere indkomst fra arbejde og social støtte. Flere medlemsstater har også gjort en indsats for at forbedre aktiveringsforanstaltningerne for modtagere af mindsteindkomst. Som led i genopretnings- og resiliensplanen blev der i **Rumænien** gennemført et nyt mindsteindkomstprogram med fokus på inklusion, hvori det fastsættes, at mindst 60 % af støttemodtagerne ved udgangen af andet kvartal 2025 skal deltage i mindst én aktiveringsforanstaltning på arbejdsmarkedet.

³⁰¹ Se: [Rådets henstilling af 30. januar 2023 om en tilstrækkelig mindsteindkomst, som sikrer aktiv inklusion](#).

Medlemsstaterne er fortsat med at gennemføre initiativer til forbedring af adgangen til sociale tjenester og energi- og transporttjenesters prisoverkommelighed, navnlig for sårbare grupper. Spanien har afsat 198,7 mio. EUR til at forbedre regionale og lokale tjenester til gavn for børn og familier i nød. I **Rumænien** blev programmet for integrerede fællesskabstjenester lanceret på tværs af 2 000 landdistrikter, hvor der blev etableret integrerede teams og uddannelse af arbejdsstyrken inden for sociale tjenester med det formål at levere omfattende tjenester til mindst 450 000 sårbare personer, med ESF+-støtte. **Luxembourg** har øget sin støtte til lavindkomsthusholdninger ved at tredoble energitillægget i 2025 og udvide (delvis) berettigelse til dem, der tjener op til 30 % over indkomsttærsklen. **Nederlandene** indførte en midlertidig støtteordning med et budget på 60 mio. EUR for at hjælpe lavindkomsthusholdninger med at betale deres energiregninger i 2025. **Portugal** har udvidet adgangen til offentlig transport ved at tilbyde gratis transport til alle personer under 23 år, uanset deres indskrivningsstatus på uddannelsesinstitutioner.

I 2024-2025 havde foranstaltninger truffet af nogle medlemsstater til formål at styrke adgangen til social beskyttelse for arbejdstagere og selvstændige i overensstemmelse med Rådets henstilling fra 2019³⁰², navnlig for så vidt angår arbejdsløshedsunderstøttelse. Frankrig forbedrede adgangen for arbejdstagere med afbrudte ansættelsesforhold, navnlig sæsonarbejdere og tidligere indsatte, mens **Italien** lempede kravene om adgang til diskontinuitetsydelsen for arbejdstagere i den kreative sektor. **Estlands** 2026-reform i retning af en universel grundsats forventes at forbedre adgangen for arbejdstagere i irregulær eller projektbaseret beskæftigelse ved at reducere optjeningsperioden (til otte måneders arbejde inden for tre år). **Polen** er i gang med at udarbejde en lov, der skal støtte inklusionen (fra midten af 2026) af professionelle kunstnere i det sociale sikringsystem, mens reformen i 2025 fjernede reduktionen på 20 % i grundydelsen til jobsøgende med mindre end fem års bidragsperioder.

Medlemsstaterne fokuserede på at forbedre den sociale beskyttelse for selvstændige og personer med atypiske former for beskæftigelse. Fra 2025 blev disse grupper omfattet af forældreorlov og ydelser i forbindelse med ulykker og erhvervs sygdomme i Cyprien. Malta indførte fædreorlovsydelse til selvstændige fædre. Fra 2026 skal digitale platforme forsikre deres selvstændige mod arbejdsulykker i **Belgien**. Forbedringer af eksisterende ordninger for selvstændige erhvervsdrivende blev foretaget eller forventes at blive foretaget i **Kroatien** for så vidt angår ydelser ved sygdom og **Italien** for så vidt angår ydelser ved sygdom og forældreorlov. **Nederlandene** er i gang med at udarbejde en ny lov om indførelse af obligatorisk grundlæggende invalideforsikring for alle selvstændige. Fra 2025 ændrer **Tjekkiet** revision af arbejdsaftaler forsikringstærsklerne og udvider dem til at omfatte sygdom, pension og visse ferierettigheder, mens **Bulgarien** forlængede kompensationsperioderne i tilfælde af midlertidig invaliditet som følge af arbejdsulykker eller erhvervs sygdomme for korttidsansatte landbrugsarbejdere. **Spanien** genindførte multiplikatorcoeffcienten for "faste sæsonarbejdere" for at justere ydelsesberegningerne og forbedre adgangen til uarbejdsdygtigheds- og alderspensioner og tilpassede tidsbegrænsede kontrakter i produktionsøjemed til landbrugs- og landbrugsfødevarersektoren. **Kroatien** udvidede barsels- og forældretydelserne ved at hæve kompensationsniveauet, lempe kravene og udvide dækningen til selvstændige, deltidsansatte og andre udelukkede arbejdstagere.

³⁰² Se: [Rådets henstilling af 8. november 2019 om adgang til social beskyttelse for arbejdstagere og selvstændige](#).

En række medlemsstater fortsatte med at forbedre gennemsigtigheden og forenklingen af de sociale beskyttelsesordninger, herunder ved hjælp af digitale værktøjer. Spanien lancerede f.eks. i september 2024 en ny mobilapplikation med ajourførte oplysninger og i januar 2025 et nyt websted, der omfatter teleadgang til procedurer, oplysninger og tjenester vedrørende pensioner og ydelser. I midten af 2024 udvidede **Slovakiet** onlinegennemsigtigheden yderligere ved at forbedre forsikringstagerens elektroniske konto, så den omfatter realtidsdata om ydelser ved sygdom og barsel (ud over pensioner og bidrag). I midten af 2025 vedtog **Tjekkiet** også forenklingsforanstaltninger, der strømliner pensionsudbetalingsprocesserne for modtagere i udlandet. **Tyskland** videreudviklede sin Digitale Rentenübersicht i 2024-2025 med støtte fra genopretnings- og resiliensfaciliteten ved at udvide udbyderforbindelserne og forbedre onlineadgangen til omfattende pensionsoplysninger.

Flere reformer havde til formål at lette den økonomiske byrde for forældre og bekæmpe børnefattigdom gennem kontantydelse. Med støtte fra ESF+ vil **Bulgarien** foretage en kortlægning af børn, der lever i ekstrem fattigdom. Flere andre lande øgede børnetilskuddene (f.eks. **Cypern og Malta**) eller børnepasningsydelse (f.eks. **Letland** for børn med handicap). I 2024 iværksatte **Spanien** et ESF+-finansieret program for uddeling af kort/kuponer og periodisk genopfyldning heraf, som gennemføres af det spanske Røde Kors, for at støtte familier med forsørgelsesberettigede børn, hvis indkomst ligger under fattigdomsgrænsen. **Irland** indførte et tilskud til nyfødte, som ud over den første måneds børnetilskud omfatter en engangsbetaling på 280 EUR til forældre til børn, der er født den 1. januar 2025 eller senere. I 2024 forhøjede **Malta** fødselsbonusen til 500 EUR for det første barn og til 1 000 EUR for hvert yderligere barn i husstanden. Udover fødselstilskud omfatter et lovforslag i **Frankrig** andre forbedringer, som har til formål at udvide familieydelse til forældre fra fødslen af deres første barn i stedet for kun fra det andet barn, hvilket vil støtte familier med et enkelt barn, der står over for stor fattigdomsrisiko. **Irland** udvidede også dækningen af deres Working Family Payment, som støtter arbejdstagere med lav løn med børn, gennem en forhøjelse af indtægtsgrænsen. **Finland** har desuden foreslået reformer med henblik på at ændre loven om børneydelse for at styrke den som en indkomstkilde for berettigede husstande med børn.

Der er vedtaget forskellige reformer for at forbedre børns adgang til vigtige varer og tjenesteydelser i overensstemmelse med den europæiske børnegaranti. Portugal gennemfører f.eks. et program, der tilbyder gratis førskoleundervisning til 5 000 børn, med fokus på områder med begrænsede offentlige og solidariske netværksmuligheder. Initiativet omfatter indgåelse af kontrakter med private, kooperative og sociale uddannelsesinstitutioner om at åbne 200 nye førskolefaciliteter med betydelige investeringer, der løber fra 2025 til 2028. **Cypern** iværksatte en reform for at udvide den gratis obligatoriske førskoleundervisning for børn på fire år og derover med støtte fra genopretnings- og resiliensfaciliteten. **Letland** forhøjede børnepasningsydelsen for børn med handicap fra 313 EUR til 413 EUR om måneden for at yde yderligere økonomisk støtte til familier til dækning af plejerelevante omkostninger. **Polen** indførte kvalitetsstandarder for børnepasningsfaciliteter. Ud over førskoleundervisning og børnepasning indførte **Cypern** tilbud om morgenmad til sårbare elever i offentlige skoler i et initiativ, der medfinansieres af ESF+. I **Rumænien** lancerede regeringen programmet "Healthy Meal" med støtte fra ESF+. Det giver elever i sårbare skoler et dagligt varmt måltid eller en madpakke, der bidrager til deres trivsel. Landet opretter også et netværk af 150 daginstitutioner for at forhindre, at børn adskilles fra deres familier, ved at tilbyde særlige aktiviteter for både børn og forældre med støtte fra genopretnings- og resiliensfaciliteten.

Medlemsstaterne har vedtaget foranstaltninger til at forbedre beskæftigelsesmulighederne for personer med handicap samt deres adgang til tjenester. **Bulgarien** har øget finansieringen af aktive arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger, herunder subsidierede beskæftigelses- og uddannelsesmuligheder for personer med handicap. **Grækenland** fremmer rekruttering af personer med handicap i lokale offentlige organisationer. **Rumænien** udviklede lokalsamfundsbase, integrerede tjenester i landdistrikterne for at forbedre adgangen til sundhedspleje, uddannelse og sociale tjenester. Med et lignende formål vedtog **Spanien** foranstaltninger til at styrke adgangen til centrale støttetjenester, f.eks. personlig bistand, hjemmepleje og telepleje. Nogle medlemsstater fortsatte med at investere i boligjenester for personer med handicap, enten for at øge deres kapacitet, som i **Malta** og **Spanien**, eller for at forbedre deres kvalitet, som i **Rumænien**. **Spanien** og **Estland** er i gang med at vedtage foranstaltninger til at forbedre tilgængeligheden af kompenserende teknologier, herunder digitale løsninger.

Flere medlemsstater har udformet og vedtaget integrerede, langsigtede nationale strategier til bekæmpelse af hjemløshed. **Tyskland** lancerede i april 2024 for første gang en national handlingsplan for bekæmpelse af hjemløshed, som indeholder nationale retningslinjer for en koordineret indsats fra forbundsregeringens, delstaternes og kommunernes side. **Portugal** ajourførte sin flerårige strategi for integration af hjemløse, som omfatter et integreret varslingsystem for risikosituationer, personlige interventioner med sagsbehandlere på lokalt plan og en forøgelse af antallet af "bolig først"-løsninger og delte lejligheder. **Slovenien** vil efter planen for første gang vedtage en strategi for forebyggelse og udryddelse af hjemløshed, der indeholder en definition heraf og fokuserer på passende, stabil, tilgængelig og sikker indkvartering for alle.

Pensioner og aktiv aldring står fortsat højt på medlemsstaternes reformdagsorden, og de fleste foranstaltninger tager sigte på støtte til et længere arbejdsliv og udskydelse af pensionering. I **Irland** vil lovforslaget om beskæftigelse 2025 gøre det muligt for folk at vælge at fortsætte med at arbejde efter pensionsalderen, medmindre arbejdsgiveren kan påvise en legitim og forholdsmæssig begrundelse for at gennemtvinge pensionering. I **Malta** vil personer, der har optjent tilstrækkelige socialsikringsbidrag til at gå på pension, modtage et højere tillæg til deres pension for hvert yderligere år, de forbliver i beskæftigelse, indtil de fylder 65 år. I **Belgien** kan selvstændige fra oktober 2025 optjene yderligere pensionsrettigheder, hvis de fortsætter med at arbejde og betale socialsikringsbidrag efter pensionsalderen. **Luxembourg** vil ækvivalere optjeningsreglerne for arbejdstagere og selvstændige, når tidlige pensioner eller invalidepensioner kombineres med erhvervsaktivitet. **Litauen** indførte yderligere incitamentter til at arbejde for ældre og personer med handicap og udvidede udbetalingen af social bistand, alderspension og invalidepension til beskæftigede, der tilhører disse grupper. **Italien** indførte incitamentter til at fortsætte med at arbejde for alle, der opfylder adgangskravene til visse ordninger for tidlig pensionering. Den lovbestemt pensionsalder blev hævet i **Tjekkiet** og **Danmark**. En bred dagsorden om aktiv aldring og demografi blev fremlagt i **Grækenland**, mens **Bulgarien** fortsatte gennemførelsen af sin strategi for aktiv aldring, og **Cypern** udviklede sin første strategi. Tidlig pension for personer i risikable erhverv blev udvidet i **Tjekkiet**, mens ordningen for tidlig pensionering med skattefritagelser for fysisk krævende job blev mere målrettet og forlænget til 2029 i **Nederlandene**.

Flere lande har truffet foranstaltninger til at forbedre pensionernes tilstrækkelighed og støtte personer med lave pensioner. I **Malta** blev der vedtaget foranstaltninger med dette formål, herunder en lille forhøjelse af alle alderspensioner i 2025, en gradvis stigning i efterladte pensioner, et højere tilskud til ældre i alderen 75-79 år og forbedrede skattefritagelser for pensionister på 61 år og derover. Der blev også indført justeringer af

leveomkostningsbonussen. I **Italien** blev der vedtaget en midlertidig forhøjelse af minimumspensionerne for 2025 og 2026, og der blev indført sociale tillæg for ugunstigt stillede pensionister, mens **Portugal** indførte et ekstraordinært pensionstillæg for personer med lave pensioner. I **Letland** blev minimumsalderspensionen forhøjet, og de statslige alders- og invalidepensionstillæg genindføres gradvist. **Litauen** indeksregulerede alle alders-, invalide- og efterladte pensioner, og **Rumænien** suspenderede i 2025 den nyligt indførte mekanisme til indeksering af sociale ydelser for personer med minimumspensioner og lave pensioner, som i stedet modtog en engangsstøtte. **Danmark** forhøjede tillægspensionen finansieret af en passagerafgift på flyrejser. Andre medlemsstater har vedtaget foranstaltninger til at styrke niveauet og tilstrækkeligheden af handicapydelse (Estland, Frankrig, Cypern, Rumænien, Spanien og Slovenien) og den finansielle støtte til omsorgspersoner (Malta, Slovakiet og Rumænien).

I nogle lande blev der truffet foranstaltninger til at støtte pensionernes tilstrækkelighed og samtidig bidrage til at sikre pensionernes bæredygtighed, også i forbindelse med udviklingen af pensionsystemer med flere søjler. I **Italien** kan personer nu frivilligt betale en supplerende pensionsbidragssats ud over standardsatsen. **Letland** overførte 1 % af de statsfinansierede pensionsbidragssatser fra den statslige pensionsfond under anden søjle til pay-as-you-go-ordningen under første søjle. **Irland** vedtog et automatisk pensionsopsparingsystem, som vil blive lanceret den 1. januar 2026. **Malta** bebudede lignende foranstaltninger vedrørende automatisk tilmelding, øgede bidragsperioden og indførte uddannelsesinitiativer og styrkede skattefordele for at fremme udbredelsen af pensionsordninger under tredje søjle og fremme diversificeringen af pensionsindkomsten. Der gennemføres brede pensionsreformer for at sikre både pensionernes tilstrækkelighed og bæredygtighed i **Kroatien**, mens en revision af pensionssystemet gennemføres i **Bulgarien** og er planlagt i **Malta**.

Medlemsstaterne har indført foranstaltninger til at styrke sundhedsdækningen og fremme lige adgang til sundhedsydelser og kvaliteten heraf. 2025-budgettet for **Bulgariens** nationale sygesikringsfond blev forhøjet med 16 %, bl.a. til foranstaltninger til udvidet dækning af kræftscreening og støtte til apoteker i underforsynede områder. **Danmark** gennemfører sin største reform i 20 år i 2025 for at reducere ventetiden, udvide patienternes valgmuligheder og forbedre adgangen til pleje. Siden januar 2025 har **Estland** hævet egenbetalingerne for at øge finansieringen og har siden december 2024 konsolideret hospitalerne inden for rammerne af genopretnings- og resiliensplanen for at forbedre effektiviteten og reducere omfanget af uopfyldte behov for lægebehandling. I november 2024 indførte **Tyskland** en reform, der omstrukturerede hospitalssektoren, og et nyt refusionssystem for at reducere unødvendige medicinske procedurer. Fra januar 2025 udvidede **Letland** listen over lægemidler, der refunderes, øgede niveauet for offentlig refusion for lægemidler, fastsatte prislofter for producenter og begrænsede egenbetalinger i forbindelse med de første ordineringer. **Polens** genopretnings- og resiliensplan støtter det nationale kardiologiske netværk med henblik på at forbedre den kardiologiske pleje i hele landet med en lov, der blev vedtaget i juni 2025.

Der er også taget skridt til at styrke den primære sundhedspleje, forbedre integrationen af tjenester og fremme digitaliseringen, herunder støtte til dataudveksling. I begyndelsen af 2025 omstrukturerede **Irland** sit sundhedssystem med seks nye sundhedsregioner under Sláintecare-reformen for at fremme integreret pleje, decentralisere beslutningstagningen og skabe en befolkningsbaseret tilgang til serviceplanlægning. Siden 2025 har **Luxembourg** arbejdet på at skabe integrerede plejenetværk for diabetes og sygelig fedme, der samler primære og specialiserede plejeudbydere. I september 2024 bebudede **Portugal**, at det ville oprette nye "model C-familiesundhedsenheder", der drives af private sundhedstjenesteydere,

men som er integreret i den nationale sundhedstjeneste, for at udvide adgangen til primær sundhedspleje. I september 2024 godkendte **Slovenien** en strategi for primær sundhedspleje for 2024-2031. Under genopretnings- og resiliensplanen har **Grækenlands** reformlov fra november 2024 til formål at styrke den primære sundhedspleje ved at udvide lægernes mulighed for at blive "personlige læger" og tilskynde til specialisering inden for almen medicin/familiemedicin eller intern medicin. **Kroatien** er i gang med at gennemføre en digital sundhedsreform gennem en national IT-plattform, som skal forbinde onkologiske institutioner, som led i genopretnings- og resiliensplanen. I sin genopretnings- og resiliensplan for 2025 fokuserer **Ungarn** på at fremme digitaliseringen af sundhedsplejen og styrke den primære sundhedspleje, herunder udviklingen af netværk af praktiserende læger og forbedret håndtering af kroniske sygdomme. I november 2024 offentliggjorde **Rumænien** sin nationale strategi for digital sundhed 2024-2030, der har til formål at forbedre digital forvaltning, digitale færdigheder, infrastrukturer og innovation inden for digitalisering af sundhed, som er forpligtelser i genopretnings- og resiliensplanen.

Medlemsstaterne traf også foranstaltninger til at afhjælpe manglen på sundhedspersonale, herunder gennem forbedret fastholdelse af personale. Med støtte fra genopretnings- og resiliensfaciliteten havde **Østrig** udsendt 150 lokale sygeplejersker ved udgangen af 2024. I juni 2025 udvidede **Frankrig** sygeplejerskernes roller ved at bemyndige dem til at gennemføre refusionsberettigede forebyggelseskonsultationer. **Letland** godkendte en strategi for sundhedspersonale for 2025-2029 inden for rammerne af genopretnings- og resiliensplanen med fokus på bedre arbejdsvilkår og nye roller. **Malta** udviklede et værktøj til sundhedspersonaleplanlægning under genopretnings- og resiliensplanen for at støtte menneskelige ressourcer, budgettering og ansættelse.

Foranstaltninger til forbedring af folkesundheden har også fokuseret på forebyggelse og sundhedsfremme, herunder mental sundhed og hjerte-kar-sygdomme. I december 2024 indførte **Tjekkiet** en national plan for hjerte-kar-sygdomme 2025-2035 og lancerede nye screenings- og forebyggelsesprogrammer, der er fuldt dækket af forsikring. Med støtte fra genopretnings- og resiliensfaciliteten fremmer **Finland** foranstaltninger til forebyggelse og tidlig påvisning gennem regionale integrerede multisektorielle tjenestemodeller for 22 enheder for velfærdstjenester. **Slovakiets** genopretnings- og resiliensplan fremmer systemiske forbedringer af den mentale sundhed, herunder uddannelse af personale.

Medlemsstaterne har truffet forskellige foranstaltninger for at tilpasse og forbedre langtidsplejesystemerne som reaktion på demografiske ændringer og samfundsmæssige behov. Nogle af disse bestræbelser går i retning af at forbedre tjenesternes tilstrækkelighed og tilgængelighed gennem bedre integration, nye plejemodeller og anvendelse af IKT. Flandern (**Belgien**) har iværksat et fireårigt projekt "ToekomstZorg", som har til formål at udvikle den tværsektorielle langtidspleje. Med støtte fra genopretnings- og resiliensfaciliteten moderniserer og udvider **Bulgarien** sine sociale tjenester og har planer om at renovere plejehjem og oprette nye senest i juni 2026 i overensstemmelse med de kvalitetsstandarder, der er fastsat i bestemmelser om kvaliteten af sociale tjenester fra 2022. **Danmarks** reform af langtidsplejesektoren (fra juli 2025) har til formål at øge støtten til en uafhængig tilværelse gennem forebyggende foranstaltninger og tjenester, der ydes på grundlag af individuelle behov. **Grækenlands** strategi for langtidspleje (fra juli 2024) har til formål at etablere et effektivt socialt beskyttelsessystem for langtidspleje og indeholder forslag til strategiske mål og en omfattende forvaltningsplan. **Spanien** er i gang med at ændre sin plejemodel under genopretnings- og resiliensplanen. Der lægges her vægt på afinstitutionalisering og lokalsamfundsbaseret pleje understøttet af investeringer i teleplejetjenester og boligfaciliteter. **Kroatien** arbejder med støtte fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og ESF+ hen imod et integreret langtidsplejesystem og planlægger at bygge nulenergicentre for at sikre integreret

pleje af ældre og samtidig udvide hjemmepleje og lokalsamfundsbase­rede plejetjenester. **Litauen** udvikler en ny model for langtidspleje, der har til formål at forbedre langtidspleje i hjemmet og i lokalsamfundet. **Ungarn** har oprettet et nyt partnerskabsforum til overvågning af sin strategi for langtidspleje. **Polen** er i gang med at revidere sin retlige ramme med henblik på at definere langtidspleje og uformel pleje, indføre en "seniorkupon" for at øge finansieringen og definere et kvalitetssikringssystem for langtidspleje. **Østrig** ajourfører foranstaltningerne i sin plejereform for at aflaste familieplejere og forbedre arbejdsstyrkens udbud og effektivitet. **Portugal** har ændret reglerne for uformelle omsorgspersoner, lettet ansøgningsprocedurerne og udvidet kredsen af omsorgspersoner til ikkefami­liemedlemmer. I **Slovenien** har midlertidige foranstaltninger til formål at forbedre personalesituationen og arbejdsvilkårene i plejesektoren fra juli 2024. **Slovakiets** ændring af loven om sociale tjenester standardiserer ydelser til omsorgspersoner, hvilket i væsentlig grad hjælper personer med alvorlige handicap. **Finland** har sænket forholdet mellem personale og patient inden for ældrepleje for at sikre langtidsplejens fleksibilitet og bæredygtighed i en situation med stigende efterspørgsel, omkostningspres og vedvarende mangel på arbejdskraft. Nogle medlemsstater fortsatte med at investere med det formål at øge kapaciteten (f.eks. **Malta** og **Spanien**) eller forbedre kvaliteten (f.eks. **Rumænien**) af døgninstitutioner for personer med handicap og ældre med handicap.

KAPITEL 3. Første fase af analysen af rammen for social konvergens

Den første fase af landeanalysen omhandler forhold vedrørende arbejdsmarkeder, færdigheder og den sociale udvikling i de enkelte medlemsstater for at afdække potentielle risici for opadgående social konvergens, som kræver yderligere analyse i anden fase. Denne landespecifikke analyse er baseret på principperne i rammen for social konvergens og er i overensstemmelse med artikel 148 i TEUF. Den er også en reaktion på artikel 3, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2024/1263 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og multilateral budgetovervågning. Sidstnævnte viser, at Kommissionens årlige overvågning af gennemførelsen af beskæftigelsesretningslinjerne som led i det europæiske semester skal omfatte fremskridtene med gennemførelsen af principperne i den europæiske søjle for sociale rettigheder og dens overordnede mål via den sociale resultattavle og en ramme til identifikation af potentielle risici for opadgående social konvergens³⁰³. Første fase af analysen af rammen er baseret på nøgleindikatorerne på den sociale resultattavle og identificerer *potentielle risici* for opadgående social konvergens (yderligere oplysninger findes i metodeboksen sidst i dette afsnit samt bilag 6 og 2). For at fastslå eksistensen af *faktiske udfordringer* for så vidt angår opadgående social konvergens og de vigtigste faktorer, der ligger til grund herfor, vil der blive foretaget en analyse i anden fase i foråret 2026. Sidstnævnte bygger på mere omfattende kvantitativ og kvalitativ dokumentation og redegør for de foranstaltninger, som medlemsstaterne har truffet eller planlagt for at tackle udfordringerne. I afsnit 3.1 ipræsenteres de vigtigste horisontale resultater baseret på første fase af analysen af rammen for social konvergens. Landeanalysen følger i afsnit 3.2 og angiver, hvilke lande der kræver yderligere analyse i anden fase.

3.1 De vigtigste horisontale resultater

I 2024 konvergerede beskæftigelsesfrekvensen opad, og arbejdsløsheden i EU nåede et historisk lavt niveau ledsaget af et lille fald i fattigdomsrisikoen på baggrund af en beskeden økonomisk vækst. Der er ikke desto mindre konstateret visse risici for opadgående konvergens på arbejdsmarkedet, inden for færdigheder og på det sociale område³⁰⁴. Hvis trafiklysmetoden for den fælles beskæftigelsesrapport anvendes på nøgleindikatorerne på den sociale resultattavle, bidrager det til at identificere udfordringer af særlig relevans for gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder (se bilag 6 og 2). Ved at aggregere signalerne fra indikatorerne på den sociale resultattavle for hvert land i overensstemmelse med den drøftede metode kan der foretages en samlet evaluering af de potentielle risici for opadgående social konvergens, som EU og medlemsstaterne står over for. Nedenfor gives en sammenfatning af de vigtigste horisontale resultater (se også tabel 3.1.1 og figur 3.1.1).

³⁰³ Desuden hedder det i betragtning 8 til forordningen: "Som led i sin integrerede analyse af den beskæftigelsesmæssige og sociale udvikling inden for rammerne af det europæiske semester vurderer Kommissionen risiciene for den opadgående sociale konvergens i medlemsstaterne og overvåger fremskridtene med gennemførelsen af principperne i den europæiske søjle for sociale rettigheder på grundlag af den sociale resultattavle og principperne i rammen for social konvergens".

³⁰⁴ EU er godt på vej til at nå sit mål for beskæftigelsesfrekvensen på 78 % inden 2030, idet der nu kun er en forskel på 2,2 procentpoint. Der er imidlertid behov for en yderligere indsats for at nå EU's 2030-mål for voksenuddannelse og fattigdomsbekæmpelse. Deltagelsen i voksenuddannelse var kun på 39,5 % i 2022 i forhold til et mål på 60 %, mens fattigdomsbekæmpelsesindsatsen kun havde affødt en reduktion på 2,9 millioner inden 2024 i forhold til et mål på 15 millioner.

- Den opadgående konvergens fortsatte for beskæftigelsesfrekvensen og langtidsledigheden, men arbejdsmarkedsresultaterne stagnerede eller forværredes en smule for unge og personer med handicap.** Beskæftigelsesfrekvensen steg i næsten alle (21) medlemsstater, dog med en langsommere forbedring i forhold til tidligere år. Stigningen var størst for lande med lavere beskæftigelsesfrekvens, hvilket tyder på opadgående konvergens. Samtidig var resultaterne blandede med hensyn til arbejdsløshedsprocenten. På EU-plan fra den på sit hidtil laveste niveau i 2024, men indikatoren udviste en vis forskel mellem medlemsstaterne, hvilket afspejledes i et relativt højt antal (otte) "kritiske situationer" og lande, der "bør holdes øje med". Samtidig er der fortsat betydelige regionale og territoriale forskelle i mange medlemsstater. Samlet set var udviklingen i langtidsledigheden mere positiv, og der blev registreret opadgående konvergens i EU i 2024. De fleste medlemsstater opnåede visse fremskridt med hensyn til at integrere kvinder på arbejdsmarkedet, men med kun få tegn på konvergens og stadig i alt otte medlemsstater, der "bør holde øje med", eller som står over for en "kritisk situation" med hensyn til denne dimension. Fremskridtene gik hovedsagelig i stå for unge med kun en marginal forbedring af andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, i 2024, og der var ingen klare tegn på opadgående konvergens. Endelig steg forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap betydeligt på EU-plan, og der var store og stigende forskelle mellem medlemsstaterne, idet der var otte medlemsstater, der "bør holdes øje med", eller som står over for en "kritisk situation".
- Langsomme og ujævne fremskridt inden for uddannelse og færdigheder begrænser potentialet for udvikling af menneskelig kapital og vil udgøre en risiko for konkurrenceevnen og den sociale og territoriale samhørighed, medmindre den politiske indsats intensiveres betydeligt.** Deltagelsen i voksenuddannelse (som målt i voksenuddannelsesundersøgelsen) steg noget i EU mellem 2016 og 2022, men medlemsstaternes resultater var forskellige, da de fleste gevinster blev opnået i de lande, der præsterer bedst. Data fra EU's arbejdsstyrkeundersøgelse viser en samlet stigning i deltagelsen også mellem 2022 og 2024³⁰⁵. Det samme gælder i perioden 2021-2023 for andelen af voksne med som minimum grundlæggende digitale færdigheder. Et relativt stort antal medlemsstater (henholdsvis ni og ti) ligger i kategorien "bør holdes øje med" eller befinder sig i en "kritisk situation" for disse to indikatorer. Dette fremhæver betydelige udfordringer i forbindelse med den grønne og den digitale omstilling og behovet for at styrke EU's konkurrenceevne. Samtidig blev der registreret små forbedringer i EU i 2024 med hensyn til andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt (uddannelsesfrafald), og deltagelsen i førskoleundervisning og børnepasning. Gennemsnittene for disse to indikatorer skjuler imidlertid meget betydelige forskelle mellem medlemsstaterne med et større antal "kritiske situationer" og "bør holdes øje med"-situationer i 2024 (fra ni til ti i begge tilfælde) og ingen tegn på opadgående konvergens. Lave og faldende grundlæggende færdigheder udgør også alvorlige udfordringer i hele EU. Alt dette fremhæver mulighederne for en betydelig politisk indsats på dette politikområde i overensstemmelse med initiativet om en færdighedsunion.

³⁰⁵ Se Eurostat [[trng_lfs_17](#)], EU LFS.

- **Selv om der blev registreret generelle forbedringer med hensyn til risikoen for fattigdom eller social udstødelse og indkomstulighed på EU-plan, er der fortsat forskelle, og næsten alle sociale indikatorer udviste manglende opadgående konvergens mellem medlemsstaterne.** Andelen af den samlede befolkning og af børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROE) faldt en smule i EU i 2024. Ikke desto mindre varierede resultaterne betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat, uden at der var klare tegn på konvergens. For børn, der er udsat for fattigdomsrisici, steg antallet af lande, der "bør holdes øje med", eller som befinder sig i en "kritisk situation", til otte i 2024. Forskellene i andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse skyldes til dels betydelige forskelle i virkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelsen. Denne indikator forværredes en smule i 2024 i EU og påviste det største antal "kritiske situationer" og "bør holdes øje med"-situationer (11) med en mangel på klar opadgående konvergens. Indkomstuligheden (målt ved S80/S20-indikatoren eller indkomstkventilsatsen) blev forbedret, og antallet af "kritiske situationer" og "bør holdes øje med"-situationer faldt markant i 2024. Situationen i landene med de højeste ulighedsniveauer forværredes imidlertid yderligere, mens de gode resultater blev bedre med øget divergens. Der kan også konstateres betydelige regionale forskelle, herunder en høj grad af fattigdom eller social udstødelse i regionerne i EU's yderste periferi. Den reale disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger steg betydeligt i 2024. Alle medlemsstaterne opnåede forbedringer, men de største stigninger blev registreret blandt de medlemsstater, der allerede præsterede godt, hvilket indebar divergens, med ni "kritiske situationer" eller "bør holdes øje med"-situationer. Der blev rapporteret om en mindre forværring af de selvrappede uopfyldte behov for lægebehandling med generelt meget begrænset konvergens i 2024. Der kunne derimod konstateres en vis opadgående konvergens for andelen af husstande med uforholdsmæssigt høje boligudgifter med forbedringer i næsten to tredjedele af medlemsstaterne.

I den første fase af landeanalysen identificeres ni medlemsstater, som kræver en dybere analyse i anden fase i lyset af de udfordringer, der fremgår af nøgleindikatorerne på den sociale resultattavle, og som signalerer potentielle risici for opadgående social konvergens. Disse risici vurderes ved brug af metoden i rammen for social konvergens, som tager hensyn til niveauet for og den årlige ændring af hver nøgleindikator på den sociale resultattavle i forhold til EU-gennemsnittet som beskrevet i nøglebudskaberne fra EMCO og SPC og den tilgrundliggende rapport fra arbejdsgruppen (se boksen sidst i dette afsnit). De berørte medlemsstater er Bulgarien, Grækenland, Spanien, Italien, Litauen, Luxembourg, Rumænien, Letland og Finland. Af disse var de førstnævnte syv medlemsstater også omfattet af anden fase af analysen i det foregående år (selv om der blev konstateret forbedringer i nogle medlemsstater, som det fremgår af dette kapitel), mens Letland og Finland er medtaget for første gang i år³⁰⁶. Kroatien, Estland og Ungarn, som var omfattet af anden fase af analysen sidste år, er ikke med i år³⁰⁷. For ovennævnte ni lande blev der identificeret

³⁰⁶ For Letland skyldes dette en stigning i andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, samt i arbejdsløsheden og langtidsledigheden. Den vedrører også en lav og faldende virkning af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelsen og en markant forværring af deltagelsen af børn under tre år i formel børnepasning. For Finlands vedkommende vedrører identificeringen i forbindelse med analysen i anden fase hovedsagelig den relative forværring af arbejdsløsheden og langtidsledigheden.

³⁰⁷ Estland, Ungarn og Kroatien, som også var med i anden fase af analysen sidste år, er ikke omfattet af den i år. Estland er ikke med som følge af de registrerede forbedringer med hensyn til indkomstulighed, disponibel

potentielle risici for opadgående social konvergens i forbindelse med udfordrende situationer på et stort antal politikområder, mens forværringer over tid også spillede en central rolle for et mindre antal politikområder for Letland, Litauen, Luxembourg og Finland. De indikatorer, der signalerer potentielle risici for opadgående social konvergens for de fleste af ovennævnte lande, omfatter indkomstulighed, den samlede AROPE-andel og virkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse efterfulgt af personer, der forlader uddannelsessystemet tidligt, andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, beskæftigelsesfrekvensen, væksten i den disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger, andelen af befolkningen med som minimum grundlæggende digitale færdigheder og AROPE-andelen for børn. For disse ni medlemsstater vil Kommissionens tjenestegrene foretage en dybere analyse i anden fase i foråret 2026.

husstandsindkomst, andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse, sociale overførslers indvirkning på fattigdomsbekæmpelsen og uopfyldte behov for lægebehandling. Ungarn er heller ikke med i anden fase af analysen, da de seneste data viser forbedringer med hensyn til personer, der forlader uddannelsessystemet tidligt, andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (samlet set og for børn), forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap og langtidsledigheden. For Kroatien er der et brud i tidsserier i 2024 for alle sociale indikatorer baseret på EU-SILC. Det betyder, at ændringerne ikke kan fortolkes på en meningsfuld måde. Det strukturelle brud ligger bl.a. bag "bør holdes øje med"-situationen for personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse, både generelt og for børn.

Tabel 3.1.1: Den sociale resultattavle: oversigt over udfordringer på tværs af medlemsstaterne efter nøgleindikator

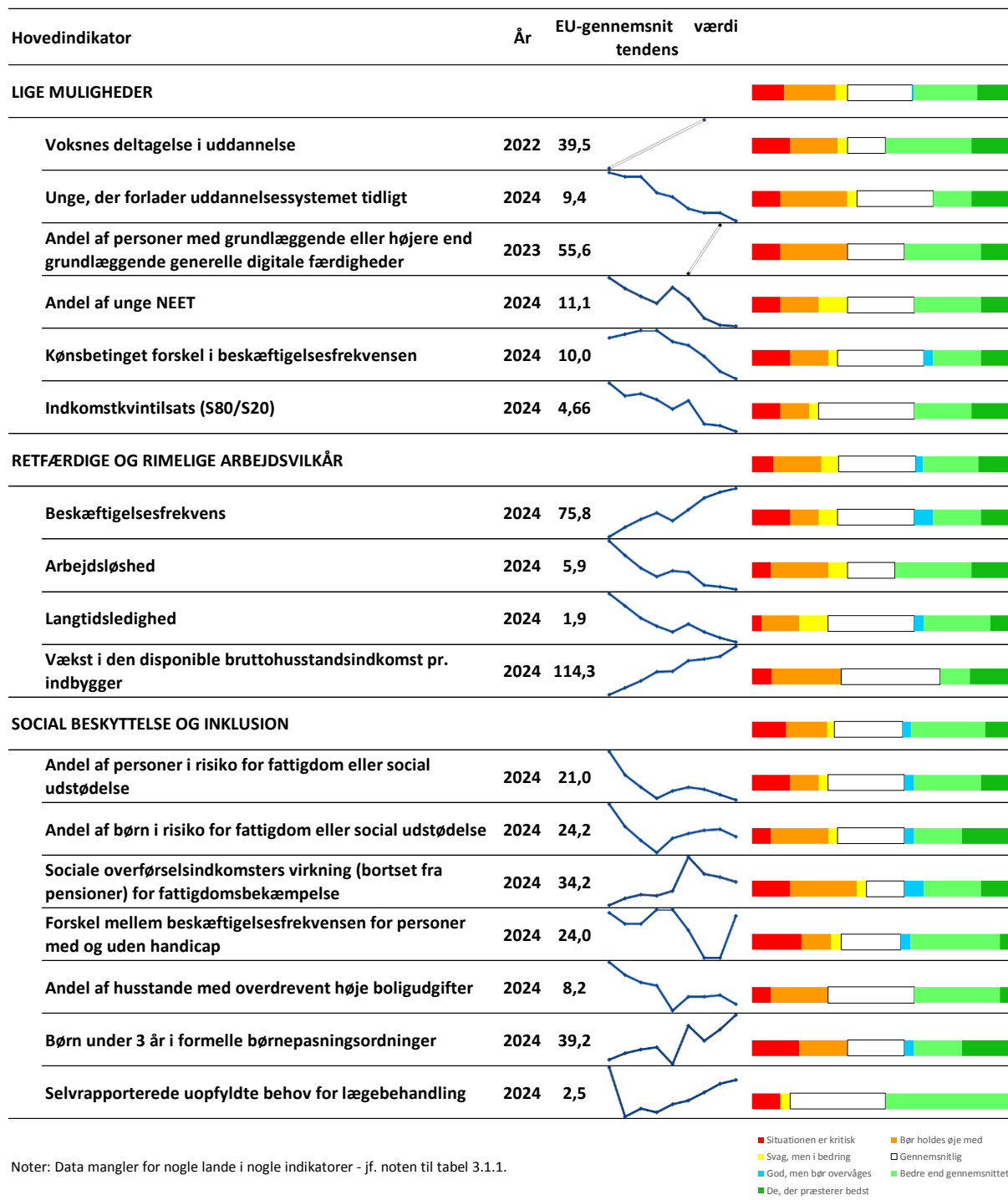
		De, der præsterer bedst	Bedre end gennemsnittet	God, men bør overvåges	Gennemsnitlig	Svag, men i bedring	Bør holdes øje med	Kritiske situationer	
Lige muligheder	Voksnes deltagelse i uddannelse (i de foregående 12 måneder, oplæring på arbejdspladsen ikke medregnet, % af befolkningen i alderen 25-64 år)	2022	DE, HU, NL, SE	AT, DK, EE, FI, FR, IE, LU, MT, SK		BE, ES, LV, PT	RO	CY, HR, IT, LT, SI	BG, CZ, EL, PL
	Unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt (% af befolkningen i alderen 18-24 år)	2024	EL, HR, IE, PL	BG, CZ, PT, SI		AT, BE, FI, FR, LV, MT, NL, SE	HU	CY, DK, EE, IT, LT, LU, SK	DE, ES, RO
	Andel af personer med grundlæggende eller højere end grundlæggende generelle digitale færdigheder (% af befolkningen i alderen 16-74 år)	2023	FI, IE, NL	AT, BE, CZ, DK, EE, ES, HU, SE		DE, EL, FR, LT, MT, PT		CY, HR, IT, LU, LV, SI, SK	BG, PL, RO
	Unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, (% af den samlede befolkning i alderen 15-29 år)	2024	MT, NL, SE	CZ, DE, DK, HR, IE, PT, SI		AT, BE, ES, FI, HU, PL, SK	BG, CY, EL	EE, FR, LU, LV	IT, LT, RO
	Kønsbetinget forskel i beskæftigelsesfrekvens (procentpoint)	2024	EE, LT, LV	HR, HU, LU, PT, SE	FI	AT, BE, BG, DE, ES, FR, IE, NL, SI	CZ	CY, DK, PL, SK	EL, IT, MT, RO
	Indkomstkventilsats (S80/S20)	2024	BE, CZ, SI, SK	FI, IE, MT, NL, PL, RO		AT, CY, DE, DK, EE, FR, HR, HU, LU, SE	PT	EL, ES, IT	BG, LT, LV
Retfærdige og rimelige arbejdsvilkår	Beskæftigelsesfrekvens (% af befolkningen i aldersgruppen 20-64 år)	2024	CZ, MT, NL	CY, DE, DK, HU, IE	EE, SE	AT, BG, LT, LV, PL, PT, SI, SK	EL, HR	FI, FR, LU	BE, ES, IT, RO
	Arbejdsløshed (% af arbejdsstyrken i alderen 15-74 år)	2024	CZ, DE, MT, PL	BG, CY, HR, HU, IE, IT, NL, SI		AT, BE, PT, RO, SK	EL, ES	DK, EE, FR, LT, LU, LV	FI, SE
	Langtidsledighed (% af arbejdsstyrken i alderen 15-74 år)	2024	MT, NL	AT, CY, CZ, DE, IE, PL, SI	DK	BE, BG, FR, HR, HU, LT, LU, RO, SE	EL, ES, IT	EE, FI, LV, PT	SK
	Vækst i indekset for den disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger (2008 = 100)	2024	HU, MT, PL, RO	HR, LT, PT		CZ, DE, DK, EE, FR, IE, LV, SE, SI, SK		AT, BE, CY, ES, FI, LU, NL	EL, IT
Social beskyttelse og inklusion	Andel af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROPE) (% af den samlede befolkning)	2024	CZ, NL, SI	AT, CY, DK, EE, IE, PL, SE	FI	BE, DE, FR, HU, LU, MT, PT, SK	RO	HR, IT, LV	BG, EL, ES, LT
	Andel af børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse (% af befolkningen i alderen 0-17 år)	2024	CY, CZ, DK, NL, SI	EE, IE, LV, PL, SK	FI	AT, BE, DE, HU, LT, PT, SE	RO	EL, FR, HR, IT, LU, MT	BG, ES

Virkning af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse (% reduktion af AROP)	2024	BE, DK, FI	AT, CZ, EE, NL, PL, SE	FR, IE	CY, IT, SI, SK	RO	BG, DE, ES, HU, LT, LU, MT	EL, HR, LV, PT
Forskel mellem beskæftigelsesfrekvensen for personer med og uden handicap (procentpoint)	2024	SI	AT, CZ, DE, EE, FI, FR, LV, NL, SE	PT	CY, DK, EL, HU, MT, SK	BG	BE, ES, IT	HR, IE, LT, PL, RO
Uforholdsmæssigt høje boligudgifter (% af den samlede befolkning)	2024	CY	BG, HR, IE, IT, LU, NL, PL, RO, SI		AT, BE, CZ, ES, FI, FR, LV, MT, SK		DE, EE, HU, LT, PT, SE	DK, EL
Børn under tre år i formelle børnepasningsordninger (% af befolkningen i aldersgruppen under tre år)	2024	FR, NL, PT, SE, SI	BE, ES, FI, LT, LU	DK	AT, CY, EE, EL, HR, IT		BG, DE, IE, LV, MT	CZ, HU, PL, RO, SK
Selvrapporterede uopfyldte behov for lægebehandling (aldersgruppen 16 år og derover)	2024		AT, BE, BG, CY, CZ, DE, HR, HU, LU, MT, NL, RO, SK		DK, ES, FR, IE, IT, LT, PL, PT, SE, SI	EE		EL, FI, LV

Bemærk: Opdatering af 30. oktober 2025. Den næstsidsste værdi for indikatoren for voksnes deltagelse i uddannelse henviser til 2016, og kategoriseringen afhænger af ændringen fra det tidspunkt og frem til 2022. Da data for indikatoren for andelen af personer, der som minimum har grundlæggende generelle digitale færdigheder, indsamles hvert andet år, afhænger kategoriseringen af ændringen fra 2021 til 2023. Der foreligger ingen data om væksten i den disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger for Bulgarien. Data om forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap er ikke tilgængelige for Luxembourg. Brud i serier og andre statistiske bemærkninger fremgår af bilag 3 og 4.

Figur 3.1.1: Oversigt over udfordringer vedrørende beskæftigelse, færdigheder og sociale forhold efter nøgleindikatorer på den sociale resultattavle

EU-gennemsnittet, tendenserne og fordelingen af medlemsstater med en specifik kategorisering i forhold til de øvrige medlemsstater ifølge den fælles beskæftigelsesrapport for hver nøgleindikator, også aggregeret for de tre søjlekapitler

Boks 3.1.1: Metodisk tilgang til identifikation af potentielle risici for opadgående social konvergens i første fase af landeanalysen af social konvergens

Analysen bygger på eksisterende værktøjer, der er blevet udviklet i samarbejde med medlemsstaterne i de seneste år, og som navnlig er baseret på den sociale resultattavle og trafiklysmetoden for den fælles beskæftigelsesrapport³⁰⁸. Den første fase af landeanalysen er baseret på hele sættet af nøgleindikatorer på den sociale resultattavle. Hver af indikatorerne undersøges på grundlag af trafiklysmetoden, som afgør medlemsstaternes relative status. Denne relative værdi udtrykkes i standardafvigelser fra gennemsnittet af både indikatorværdiens absolutte niveau og ændringen heraf i forhold til året før (se bilag 4 for de tekniske detaljer). Resultaterne er sammenfattet i en af syv mulige kategorier for hver indikator for det pågældende land ("de, der præsterer bedst", "bedre end gennemsnittet", "god, men bør overvåges", "gennemsnitlig", "svag, men i bedring", "bør holdes øje med" og "kritisk situation"). Dette svarer til farveskalaen fra grøn til rød.

Hver af nøgleindikatorerne på den sociale resultattavle vurderes med henblik på at fastslå, om de medfører potentielle risici for opadgående social konvergens, og om der derfor er behov for yderligere analyse i anden fase. Betegnelsen "kritisk situation" henviser til medlemsstater, der klarer sig meget dårligere end EU-gennemsnittet for en specifik indikator, og hvor situationen forværres eller ikke forbedres tilstrækkeligt i forhold til året før. En situation markeres som "bør holdes øje med" i to tilfælde: a) når medlemsstaten klarer sig dårligere end EU-gennemsnittet for en specifik indikator, og situationen i landet forværres eller ikke forbedres tilstrækkeligt hurtigt, og b) når resultatet er på linje med EU-gennemsnittet, men situationen forværres meget hurtigere end EU-gennemsnittet. Yderligere analyse i anden fase anses for at være berettiget for medlemsstater, hvor seks eller flere nøgleindikatorer på den sociale resultattavle er markeret med rød ("kritisk situation") eller orange ("bør holdes øje med") i den seneste udgave af den fælles beskæftigelsesrapport. Det vurderes også, at situationen kræver yderligere analyse, når en indikator, der er markeret med rødt eller orange (som forklaret ovenfor), påviser to på hinanden følgende forringelser i kategoriseringen i den fælles beskæftigelsesrapport. Det er eksempelvis tilfældet, hvis der sker en ændring fra "gennemsnitlig" til "svag, men i bedring" i 2025-udgaven af den fælles beskæftigelsesrapport, efterfulgt af en yderligere forværring til "kritisk situation" i 2026-udgaven af den fælles beskæftigelsesrapport. Dette vil blive betragtet som et yderligere "flag" i forhold til minimumstærsklen på seks flag i alt. Hvis et land f.eks. i 2026-udgaven af den fælles beskæftigelsesrapport har fem nøgleindikatorer på den sociale resultattavle, der er markeret med rødt eller orange, og en af dem forværres i to på hinanden følgende år (2025- og 2026-udgaven af den fælles beskæftigelsesrapport), anses landet for at have i alt seks flag i 2026-udgaven (fem røde/orange signaler fra indikatorerne i 2026-udgaven og ét signal fra to på hinanden følgende forringelser). Som følge heraf underkastes landet yderligere analyse i anden fase. Eventuelle brud i serier og problemer vedrørende datakvalitet og -fortolkning tages i betragtning ved vurderingen af det samlede antal flag hen imod tærsklen.

³⁰⁸ Se [nøglebudskaberne fra EMCO og SPC](#), som bygger på [rapporten fra EMCO-SPC-arbejdsgruppen om indførelse af en ramme for social konvergens i det europæiske semester](#).

Nøgleindikatorerne på den sociale resultattavle og evalueringen heraf bygger på de seneste tilgængelige data, der er tilgængelige på skæringsdatoen³⁰⁹. Hvis der mangler relevante data i forbindelse med trafiklysvurderingen under den fælles beskæftigelsesrapport for et land, anvendes den tilsvarende kategorisering fra den tidligere udgave af den fælles beskæftigelsesrapport (hvis den foreligger) til at udfylde de manglende oplysninger. Hvis indikatoren mangler værdier for den seneste udgave af den fælles beskæftigelsesrapport og den foregående, medregnes disse kategoriseringer ikke i den vejledende tærskel på seks flag i forbindelse med analysen i anden fase.

³⁰⁹ Skæringsdatoen for data er den 29. oktober 2025 for den fælles beskæftigelsesrapport 2026. De anvendte data og relaterede statistiske markeringer, f.eks. brud, findes i bilag 3 til rapporten. Brud angives også i landeoversigterne, hvis de vedrører kategoriseringer i den fælles beskæftigelsesrapport, der medregnes i tærsklen for analysen i anden fase.

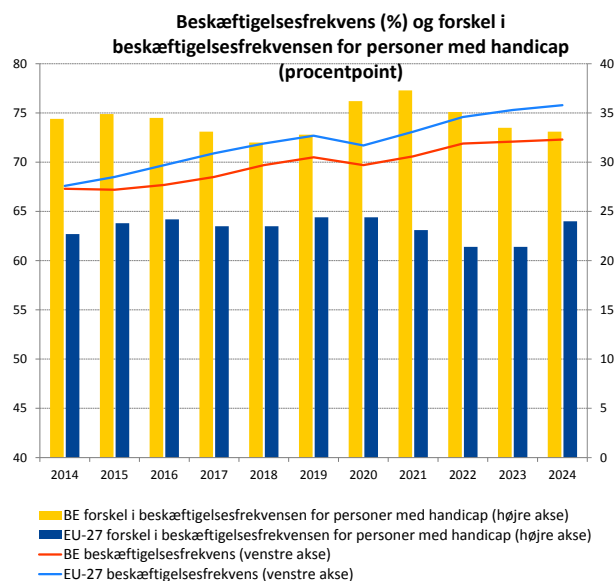
3.2 Første fase i landeanalysen

Belgien

I 2024 var der fortsat udfordringer med hensyn til beskæftigelsesfrekvensen, mens der fortsat var en betydelig mangel på arbejdskraft. På baggrund af en vækst i reall BNP på 1,1 % steg beskæftigelsesfrekvensen en smule (med 0,2 procentpoint) i 2024 til 72,3 %, hvilket er under EU-gennemsnittet på 75,8 %, og udgør igen en "kritisk situation". Dette skyldes hovedsagelig, at Belgiens arbejdsmarkedsdeltagelse (70,8 %) er lavere end EU-gennemsnittet (75,3 %). Der var også fortsat store regionale forskelle. Desuden haltede nogle grupper, f.eks. lavtuddannede (20-64 år, 47,5 %), personer født uden for EU (20-64 år, 59,4 %) og ældre (55-64 år, 59,4 %) yderligere bagefter. Med 33,1 procentpoint lå forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap fortsat et godt stykke over EU-gennemsnittet (24,0 procentpoint) og er nu "bør holdes øje med". For den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen var Belgien derimod "gennemsnitlig", ligesom for arbejdsløshed og langtidsledighed (henholdsvis 5,7 % og 2,0 %). Endelig blev væksten i indekset for den disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger (2008 = 100) forbedret i 2024 (til 107,1 fra 106,5 i 2023), men er stadig ikke nået op på EU-gennemsnittet og er stadig i kategorien "bør holdes øje med".

Belgien klarer sig oftest gennemsnitligt inden for uddannelse og færdigheder. Andelen af voksne, der deltager i uddannelse, er "gennemsnitlig" på 34,9 % i 2022 (mod 39,5 % i EU) efter et fald siden 2016. Andelen af unge (15-29 år), der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, og af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, blev forværret. Med 9,9 % og 7,0 % ligger de dog stadig et godt stykke under de respektive EU-gennemsnit (på 11,1 % og 9,4 %), om end med en vis regional variation. Belgien har en andel af befolkningen, der som minimum har grundlæggende digitale færdigheder (59,4 % i 2023), som er "bedre end gennemsnittet". Andelen af børn i formel børnepasning var 52,3 % i 2024 (men med en betydeligt lavere andel på 20,1 % for børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse) efter et fald på 3,9 procentpoint fra 2023.

Socialpolitikkerne bidrog til at mindske risikoen for fattigdom og social udstødelse samt indkomstuligheder. Belgien tilhører kategorien "de, der præsterer bedst" med hensyn til virkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse (53,1 % mod 34,2 % i EU) og indkomstulighed målt ved indkomstkventilsatsen (3,45 % mod 4,66 % i EU). Både andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse samlet set (18,3 %) og for børn (20,2 %) var "gennemsnitlig" i 2024, selv om sidstnævnte steg (med 0,6 procentpoint) for første gang siden 2017. Selvrapporterede uopfyldte behov for lægebehandling på 1,4 % i 2024 var "bedre end gennemsnittet", mens andelen af husstande med uforholdsmæssigt høje boligudgifter på 6,7 % var "gennemsnitlig" (mod 8,2 % på EU-plan).

Bemærk: Brud i tidsserier for ER (BE) i 2017.

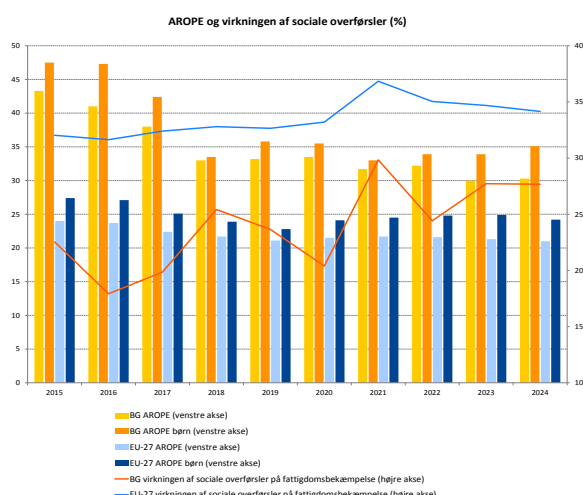
Kilde: Eurostat [[lfsi_emp_a](#)], EU LFS og [[tepsr_sp200](#)], EU-SILC

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder tre indikatorer, der er markeret som "kritiske" eller "bør holdes øje med", **står Belgien ikke umiddelbart over for potentielle risici for opadgående social konvergens og skal derfor ikke underkastes yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).

Bulgarien

Bulgarien står over for betydelige udfordringer på det sociale område.

Andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROE) udgør en "kritisk situation", da den er en af de højeste i EU (30,3 % mod 21,0 % i 2024) med en nylig stigning efter sidste års betydelige fald ("svag, men i bedring" på det tidspunkt). Navnlig for børn nåede andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse op på 35,1 % i 2024, hvilket er meget over EU-gennemsnittet på 24,2 %, og det er også en "kritisk situation". Personer med handicap (43,8 %), ældre (36,6 %), personer, der bor i landdistrikter (40,8 %), og romaer var fortsat mere udsatte for fattigdom eller social udstødelse end andre³¹⁰. Samlet set reducerede sociale overførsler (bortset fra pensioner) stadig i begrænset omfang fattigdommen i Bulgarien (27,7 % mod 34,2 % i EU), hvilket er "bør holdes øje med" (i forhold til "svag, men i bedring" sidste år). Desuden er indkomstuligheden målt ved indkomstkventilsatsen blandt de højeste i EU (6,96 mod 4,66) efter en af de største stigninger i forhold til det foregående år og er også en "kritisk situation".

Bemærk: Brud i tidsserier for AROPE (BG) i 2016 og virkningen (BG) i 2022.

Kilde: Eurostat [[ilc_peps01n](#)], [[tespm050](#)], EU-SILC.

Landet står over for udfordringer i forbindelse med udvikling af færdigheder. Selv om den steg med 3,8 procentpoint i forhold til sidste år, lå deltagelsen af børn under tre år i førskoleundervisning og børnepasning fortsat et godt stykke under EU-gennemsnittet i 2024 (21,2 % mod 39,2 %) og "bør holdes øje med". Dette skaber udfordringer for læringsmulighederne, også senere i livet. Mere end halvdelen af de 15-årige elever mangler grundlæggende færdigheder (53,6 % i matematik i PISA 2022). Voksnes deltagelse i uddannelse lå på 9,5 % i 2022 (mod 39,5 % i EU), hvilket er blandt de laveste i EU efter et fald siden 2016 og udgør en "kritisk situation". Dette er også tilfældet for andelen af voksne med som minimum grundlæggende digitale færdigheder på 35,5 % mod 55,6 % i EU i 2023 på trods af en stigning siden 2021. Forbedringer i udviklingen af færdigheder kan øge produktiviteten og støtte den grønne og den digitale omstilling.

Overordnet set klarede arbejdsmarkedet sig fortsat godt, men der er stadig plads til forbedringer for visse sårbare grupper. Støttet af robust økonomisk vækst i 2024 nåede beskæftigelsesfrekvensen et historisk højt niveau på 76,8 %, hvilket er over EU-gennemsnittet (75,8 %), mens arbejdsløsheden fortsatte sin nedadgående tendens og faldt til 4,2 % (mod 5,9 % i EU). Langtidsledigheden oplevede kun en lille forbedring, idet den faldt med 0,1 procentpoint til 2,2 % mellem 2023 og 2024 og ligger over EU-gennemsnittet på 1,9 %. Andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, fulgte den faldende tendens i EU og er nu "svag, men i bedring" med 12,7 % i 2024 (1,6 procentpoint over EU-gennemsnittet). Selv om forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap faldt til 35,4 procentpoint og nu er "svag, men i bedring" (fra en "kritisk situation" sidste år), ligger den stadig et godt stykke over EU-gennemsnittet (24,0 procentpoint).

³¹⁰ Se: EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder, [Rights of Roma and Travellers in 13 European countries, 2024](#).

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder syv indikatorer, der er markeret som "kritiske" eller "bør holdes øje med", konstateres det, **at Bulgarien står over for potentielle risici for opadgående social konvergens, som kræver yderligere analyse i anden fase** (se boksen i 3,1. 1).

Tjekkiet

Overordnet set er de positive resultater på arbejdsmarkedet forbundet med udfordringer for visse befolkningsgrupper.

I 2024 var Tjekkiet igen blandt "de, der præsterer bedst" i EU med en konstant stigende og høj beskæftigelsesfrekvens (82,3 %) og en lav og stabil arbejdsløshed (2,6 %) på baggrund af genopretningen af den økonomiske vækst. Resultaterne med hensyn til langtidsledigheden var "bedre end gennemsnittet" med 0,8 % i 2024. Dette var også tilfældet for andelen af unge (15-29 år), der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, som faldt betydeligt (med 1,5 procentpoint) til 8,6 % i 2024. Forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med

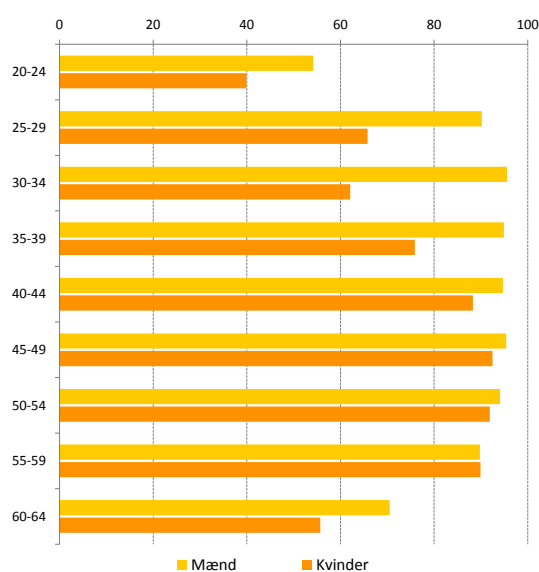
handicap indsnævredes til 21,7 procentpoint, hvilket er under EU-gennemsnittet på 24,0 procentpoint. Den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen blev også forbedret (med 1,3 procentpoint) i 2024 og nåede op på 12,6 procentpoint, men ligger stadig over EU-gennemsnittet på 10,0 procentpoint og er derfor "svag, men i bedring". Omvendt var deltagelsen af børn under tre år i formel børnepasning fortsat i en "kritisk situation" på blot 7,3 % i 2024, hvilket er betydeligt under EU-gennemsnittet på 39,2 %. Dette skyldes den utilstrækkelige kapacitet inden for førskoleundervisning og børnepasning og kan påvirke børns langsigtede læringsudsigter og kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet. Endelig kan en stærkere erhvervsfrekvens for underrepræsenterede grupper som f.eks. kvinder, fordrevne ukrainske borgere og romaer bidrage til at afhjælpe manglen på arbejdskraft og færdigheder.

Tjekkietts resultater med hensyn til færdigheder er gode, men voksnes deltagelse i uddannelse halter bagefter. Andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, faldt til 5,4 % i 2024 (mod 9,4 % i EU) og var "bedre end gennemsnittet". Dette gælder også for andelen af voksne med som minimum grundlæggende digitale færdigheder (69,1 % i 2023 mod 55,6 % i EU). Voksnes deltagelse i uddannelse befinder sig imidlertid i en "kritisk situation" med kun 21,2 % i 2022 i forhold til EU-gennemsnittet på 39,5 %.

Landet viste positive sociale resultater. I 2024 var andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROPE) 11,3 % samlet set og 15,4 % blandt børn (mod henholdsvis 21,0 % og 24,2 % i EU), hvilket placerer landet i kategorien "de, der præsterer bedst". Indekset for den disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger (2008 = 100) forbedredes en smule i 2024 og lå på 125,2 fra 123,6 i 2023 (mod 114,3 i EU) og er i kategorien "gennemsnitlig". Andelen af husstande med uforholdsmæssigt høje boligudgifter var også "gennemsnitlig" i 2024, nemlig 9,2 %. Endelig klarer Tjekkiet sig "bedre end gennemsnittet" med hensyn til selvrapporterede uopfyldte behov for lægebehandling.

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder to indikatorer, der er markeret som "kritiske" eller "bør holdes øje med", **står Tjekkiet ikke umiddelbart over for potentielle risici for opadgående social konvergens og skal derfor ikke underkastes yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).

Beskæftigelsesfrekvens pr. køn og alder, 2024 (%)

Kilde: Eurostat [[lfsa.organ](#)], EU LFS.

Danmark

Beskæftigelsen er generelt stærk, men udfordringerne i forbindelse med arbejdsløsheden er steget. Den kraftige vækst i beskæftigelsen fortsatte, og beskæftigelsesfrekvens nåede op på 80,2 % i 2024 (+ 0,4 procentpoint sammenlignet med 2023), hvilket afspejler en robust økonomisk vækst (3,5 %) og et stigende udbud af arbejdskraft. Samtidig steg arbejdsløsheden markant med

1,1 procentpoint, til 6,2 %, hvilket er over EU-gennemsnittet (5,9 %) for første gang i over et årti og "bør holdes øje med".

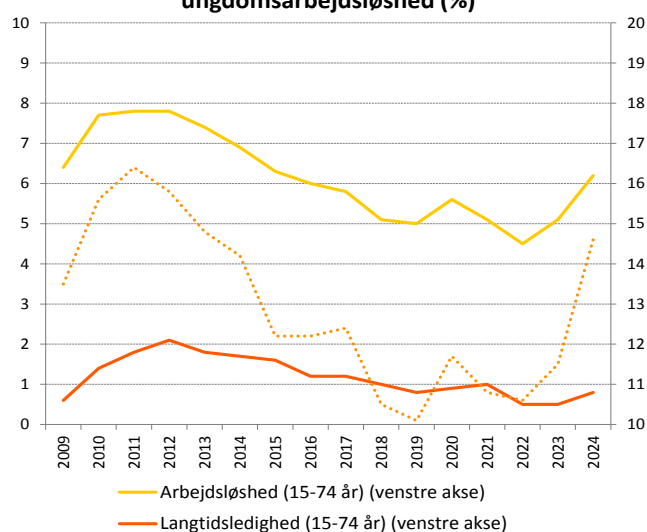
Dens langsigtede komponent, som stadig er en af de laveste i EU (0,8 % i 2024), steg (fra 0,5 % sidste år) og er nu "god, men bør

overvåges". Selv om presset på arbejdsmarkedet synes at aftage, står landet fortsat over for mangel på arbejdskraft, navnlig i IKT-, sundheds- og byggesektoren, med vedvarende regionale forskelle³¹¹. Situationen for unge (15-29 år), der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, var stadig "bedre end gennemsnittet" i 2024 efter et fald på 0,6 procentpoint til 8,0 %, men ungdomsarbejdsløsheden (15-24 år) steg kraftigt fra 11,5 % i 2023 til 14,6 % i 2024. Samtidig voksede den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen for andet år i træk i forhold til et fald på EU-plan. Med 6,5 procentpoint er den stadig lavere end EU-gennemsnittet på 10,0 procentpoint, men "bør holdes øje med". Forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap blev øget med 5,7 procentpoint og lå fortsat tæt på EU-gennemsnittet, som også steg (med 2,6 procentpoint)³¹².

Danmark klarer sig godt med hensyn til færdigheder generelt, men der er fortsat sårbarheder for unge. Voksnes deltagelse i uddannelse på 47,1 % i 2022 (mod 39,5 % i EU) og andelen af voksne, der som minimum har grundlæggende digitale færdigheder, på 69,6 % i 2023 (mod 55,6 % i EU), er begge høje. Samtidig var andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, i 2024 stadig på 10,4 % (mod 9,4 % i EU) og "bør holdes øje med", også i lyset af manglen på kvalificeret arbejdskraft. Selv om Danmark har en af de højeste andele af børn under tre år i formel børnepasning i EU, nemlig 62,9 %, er situationen nu "god, men bør overvåges" efter et fald på 7,0 procentpoint.

De sociale resultater er generelt meget gode, men boligudgifterne vejer fortsat tungt på sårbare grupper. Risikoen for fattigdom eller social udstødelse er generelt "bedre end gennemsnittet", og Danmark er det land, der præsterer bedst med hensyn til virkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse og på andelen af børn, der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse. Med 14,6 % (mod 8,2 % i EU) er andelen af husstande med uforholdsmæssigt høje boligudgifter imidlertid en af de største i EU og en "kritisk situation". Dette afspejler det begrænsede udbud af økonomisk overkommelige boliger i større byer, hvor andelen var 22,7 % (mod 8,6 % i landdistrikterne).

Arbejdsløshed, langtidsledighed og ungdomsarbejdsløshed (%)

Bemærk: Brud i serier i 2016, 2017 og 2023.

Kilde: Eurostat [[une_rt_a](#)], [[une_ltu_a](#)], EU LFS.

³¹¹ Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (marts 2025), Rekrutteringssurvey.

³¹² Der er et brud i serier i 2024.

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder fire indikatorer, der er markeret som "kritiske" eller "bør holdes øje med", **står Danmark ikke umiddelbart over for potentielle risici for opadgående social konvergens og skal derfor ikke underkastes yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).

Tyskland

Virkningen af sociale overførsler på fattigdomsbekæmpelse blev forværret, og prisoverkommeligheden af boliger udgør fortsat udfordringer på trods af forbedringer.

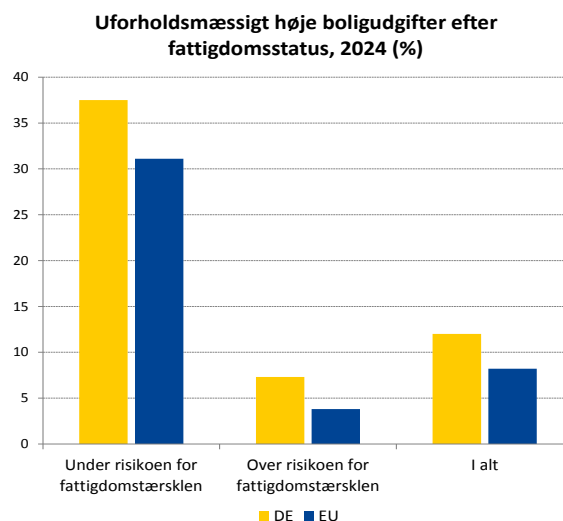
Virkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse faldt kraftigt fra 41,7 % i 2023 til 35,7 % i 2024. Selv om det stadig ligger over EU-gennemsnittet på 34,2 %, er dette en udvikling, der "bør holdes øje med". I 2024 lå andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROPE) på 21,1 %, hvilket er et lille fald fra 21,3 % i 2023 (mod 21,0 % i EU). Også andelen af børn i risiko

for fattigdom og social udstødelse faldt.

Situationen i Tyskland er fortsat "gennemsnitlig" for begge indikatorer. På trods af et fald (med 1 procentpoint) i forhold til året før havde 12,0 % af befolkningen i 2024 (mod 8,2 % i EU) boligudgifter på over 40 % af deres samlede indkomst, hvilket er en situation, der "bør holdes øje med". Nogle mennesker, f.eks. ældre (65 år og derover) og personer i den laveste indkomstkvintil, var særligt berørt med andele på henholdsvis 15,3 % og 33,3 % (mod 8,8 % og 27,8 % i EU).

Med hensyn til uddannelse og færdigheder klarer Tyskland sig godt inden for voksenuddannelse, mens situationen med hensyn til unge, der forlader skolen tidligt, fortsat er en udfordring. Andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, var blandt de største med 12,9 % i 2024³¹³ (mod 9,4 % i EU), og der er således tale om en "kritisk situation". Dette kræver også opmærksomhed i lyset af forringelsen af unges grundlæggende færdigheder siden 2012 (PISA 2022). På den anden side var andelen af den voksne befolkning med som minimum grundlæggende digitale færdigheder "gennemsnitlig" med 52,2 % i 2023 med betydelige forskelle mellem befolkningsgrupperne. Voksnes deltagelse i uddannelse var høj, nemlig 53,7 % i 2022, hvilket gør Tyskland til et af de lande i EU, der "præsterer bedst".

Generelt er arbejdsmarkedet fortsat robust, men der er fortsat mangel på arbejdskraft, og kvinder er ikke tilstrækkeligt integreret på arbejdsmarkedet. På trods af den økonomiske nedgang steg beskæftigelsesfrekvensen yderligere til 81,3 % i 2024 ("bedre end gennemsnittet"), mens arbejdsløsheden og langtidsledigheden forblev på et meget lavt niveau (henholdsvis 3,4 % og 0,9 %) i en situation med mangel på arbejdskraft. Tyskland klarede sig "bedre end gennemsnittet" med hensyn til andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse (8,7 % mod 11,1 % i EU). Mens den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen var "gennemsnitlig" med 7,1 procentpoint i 2024, blev den kønsbetingede forskel i deltidsbeskæftigelse yderligere udvidet til en af de største i EU (37,2 procentpoint i forhold til 20,1 procentpoint). Dette skyldes også udformningen af skattesystemet, der giver ringe incitamenter til at øge antallet af arbejdstimer, navnlig for lavtlønnede og sekundære forsørgere. Andelen af børn under tre år i formel børnepasning lå et godt stykke under EU-gennemsnittet på 25,1 % i 2024 (mod 39,2 % i EU) og "bør holdes

Kilde: Eurostat [[tessi163](#)], EU-SILC.

³¹³ Brud i tidsserier i 2024.

øje med". Dette kan også skabe hindringer for beskæftigelse af personer med omsorgsforpligtelser.

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder fire indikatorer, der er markeret som "kritiske" eller "bør holdes øje med", **står Tyskland ikke umiddelbart over for potentielle risici for opadgående social konvergens og skal derfor ikke underkastes yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).

Estland

I 2024 stagnerede den estiske økonomi, og detpåvirkede arbejdsmarkedet negativt.

Arbejdsløsheden steg igen med 1,2 procentpoint og nåede op på 7,6 % i 2024 i forhold til et faldende EU-gennemsnit (5,9 % i samme år). Denne indikator er derfor fortsat i kategorien "bør holdes øje med". Desuden var arbejdsløsheden betydeligt højere blandt unge, (15-24 år) med 19,1 % (mod 14,9 % i EU) og næsten dobbelt så høj i den nordøstlige del (13,5 % mod 6,2 % til 7,5 % i andre regioner). Langtidsledigheden steg også fra 1,3 % i 2023 til 1,8 % i 2024 mod et fald fra 2,1 % til 1,9 % på EU-plan og er nu "bør holdes øje med". Beskæftigelsesfrekvensen faldt en smule fra 82,1 % til 81,8 %, men lå fortsat et godt stykke over EU-gennemsnittet på

75,8 % og er nu "god, men bør overvåges". Landet har samtidig en af de laveste kønsbetingede forskelle i beskæftigelsesfrekvensen i EU og har ligget i kategorien "de, der præsterer bedst" i de seneste tre år. Indekset for den disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger (2008 = 100) var 131,0 i 2024 og er i kategorien "gennemsnitlig".

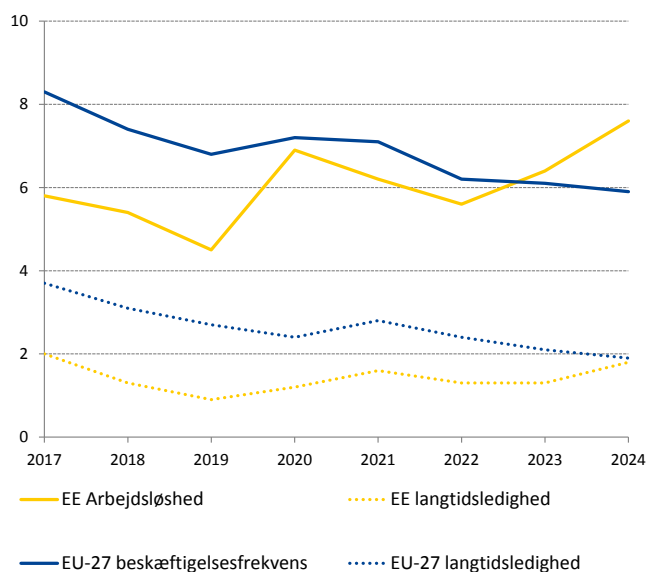
På området uddannelse og færdigheder klarede landet sig fortsat godt med hensyn til voksenuddannelse og digitale færdigheder, samtidig med at det registrerede en forværring med hensyn til andre dimensioner. Voksnes deltagelse i uddannelse var fortsat stærk, og andelen af voksne med som minimum grundlæggende digitale færdigheder var høj, idet begge indikatorer stadig var "bedre end gennemsnittet". Ikke desto mindre forværredes andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, med 1,3 procentpoint til 11,0 % i 2024 (og nåede det højeste niveau siden 2019) på trods af den positive udvikling i det foregående år, og den er nu i kategorien "bør holdes øje med". Andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, steg betydeligt med 1,4 procentpoint og nåede op på 11,0 % (mod 11,1 % i EU) og er nu også i kategorien "bør holdes øje med".

Estland udviser en vis positiv udvikling på området for social beskyttelse og inklusion.

Andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (ARPE) faldt med 2,0 procentpoint til 22,2 % i 2024, mens virkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse steg fra 27,7 % i 2023 til 31,5 % i 2024. Begge indikatorer peger i retning af en forbedring af situationen og er nu "bedre end gennemsnittet" sammenlignet med "bør holdes øje med" sidste år. Indkomstuligheden målt ved indkomstkventilsatsen vendte tilbage til 2021-værdien på 5,03 (mod 4,66 i EU). På trods af fremskridt lå andelen af personer over 65 år, der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse, fortsat over EU-gennemsnittet på 40,0 % (mod 19,2 % i EU). Selvrapporterede uopfyldte behov for lægebehandling faldt med 4,4 procentpoint til 8,5 % i 2024, men lå fortsat et godt stykke over EU-gennemsnittet på 2,5 %. Som følge heraf gik indikatoren fra "kritisk situation" sidste år til "svag, men i bedring". På den negative side er andelen af husstande med uforholdsmæssigt høje boligudgifter næsten fordoblet siden 2021 og nåede op på 8,6 % og er derfor igen en situation, der "bør holdes øje med".

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder fem indikatorer, der er markeret som "bør holdes øje med", **står Estland ikke umiddelbart over for potentielle**

Arbejdsløshed og langtidsledighed (%)

Kilde: Eurostat [[une rt a](#)], [[une ltu a](#)] EU LFS.

risici for opadgående social konvergens og skal derfor ikke underkastes yderligere analyse i anden fase (se boksen i afsnit 3.1).

Irland

Beskæftigelsen steg fortsat i 2024, men ugunstigt stillede grupper stod stadig over for udfordringer.

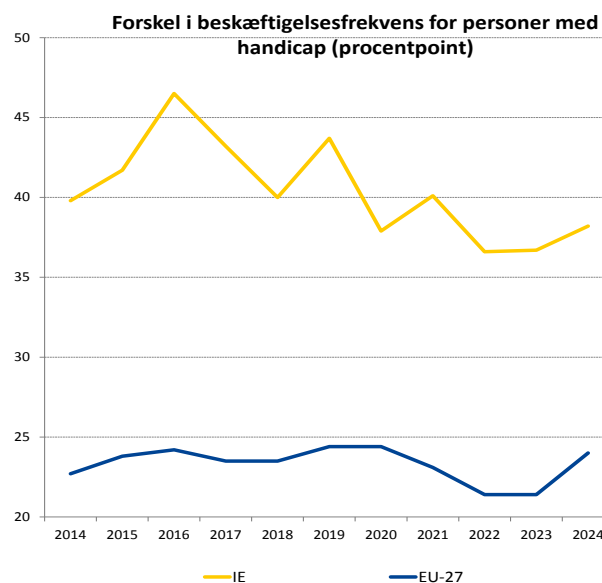
Beskæftigelsesfrekvensen, som lå på 79,8 %, nåede endnu et rekordhøjt niveau, hovedsagelig som følge af nettoindvandring, der førte til øget beskæftigelse, og på baggrund af en fornyet robust økonomisk vækst. En højere erhvervsfrekvens, navnlig blandt kvinder, bidrog også til dette, idet den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen faldt til 9,3 procentpoint ("gennemsnitlig"). Mange kvinder står dog stadig uden for arbejdsmarkedet på grund af omsorgsforpligtelser. Forskellen i

beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap var fortsat blandt de største i EU (38,2 procentpoint mod 24,0 procentpoint i EU) og i en "kritisk situation" efter at være steget med 1,5 procentpoint i 2024. En styrkelse af beskæftigelsesegnetheden for underrepræsenterede grupper, f.eks. personer med handicap, enlige forældre, lavtuddannede, romaer og omrejsende, kan hjælpe dem med at komme ind på arbejdsmarkedet og afhjælpe eksisterende og fremtidig mangel på arbejdskraft og færdigheder.

Fattigdom eller social udstødelse faldt, selv om nogle grupper står over for større risici.

Risikoen for fattigdom eller social udstødelse generelt og for børn faldt betydeligt (med henholdsvis 2,1 procentpoint og 3,4 procentpoint) og er nu "bedre end gennemsnittet". Ugunstigt stillede grupper, navnlig enlige forældre, omrejsende og personer med handicap, var imidlertid betydeligt mere udsatte. Virkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse forværredes betydeligt i 2024 (med 7,0 procentpoint), men lå på 50,8 % (et godt stykke over EU-gennemsnittet på 34,2 %) og er nu "god, men bør overvåges". Deltagelsen af børn under tre år i formel børnepasning steg til 24,4 % i 2024. Den forblev dog "bør holdes øje med" og lå stadig et godt stykke under EU-gennemsnittet på 39,2 %. På trods af betydelige investeringer og forbedringer er der fortsat visse finansielle og ikkefinansielle hindringer sammen med regionale forskelle. Irland klarer sig "bedre end gennemsnittet" med hensyn til andelen af husstande med uforholdsmæssigt høje boligudgifter. Ikke desto mindre er boligernes prisoverkommelighed blevet forværret, da udbudsvæksten fortsat ligger langt under den stigende efterspørgsel. Der er lange ventelister for socialt boligbyggeri og hastigt stigende niveauer af hjemløshed, hvor sidstnævnte viser den kraftigste stigning blandt børn og enlige forsørgere i første og andet kvartal 2025³¹⁴.

Irland klarer sig godt med hensyn til uddannelse og færdigheder. Andelen af unge, der forlader skolen tidligt, lå på 2,8 % i 2024, og var en af de laveste efter et af de største fald i EU, hvilket placerer Irland i kategorien "de, der præsterer bedst". Ifølge PISA 2022 er irske 15-årige blandt dem, der klarer sig bedst inden for grundlæggende færdigheder (læsning, matematik og naturvidenskab) i EU. Irske voksne klarede sig tilsvarende godt med hensyn til

Bemærk: Brud i tidsserier for IE i 2019.

Kilde: Eurostat [[tepsr_sp200](#)], EU-SILC.

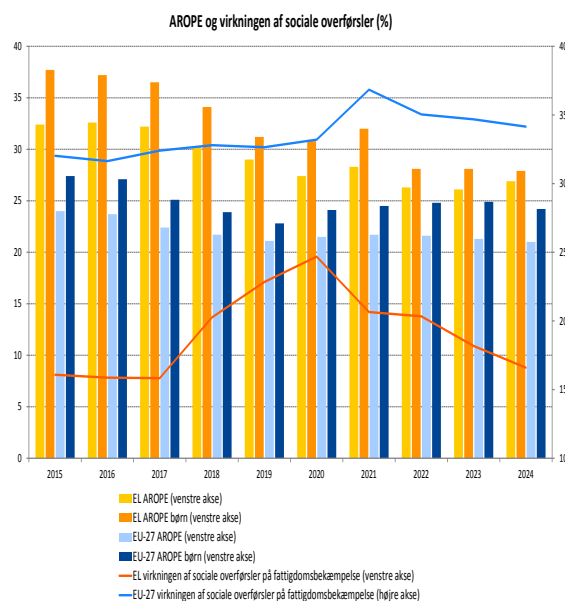
³¹⁴ Se: [Election 2024 Spotlight – Housing](#) og [Homeless Quarterly Progress Report Q2 2025](#).

grundlæggende digitale færdigheder i 2023. De var også mere tilbøjelige til at deltage i læring sammenlignet med EU-gennemsnittet (48,3 % mod 39,5 % i EU) i 2022.

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder to indikatorer, der er markeret som "kritiske" eller "bør holdes øje med", **står Irland ikke umiddelbart over for potentielle risici for opadgående social konvergens og skal derfor ikke underkastes yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).

Grækenland

Grækenland står fortsat over for betydelige udfordringer med hensyn til social beskyttelse og inklusion. Virkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse faldt med 1,6 procentpoint til 16,6 % i 2024, hvilket er betydeligt under EU-gennemsnittet på 34,2 %. Samtidig steg andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROPE) til 26,9 %, hvilket er over EU-gennemsnittet på 21,0 %, og et tiårigt fald er dermed bragt til ophør. Begge disse indikatorer peger på "kritiske situationer". Med 27,9 % var andelen af børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse også høj (mod 24,2 % i EU) og er fortsat "bør holdes øje med". Efter stigninger angiver både andelen af husstande med uforholdsmæssigt høje boligudgifter (en stigning på 28,9 % i 2024, en af de største i EU, mod 8,2 % i gennemsnit) og de selvrapporterede uopfyldte behov for lægebehandling (en stigning på 12,1 % mod 2,5 % i EU) "kritiske situationer". Uligheden målt ved indkomstkventilsatsen lå fortsat på 5,27 i 2024, hvilket er over EU-gennemsnittet (4,66) og stadig "bør holdes øje med".

Bemærk: Brud i tidsserier (EL) i 2022.

Kilde: Eurostat [[ilc_peps01n](#)], [[tespm050](#)], EU-SILC.

Det græske arbejdsmarked klarer sig bedre, men der er stadig udfordringer, navnlig for kvinder og unge. I 2024 steg beskæftigelsesfrekvensen med 1,9 procentpoint som følge af fortsat robust økonomisk vækst. Selv efter denne betydelige stigning var kun 69,3 % af befolkningen i den erhvervsaktive alder (20-64 år) i beskæftigelse (mod 75,8 % i EU), hvilket udgør en situation, der er "svag, men i bedring". Dette var også tilfældet for andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, som faldt med 1,7 procentpoint til 14,2 % i 2024, men stadig lå betydeligt over EU-gennemsnittet (11,1 %). I 2024 var beskæftigelsesfrekvensen for kvinder med 59,9 % (efter en stigning på 2,3 procentpoint) stadig en af de laveste i EU, og den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen var blandt de største i EU (18,8 procentpoint mod 10 procentpoint i gennemsnit) og udgjorde en "kritisk situation". Desuden er indekset for den disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger (2008 = 100) på 84,1 i 2024 fortsat blandt de laveste på trods af en stigning på 2 procentpoint i forhold til 2023 (i forhold til et EU-gennemsnit på 114,3), hvilket er en "kritisk situation". På den positive side var forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap fortsat "gennemsnitlig".

Udviklingen af færdigheder stagnerer, hvilket påvirker beskæftigelsesegnetheden og konkurrenceevnen negativt. Andelen af voksne, der har deltaget i uddannelse i de seneste 12 måneder, nemlig 15,1 % i 2022, var blandt de laveste i EU og udgjorde en "kritisk situation". Samtidig havde 52,4 % af de voksne (mod 55,6 % i EU) i 2023 som minimum grundlæggende digitale færdigheder, hvilket er "gennemsnitlig". Andelen af 15-årige med dårlige grundlæggende færdigheder var blandt de højeste i EU, også efter et af de største fald. På den anden side faldt andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, yderligere med 0,7 procentpoint i 2024 til 3,0 % (mod 9,4 % i EU), hvilket betyder, at Grækenland fortsat er blandt "de, der præsterer bedst" på dette område.

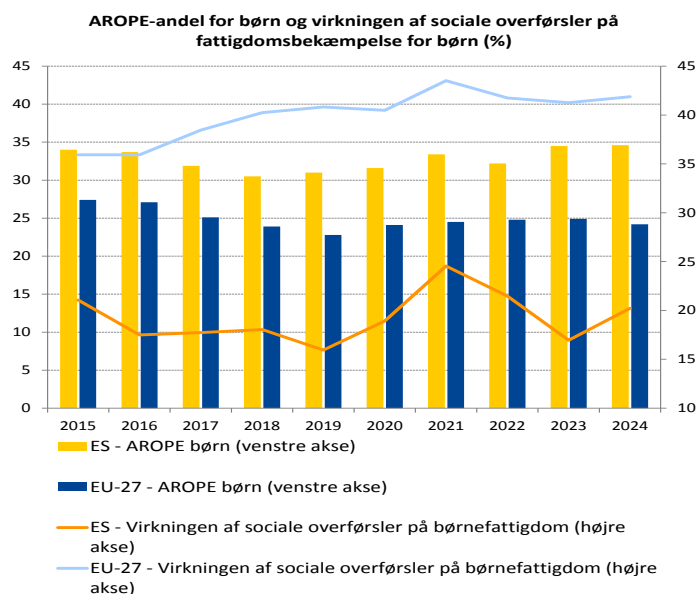
I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder ni indikatorer, der er markeret som "kritiske" eller "bør holdes øje med", konstateres det, at **Grækenland står over for potentielle risici for opadgående social konvergens, som kræver yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).

Spanien

Spanien oplever udfordringer med hensyn til social beskyttelse og inklusion. I 2024 faldt andelen af befolkningen i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROE) til 25,8 %, mens andelen for børn steg yderligere en smule til 34,6 %. Begge andele lå et godt stykke over de respektive EU-gennemsnit (21,0 % og 24,2 %) og peger stadig i retning af "kritiske situationer". Virkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse steg (med 1 procentpoint) til 23,9 % i 2024, men forblev lav (i forhold til EU-gennemsnittet på 34,2 %) og var således "bør holdes øje med". Dette skyldes til dels huller i dækningen, herunder i mindsteindkomstordningen og børnetillægget. Navnlig for børn reducerede sociale overførsler kun fattigdomsrisikoen med 20,2 %, hvilket er et godt stykke under EU-gennemsnittet på 41,9 %. Indkomstuligheden målt ved indkomstkventilsatsen faldt også en smule, men forblev høj (5,39 mod 4,66 i EU) og "bør holdes øje med". Indekset for den disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger (2008 = 100) var også i kategorien "bør holdes øje med" i 2024 på grund af det stadig lave niveau efter en stigning. Disse udfordringer forværres af regionale forskelle og høj fattigdom blandt personer i beskæftigelse.

Arbejdsmarkedet er fortsat i bedring, men der er stadig udfordringer. Beskæftigelsesfrekvensen steg yderligere (med 0,9 procentpoint) til 71,4 % i 2024 (mod 75,8 % i EU) understøttet af robust økonomisk vækst og en stigning i beskæftigelsen inden for sundheds- og uddannelsessektoren, hotel- og restaurationsbranchen, IKT-sektoren og erhvervssektoren. På grund af den store forskel i forhold til EU-gennemsnittet er dette imidlertid nu en "kritisk situation". Samtidig er arbejdsløshedsprocenten (11,4 % mod et EU-gennemsnit på 5,9 %) og dens langsigtede komponent (3,8 % mod 1,9 % i EU) "svag, men i bedring" i lyset af stadig høje niveauer på trods af store fald (på henholdsvis 0,8 og 0,5 procentpoint). Andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, var fortsat betydelig (12,0 % i 2024 mod 11,1 % i EU), men er nu "gennemsnitlig" på grund af en løbende forbedring. Forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap "bør holdes øje med" efter en markant stigning fra 13,8 procentpoint til 23,4 procentpoint i 2024.

Spanien står over for vedvarende udfordringer med hensyn til unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, samtidig med at landet klarer sig godt med hensyn til digitale færdigheder. Andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, faldt en smule i 2024 til 13,0 % (mod 9,4 % i EU), men er fortsat høj. Der er således tale om en "kritisk situation". Andelen er især forhøjet for mænd (15,8 % mod 10,0 % for kvinder) og personer, der er født uden for landet (25,5 % mod 10,3 %), samt i det sydlige og østlige Spanien. Samlet set var voksnes deltagelse i uddannelse "gennemsnitlig" i 2022 (34,1 % mod 39,5 % i EU). De dårlige resultater med hensyn til grundlæggende færdigheder var lavere end EU-gennemsnittet, men udviste betydelige regionale forskelle. Spanien klarer sig også "bedre end gennemsnittet" med hensyn til digitale færdigheder og førskoleundervisning med en relativt høj andel af børn under tre år i formel børnepasning.

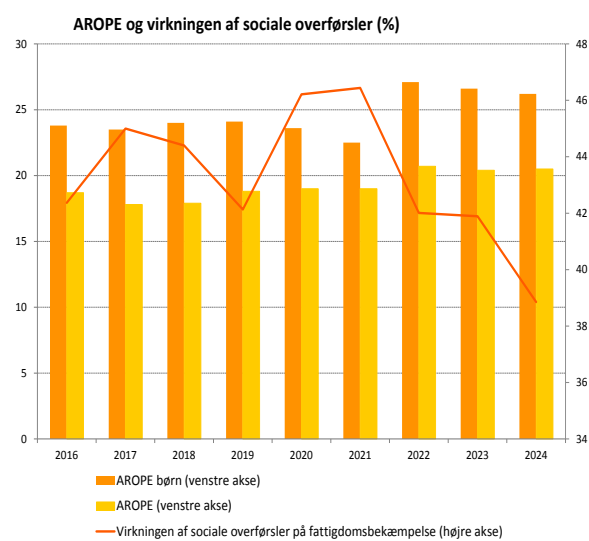
Bemærk: Virkningen af sociale overførsler på nedbringelse af børnefattigdom beregnes ved hjælp af AROP-andelen før og efter overførsler. Brud i tidsserier for AROP (ES) i 2022

Kilde: Eurostat [[ilc_li10](#)], [[ilc_li02](#)], [[ilc_peps01n](#)], EU-SILC.

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder otte indikatorer, der er markeret som "kritiske" eller "bør holdes øje med", konstateres det, at **Spanien står over for potentielle risici for opadgående social konvergens, som kræver yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).

Frankrig

Der er fortsat fattigdomsrisici. Andelen af befolkningen i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROPE) var stort set stabil i 2024 på 20,5 % (20,4 % i 2023) og "gennemsnitlig". Andelen af børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse lå imidlertid fortsat over EU-gennemsnittet (26,2 % mod 24,2 % i 2024) og "bør holdes øje med". Virkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse er faldet hurtigere end i EU siden 2021, idet den er faldet med 3 procentpoint siden 2023 (mod 0,5 procentpoint i EU). Derfor er den nu "god, men bør overvåges", selv om den stadig ligger over EU-gennemsnittet, på 38,9 % (mod 34,2 %). Uligheden målt ved indkomstkventilsatsen er fortsat "gennemsnitlig", men har dog været stigende siden 2018. Regionerne i den yderste periferi klarer sig betydeligt dårligere end det franske hovedland på tværs af alle områder af området social beskyttelse og inklusion.

Bemærk: Brud i serier i 2020 og 2022.

Kilde: Eurostat [[ilc_peps01n](#)], [[tespm050](#)], EU-SILC.

Arbejdsmarkedet klarede sig relativt godt i 2024, men giver visse udfordringer. I 2024 steg beskæftigelsesfrekvensen i en situation med en vækst i realt BNP på 1,2 % til 75,1 % (mod 75,8 % i EU), mens arbejdsløsheden fortsat lå over EU-gennemsnittet på 7,4 % (mod 5,9 % i EU). Regionerne i den yderste periferi klarer sig betydeligt dårligere. Begge indikatorer er fortsat "bør holdes øje med"³¹⁵. Ungdomsarbejdsløsheden steg (med 1,5 procentpoint til 18,7 %), og andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, nåede op på 12,5 % (mod 11,1 % i EU) og er fortsat "bør holdes øje med". Langtidsledigheden var generelt "gennemsnitlig", men nogle sårbare grupper stod fortsat over for større hindringer for deres integration på arbejdsmarkedet, navnlig ældre arbejdstagere, personer født uden for EU og personer med et lavt uddannelsesniveau. Den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen blev større i 2024 (med 0,4 procentpoint til 5,9 procentpoint) og er nu "gennemsnitlig". Forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap er blevet mindre siden 2020, men steg en smule til 22,4 procentpoint i 2024 (mod 24,0 procentpoint i EU), og den er stadig "bedre end gennemsnittet".

Frankrig klarer sig generelt relativt godt med hensyn til udvikling af færdigheder. Andelen af voksne med som minimum grundlæggende digitale færdigheder (59,7 % i 2023) og af personer, der forlader uddannelsessystemet tidligt (7,7 % i 2024), er "gennemsnitlig". Voksnes deltagelse i uddannelse er "bedre end gennemsnittet" (49,2 % i 2022). Frankrig præsterer bedst med hensyn til andelen af børn under tre år i formel børnepasning med 59,3 %, hvilket er langt over EU-gennemsnittet på 39,2 %, men forskellen i deltagelsen i børnepasning mellem børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse nåede ikke op på 41,5 procentpoint i 2024 (mod 20,3 procentpoint i EU). Uddannelsessystemet er desuden præget af en betydelig andel af personer med dårlige resultater og store uligheder. Der er fortsat mangel på kvalificeret arbejdskraft, hvilket kan påvirke konkurrenceevnen.

³¹⁵ Definitionen af Frankrigs arbejdsmarkedsindikatorer har adskilt sig fra de sædvanlige indikatorer siden 2021 (se [Eurostat](#)).

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder fire indikatorer, der er markeret som "kritiske" eller "bør holdes øje med", **står Frankrig ikke umiddelbart over for potentielle risici for opadgående social konvergens og skal derfor ikke underkastes yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).

Kroatien

Kroatien står over for visse udfordringer med hensyn til social beskyttelse og inklusion.

Virkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse var på trods af de seneste forbedringer (fra 20,35 % i 2022) stadig blandt de laveste i EU i 2024 (21,6 % mod 34,2 %), hvilket udgør en "kritisk" situation for tredje år i træk. Samtidig var andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROPE) 1,0 procentpoint højere i 2024, og den er derfor nu "bør holdes øje med" (på 21,7 % mod 21,0 % i EU), selv om det strukturelle brud i 2024 kræver forsigtighed i fortolkningen af ændringen. Tilsvarende, men med samme forbehold, var andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse for børn 2,0 procentpoint højere i 2024 og dermed "bør holdes øje med", selv om den stadig ligger under EU-gennemsnittet (19,3 % mod 24,2 %). Uligheden målt ved indkomstkventilsatsen fortsatte med at stige, men i et langsommere tempo, og er "gennemsnitlig". Andelen af husstande med uforholdsmæssigt høje boligudgifter og de selvrapporterede uopfyldte behov for lægebehandling er "bedre end gennemsnittet".

Landet har plads til forbedringer med hensyn til livslang læring.

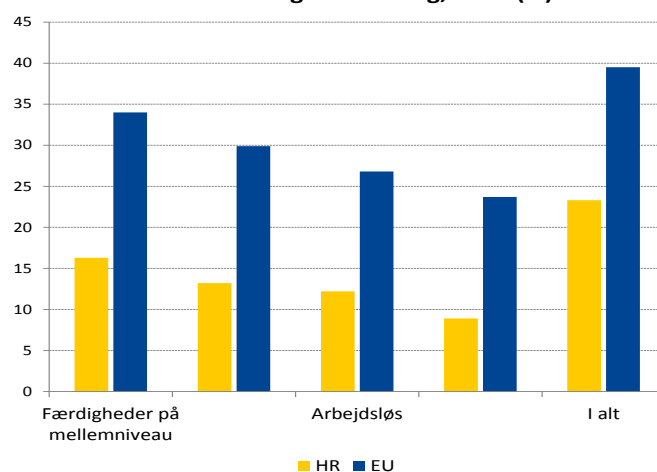
Andelen af børn under tre år i formel børnepasning fortsatte med at stige i 2024 til 30,2 % (fra 29,6 % i 2023). Selv om landet fortsat lå i kategorien "de, der præsterer bedst" med hensyn til andelen af unge, der forlod uddannelsessystemet tidligt, var andelen af unge, dårlige resultater på uddannelsesområdet betydelig og især høj inden for matematik. Kun 23,3 % af de kroatiske voksne deltog i uddannelse i 2022 (mod 39,5 % i EU) efter et fald fra 26,9 % i 2016. Dette er markeret som "bør holdes øje med".

Selv om andelen af voksne med som minimum grundlæggende digitale færdigheder var 59,0 % i 2023 (mod 55,6 % i EU), er den nu også markeret som "bør holdes øje med" på grund af den betydelige forværring (på - 4,4 procentpoint) siden 2021.

Arbejdsmarkedet udvikler sig positivt, men personer med handicap står fortsat over for udfordringer.

Beskæftigelsesfrekvensen har været stigende siden 2021, men forblev lavere end EU-gennemsnittet (73,6 % mod 75,8 %) i 2024 i en "svag, men i bedring" situation (efter en "kritisk" situation i de foregående år). Samtidig faldt arbejdsløsheden og langtidsledigheden yderligere til henholdsvis 5,0 % og 1,8 %. understøttet af en stadig forholdsvis kraftig økonomisk vækst. Selv om både den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen og andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, var "bedre end gennemsnittet" i 2024, stod personer med handicap fortsat over for betydelige hindringer. Forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap (41,0 procentpoint mod 24,0 procentpoint i EU) pegede på en "kritisk situation" efter en yderligere udvidelse. Indekset for den disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger (2008 = 100) var på 138,1 i 2024 og er i kategorien "bedre end gennemsnittet".

Voksnes deltagelse i læring, 2022 (%)

Bemærk: Data med lav pålidelighed for arbejdsløse og personer uden for arbejdsstyrken (HR).

Kilde: Eurostat [[særudtræk fra AES](#)]

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder seks indikatorer, der er markeret som "kritiske" eller "bør holdes øje med", og hvoraf tre er præget af statistiske udfordringer³¹⁶, **står Kroatien ikke umiddelbart over for potentielle risici for opadgående social konvergens og skal derfor ikke underkastes yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).

³¹⁶ Et brud i tidsserier i 2024 for alle indikatorer på dette område baseret på EU-bevirker, at ændringer ikke kan fortolkes. Det strukturelle brud ligger navnlig bag "bør holdes øje med"-situationen for både personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse og børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse, hvilket ikke giver mulighed for en korrekt økonomisk fortolkning.

Italien

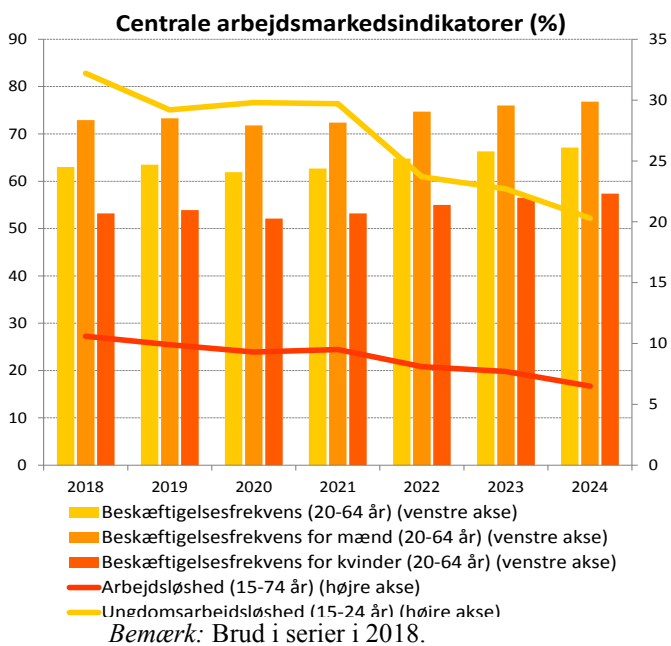
Trods visse fortsatte forbedringer står Italiens arbejdsmarked over for store udfordringer.

Beskæftigelsesfrekvensen steg yderligere i 2024 og nåede op på 67,1 %. Den er dog stadig en af de laveste i EU og udgør en "kritisk situation". Både Italiens sydlige del og øer oplevede en markant vækst i beskæftigelsen, men forskellen i forhold til den nordvestlige del er fortsat stor og ligger på mere end 21 procentpoint. I en situation med forbedringer på EU-plan er landets kønsbetingedede forskel i beskæftigelsesfrekvensen stadig en af de største (på 19,4 procentpoint mod 10,0 procentpoint for EU) og udgør en "kritisk situation".

Forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap lå på 25,1 procentpoint, hvilket er over EU-gennemsnittet på 24 procentpoint, og "bør holdes øje med"³¹⁷. På den positive side faldt arbejdsløsheden til 6,5 % (mod 5,9 % i EU) i en situation med en vækst i reall BNP på 0,7 %, efter at der var registreret en af de største forbedringer, og er nu "bedre end gennemsnittet" (fra "bør holdes øje med" sidste år). På samme måde faldt langtidsløsheden til 3,3 % og er nu "svag, men i bedring" (efter den "kritiske situation" sidste år). Endelig er indekset for den disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger (2008 = 100) fortsat i en "kritisk situation" (96,0 i 2024 mod 114,3 i EU) som følge af strukturelt lave lønninger, der også er forbundet med lav produktivitet og lav arbejdsintensitet.

Der er fortsat udfordringer med hensyn til udvikling af færdigheder Selv om andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, er faldet med 0,9 procentpoint siden 2023, er denne andel med 15,2 % fortsat blandt de højeste i EU og udgør en "kritisk situation". Andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, er faldet yderligere, men niveauet er stadig højt, og situationen er nu "bør holdes øje med". Desuden er andelen af personer med dårlige resultater i grundlæggende færdigheder høj (29,3 % i matematik, PISA 2022). Både andelen af voksne, der deltager i uddannelse (29,0 % i 2022), og andelen af voksne med som minimum grundlæggende digitale færdigheder (45,8 % i 2023) er lav og "bør holdes øje med".

Efter en nedadgående tendens siden 2021 steg fattigdomsrisikoen i 2024. Andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse steg til 23,1 % for befolkningen som helhed (fra 22,8 % i 2023) og lå stabilt på 27,1 % for børn (mod henholdsvis 21 % og 24,2 % i EU). Begge situationer er "bør holdes øje med" som følge af en stigende andel af delvis arbejdsløse husstande, mens virkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse er "gennemsnitlig". Indkomstuligheden målt ved indkomstkventilsatsen er også stigende og "bør holdes øje med" (på 5,53 mod 4,66 i EU). Det

Kilde: Eurostat [[lfsi_emp_a](#)], [[une_rt_a](#)], EU LFS.

³¹⁷ Der er dog et brud i serier i 2024.

er positivt, at antallet af børn under tre år i formel børnepasning steg med 4,9 procentpoint til 39,4 % (mod 39,2 % i EU). Andelen af personer, der rapporterer uopfyldte behov for lægehjælp, og andelen af personer med uforholdsmæssigt høje boligudgifter er begge lave.

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder 11 indikatorer, der er markeret som "kritiske" eller "bør holdes øje med", konstateres det, at **Italien står over for potentielle risici for opadgående social konvergens, som kræver yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).

Cypern

Udviklingen af færdigheder forringes og er fortsat en udfordring.

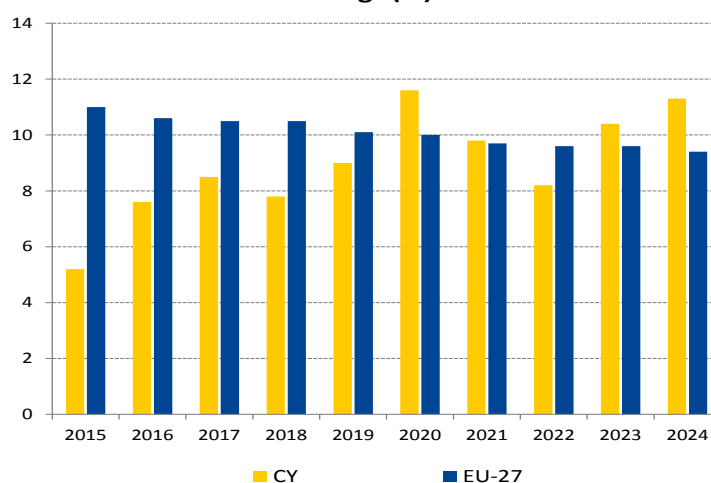
Andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, steg yderligere fra 10,4 % i 2023 til 11,3 % i 2024, og situationen er stadig markeret som "bør holdes øje med". Mere end halvdelen af de 15-årige (53,2 % i matematik, PISA 2022) mangler grundlæggende færdigheder, hvilket er et af de største fald i EU siden 2018. Digitale færdigheder er særligt lave efter et fald, idet kun 49,5 % af de voksne som minimum

havde grundlæggende digitale færdigheder i 2023 (mod 55,6 % i EU), hvilket er "bør holdes øje med". Mens 28,2 % af arbejdstagerne med kvalifikationer fra tertiære uddannelser i 2024 var beskæftiget i erhverv, der ikke krævede dette kvalifikationsniveau, var andelen af studerende, der var indskrevet på STEM-fag som en andel af den samlede indskrivning på tertiære uddannelser (ISCED 5-8), en af de laveste med kun 14,9 % i 2023 (mod 26,9 % i EU). Andelen af voksne, der har deltaget i uddannelse i de foregående 12 måneder, er lav og lå på 28,3 % i 2022 (mod 39,5 % i EU) efter et stort fald fra 44,8 % i 2016, hvilket er en situation, der "bør holdes øje med". På den anden side var andelen af børn under tre år i formel børnepasning 40,1 % i 2024 (mod 39,2 % i EU) efter en yderligere stigning og var dermed "gennemsnitlig".

Arbejdsmarkedet klarer sig generelt godt, men nogle befolkningsgrupper står stadig over for udfordringer. På baggrund af en robust økonomisk vækst steg beskæftigelsesfrekvensen yderligere til 79,8 % i 2024 (mod 75,8 % i EU), og arbejdsløsheden og dens langsigtede komponenter faldt til henholdsvis 4,9 % og 1,3 % (alle "bedre end gennemsnittet"). Som følge af en stigning på 1,0 procentpoint i forhold til 2023 er den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen (10,0 procentpoint) nu markeret som "bør holdes øje med". Forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap var fortsat "gennemsnitlig". Selv om ungdomsarbejdsløsheden lå under EU-gennemsnittet (13,0 % mod 14,9 % i EU), var andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, fortsat høj, nemlig 12,9 % (mod 11,1 % i EU), og den er nu "svag, men i bedring" efter et fald på 1,0 procentpoint. Endelig er indekset for den disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger (2008 = 100) fortsat lavt på 107,7, selv efter en forbedring fra 102,7 i 2023, og "bør holdes øje med".

Cypern viste gode sociale resultater. Risikoen for fattigdom eller social udstødelse lå samlet set på 17,1 % i 2024 og på 14,8 % for børn (mod henholdsvis 21,0 % og 24,2 % i EU) og er henholdsvis "bedre end gennemsnittet" og blandt "de, der præsterer bedst". Dette afspejler bl.a. virkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse, som er "gennemsnitlig" (30,5 % mod 34,2 % i EU), og den lave andel af husstande med uforholdsmæssigt høje boligudgifter på 2,4 %, som placerer Cypern i kategorien "de, der præsterer bedst". De selvrapporterede uopfyldte behov for lægebehandling er med 0,1 % blandt de laveste i EU og "bedre end gennemsnittet".

Unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt (%)

Bemærk: Brud i tidsserier i 2021.

Kilde: Eurostat [[edat_lfse_14](#)], EU LFS.

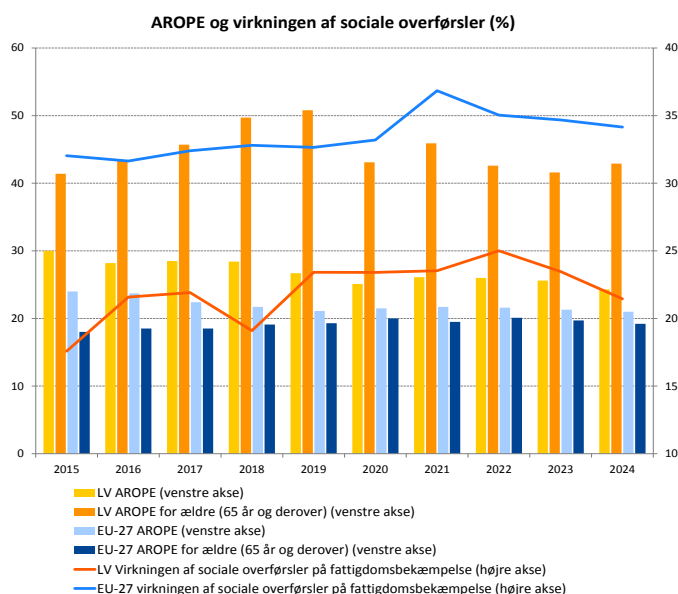
I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder fem indikatorer, der er markeret som "bør holdes øje med", **står Cypern ikke umiddelbart over for potentielle risici for opadgående social konvergens og skal derfor ikke underkastes yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).

Letland

Der er fortsat udfordringer på det sociale område. I en situation med stagnation i BNP i 2024 var indkomstuligheden og risikoen for fattigdom fortsat høj i Letland. Indkomstkventilsatsen er blandt de højeste i EU med 6,28 (mod 4,66 som EU-gennemsnit), hvilket understreger en "kritisk situation". På denne baggrund faldt virkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse yderligere i 2024 (med 2 procentpoint) til 21,5 % (mod 34,2 % i EU). Efter to forværringer i træk er dette nu en "kritisk situation". Selv om andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROEPE) faldt fra 25,6 % til 24,3 % i 2024 (med et markant fald for børn til 17,9 %), ligger den samlede andel fortsat betydeligt over EU-gennemsnittet på 21,0 %. Dette er en situation, der "bør holdes øje med". Navnlig var andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse for ældre (65 år og derover) allerede høj og steg yderligere til 42,9 % i 2024 (fra 41,6 % året før), hvilket også skyldtes pensionernes lave tilstrækkelighed. Høj fattigdom i alderdommen er tæt forbundet med dårlige sundhedsresultater og dermed forbundne udgifter til sundhedspleje. Andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse for personer med handicap er steget yderligere fra 38,5 % til 39,4 % og ligger et godt stykke over EU-gennemsnittet på 28,7 %. De selvrapporterede uopfyldte behov for lægebehandling forblev i en "kritisk situation" og steg til 8,4 % i 2024 (fra 7,8 % i 2023) mod 2,5 % i EU.

Der blev konstateret en vis forværring i 2024 i forhold til resultaterne på arbejdsmarkedet. Efter genopretningen af arbejdsmarkedet efter covid-19-krisen aftog beskæftigelsesvæksten i 2024 i en situation med stagnation. Mens beskæftigelsesfrekvensen (77,4 %) var "gennemsnitlig", steg arbejdsløsheden og langtidsledigheden til henholdsvis 6,9 % og 2,2 % (mod 5,9 % og 1,9 % i EU). Andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, steg med 0,7 procentpoint til 10,7 % (mod 11,1 % i EU). Alle disse tre indikatorer "bør holdes øje med" i 2024. På den positive side har Letland en af de mindste kønsbetingede forskelle i beskæftigelsesfrekvensen i EU og ligger i kategorien "de, der præsterer bedst". Forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap er også fortsat "bedre end gennemsnittet" på trods af en nylig stigning.

Resultaterne med hensyn til uddannelse og færdigheder er fortsat "gennemsnitlige", men med visse forværringer. Voksnes deltagelse i uddannelse (i de seneste 12 måneder) var 34,1 % (mod 39,5 % i EU). Desuden var andelen af voksne med som minimum grundlæggende digitale færdigheder 45,3 % i 2023 (under EU-gennemsnittet på 55,6 %) og forblev "bør holdes øje med" i lyset af behovet for at støtte den digitale omstilling. Samtidig viste andelen af børn under tre år i formel børnepasning et af de største fald i EU, hvilket resulterede i en andel på 24,9 % (mod 39,2 % i EU), og er nu "bør holdes øje med". Skolefrafald ikke er udbredt, og lettiske 15-årige generelt klarer sig godt med hensyn til grundlæggende færdigheder, men skolerne i byerne klarer sig betydeligt bedre end skolerne i

Bemærk: Brud i tidsserier (LV) i 2022.

Kilde: Eurostat [[ilc_peps01n](#)], [[tespm050](#)], EU-SILC.

landdistrikterne. Andelen af universitetsstuderende, der er indskrevet på STEM-uddannelser, er lav (25,1 % mod 26,9 % i EU), navnlig blandt kvinder.

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder ni indikatorer, der er markeret som "kritiske" eller "bør holdes øje med", herunder en indikator, der er blevet forværret med tiden, konstateres det, **at Letland står over for potentielle risici for opadgående social konvergens, som kræver yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).

Litauen

Situationen med hensyn til social inklusion og beskyttelse forværredes i 2024.

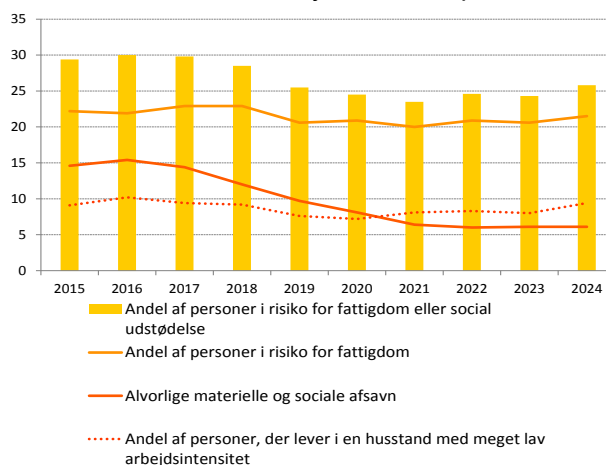
Andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROPE) steg (med 1,5 procentpoint) til 25,8 %³¹⁸ i 2024 (mod 21,0 % i EU), en af de største registrerede værdier og årlige stigninger, hvilket udgør en "kritisk situation". Personer i landdistrikter og sårbare grupper, f.eks. arbejdsløse, ældre og personer med handicap, var særligt udsatte. Personer med handicap stod over for en af de højeste AROPE-andele i EU (45,8 % i 2024 mod 28,7 % i EU). Blandt børn var andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse imidlertid fortsat "gennemsnitlig". Virkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse faldt fra 29,9 % i 2023 til 25,9 % i 2024 (et af de største fald) mod 34,2 % i EU. Dette afspejler de sociale ydelsers ringe tilstrækkelighed og dækning og er nu "bør holdes øje med". Desuden var uligheden målt ved indkomstkventilsatsen blandt de højeste i EU i 2024 (6,54 mod 4,66) med en af de største stigninger og er igen en "kritisk situation". Endelig voksede andelen af husstande med uforholdsmæssigt høje boligudgifter betydeligt for andet år i træk, selv om den stadig ligger under EU-gennemsnittet på 8,2 %, og nåede op på 6,2 % i 2024 og er nu også "bør holdes øje med".

Litauen står over for udfordringer i forbindelse med udvikling af færdigheder. Andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, udgjorde en "kritisk situation" i 2024 efter en betydelig stigning (+ 1,2 procentpoint til 14,7 % mod 11,1 % i EU). Samtidig steg andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, med 2 procentpoint til 8,4 % i 2024 (mod 9,4 % i EU), hvilket er en situation, der "bør holdes øje med". Begge indikatorer forværredes for andet år i træk. Andelen af personer med dårlige resultater i grundlæggende færdigheder høj (27,8 % i matematik, PISA 2022). Desuden er voksnes deltagelse i uddannelse i de seneste 12 måneder "bør holdes øje med", da andelen er betydeligt under EU-gennemsnittet (27,4 % mod 39,5 % i 2022). På den positive side steg andelen af børn under tre år i formel børnepasning til 36,9 % i 2024 (mod 39,2 % i EU).

Arbejdsmarkedssituationen i Litauen blev delvis genoprettet i 2024.

Beskæftigelsesfrekvensen steg med 0,7 procentpoint til 79,2 % i 2024 (mod 75,8 % i EU) som følge af robust økonomisk vækst. Arbejdsløsheden steg imidlertid yderligere til 7,1 % (fra 6,9 % i 2023), 1,2 procentpoint over EU-gennemsnittet, og den er fortsat "bør holdes øje med". Langtidsledigheden forblev stabil (2,3 %) for tredje år i træk, kun 0,4 procentpoint over EU-gennemsnittet. På grundlag af nøgleindikatoren i den sociale resultattavle steg forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap fra 32,4 procentpoint i 2023 til 39,9 procentpoint i 2024 (mod 24,0 procentpoint i EU), hvilket udgør en "kritisk situation".

Andel af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROPE, alvorlige materielle og sociale afsavn, lav arbejdsintensitet, %)

Bemærk: Foreløbige data i 2024.

Kilder: Eurostat [[ilc_peps01n](#)], [[tepsr_lm430](#)], [[ilc_li02](#)], [[tespm030](#)], EU-SILC.

³¹⁸ Eurostats 2024-data for alle sociale indikatorer for Litauen er foreløbige.

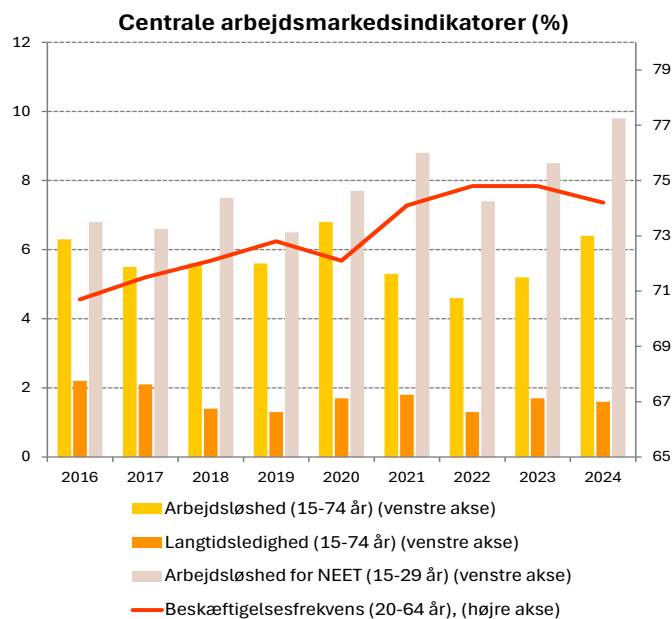
I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder ni indikatorer, der er markeret som "kritiske" eller "bør holdes øje med", herunder to indikatorer, der er blevet forværret med tiden, konstateres det, **at Litauen står over for potentielle risici for opadgående social konvergens, som kræver yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).

Luxembourg

Den seneste udvikling tyder på udfordringer i forbindelse med arbejdsmarkedets resultater. I 2024 faldt beskæftigelsesfrekvensen i en situation med beskeden økonomisk vækst og vedvarende misforhold mellem udbudte og efterspurgte færdigheder en smule til 74,2 %, hvilket var en yderligere afkobling fra den samlede opadgående tendens i EU (til 75,8 % i 2024). Dette er nu markeret som "bør holdes øje med". Arbejdsløsheden steg igen i 2024 til 6,4 % (mod 5,9 % i EU) efter en af de største stigninger (med 1,2 procentpoint) og forblev "bør holdes øje med". På den anden side faldt langtidsløsheden (med 0,1 procentpoint) til 1,6 % og er nu "gennemsnitlig". Indekset for den disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger (2008 = 100) lå på 113,1 (mod 114,3 i EU), hvilket er en lille stigning fra 112,1 i 2023, og "bør holdes øje med". På denne baggrund steg andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, betydeligt (med 1,3 procentpoint) til 9,8 % i 2024 for andet år i træk og er nu "bør holdes øje med". På den anden side var landet "bedre end gennemsnittet" med hensyn til den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen.

Luxembourg klarer sig godt med hensyn til uddannelse og færdigheder generelt, men med forringelser på nogle områder. Andelen af voksne, der har deltaget i uddannelse i de foregående 12 måneder, var høj, nemlig 45,2 % i 2022, hvilket er et godt stykke over EU-gennemsnittet på 39,5 %. Selv om en stor andel af den voksne befolkning (60,1 %) som minimum har grundlæggende digitale færdigheder (mod 55,6 % i EU), er situationen "bør holdes øje med" i lyset af den store forværring (med 3,6 procentpoint) i dataene for 2023. Dette er også tilfældet for andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, som steg med 1 procentpoint til 7,8 % i 2024³¹⁹ (under EU-gennemsnittet på 9,4 %). Endelig var andelen af børn under tre år i børnepassning "bedre end gennemsnittet".

Den sociale situation stabiliserede sig i Luxembourg i 2024, selv om der stadig er udfordringer. Andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROPE) faldt betydeligt (fra 21,4 % i 2023 til 20,0 % i 2024 mod 21 % i EU) og er nu "gennemsnitlig". Dette skyldtes primært et fald i AROP-andelen fra 18,8 % til 18,1 % ledsaget af et lille fald (med 0,2 procentpoint) i alvorlige materielle og sociale afsavn, efterhånden som inflationen aftog. Andelen af børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse lå imidlertid fortsat over EU-gennemsnittet (25,6 % i 2024 mod 24,2 % i EU) og "bør holdes øje med". Dette skyldes delvis den begrænsede virkning af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse, som faldt til 27,0 % i 2024 (mod 34,2 % i EU) og fortsat "bør holdes øje med". Andelen af personer med uforholdsmæssigt høje boligudgifter blev "bedre end gennemsnittet" i 2024 og faldt fra 11,5 % til 8,0 % (mod 8,2 %

Kilde: Eurostat [[lfsi_emp_a](#)], [[une_rt_a](#)], [[une_ltu_a](#)], [[lfsi_neet_a](#)], EU LFS.

³¹⁹ Værdierne for 2023-24 for unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, er ikke desto mindre markeret som "lav pålidelighed".

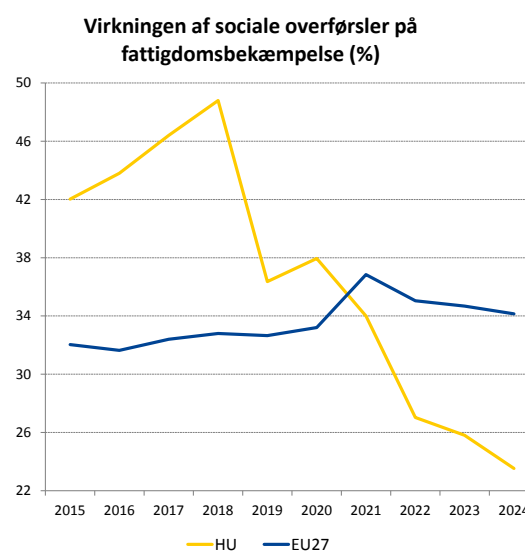
i EU). Forbedringen kom især lejerne til gode, også på grund af et udvidet og mere generøst huslejetilskud.

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder otte indikatorer, der er markeret som "bør holdes øje med", herunder en indikator, der er blevet forværret med tiden, konstateres det, **at Luxembourg står over for potentielle risici for opadgående social konvergens, som kræver yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).

Ungarn

Ungarn registrerede en vis forbedring i fattigdom og social udstødelse, men der er

stadig sociale udfordringer. Både andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROPE) for den samlede befolkning og for børn forbedredes i 2024 fra "bør holdes øje med" til "gennemsnitlig" efter at være faldet til henholdsvis 19,3 % og 22,9 %³²⁰. Alvorlige materielle og sociale afsavn er imidlertid fortsat høje (9,3 % mod 6,4 % i EU), og indkomstfattigdommen (efter sociale overførsler) fortsatte med at stige, navnlig for unge voksne. Kombineret med en stabil andel for indkomstfattigdom før overførsler resulterede dette i en faldende virkning af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse (til 23,5 % mod 34,2 % i EU). Dette er markeret som "bør holdes øje med". Indkomstuligheden forblev "gennemsnitlig". Andelen af husstande med uforholdsmæssigt høje boligudgifter blev udsat for en af de største stigninger (1,7 procentpoint) fra 7,3 % til 9 % i 2024 (mod 8,2 % i EU) og er nu "bør holdes øje med".

Bemærk: Brud i tidsserier for HU i 2022.

Kilde: Eurostat [[tespm050](#)], EU-SILC.

Ungarn klarer sig godt med hensyn til udvikling af voksnes færdigheder generelt, men står over for udfordringer, navnlig med hensyn til deltagelse i børnepasning, skolefrafald og uddannelsesmæssige uligheder. Efter en betydelig stigning i 2023 faldt deltagelsen af børn under tre år i formel børnepasning fra 20,5 % i 2023 til 16,6 % i 2024, hvilket er et af de laveste i EU (mod et gennemsnit på 39,2 %), og der er nu tale om en "kritisk situation". Andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, blev forbedret (med 1,3 procentpoint til 10,3 % i 2024 mod 9,4 % i EU) og skiftede fra en "kritisk situation" til "svag, men i bedring". Den ligger ikke desto mindre fortsat et godt stykke over gennemsnittet for romaer, personer med handicap og personer, der bor i landdistrikter. Desuden er andelen af elever med dårlige resultater høj (29,5 % i matematik, PISA 2022), og den socioøkonomiske baggrund har en betydelig indvirkning på elevernes resultater inden for grundlæggende færdigheder³²¹. Ungarn klarer sig "bedre end gennemsnittet" med hensyn til digitale færdigheder og ligger i kategorien "de, der præsterer bedst" inden for voksenuddannelse. Samtidig klarer personer med et lavt uddannelsesniveau, arbejdsløse og personer over 55 år sig betydeligt dårligere end den samlede befolkning inden for voksenuddannelse.

Det ungarske arbejdsmarked klarer sig generelt godt. Beskæftigelsesfrekvensen (81,1 % mod 75,8 % i EU) og arbejdsløsheden (4,5 % mod 5,9 % i EU) var fortsat "bedre end gennemsnittet", selv om beskæftigelsesfrekvensen (15-64 år) for lavtuddannede i 2024 (38,5 %) og for romaer i 2023 (47,3 %) lå et godt stykke under landsgennemsnittet. Andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, var fortsat "gennemsnitlig".

³²⁰ EU-SILC-data og relaterede indikatorer blev revideret af Ungarn for 2019-2024 (se den tilhørende [note](#)).

³²¹ OECD, PISA [2022](#).

Ungdomsarbejdsløsheden forværredes dog betydeligt i de foregående to år i takt med den hurtige økonomiske afmatning fra 10,6 % i 2022 til 15,2 % i 2024 (mod 14,9 % i EU).

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder tre indikatorer, der er markeret som "kritiske" eller "bør holdes øje med", **står Ungarn ikke umiddelbart over for potentielle risici for opadgående social konvergens og skal derfor ikke underkastes yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).

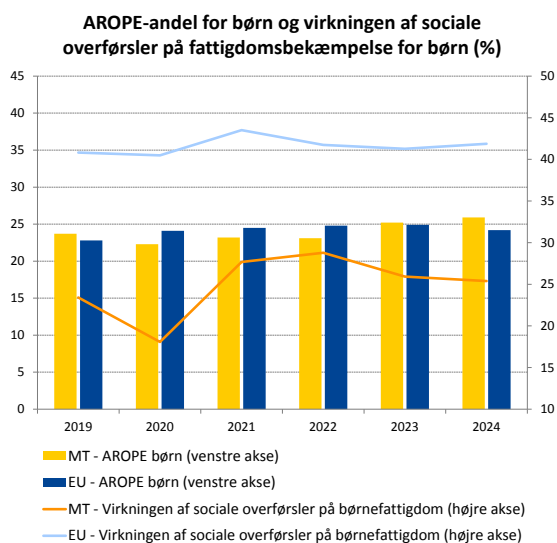
Malta

Malta sociale resultater er fortsat blandede, og især børn står over for voksende udfordringer.

Andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROPE) forblev "gennemsnitlig" i 2024 på 19,7 % (mod 21,0 % i EU), hvilket også afspejler et stigende indeks for den disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger (2008 = 100) (171,7 mod 114,3 i EU i 2024), for hvilket Malta ligger i kategorien "de, der præsterer bedst". Andelen af børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse steg dog yderligere til 25,9 % (mod 24,2 % i EU). Desuden var der et betydeligt fald for andelen af børn under tre år i formel børnepasning i 2024 (- 6,9 procentpoint), selv om den fortsat lå over EU-gennemsnittet (44,1 % mod 39,2 %). Begge er nu "bør holdes øje med". Sideløbende hermed var virkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse fortsat lav, nemlig 26,0 % (mod 34,2 % i EU), også "bør holdes øje med". Virkningen er navnlig lidt lavere for børn (25,4 %) sammenlignet med befolkningen generelt (26 %) og i forhold til den modsatte situation for EU (henholdsvis 41,9 % mod 34,2 %). Indkomstuligheden målt ved indkomstkventilsatsen faldt fra 5,30 i 2023 til 4,87 i 2024 (mod 4,66 i EU) og blev "bedre end gennemsnittet". Andelen af husstande med uforholdsmæssigt høje boligudgifter faldt en smule til 5,8 % og var "gennemsnitlig". Uopfyldte behov for lægebehandling blev kun oplevet af 0,3 % af befolkningen (mod 2,5 % i EU), hvilket er blandt de mindste andele i EU.

Der sker fortsat fremskridt inden for uddannelse og færdigheder, men der er stadig visse udfordringer. Efter en yderligere reduktion faldt andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, til 9,6 % i 2024 (mod 9,4 % i EU) og er nu "gennemsnitlig". Andelen af personer med dårlige resultater er dog fortsat særlig høj (32,6 % i matematik, PISA 2022). Desuden er der allerede ved at opstå flaskehalse for STEM-karrierer på sekundærtrinnet, hvor kun få studerende følger centrale naturvidenskabelige fag. Andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, faldt yderligere til 7,2 % i 2024 (under EU-gennemsnittet på 11,1 %), så landet nu ligger i kategorien "de, der præsterer bedst". Samtidig lå voksnes deltagelse i uddannelse i de seneste 12 måneder på 39,9 % i 2022 og var "bedre end gennemsnittet". Blandt højtuddannede var andelen med 65,9 % endnu højere. Tilsvarende havde 63,0 % af de voksne som minimum grundlæggende digitale færdigheder i 2023 (mod 55,6 % i EU), hvilket var "gennemsnitlig", mens der blev registreret store forskelle mellem befolkningsgrupperne.

På et stærkt arbejdsmarked er den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen fortsat stor. I 2024 havde Malta – understøttet af en stærk økonomisk vækst – en af de højeste beskæftigelsesfrekvenser i EU (83,0 %) og en lav arbejdsløshed (3,1 %), herunder den langsigtede komponent (0,7 %), så landet ligger i kategorien "de, der præsterer bedst" for alle tre. Forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap indsnævredes til 25,3 procentpoint (mod 24,0 procentpoint i EU). Selv om den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen også faldt til 13,4 procentpoint, var den fortsat 3,4 procentpoint

Bemærk: Virkningen af sociale overførsler på nedbringelse af børnefattigdom beregnes ved hjælp af AROPE-andelen før og efter overførsler. Brud i tidsserier for AROPE (MT) i 2022.

Kilde: Eurostat [[ilc_peps_01n](#)], [[ilc_li10](#)], [[ilc_li02](#)], EU SILC.

større end EU-gennemsnittet og blandt de største i EU, hvilket stadig udgør en "kritisk situation".

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder fire indikatorer, der er markeret som "kritiske" eller "bør holdes øje med", **står Malta ikke umiddelbart over for potentielle risici for opadgående social konvergens og skal derfor ikke underkastes yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).

Nederlandene

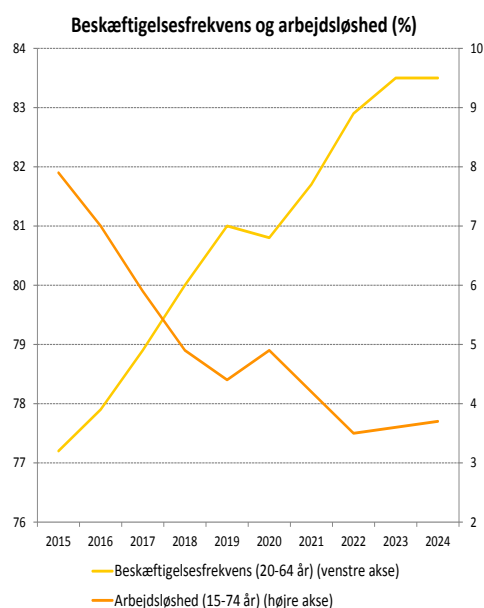
Arbejdsmarkedet klarer sig fortsat relativt godt. På baggrund af genopretningen af den økonomiske vækst var beskæftigelsesfrekvensen uændret på 83,5 % i 2024, hvilket er en af de højeste i EU. Arbejdsløsheden forblev lav på trods af en lille stigning til 3,7 %. Andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, var fortsat blandt de laveste i EU, selv om den er steget yderligere (med 0,2 procentpoint til 4,9 %). Forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap indsnævredes endnu en gang til 20,9 procentpoint. Nederlandene ligger i kategorien "bedre end gennemsnittet" eller "de, der præsterer bedst" på alle disse områder. Risikoen for et stærkt segmenteret

arbejdsmarked er dog fortsat en betydelig strukturel udfordring. Selv om den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen var på 7,6 procentpoint (mod 10,0 procentpoint i EU, dvs. "gennemsnitlig") i 2024, var deltidsbeskæftigelse udbredt, navnlig for kvinder. Dette resulterer i en af de største kønsbetingede forskelle i deltidsbeskæftigelse i EU (41,9 procentpoint i forhold til EU-gennemsnittet på 20,1 procentpoint) og en betydelig kønsbetinget pensionsforskel (36,3 % mod 24,5 % på EU-plan). Endelig har indekset for den disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger (2008 = 100) på grundlag af data fra 2024 ikke holdt sig på linje med EU-gennemsnittet (henholdsvis 112,4 og 114,3) og er fortsat "bør holdes øje med".

Nederlandene udviser fortsat generelt gode resultater med hensyn til udvikling af færdigheder. I 2022 deltog 56,1 % af de voksne i uddannelse, og i 2023 havde 82,7 % af dem som minimum grundlæggende digitale færdigheder, hvilket er blandt de højeste andele i EU. Som følge af en stigning på 0,8 procentpoint er andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, nu "gennemsnitlig" (7,0 % i 2024). Forringelsen af elevernes generelle grundlæggende færdigheder og stigningen i dårlige resultater, navnlig blandt ugunstigt stillede elever, betyder, at situationen bør overvåges. Det er fortsat vigtigt effektivt at nå ud til dem, der befinder sig i en ugunstig arbejdsmarkedssituation (f.eks. lavtuddannede, personer med fleksible eller midlertidige kontrakter, personer med migrantbaggrund og personer med handicap).

Den sociale situation i Nederlandene er generelt god. Andelen af befolkningen som helhed og af børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse forblev stabil og blandt de laveste i EU (henholdsvis 15,4 % og 15,8 %). Der er fortsat udfordringer for specifikke grupper, f.eks. personer med handicap eller personer med migrantbaggrund, navnlig børn. Andelen af husstande med uforholdsmæssigt høje boligudgifter faldt med 2,4 procentpoint og lå på 6,9 % i 2024 (mod 8,2 % i EU, nu "bedre end gennemsnittet").

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder en indikator, der er markeret som "bør holdes øje med", **står Nederlandene ikke umiddelbart over for potentielle risici for opadgående social konvergens og skal derfor ikke underkastes yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).

Kilde: Eurostat [[lfsi_emp_a](#)], [[une_rt_a](#)], EU LFS.

Østrig

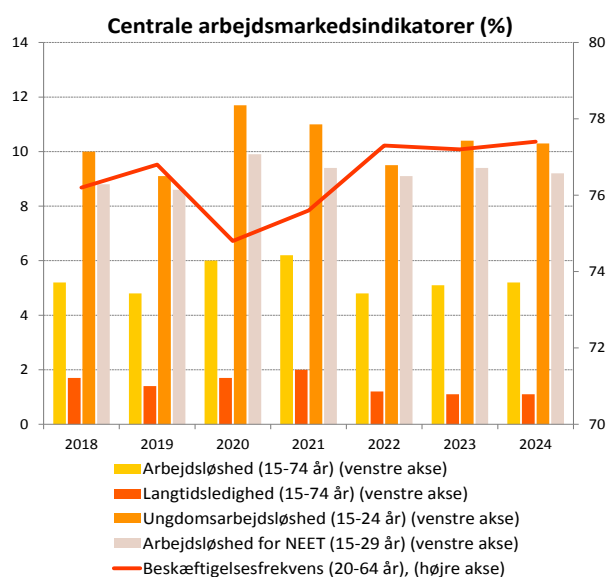
Trods tre års recession er Østrigs arbejdsmarked fortsat relativt stærkt.

Resultaterne er "gennemsnitlig" eller "bedre end gennemsnittet" for næsten alle arbejdsmarkedsindikatorerne på den sociale resultattavle. Efter et lille fald i det foregående år steg beskæftigelsesfrekvensen med 0,2 procentpoint til 77,4 % i 2024 (mod 75,8 % i EU), mens arbejdsløsheden på 5,2 % forblev under EU-gennemsnittet (5,9 %), og det samme gjorde dens langsigtede komponent (1,1 %). Andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, på 9,2 % lå også under EU-gennemsnittet (11,1 %). Kvinders beskæftigelsesfrekvens var høj (73,9 %) og stigende med en indsnævring af den

kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen (6,9 procentpoint mod 10 procentpoint i EU). Dette understøttes af de seneste politiske tiltag, der resulterede i en betydeligt øget andel (med 6,1 procentpoint) af børn under tre år i formel børnepasning på 30,2 % (mod 39,2 % i EU). Samtidig havde landet en af de største og voksende kønsbetingede forskelle i deltidsbeskæftigelse med 38,9 procentpoint i 2024. Endelig var indekset for den disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger (2008 = 100) stadig lavt på 102,8 i 2024 og "bør holdes øje med".

På færdighedsområdet udviser landet fortsat generelt gode resultater. Andelen af voksne med som minimum grundlæggende digitale færdigheder er høj (64,7 % i 2023), og andelen af personer, der deltager i uddannelse, ligger et godt stykke over EU-gennemsnittet (52,2 % i 2022 mod 39,5 % i EU, selv efter et fald), hvilket i begge tilfælde er "bedre end gennemsnittet". Andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, var "gennemsnitlig" og lå på 8,1 % i 2024. Samtidig mangler omkring en fjerdedel af de unge østrigere et minimumsniveau af færdigheder inden for matematik, læsning og naturvidenskab. Dette tal har været konstant stigende siden 2012 (PISA 2022). Samtidig havde kun 42,2 % af de arbejdsløse højst en sekundæruddannelse på første trin³²², hvilket gør dem særligt sårbare. I den forbindelse kan en forbedring af folks grundlæggende færdigheder bidrage til at forbedre beskæftigelsesresultaterne.

Østrig klarer sig relativt godt på området for social beskyttelse og inklusion. Andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROPE) faldt til 16,9 % i 2024 og er "bedre end gennemsnittet". Blandt børn faldt andelen markant i forhold til 2023 til 20,9 % og er "gennemsnitlig". Andelen af husstande med uforholdsmæssigt høje boligudgifter steg med 0,3 procentpoint til 6,3 % og er også "gennemsnitlig". Endelig udgør den relativt store indvirkning, som sociale overførsler (bortset fra pensioner) har på fattigdomsbekæmpelsen, og det lave niveau af selvrapporterede uopfyldte behov for lægebehandling fortsat situationer, der er "bedre end gennemsnittet".

Kilde: Eurostat [[lfsi emp a](#)], [[une rt a](#)], [[une ltu a](#)], [[lfsi neet a](#)], EU LFS.

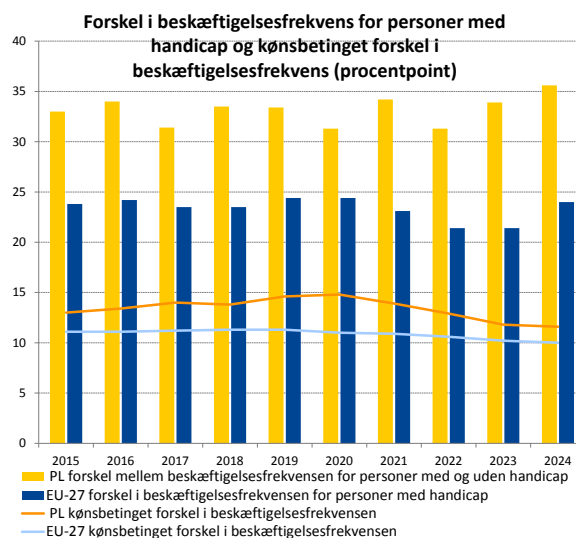
³²² AMS, [Von Arbeitslosigkeit betroffene Personen 2024](#), 2025.

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder en indikator, der er markeret som "kritisk", **står Østrig ikke umiddelbart over for potentielle risici for opadgående social konvergens og skal derfor ikke underkastes yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).

Polen

Arbejdsmarkedet er samlet set robust, men kvinder og personer med handicap står fortsat over for betydelige udfordringer.

I en situation med robust økonomisk vækst i 2024 (3,0 %) steg beskæftigelsesfrekvensen yderligere til 78,4 % (mod 75,8 % i EU), og arbejdsløsheden var blandt de laveste i EU med 2,9 %, hvilket placerer dem i kategorien "de, der præsterer bedst" i EU. Den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen faldt en smule, men forblev "bør holdes øje med" med 11,6 procentpoint, hvilket er over EU-gennemsnittet på 10,0 procentpoint. Dette vedrører kvinder, der ofte har større omsorgsforpligtelser over for børn og personer med behov for langtidspæje, og kan også tilskrives deres lavere pensionsalder. Selv om andelen af børn under tre år i formel børnepasning steg i 2024 til 15,1 %, lå den fortsat langt under EU-gennemsnittet på 39,2 % og er en "kritisk situation". Denne lave andel kan påvirke børns langsigtede læringsudsigter og kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet. Med en stigning på 1,7 procentpoint til 35,6 procentpoint i 2024 var forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap blandt de største i EU (24,0 procentpoint i EU) og udgør en "kritisk situation".

Bemærk: Data med lav pålidelighed for DEG i 2023 og brud i GEG-serien i 2019 for PL.

Kilde: Eurostat [[tepsr_sp200](#)], EU-SILC og [[tesem060](#)], EU LFS.

Niveauet for digitale færdigheder og voksnes deltagelse i uddannelse er meget lavt, og unges grundlæggende færdigheder er faldet. Andelen af voksne, der har deltaget i uddannelse i de foregående 12 måneder, lå på 20,3 % i 2022, hvilket er langt under EU-gennemsnittet på 39,5 %, og der er derfor tale om en "kritisk situation". Dette skyldes hovedsagelig en lav deltagelse i ikkeformel uddannelse. Desuden lå andelen af voksne med som minimum grundlæggende digitale færdigheder (44,3 %) betydeligt under EU-gennemsnittet i 2023 (55,6 %) og også en "kritisk situation". I PISA 2022-undersøgelsen steg andelen af 15-årige elever, der ikke opfylder minimumsniveauerne for grundlæggende færdigheder, til 23 % i matematik, 22,2 % i læsning og 18,6 % i naturvidenskab, hvilket fortsat er lavere end EU-gennemsnittet. Stigningen i dårlige resultater siden 2018 har imidlertid været blandt de højeste i EU. Samtidig ligger Polen stadig i kategorien "de, der præsterer bedst", når det drejer sig om unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt (4,1 % mod 9,4 % i EU i 2024). Andelen af studerende på tertiære uddannelser, der er indskrevet på STEM-uddannelser, ligger fortsat under EU-gennemsnittet (21,2 % mod 26,9 % i EU).

Den sociale situation er forholdsvis stabil i Polen. I 2024 var andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (16,0 % samlet set og 16,1 % for børn) og indkomstulighed (indkomstkventilsats på 3,85 %) fortsat "bedre end gennemsnittet" (sammenlignet med henholdsvis 21,0 %, 24,2 % og 4,66 % i EU).

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder fem indikatorer, der er markeret som "kritiske" eller "bør holdes øje med", **står Polen ikke umiddelbart over for potentielle risici for opadgående social konvergens og skal derfor ikke underkastes yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).

Portugal

På trods af forbedringer er det sociale beskyttelsessystems effektivitet med hensyn til at mindske fattigdomsrisici og mindske uligheder fortsat lav, og der er nye udfordringer på boligområdet. I 2024 steg virkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse med 2,6 procentpoint til 22,4 %, hvilket stadig er et godt stykke under EU-gennemsnittet på 34,2 % og under niveauet før pandemien, dvs. det er en "kritisk situation".

Uligheden målt ved indkomstkventilsatsen faldt fra 5,60 i 2023 til 5,20 (over EU-gennemsnittet på 4,66) og er nu "svag, men i bedring", mens andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROPE) forblev "gennemsnitlig" på 19,7 % (mod 21 % i

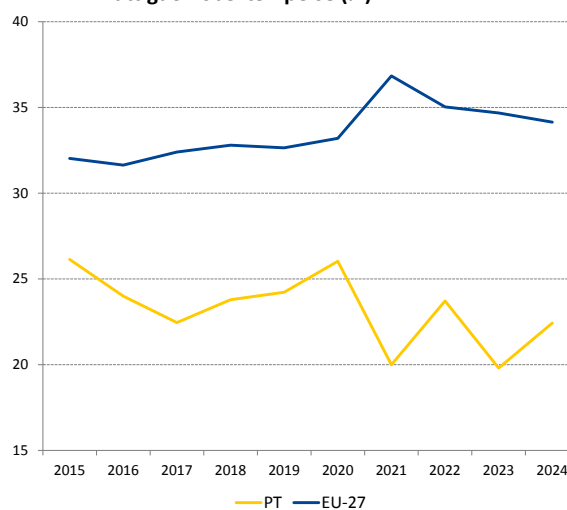
EU). Trods forbedringer i regionerne i den yderste periferi generelt var fattigdomsrisikoen fortsat særlig høj på Azorerne (28,4 %). Andelen af befolkningen med uforholdsmæssigt høje boligudgifter var 6,9 %, hvilket stadig er under EU-gennemsnittet på 8,2 %, men oplevede en af de største stigninger i EU (+ 2,0 procentpoint) og er nu "bør holdes øje med". Det afspejler den fortsatte stigning i boligpriser og husleje i de seneste år.

Arbejdsmarkedet er generelt modstandsdygtigt, men stigningen i ungdomsarbejdsløsheden og den stadig høje langtidsledighed kræver opmærksomhed. Efter en positiv tendens siden 2021 steg beskæftigelsesfrekvensen med 0,5 procentpoint til 78,5 % i 2024 og forblev "gennemsnitlig" i en situation med robust økonomisk vækst. Dette var også tilfældet for arbejdsløshedsprocenten, som var uændret på 6,5 % (mod 5,9 % i EU). Selv om langtidsledigheden faldt yderligere en smule (til 2,4 % i 2024), lå den fortsat over EU-gennemsnittet (1,9 %) og er derfor "bør holdes øje med". Landet klarede sig "bedre end gennemsnittet" med hensyn til andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, men ungdomsarbejdsløsheden (15-24 år) er samtidig steget i de seneste to år til 21,6 % i 2024 mod 14,9 % i EU. Endelig lå forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap (21,3 procentpoint) fortsat under EU-gennemsnittet (24 %), men registrerede en af de største stigninger i EU og er nu "god, men bør overvåges".

Selv om Portugal generelt klarer sig godt på færdighedsområdet, bør visse aspekter overvåges nøje. Andelen af unge der forlader uddannelsessystemet faldt med 1,5 procentpoint til 6,6 % i 2024, og situationen er nu "bedre end gennemsnittet". Der er dog fortsat regionale forskelle, der spænder fra 19,8 % på Azorerne til 5,2 % i den nordlige region. Desuden er andelen af personer med dårlige resultater i grundlæggende færdigheder høj (29,7 % i matematik, PISA 2022). Landet ligger i kategorien "gennemsnitlig" med hensyn til andelen af voksne med som minimum grundlæggende digitale færdigheder og andelen af voksne, der har deltaget i uddannelse i de foregående 12 måneder. Sidstnævnte faldt imidlertid fra 38,0 % i 2016 til 33,4 % i 2022, selv om der er behov for opkvalificering og omskoling, også i lyset af den digitale og den grønne omstilling og befolkningens aldring.

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder tre indikatorer, der er markeret som "kritiske" eller "bør holdes øje med", **står Portugal ikke umiddelbart over**

Virksomheden af sociale overførsler på fattigdomsbekæmpelse (%)

Bemærk: Brud i tidsserier for PT i 2022.

Kilde: Eurostat [[tespm050](#)], EU-SILC.

for potentielle risici for opadgående social konvergens og skal derfor ikke underkastes yderligere analyse i anden fase (se boks 3.1.1).

Rumænien

Situationen på arbejdsmarkedet er i bedring, men visse grupper er fortsat underrepræsenteret. I lyset af den svage økonomiske vækst i 2024 fortsatte beskæftigelsesfrekvensen med at stige (0,8 procentpoint) til 69,5 %, hvilket stadig er under EU-gennemsnittet (75,8 %). Der er således tale om en "kritisk situation". Der er store regionale forskelle (fra 81,1 % i București-Ilfov til 62,6 % i Sud-Est). Den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen blev forbedret, men var stadig en af de største i EU (18,1 procentpoint mod 10,0 procentpoint). Andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under

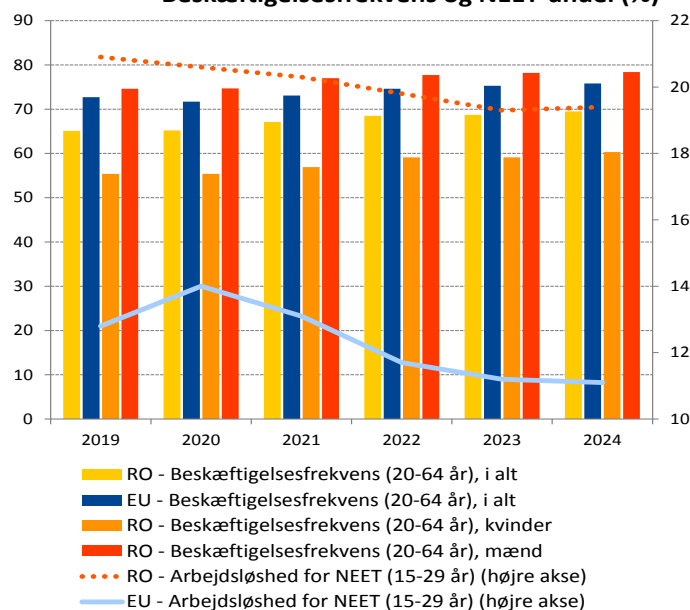
uddannelse, var stadig meget høj (19,4 % mod 11,1 % i EU). Forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap steg betydeligt med 15,6 procentpoint i 2024 til 44,8 procentpoint (mod 24,0 procentpoint i EU). For alle disse indikatorer peger dataene på "kritiske situationer". På den anden side lå den samlede arbejdsløshedsprocent og dens langsigtede komponent begge under eller på EU-gennemsnittet og forbedredes i 2024.

udannelse, var stadig meget høj (19,4 % mod 11,1 % i EU). Forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap steg betydeligt med 15,6 procentpoint i 2024 til 44,8 procentpoint (mod 24,0 procentpoint i EU). For alle disse indikatorer peger dataene på "kritiske situationer". På den anden side lå den samlede arbejdsløshedsprocent og dens langsigtede komponent begge under eller på EU-gennemsnittet og forbedredes i 2024.

Vedvarende udfordringer inden for uddannelse og udvikling af færdigheder bringer konkurrenceevne og konvergens i fare. I 2024 faldt andelen af børn under tre år i formel børnepasning yderligere til 11,4 % (fra 12,3 % i 2023 mod 39,2 % i EU). Tilsvarende nåede andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, op på 16,8 % i 2024 (mod 9,4 % i EU). Begge er blandt de svageste i EU og peger på "kritiske situationer". Niveauet for grundlæggende færdigheder er særligt lavt (48,6 % i matematik, PISA 2022). Dette påvirker de sociale og beskæftigelsesmæssige udsigter for unge, navnlig i landdistrikterne og blandt ugunstigt stillede, og kan også hindre innovation og konkurrenceevne. Desuden var andelen af personer med som minimum grundlæggende digitale færdigheder 27,7 % i 2023 mod 55,6 % i EU, hvilket også viser en "kritisk situation" i forhold til behovet for at støtte den digitale omstilling. Voksnes deltagelse i uddannelse var "svag, men i bedring" (19,1 % i 2022 mod 39,5 % i EU) i en situation med betydelig mangel på kvalificeret arbejdskraft og forventet demografisk tilbagegang.

Trods betydelige fremskridt er fattigdomsrisikoen fortsat høj, navnlig for sårbare grupper og i landdistrikterne. Andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROPE) faldt betydeligt fra 46,0 % i 2016 til 32,0 % i 2023 og 27,9 % i 2024 (mod 21,0 % i EU). Andelen af børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse faldt også markant i 2024 (til 33,8 % fra 39,0 % i 2023 mod 24,2 % i EU). Begge andele var "svage, men i bedring" i to år i træk, men de stadig var blandt de højeste i EU. Selv om der rapporteres om en af de største forbedringer, viser det sociale beskyttelsessystem fortsat lav effektivitet, da sociale overførsler (bortset fra pensioner) kun reducerer fattigdommen med 18,8 % (mod 34,4 % i EU), og situationen er således "svag, men i bedring". Både indkomstuligheden (4,62 mod 4,66 i EU) og selvrapporterede uopfyldte behov for lægebehandling (2,2 %, et fald fra 5,2 % i 2023 mod 2,5 % i EU) forbedredes betydeligt i 2024. Befolkningen i landdistrikter og sårbare grupper, f.eks. romaer, står ikke desto mindre

Beskæftigelsesfrekvens og NEET-andel (%)

Kilde: Eurostat [[lfsi_emp_a](#)], [[lfsi_neet_a](#)], EU LFS.

fortsat over for større vanskeligheder end andre med hensyn til adgang til basale og sociale tjenester.

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder syv indikatorer, der er markeret som "kritiske", konstateres det, at **Rumænien står over for potentielle risici for opadgående social konvergens, som kræver yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).

Slovenien

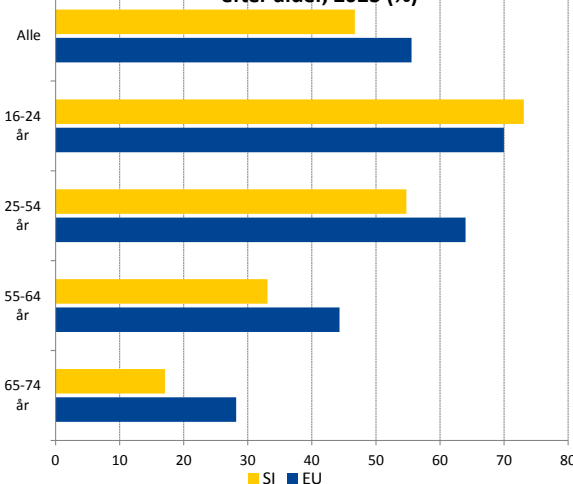
Slovenien oplever udfordringer i forbindelse med lav deltagelse af voksne i uddannelse og et lavt niveau af digitale færdigheder. I 2022 deltog kun 26,5 % af alle voksne i uddannelse. Dette er betydeligt under EU-gennemsnittet på 39,5 % og et fald på 13,8 procentpoint i forhold til 2016 og er derfor markeret som "bør holdes øje med". Desuden havde kun 46,7 % af de voksne som minimum grundlæggende digitale færdigheder i 2023, hvilket er et godt stykke under EU-gennemsnittet (55,6 %) og afspejler et fald på 3,0 procentpoint i forhold til 2021. Denne situation er også "bør holdes øje med". Desuden har hver fjerde elev i Slovenien ikke det minimale færdighedsniveau i matematik og læsning (PISA 2022), og der observeres en nedadgående tendens. Det er positivt, at andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, fortsat er lavere end EU-gennemsnittet (9,4 %) og faldt med 0,4 procentpoint til 5,0 % i 2024. Til gengæld faldt andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, med 0,2 procentpoint til 7,6 % i 2024, hvilket er "bedre end gennemsnittet".

Arbejdsmarkedet klarer sig fortsat generelt godt i en situation med moderat økonomisk vækst, selv om der fortsat er visse udfordringer. I 2024 steg beskæftigelsesfrekvensen moderat med 0,8 procentpoint til 78,3 %, hvilket er over EU-gennemsnittet på 75,8 %. Arbejdsløshedsprocenten og dens langsigtede komponent var begge "bedre end gennemsnittet" i 2024, på henholdsvis 3,7 % og 1,1 %. Den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen på 6,0 procentpoint var "gennemsnitlig", selv om deltagelsen af børn under tre år i formel børnepasning var 57,8 % i 2024, hvilket er et godt stykke over EU-gennemsnittet (39,2 %). Strukturelle faktorer, f.eks. den hurtige aldring af befolkningen og misforholdet mellem udbudte og efterspurgte færdigheder, risikerer imidlertid at forværre den eksisterende mangel på arbejdskraft og hæmme konkurrenceevnen.

Slovenien opnår generelt gode sociale resultater. Som i de foregående år var andelen af den samlede befolkning og af børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse, i 2024 blandt de laveste i EU med henholdsvis 14,4 % og 11,8 % (og Slovenien ligger i kategorien "de, der præsterer bedst" for begge). Nogle sårbare grupper, herunder kvinder over 65 år, lavtuddannede, arbejdsløse, husstande med enlige forsørgere og personer født uden for EU, oplevede imidlertid langt større fattigdomsrisici. Virkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse er med 37,7 % nu "gennemsnitlig", men stadig mindre effektiv for ældre (65 år og derover)³²³. Indkomstulighed målt ved indkomstkventilsatsen var med 3,42 i 2024 fortsat en af de laveste i EU ("de, der præsterer bedst").

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder to indikatorer, der er markeret som "bør holdes øje med", **står Slovenien ikke umiddelbart over for potentielle**

Personer med grundlæggende eller højere end grundlæggende generelle digitale færdigheder, efter alder, 2023 (%)

Kilde: Eurostat [[isoc_sk_dskl_i21](#)], ESS ICT Survey.

³²³ Se Institute of Macroeconomic Analysis and Development Slovenia, [Quality of Life in Slovenia – Development Report](#), 2025.

risici for opadgående social konvergens og skal derfor ikke underkastes yderligere analyse i anden fase (se boks 3.1.1).

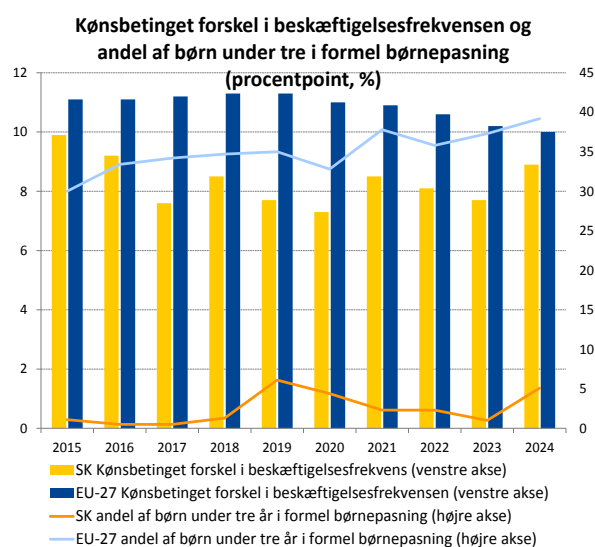
Slovakiet

Slovakiet står over for mange udfordringer i forbindelse med udvikling af færdigheder.

Deltagelsesfrekvensen for børn under tre år i formel børneoplysning steg fra 1,0 % i 2023 til 5,1 % i 2024, men lå fortsat betydeligt under EU-gennemsnittet (39,2 % i 2024). Der er derfor tale om en "kritisk situation". Desuden var deltagelsesfrekvensen fortsat en af de laveste i EU, også for børn over tre år (80,8 % mod 94,6 % i 2023), herunder blandt romabørn. Andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, var forholdsvis lav (7,5 % mod 9,4 % i EU i 2024), men med en af de største stigninger (+ 1,1 procentpoint). Situationen er følgelig markeret som "bør holdes øje med". Andelen er steget støt i landdistrikterne siden 2021 og nåede op på 9,8 % i 2024. Ifølge PISA-undersøgelsen fra 2022 manglede en tredjedel af de 15-årige grundlæggende færdigheder i matematik og læsning. Endelig lå andelen af voksne med som minimum grundlæggende digitale færdigheder på 51,3 % i 2023 efter et fald fra 55,2 % i 2021, hvilket udgør en yderligere risiko for den digitale omstilling, som "bør holdes øje med". På den positive side var andelen af voksne, der har deltaget i uddannelse i de foregående 12 måneder, "bedre end gennemsnittet".

Arbejdsmarkedet klarer sig generelt godt, men giver nogle udfordringer. I 2024 nåede beskæftigelsesfrekvensen i en situation med robust økonomisk vækst et rekordhøjt niveau på 78,1 %, og arbejdsløsheden var rekordlav på 5,3 % (mod henholdsvis 75,8 % og 5,9 % i EU). Langtidsledigheden er stadig i en "kritisk situation", da der kun skete en lille forbedring i 2024 til 3,5 % fra 3,8 % i 2023, og den er fortsat blandt de højeste i EU. De regionale forskelle er også fortsat store. Andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, blev yderligere forbedret og faldt fra 11,2 % i 2023 til 10,7 % i 2024 ("gennemsnitlig"). Samtidig lå ungdomsarbejdsløsheden på 19,2 % fortsat over EU-gennemsnittet på 14,9 %. Både forskellen i beskæftigelsesfrekvensen for personer med handicap og den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen er vokset siden 2023 (til henholdsvis 23,8 procentpoint og 8,9 procentpoint i forhold til 24,0 procentpoint og 10,0 procentpoint i EU), hvor sidstnævnte nu "bør holdes øje med". Indekset for den disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger (2008 = 100) var 133,6 i 2024 og er i kategorien "gennemsnitlig".

Slovakiet har generelt en lav fattigdomsrisiko, men der er stadig udfordringer for nogle regioner og grupper. Med hensyn til indkomstulighed målt ved indkomstkventilsatsen lå Slovakiet i kategorien "de, der præsterer bedst", mens andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse var "gennemsnitlig" på 18,3 % i 2024 (mod 21,0 % i EU). Den østlige del af landet havde dog større fattigdomsrisici. Andelen af børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse faldt med 2,7 procentpoint til 22,6 % i 2024 og var "bedre end gennemsnittet". Virkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse forbedredes også en smule til 36,7 % i 2024 ("gennemsnitlig"). Landet har en af de største romabefolkninger i EU, og tusindvis af romaer bor i isolerede områder uden adgang til basale tjenesteydelser. Andelen af husstande med uforholdsmæssigt

Kilde: Eurostat [tesem060], EU LFS og [tepsr_sp210], EU-SILC.

høje boligudgifter steg til 6,4 % i 2024 ("gennemsnitlig"), mens uopfyldte behov for lægebehandling var "bedre end gennemsnittet".

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder fem indikatorer, der er markeret som "kritiske" eller "bør holdes øje med", **står Slovakiet ikke umiddelbart over for potentielle risici for opadgående social konvergens og skal derfor ikke underkastes yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).

Finland

Finlands arbejdsmarked står over for udfordringer med svækket beskæftigelse og arbejdsløshed.

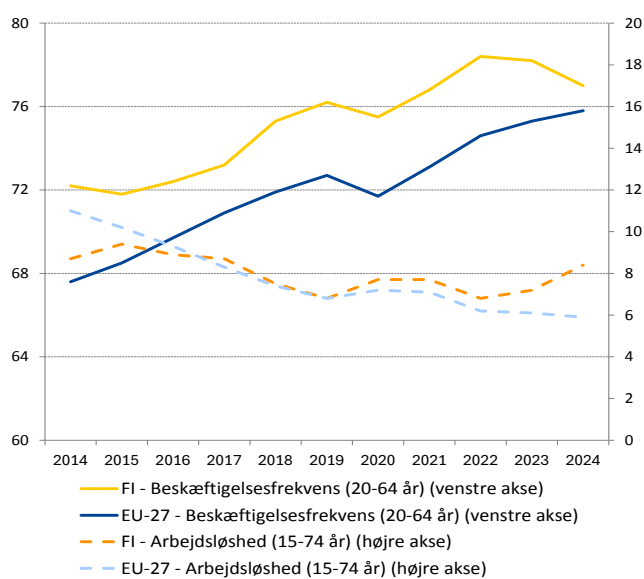
I en situation med begrænset vækst fortsatte beskæftigelsesfrekvensen med at falde i 2024 til 77,0 % (– 1,2 procentpoint fra 2023 i forhold til EU-gennemsnittet på 75,8 %). Situationen er fortsat "bør holdes øje med" på grund af det relativt store fald i forhold til en forbedring på EU-plan. Selv om den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen steg til 0,7 procentpoint i 2024 (fra 0,2 procentpoint i 2023), er den nu "god, men bør overvåges", hvilket er betydeligt under EU-gennemsnittet på 10,0 procentpoint. Arbejdsløsheden steg for

anden gang i træk (+ 1,2 procentpoint i 2024) til 8,4 % (mod 5,9 % i EU), hvilket understreger en "kritisk situation". Ungdomsarbejdsløsheden steg til 18,8 %, hvilket er et godt stykke over EU-gennemsnittet på 14,9 %. Langtidsledigheden steg også til 1,8 % i 2024 (mod 1,9 % i EU) og er nu "bør holdes øje med". Dette gælder også for indekset for den disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger (2008 = 100) på 108,7 i 2024, hvilket er under EU-gennemsnittet på 114,3 og efter en relativt lille forbedring (fra 107,9 i 2023).

Overordnet set har landet et effektivt socialt beskyttelsessystem, der giver tilstrækkelig dækning, men det står over for stigende udfordringer. Navnlig steg andelen af befolkningen, der indberettede uopfyldte behov for lægebehandling, yderligere i 2024 (med 0,6 procentpoint) til et niveau (8,5 %), der er blandt de højeste i EU (2,5 % gennemsnitlig), og som udgør en "kritisk situation". Mens ventetiden inden for primær sundhedspleje begyndte at falde, var der fortsat et betydeligt uopfyldt behov for ikkehastende specialpleje, f.eks. mentale sundhedstjenester. Manglen på personale er aftaget en smule, men er fortsat en flaskehals, navnlig for speciallæger. Andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROE) steg med 1 procentpoint til 16,8 % i 2024 og endnu mere for børn (+ 3,5 procentpoint til 17,3 %). Begge ligger dog stadig under EU-gennemsnittet på henholdsvis 21,0 % og 24,2 % og ligger i kategorien "gode, men bør overvåges" (i forhold til "de, der præsterer bedst" sidste år). På den anden side er Finland trods et lille fald stadig blandt "de, der præsterer bedst" i forhold til virkningen af sociale overførsler (bortset fra pensioner) på fattigdomsbekæmpelse med 46,4 % i 2024 (mod 34,2 % i EU).

Finland klarer sig fortsat godt med hensyn til færdigheder generelt. I 2023 havde 82,0 % af den voksne befolkning som minimum grundlæggende digitale færdigheder, hvilket placerer Finland blandt "de, der præsterer bedst". Andelen af voksne, der har deltaget i uddannelse i de foregående 12 måneder, var også "bedre end gennemsnittet", nemlig 51,8 % i 2022. Andelen af personer med en tertiær uddannelse stagnerede imidlertid under EU-gennemsnittet (39,1 % mod 44,1 % i 2024). Efter at være steget i to år i træk lå andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, fortsat på 9,6 % i 2024 og er nu "gennemsnitlig". Samtidig bekræfter resultaterne af PISA 2022, at andelen af elever, der klarer sig dårligt med hensyn til grundlæggende færdigheder, er steget støt i det seneste årti, hvilket kræver opmærksomhed. I 2022 var andelen af elever, der klarer sig dårligt med

Beskæftigelsesfrekvens og arbejdsløshed (%)

Kilde: Eurostat [[lfsi_emp_a](#)], [[unc_rt_a](#)], EU LFS.

hensyn til læsning, 21,4 % mod 26,2 % i EU. I matematik var andelen 24,9 % mod 29,5 % i EU, og inden for videnskab var den 18,0 % mod 24,2 % i EU.

I lyset af resultaterne af ovenstående analyse i første fase, herunder fem indikatorer, der er markeret som "kritiske" eller "bør holdes øje med", herunder en indikator, der er blevet forværret med tiden, **konstateres det, at Finland står over for potentielle risici for opadgående social konvergens, som kræver yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).

Sverige

Sverige oplevede en forværring af beskæftigelses- og arbejdsløshedsresultaterne i 2024.

Landet har stadig en af de højeste beskæftigelsesfrekvenser i EU (81,9 % i 2024 mod 75,8 % i gennemsnit), men den faldt i 2024 med 0,7 procentpoint efter en langvarig periode med svag økonomisk vækst og i forhold til stigninger, der generelt blev registreret i resten af EU. Denne situation er "god, men bør overvåges". Samtidig steg arbejdsløsheden (med 0,7 procentpoint) til 8,4 % i 2024 og er nu en af de højeste i EU (mod 5,9 % i gennemsnit) efter den anden forværring i træk, og der er således tale om en "kritisk situation". Mens

arbejdsløshedsprocenten var 5,7 % for personer født i Sverige, var den 19,3 % for

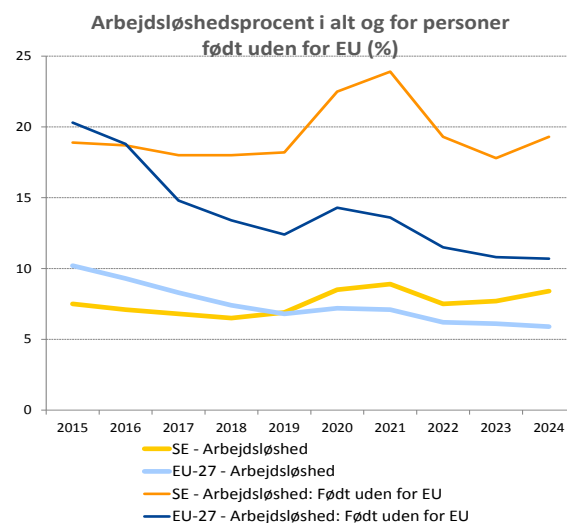
personer født uden for EU. Også for personer med lavt færdighedsniveau (ISCED 0-2) var andelen 26,1 % mod 4,8 % for højtuddannede (ISCED 5-8). Landet lå fortsat i kategorien "de, der præsterer bedst" med en andel af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, på 6,3 % på trods af en stigning. Den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen var "bedre end gennemsnittet" i 2024 (4,0 procentpoint mod 10 procentpoint i EU), også takket være den høje andel af børn under tre i formel børnepasning (57,7 % mod 39,2 % i EU, "de, der præsterer bedst"). Endelig forbedredes indekset for den disponible bruttohusstandsindkomst pr. indbygger (2008 = 100) en smule fra 120,2 i 2023 til 120,6 i 2024 og er i kategorien "gennemsnitlig".

Den sociale situation er generelt god i Sverige, men der er stadig visse udfordringer.

Indkomstuligheden målt ved indkomstkvintilsatsen faldt en smule (til 4,34 i 2024) og er nu "gennemsnitlig". Andelen af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse faldt fra 18,4 % i 2023 til 17,5 % i 2024 og er nu "bedre end gennemsnittet". Denne overordnede andel skjuler imidlertid store forskelle. Personer, der er født uden for EU, har meget højere fattigdomsrisici end personer, der er født i Sverige (35,5 % mod 12,1 %), og de lavtuddannede har højere risici end de højtuddannede (26,7 % mod 11,1 %). Andelen af børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse faldt fra 21,6 % i 2023 til 20,9 % i 2024 ("gennemsnitlig"). Samtidig reducerede sociale overførsler (bortset fra pensioner) fattigdomsrisikoen med 40,6 % i 2024 efter en stigning fra 36,9 % i 2023 og er nu "bedre end gennemsnittet". Andelen af husstande med uforholdsmæssigt høje boligudgifter var fortsat høj i 2024, nemlig 10,6 % (mod 8,2 % i EU) og "bør holdes øje med".

Sverige klarer sig godt med hensyn til færdigheder, men der er fortsat uligheder i uddannelsessystemet.

Landet er blandt "de, der præsterer bedst" med hensyn til voksnes deltagelse i uddannelse med 66,5 % i 2022 og klarer sig "bedre end gennemsnittet" med hensyn til andelen af voksne med som minimum grundlæggende digitale færdigheder. Andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, fortsatte med at falde i 2024 (til 7,2 %) og er nu "gennemsnitlig". Alligevel er denne andel mere end dobbelt så høj (12,6 %) blandt personer, der er født uden for EU, sammenlignet med personer, der er født i Sverige (5,9 %). Desuden er andelen af elever med dårlige resultater steget betydeligt mellem 2015 og 2022 (med 8,4 procentpoint til 27,2 %, PISA 2022).

Bemærk: Brud i tidsserier i 2018 og 2021 (SE og EU).

Kilde: Eurostat [[lfsa_urgacob](#)], EU LFS

I lyset af resultaterne af ovennævnte analyse i første fase, herunder to indikatorer, der er markeret som "kritiske" eller "bør holdes øje med", **står Sverige ikke umiddelbart over for potentielle risici for opadgående social konvergens og skal derfor ikke underkastes yderligere analyse i anden fase** (se boks 3.1.1).